

**MOBİL KELİME ÖĞRETİMİ UYGULAMASI
CEPTE TÜRKÇENİN YABANCI
ÖĞRENCİLERİN KELİME ÖĞRENME
BAŞARILARINA, TÜRKÇE ÖĞRENME
MOTİVASYONLARINA VE KAYGILARINA
ETKİSİ**

Fetullah UYUMAZ

Doktora Tezi

Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı

2024

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI

**MOBİL KELİME ÖĞRETİMİ UYGULAMASI CEPTE TÜRKÇENİN YABANCI
ÖĞRENCİLERİN KELİME ÖĞRENME BAŞARILARINA, TÜRKÇE ÖĞRENME
MOTİVASYONLARINA VE KAYGILARINA ETKİSİ**

(The Effect of the Mobile Vocabulary Teaching Application "Cepte Türkçe" on Foreign
Students' Word Learning Success, Turkish Learning Motivation, and Anxiety.)

DOKTORA TEZİ

Fetullah UYUMAZ

Danışman: Prof. Dr. Oğuzhan SEVİM

Erzurum
Ekim, 2024

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Fetullah UYUMAZ tarafından hazırlanan “Mobil Kelime Öğretimi Uygulaması “Cepte Türkçe”nin Yabancı Öğrencilerin Kelime Öğrenme Başarılarına, Türkçe Öğrenme Motivasyonlarına ve Kaygılarına Etkisi” başlıklı çalışması 30/10/2024 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalında doktora tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı: Prof. Dr. Lokman TURAN
Atatürk Üniversitesi

Danışman: Prof. Dr. Oğuzhan SEVİM
Atatürk Üniversitesi

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Mehmet Buğra ÖZHAN
Atatürk Üniversitesi

Jüri Üyesi: Prof. Dr. Elif AKTAŞ
Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Behice VARİŞOĞLU
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği’nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

Prof. Dr. Refik DİLBER

Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Doktora Tezi olarak sunduğum “Mobil Kelime Öğretimi Uygulaması Cepte Türkçenin Yabancı Öğrencilerin Kelime Öğrenme Başarılarına, Türkçe Öğrenme Motivasyonlarına ve Kaygılarına Etkisi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

30/10/2024

Aslı ıslak imzalıdır

Fetullah UYUMAZ

- ☒ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun ....../....../.... tarih ve ..... sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.
- ☐ Enstitü Yönetim Kurulunun ....../....../.... tarih ve ..... sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

TEŞEKKÜR

Danışman, lisansüstü öğrencinin şansındır. Bu açıdan çok şanslı bir lisansüstü öğrencisi olduğumu belirtmek isterim. Bu çalışmanın yapılmasında fikir aşamasından savunma aşamasına kadar bana yol gösteren, sürekli destek olan, her konuda sorularıma geciktirmeden cevap veren ve beni her alanda yüreklendiren danışmanım ve değerli hocam sayın Prof. Dr. Oğuzhan Sevim'e canı gönülden teşekkür ederim. Uzunca bir yolda beni her şekilde destekleyen maddi ve manevi gücüyle arkamda duran aileme de teşekkürü borç bilirim. Bilgi ve tecrübesiyle bana birçok konuda destek olan ve yol gösteren çok kıymetli çalışma arkadaşım Arş. Gör. Dr. Derya Yücel Çetin'e ve ailesine teşekkür ederim. Çalışmalarım sırasında desteklerini her zaman hissettiğim ve fikirlerinden yararlandığım bölümümüzün kıymetli ana bilim dalı başkanı Prof. Dr. Muhsine Börekçi'ye teşekkür ederim. Kendisiyle her sohbetimizin şiir tadında geçtiği pek kıymetli hocam Dr. Öğr. Üyesi Tacettin Şimşek'e, değerli çalışma arkadaşlarım Doç. Dr. Zeynep Cin Şeker'e, Dr. Öğr. Üyesi Fatma Gerez Taşkın'a ve bölümümüzde görev alan diğer hocalarıma teşekkür ederim. Bu tezin hazırlanma aşamasında değerli görüş ve fikirleriyle katkı sunan Tez İzleme Kurulu üyeleri Prof. Dr. Lokman Turan ve Doç. Dr. Mehmet Buğra Özhan ile tez savunma sınavında jüride bulunarak yine değerli katkılarda bulunan Prof. Dr. Elif Aktaş ve Doç. Dr. Behice Varışoğlu'na teşekkür ederim. Cepte Türkçe mobil oyununun logosunu tasarlayan sevgili dostum Arş. Gör. Cihad Bilge'ye, tez yazım sürecinde her zaman fikirlerinden faydalandığım Dr. Ahmet Karadoğan'a, uygulama sürecinde bana her konuda yardım eden ve kapılarını açan değerli ATA-TÖMER müdür ve müdür yardımcılarıyla uygulama sürecinde öğretici olarak yer alan Öğr. Gör. Dr. Zülal Şenol Ebre'n'e ve uzun bir yolda birlikte yürümeye başladığım değerli yol arkadaşım sevgili Emine Topkara'ya teşekkür ederim. 2211/A yurt içi doktora bursuyla beni destekleyen ülkemizin değerli kuruluşu Tübitak'a ve SDK-2022-10509 numaralı tez projemi destekleyen Atatürk Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi'ne (BAP) teşekkür ederim.

Fetullah UYUMAZ

DOKTORA TEZİ

MOBİL KELİME ÖĞRETİMİ UYGULAMASI CEPTE TÜRKÇENİN YABANCI
ÖĞRENCİLERİN KELİME ÖĞRENME BAŞARILARINA, TÜRKÇE ÖĞRENME
MOTİVASYONLARINA VE KAYGILARINA ETKİSİ

Fetullah UYUMAZ

Ekim 2024, 198 Sayfa

Amaç: Bu çalışmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin, Türkçe kelime hazinelerini artırmak amacıyla eğitsel bir mobil kelime öğretimi oyun uygulaması geliştirmek, geliştirilen oyunu uygulamak ve etkisini tespit etmektir. Araştırmanın amacı doğrultusunda Ceppe Türkçe adı verilen mobil kelime oyunu uygulaması geliştirilmiş olup bu uygulamanın öğrencilerin kelime öğrenme başarıları, Türkçe öğrenme motivasyonları ve kaygıları üzerindeki etkisi belirlenmeye çalışılmıştır.

Yöntem: Araştırmanın yöntemi karma yöntemidir. Araştırmada desen olarak açılımlayıcı sıralı desen kullanılmıştır. Araştırma ön test-son test deney ve kontrol grubuyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Atatürk Üniversitesi TÖMER biriminde öğrenim gören A2 seviyesinde 22 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada deney grubuna 6 hafta boyunca CTMKO uygulamasıyla kelime öğretimi gerçekleştirilmiştir. Kontrol grubuna herhangi bir müdahalede bulunulmamıştır. Araştırmanın nicel boyutunda kelime öğrenme başarısını ölçmek için Kelime Öğrenme Başarı Testi (A2 Düzeyi); öğrencilerin Türkçe öğrenme motivasyonlarını ve kaygılarını ölçebilmek içinse Sevim (2019) tarafından geliştirilen motivasyon ve kaygı ölçekleri kullanılmıştır. Elde edilen veriler bağımlı-bağımsız gruplar için t testi analizine tabi tutulmuştur. Araştırmanın nitel boyutunda ise yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu formdan elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Son aşamada ise nicel bulgular nitel bulgularla açıklanmaya çalışılmıştır.

Bulgular: Araştırmanın nicel boyutunda kelime öğrenme başarısı, Türkçe öğrenme motivasyonu ve kaygısına ilişkin bulgular elde edilmiştir. CTMKO uygulamasıyla öğrencilerin kelime öğrenme başarısı son test – ön test ortalama başarı puanları arasında son test lehine anlamlı bir fark olduğu (Sig.2-tailed=.003<.05) tespit edilmiştir. Öğrencilerin Türkçe öğrenme motivasyonlarındaki değişime bakıldığında deney grubuna ait son test ile ön test ortalama puanları arasında 18,72 puanlık son test lehine bir artış olduğu belirlenmiştir. Öğrencilerin Türkçe öğrenme kaygılarına bakıldığında ise deney grubuna ait ön test ile son test ortalama puanları arasında 26,46 puanlık bir azalmanın olduğu görülmüştür. Araştırmanın nitel boyutundan elde edilen verilere bakıldığında ise CTMKO uygulamasının öğrencilerin derse katılımını artırdığı, beğenilerini kazanmanın yanı sıra ilgilerini çektiği, akademik başarılarını artırdığı, okuma ve konuşma becerilerini geliştirdiği, iletişim becerilerini geliştirdiği tespit edilmiştir.

Sonuçlar: Araştırmanın sonunda CTMKO uygulamasının öğrencilerin kelime öğrenme başarılarını, Türkçe öğrenme motivasyonlarını artırdığı ve Türkçe öğrenme kaygılarını da azalttığı; çalışmanın nitel boyutundan elde edilen verilerin ise bu sonuçları desteklediği anlaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe öğretimi, eğitimde dijitalleşme, Ceppe Türkçe, akademik başarı, motivasyon, kaygı

ABSTRACT

DOCTORAL DISSERTATION

THE EFFECT OF THE MOBILE VOCABULARY TEACHING APPLICATION "CEPTE TÜRKÇE" ON FOREIGN STUDENTS' WORD LEARNING SUCCESS, TURKISH LEARNING MOTIVATION, AND ANXIETY

Fetullah UYUMAZ

October 2024, 198 Pages

Purpose: The objective of this study is to design and implement an educational mobile game application aimed at enhancing the Turkish vocabulary of learners of Turkish as a foreign language, and to assess its effectiveness. In accordance with the study's objective, a mobile vocabulary game application titled "Cepte Türkçe" was developed, and its impact on students' vocabulary learning achievement, motivation to learn Turkish, and language learning anxiety was investigated.

Methodology: This research employed a mixed-method approach, utilizing an exploratory sequential design. The study was conducted using a pretest-posttest experimental design with control groups. The sample consisted of 22 A2-level students enrolled at the Atatürk University TÖMER center. The experimental group received vocabulary instruction through the "CTMKO" application for a duration of six weeks, while the control group received no intervention. In the quantitative phase, the Vocabulary Learning Achievement Test (A2 Level) was used to assess vocabulary acquisition, and motivation and anxiety levels were measured using the scales developed by Sevim (2019). Data were analyzed using t-tests for dependent and independent groups. For the qualitative phase, a semi-structured interview form was employed, and the data collected were analyzed through content analysis. Finally, the quantitative findings were interpreted in light of the qualitative results.

Findings: In the quantitative dimension of the study, findings on vocabulary learning achievement, Turkish language learning motivation, and anxiety were obtained. It was determined that there was a significant difference ($\text{Sig. 2-tailed} = .003 < .05$) between the post-test and pre-test mean achievement scores of students' vocabulary learning achievement in favor of the post-test. Looking at the change in students' motivation to learn Turkish, it was determined that there was an increase of 18.72 points between the post-test and pre-test mean scores of the experimental group in favor of the post-test. When the students' Turkish learning anxiety was examined, it was seen that there was a decrease of 26.46 points between the pre-test and post-test mean scores of the experimental group. Looking at the data obtained from the qualitative dimension of the research, it was determined that the CTMKO application increased students' participation in the lesson, attracted their attention as well as gained their appreciation, increased their academic achievement, improved their reading and speaking skills, and improved their communication skills.

Results: At the end of the study, it was understood that the "CTMKO" application increased students' vocabulary learning achievement, increased their motivation to learn Turkish, and decreased their Turkish learning anxiety; the data obtained from the qualitative dimension of the study supported these results.

Keywords: Teaching Turkish to foreigners, digitalization in education, Cepte Türkçe, academic achievement, motivation, anxiety

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	x
ŞEKİLLER DİZİNİ	xii
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ.....	xvi
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
Problem Durumu.....	1
Araştırmanın Amacı	4
Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi	6
Araştırmanın Sınırları.....	7
Terim ve Tanımlar.....	8
İKİNCİ BÖLÜM	9
Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar	9
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi.....	9
Kelime Bilgisinin Unsurları ve Öğretimi	10
Kelime Öğretimi.....	13
Kelime Öğrenme ve Öğretim Stratejileri	15
Kelime Öğretim Yöntem ve Teknikleri	16
Kelime Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar	20
Mobil Destekli Dil Öğretim Uygulamaları (MALL)	21
İlgili Araştırmalar	24
Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kelime Öğretimi ile İlgili Araştırmalar.....	24
Yabancılar Türkçe Öğretiminde Dijitalleşme Konulu Çalışmalar	25
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	27

Yöntem	27
Araştırma Yöntemi.....	27
Araştırma Deseni.....	27
Çalışma Grubu	28
CTMKO Uygulaması'nın Geliştirilmesi.....	29
Veri Toplama Araçları	31
Nicel Veri Toplama Araçları.....	31
Kelime Bilgisi Başarı Testi	31
Başarı testi geliştirme kapsamında yapılan çalışmalar.....	35
Başarı testi için anlaşılabilirlik çalışmasının yapılması	35
Kelime Bilgisi Başarı testinin uygulama aşaması.....	38
Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği	42
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği.....	42
Nitel Veri Toplama Araçları	43
Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	43
Deney ve Kontrol Gruplarının Oluşturulması.....	44
Deney ve Kontrol Gruplarında Ders İşleme Süreçleri	44
Süreç/Uygulama.....	45
Kelime Bilgisi Başarı Testinin Uygulama Süreci	45
Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği Uygulama Süreci	46
Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği Uygulama Süreci	46
Nitel Veri Toplama Süreci	54
Verilerin Analizi.....	55
Nicel veri analizi	55
Nitel veri analizi.....	63
Araştırmacı Rolü	64
Geçerlik ve Güvenirlik.....	66
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	68
Bulgular	68
Araştırmanın Nicel Boyutuna Yönelik Bulgular.....	68
Deney ve Kontrol Grubunun Uygulama Öncesi ve Sonrasında Kelime Bilgisi Başarı Testi Ortalama Puanlarına Yönelik Elde Edilen Nicel Bulgular	68
a) Deney ve kontrol gruplarına ait ön test ortalama kelime başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?	68

b) Grupların kendi içlerinde ön test-son test ortalama kelime başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?	69
c) Deney ve kontrol gruplarına ait son test ortalama kelime başarıları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?	70
Deney ve Kontrol Grubunun Uygulama Öncesi ve Sonrasında Motivasyon Ortalama Puanlarına Yönelik Elde Edilen Nicel Bulgular	71
a) Deney ve kontrol gruplarına ait ön test ortalama Türkçe öğrenme motivasyonu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?	71
b) Grupların kendi içlerinde ön test-son test ortalama Türkçe öğrenme motivasyonu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?	71
c) Deney ve kontrol gruplarına ait son test ortalama Türkçe öğrenme motivasyonu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?	72
Deney ve Kontrol Grubunun Uygulama Öncesi ve Sonrasında Kaygı Ortalama Puanlarına Yönelik Elde Edilen Nicel Bulgular	73
a) Deney ve kontrol gruplarına ait ön test ortalama Türkçe öğrenme kaygısı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?	73
b) Grupların kendi içlerinde ön test-son test ortalama Türkçe öğrenme kaygısı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?	74
c) Deney ve kontrol gruplarına ait son test ortalama Türkçe öğrenme kaygısı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?	75
Araştırmanın Nitel Boyutuna Yönelik Bulgular	75
CTMKO Uygulama Sürecine Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Belirlenmesi	78
CTMKO Uygulamasının Akademik Faydaya Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Belirlenmesi	79
CTMKO Uygulamasının İletişim Becerisine Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Belirlenmesi	81
Nicel ve Nitel Yöntemlerden Elde Edilen Verilerin Bütünleştirilmesi.....	83
BEŞİNCİ BÖLÜM	85
Tartışma ve Sonuç	85
CTMKO Uygulamasının Kelime Öğrenme Başarısının Etkisine İlişkin Sonuç ve Tartışma	85
CTMKO Uygulamasının Motivasyona Etkisine İlişkin Sonuç ve Tartışma.....	90
CTMKO Uygulamasının Kaygıya Etkisine İlişkin Sonuç ve Tartışma	92
Öneriler	95
KAYNAKÇA	96

EKLER	104
EK-1. CTMKO Uygulamasının Geliştirilme Aşamaları.....	104
EK-2. Kelime Bilgisi Başarısı Testi Uygulama İzni Yazısı.....	139
EK-3. CTMKO Uygulaması Kelime Başarısı Testi.....	140
EK-4. Yarı Yapılandırılmış Öğrenci Görüşme Formu.....	145
EK-5. CTMKO Uygulamasının TÖMER’de Uygulanmasına Dair İzni.....	146
EK-6. Etik Kurul İzni	147
Ek-7. Deneysel Süreçte Uygulamanın Yapıldığı Anlara Ait Fotoğraflar	149
EK-8. Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kelime Öğretimi ile İlgili Araştırmalar	153
EK-9. Yabancılar Türkçe Öğretiminde Dijitalleşme ile İlgili Araştırmalar	174
ÖZ GEÇMİŞ.....	180

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. <i>Kelime Bilgisi ve Kavrama Düzeyi Tablosu</i>	11
Tablo 2. <i>Kelime Bilgisinin Unsurları</i>	11
Tablo 3. <i>Kelime Öğrenme Stratejilerinin Taksonomisi</i>	15
Tablo 4. <i>Mobil Dil Öğretim Uygulamaları</i>	22
Tablo 5. <i>Deney Grubuna Ait Demografik Bilgiler</i>	29
Tablo 6. <i>Kontrol Grubuna Ait Demografik Bilgiler</i>	29
Tablo 7. <i>Kazanım Matrisi</i>	32
Tablo 8. <i>Madde Türleri</i>	33
Tablo 9. <i>Başarı Testi İçin Görüş Alınan Uzmanlara Ait Bilgiler</i>	35
Tablo 10. <i>Kelime Başarısı Testi Sorularının Madde Güçlük ve Ayırt Edicilik İndeksleri</i>	39
Tablo 11. <i>Madde Güçlük İndeksi (pj) Yorumlama Tablosu</i>	41
Tablo 12. <i>Madde Ayırt Edicilik İndeksi (rjx) Güçlük Düzeyi</i>	42
Tablo 13. <i>Temalar ve Kelimeler</i>	52
Tablo 14. <i>Deney ve Kontrol Grubu Ön testine Yönelik Skewness-Kurtosis Değerleri</i>	55
Tablo 15. <i>Deney ve Kontrol Grubunun Son testine Yönelik Skewness-Kurtosis Değerleri</i>	56
Tablo 16. <i>Deney ve Kontrol Gruplarına Ait Normallik Testi Sonuçları</i>	58
Tablo 17. <i>Deney ve Kontrol Grubu Ön testine Yönelik Skewness-Kurtosis Değerleri</i>	58
Tablo 18. <i>Deney ve Kontrol Grubunun Son testine Yönelik Skewness-Kurtosis Değerleri</i>	59
Tablo 19. <i>Deney ve Kontrol Gruplarına Ait Normallik Testi Sonuçları</i>	60
Tablo 20. <i>Deney ve Kontrol Grubunun Ön testine Yönelik Skewness-Kurtosis Değerleri</i>	61
Tablo 21. <i>Deney ve Kontrol Grubunun Son testine Yönelik Skewness-Kurtosis Değerleri</i>	62
Tablo 22. <i>Deney ve Kontrol Gruplarına Ait Normallik Testi Sonuçları</i>	63
Tablo 23. <i>Başarı Ön test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları</i> <i>İstatistikleri</i>	68
Tablo 24. <i>Deney ve Kontrol Grubu Bağımsız Örneklem t Testi Analiz Sonuçları</i>	68
Tablo 25. <i>Bağımlı Örneklem t Testi Deney Grubu İstatistikleri</i>	69
Tablo 26. <i>Deney Grubu Bağımlı Örneklem t Testi Analiz Sonuçları</i>	69
Tablo 27. <i>Bağımlı Örneklem t Testi Kontrol Grubu İstatistikleri</i>	69
Tablo 28. <i>Kontrol Grubu Bağımlı Örneklem t Testi Analiz Sonuçları</i>	70
Tablo 29. <i>Başarı Son Test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları</i> <i>İstatistikleri</i>	70

Tablo 30. <i>Başarı Son Test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları</i>	
<i>İstatistikleri</i>	70
Tablo 31. <i>Motivasyon Ön Test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları</i>	
<i>İstatistikleri</i>	71
Tablo 32. <i>Deney ve Kontrol Grubu Bağımsız Örneklem t Testi Analiz Sonuçları</i>	71
Tablo 33. <i>Bağımlı Örneklem t Testi Deney Grubu İstatistikleri</i>	71
Tablo 34. <i>Deney Grubu Bağımlı Örneklem t Testi Analiz Sonuçları</i>	72
Tablo 35. <i>Bağımlı Örneklem t Testi Kontrol Grubu İstatistikleri</i>	72
Tablo 36. <i>Kontrol Grubu Bağımlı Örneklem t Testi Analiz Sonuçları</i>	72
Tablo 37. <i>Motivasyon Son Test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları</i>	
<i>İstatistikleri</i>	72
Tablo 38. <i>Motivasyon Son Test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları</i>	
<i>İstatistikleri</i>	73
Tablo 39. <i>Kaygı Ön test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları</i>	
<i>İstatistikleri</i>	73
Tablo 40. <i>Deney ve Kontrol Grubu Bağımsız Örneklem t Testi Analiz Sonuçları</i>	73
Tablo 41. <i>Bağımlı Örneklem t Testi Deney Grubu İstatistikleri</i>	74
Tablo 42. <i>Deney Grubu Bağımlı Örneklem t Testi Analiz Sonuçları</i>	74
Tablo 43. <i>Bağımlı Örneklem t Testi Kontrol Grubu İstatistikleri</i>	74
Tablo 44. <i>Kontrol Grubu Bağımlı Örneklem t Testi Analiz Sonuçları</i>	74
Tablo 45. <i>Kaygı Son Test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları</i>	
<i>İstatistikleri</i>	75
Tablo 46. <i>Kaygı Son Test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları</i>	
<i>İstatistikleri</i>	75
Tablo 47. <i>Öğrencinin Dersteki Etkinliği ve Derse Katılımı Kategorisinde Ortaya Çıkan</i>	
<i>Kodlar</i>	78
Tablo 48. <i>Öğrencinin Beğenisi ve İlgi Çekme Kategorisinde Ortaya Çıkan Kodlar</i>	79
Tablo 49. <i>Akademik Başarıya Etkisi Kategorisinde Ortaya Çıkan Kodlar</i>	80
Tablo 50. <i>Okuma Becerisine Etkisi Kategorisinde Ortaya Çıkan Kodlar</i>	80
Tablo 51. <i>Konuşma Becerisine Etkisi Kategorisinde Ortaya Çıkan Kodlar</i>	81
Tablo 52. <i>İletişim Becerisini Geliştirme Kategorisinde Ortaya Çıkan Kodlar</i>	82
Tablo 53. <i>Akademik Başarıyı Artırmaya İlişkin Elde Edilen Verilerin Bütünleştirilmesi</i>	83
Tablo 54. <i>Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kelime Öğretimi ile İlgili Araştırmalar</i>	153
Tablo 55. <i>Yabancılar Türkçe Öğretiminde Dijitalleşme ile İlgili Araştırmalar</i>	174

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Açıklayıcı Sıralı Desen Temel Prosedürler Akış Şeması	28
Şekil 2. Başarı Testi Geliştirme Aşamaları.....	31
Şekil 3. Uygulama Sürecinde Kullanılan Veri Toplama Araçları	45
Şekil 4. Adam Asmaca Oyunu	47
Şekil 5. Labirent Oyunu	48
Şekil 6. Anagram Bulmaca Oyunu	49
Şekil 7. Kaybolan Kelimler Oyunu	50
Şekil 8. Kelime Oyunu.....	51
Şekil 9. Harf Yağmuru	52
Şekil 10. Deney Grubu Kelime Başarısı Testi Ön test Q-Q Plot	56
Şekil 11. Kontrol Grubu Kelime Başarısı Testi Ön test Q-Q Plot	56
Şekil 12. Deney Grubu Kelime Başarısı Testi Son test Q-Q Plot	57
Şekil 13. Kontrol Grubu Kelime Başarısı Testi Son test Q-Q Plot	57
Şekil 14. Deney Grubu Motivasyon Ölçeği Ön test Q-Q Plot	58
Şekil 15. Kontrol Grubu Motivasyon Ölçeği Ön test Q-Q Plot	59
Şekil 16. Deney Grubu Motivasyon Ölçeği Son test Q-Q Plot	60
Şekil 17. Kontrol Grubu Motivasyon Ölçeği Son test Q-Q Plot	60
Şekil 18. Kontrol Grubu Kaygı Ölçeği Ön test Q-Q Plot	61
Şekil 19. Kontrol Grubu Kaygı Ölçeği Ön test Q-Q Plot	62
Şekil 20. Deney Grubu Kaygı Ölçeği Son test Q-Q Plot.....	62
Şekil 21. Kontrol Grubu Kaygı Ölçeği Son test Q-Q Plot	63
Şekil 22. Nitel Veri Analizi Süreci	64
Şekil 23. Görüşme Formundan Hareketle Öğrenci Cevaplarından Oluşturulmuş Temalar, Kategoriler ve Kodlar	77
Şekil 24. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 1	104
Şekil 25. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 2	104
Şekil 26. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 3	105
Şekil 27. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 4	105
Şekil 28. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 5	105
Şekil 29. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 6	106
Şekil 30. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 7	106

Şekil 31. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 8	106
Şekil 32. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 9	107
Şekil 33. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 10	107
Şekil 34. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 11	107
Şekil 35. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 12	108
Şekil 36. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 13	108
Şekil 37. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 14	109
Şekil 38. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 15	109
Şekil 39. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 16	110
Şekil 40. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 17	110
Şekil 41. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 18	111
Şekil 42. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 19	111
Şekil 43. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 20	112
Şekil 44. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 21	112
Şekil 45. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 22	113
Şekil 46. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 23	113
Şekil 47. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 24	114
Şekil 48. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 25	114
Şekil 49. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 26	115
Şekil 50. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 27	115
Şekil 51. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 28	116
Şekil 52. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 29	116
Şekil 53. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 30	117
Şekil 54. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 31	117
Şekil 55. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 32	118
Şekil 56. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 33	118
Şekil 57. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 34	119
Şekil 58. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 35	120
Şekil 59. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 36	120
Şekil 60. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 37	121
Şekil 61. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 38	121
Şekil 62. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 39	122
Şekil 63. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 40	122
Şekil 64. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 41	123
Şekil 65. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 42	123

Şekil 66. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 43	123
Şekil 67. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 44	124
Şekil 68. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 45	125
Şekil 69. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 46	125
Şekil 70. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 47	126
Şekil 71. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 48	126
Şekil 72. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 49	126
Şekil 73. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 50	127
Şekil 74. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 51	128
Şekil 75. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 52	128
Şekil 76. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 53	129
Şekil 77. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 54	129
Şekil 78. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 55	130
Şekil 79. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 56	130
Şekil 80. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 57	131
Şekil 81. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 58	131
Şekil 82. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 59	132
Şekil 83. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 60	132
Şekil 84. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 61	132
Şekil 85. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 62	133
Şekil 86. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 63	133
Şekil 87. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 64	134
Şekil 88. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 65	135
Şekil 89. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 66	135
Şekil 90. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 67	135
Şekil 91. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 68	135
Şekil 92. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 69	136
Şekil 93. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 70	136
Şekil 94. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 71	137
Şekil 95. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 72	137
Şekil 96. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 73	137
Şekil 97. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 74	137
Şekil 98. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 75	138

“Kelimeler, bazıları tüyden bazıısı demir.”

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

ATA-TÖMER-Atatürk Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi

YTÜ-TÖMER-Yıldız Teknik Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezi

CTMKO-Cepte Türkçe Mobil Kelime Oyunu

CTMKOBT-Cepte Türkçe Mobil Kelime Oyunu Başarı Testi

GMO-Geliştirilen Mobil Oyun

TYDÖP-Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretim Programı

MALL- Mobil Destekli Dil Öğrenimi

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, araştırmanın amacı, önemi ve gerekçesi ile araştırmanın problemi ve alt problemleri ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Problem Durumu

Dil, ses diziminden söz dizimine belli bir düzen içinde oluşturulmuş bir sistemdir. Bu sistem evrensel nitelikler taşımasına rağmen dilden dile değişen kültürel nitelikler de taşır. Her dilde nesneleri karşılayan adlar, iletişim bağlamında kişileri temsil eden zamirler, niteleme niceleme işlevli sıfat ve zarflar, ilişki ögeleri ve oluş-kılışlar vardır. Ancak bu ortak varlık alanı dünya algısı ve/veya kültür farklılığından dolayı farklı dil yapıları biçiminde somutlaşır. Bu nedenle doğal olarak edinilmiş olan ana dil dışında bir dili öğrenmek veya öğretmek farklı yöntem ve araçların kullanılmasını gerektirir. Sözcük öğrenimi de ikinci veya yabancı bir kültürel belleğin öğrenilerek aktarılmasıdır. Bu nedenle farklı uygulamaları ve yöntemleri gerektirir. Bunun için de yabancı veya ikinci dil öğretim süreçlerinde birçok araç ve farklı teknolojilerle farklı yöntem ve uygulamalar geliştirilerek daha az zamanda yeteri kadar sözcüğün kullanım becerisine aktarılması amaçlanmaktadır. Çünkü ikinci veya yabancı dil öğrenme sürecinde yeterli sözcük dağarcığının oluşturulması en önemli aşama niteliğindedir. Dil öğretimi tarihi incelendiğinde söz varlığının kazandırılmasına yönelik birçok yöntem ve tekniğin kullanıldığı görülmektedir. Çünkü dil sisteminin kelimeler arasında kurulan ilişki ile oluştuğu bilinse de bu yapıyı oluşturmak ve kullanmak için temel aracın söz varlığı olduğu kabul edilmektedir. parçaları bir araya getirip onları bir bütün hâlinde anlayabilmek için kelime bilmek gerekmektedir.

Kelime öğretiminin önemi değerlendirildiğinde bu amaçla çeşitli yöntem/teknik ve araçların kullanılmasının önemi de anlaşılabılır. Çünkü her bireyin kendine özgü bir öğrenme şekli bulunmaktadır. Bu öğrenme şekline göre en rahat öğrenme biçimini işe koşturmak için bireyin öz farkındalığına ihtiyacı vardır. Bu öz farkındalık bireyin ihtiyaçlarına göre şekillenmektedir. Bu süreçte bireye yardımcı olabilmek ve daha kolay öğrenmesini sağlayabilmek adına araştırmacıların çeşitli yöntem ve teknikleri kullanması gerekmektedir.

Dil öğretimi alanında çalışma yapan araştırmacıların kelime öğretimi için etkisini test ettikleri çeşitli yöntem ve teknikler bulunmaktadır. Bu yöntem ve teknikler geleneksel

yöntemlerin yanı sıra yenilikçi yaklaşımlarla da desteklenmektedir. Günümüzde teknolojinin geldiği boyut ele alındığında yenilikçi yöntem ve tekniklerin rolü oldukça önemlidir. Çünkü insanlar, zamanlarının önemli bir kısmını artık cep telefonları, tablet bilgisayarlar, taşınabilir bilgisayarlar ve masaüstü bilgisayarların başında geçirmektedir. Dil öğrenme sürecinde de uzaktan eğitim videoları, etkileşimli videolar, webinarlar, blog siteleri, web 2.0 araçları gibi çeşitli destekleyici materyaller kullanılmaktadır. CTMKO uygulamasının çıkış noktası da tam olarak burasıdır. İnsanların dil öğrenme ihtiyaçlarına hızlıca cevap verebilmek, bu süreci mümkün oldukça kolaylaştırmaya çalışmak ve bunu yaparken kullanıcının sıkılmadan eğlenerek bu aktiviteyi gerçekleştirmesini sağlamaktır. Bunu gerçekleştirebilmek için CTMKO uygulamasında çeşitli oyunlara yer verilerek kullanıcıların bu oyunları oynayarak kelime öğrenmesini ve bu süreçte eğlenerek öğrenebilmesini sağlamaktır.

GMO ile kullanıcıların anlık tepkilerinin dahi süreçte çok önemli olduğu ve bu tepkilere göre oyun içeriğinde değişiklikler yapılmıştır. Araştırmanın gerçekleştirildiği sahada kullanıcıların memnuniyetleri de içeriğin değiştirilip geliştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır.

Yukarıda verilen problem durumunun yanı sıra çalışmanın teorik alt yapısının oluşmasında önemli bir yeri olan öğretim programı da bu kapsamda ele alınmıştır. Türkiye Maarif Vakfının hazırlamış olduğu Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı (2020) incelendiğinde bu programın Türkçe dil becerilerini çok yönlü olarak geliştirmeyi hedeflediği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda program, dinleme, izleme ve okuma yoluyla anlama, sözlü ve yazılı iletişim yoluyla anlatma becerilerini artırmayı amaçlar. Öğrencilerin, dilin dört temel becerisini kurallarına uygun ve bilinçli bir şekilde kullanmalarını sağlarken, Türkçeye ait sözsüz iletişim unsurlarını doğru kullanmalarını teşvik eder. Aynı zamanda, Türkçe söz varlığını genişletip kültürel duyarlılık kazandırarak öğrencilerin kültürlerarası bilinç oluşturmalarına katkıda bulunur. Türk dili ve edebiyatının önemli eserlerini tanıtarak disiplinler arası bir bakış açısıyla yirmi birinci yüzyıl becerilerini destekler ve hayat boyu öğrenme becerilerini güçlendirir. Son olarak, akademik ve özel amaçlı dil yeterliklerini geliştirmeyi hedefleyerek öğrencilerin Türkçeyi hem profesyonel hem de günlük yaşamlarında etkili bir şekilde kullanmalarını sağlar. Programın bu özelliklerine göre Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyen bir bireyin dört temel beceri alanının yanı sıra zengin Türk kültürünü öğrenmesi de amaçlanmaktadır. Ayrıca öğrencilerin hayat boyu öğrenmelerini sağlamak ve yirmi birinci yüzyıl becerilerini geliştirmek de amaçlar arasında yer almaktadır. Bu durum öğrencinin tek boyutlu bir öğrenmeden ziyade çok boyutlu bir öğrenmeye teşvik edildiğini göstermektedir. Öğrencilerin Türkçeyi doğru kullanması ve kendilerini etkili bir şekilde ifade edebilmesi de bahsedilen amaçlar arasında yer almaktadır.

Yukarıda verilen maddelerden “Türkçe söz varlığını zenginleştirmek” doğrudan bu çalışmanın problem durumuyla ilişkilidir. Yabancı öğrencilerin söz varlığını artırmaya yönelik olarak hazırlanan CTMKO uygulaması ile öğrencilerin söz varlığına kelime öğretimi yaparak katkıda bulunmak bu çalışmanın temel hedefidir.

Kelime hazinesi, anlamın büyük bir kısmını sözcüksel olarak taşıdığı için bir dil içinde çok önemli bir unsurdur (López-Campillo, 1995, ss. 36). Kelime bilgisinin metni anlamadaki bu önemli rolü kelime öğretiminin önemini artırmaktadır. Bu durum dil öğretimi yapılırken hazırlanan ders kitaplarında dikkate alınması gereken bir unsurdur. Fakat sadece ders kitaplarıyla işlenen süreçler öğrenciler için yeterli olmayabilir. Yardımcı materyaller bu süreçte öğrencinin eksiklerini tamamlayabilmesi için çok değerlidir. Çalışmada geliştirilen CTMKO uygulaması öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak için hazırlanmıştır.

Sarıgül’e göre (2017, ss. 92) yabancı dil öğrenen kimselerin kelimeler olmadan kendilerini yeterli düzeyde ifade edemeyecekleri ve yabancı dilde konuşulan ya da yazılan şeyleri anlayamamaları sebebiyle sözcükler iletişimde çok önemlidir. Bireyin kendini ifade etmesinde ve iletişim kurabilmesinde şüphesiz kelime hazinesi önemli bir yer tutar. Birey kendisini bildikleri kadarıyla ifade edebilir. Özellikle etkili bir iletişim kurabilmek için yeterli bir kelime hazinesine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyacı karşılamak için bireyin kelime öğrenmesi gerekmektedir. Kelime öğrenimi için de kitaplar, afişler, broşürler ve daha sayısız birçok kaynak mevcuttur. Ancak kelimenin kalıcılığı onun kullanıma sıklığında da etkilidir. Kelimenin kalıcı bir şekilde öğrenilmesinde ise doğru şekilde kodlanmış olmasının etkisi vardır. CTMKO kelime öğretimini oyunlar aracılığıyla yaparak öğrencilerin hem eğlenmesi hem de daha etkili kelime öğrenebilmesini amaçlamaktadır.

Yılmaz’a göre (2015, ss. 273) öğrencilerin Türkçe öğrenirken karşılaştığı sorunlar arasında kelime hazinesinin yetersizliği dikkat çekmektedir. Çalışmada öğrencilerin okuma başlığı altında bu sorundan ciddi şekilde etkilendiği ve eksikliğini hissettikleri görülmektedir. Bu sorunun çözümü içinse çeşitli kelime öğretim yöntemlerinin uygulanması gerektiğine vurgu yapılmaktadır.

Sur ve Çalışkan’a göre (2021, ss. 44) Türkçe öğrenen göçmenler, okuma becerisini öğrenirken karşılaştıkları zorluklar sesli harfleri karıştırmak, uzun cümleleri anlayamamak, eş sesli kelimelerin ve benzer şekilde bazı kelimelerin anlamını bilmemek şeklinde ifade etmektedir.

Yukarıda anlatılan durumlar bütüncül olarak incelendiğinde yabancılar Türkçe öğrenirken genel olarak kelime hazinesinin yetersizliğinden şikâyet etmektedir. Bu durumun farklı sebepleri olabilir. Ancak kelime öğretimi yapılırken çeşitli yöntem ve tekniklerin kullanılması ve yardımcı materyalin sayısının artırılması bu sorunun çözümünde yardımcı

olabilir. CTMKO Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin kendilerini eksik hissettikleri kelime hazinesinin yetersizliğinde yardımcı bir materyal olarak kullanılabilir. Özellikle günümüzde teknolojinin hızla gelişmesi, insanların artık taşınabilir cihazlara rahatlıkla ulaşabilmesi, her an her yerde dil öğretiminin yapılabilmesini kolaylaştırmaktadır. İnsanların kolayca ulaşabildiği bu taşınabilir cihazlarda dil öğretimi için biz Türkçe eğitimcilerinin yapması gereken bu alanlarda mobil uygulamalar geliştirmektir. Geliştirilen mobil uygulamaların deneysel süreçlerden geçirilerek geliştirilmesi ise işin bilimsel tarafının da sağlanması açısından oldukça önemlidir. Çünkü deneme yanılma yolundan ziyade bilimsel bir tavırla geliştirilecek uygulamalar dil ve kelime öğretiminin daha etkili ve kalıcı olmasını sağlayacaktır. Bütün bu değerlendirmeler ışığında çalışmanın problem durumu inşa edilmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin Türkçe kelime hazinelerini geliştirmek maksadıyla eğitsel bir mobil kelime öğretimi oyun uygulaması geliştirmek, geliştirilen oyunu uygulamak ve etkisini tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın problem cümlesini “Mobil kelime öğretimi uygulaması Cepte Türkçenin yabancı öğrencilerin kelime öğrenme başarılarına, Türkçe öğrenme motivasyonlarına ve kaygılarına etkisi nedir?” sorusu oluşturmaktadır. Bu araştırmanın temel problemi kapsamında aşağıdaki alt problemler oluşturulmuştur:

1. CTMKO’nun uygulandığı deney grubu öğrencileriyle mevcut öğretim programının uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin başarı bağlamında;
  - a) Ön test ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
  - b) Grupların kendi içlerinde ön test ile son test ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
  - c) Son test ortalama puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
2. CTMKO’nun uygulandığı deney grubu öğrencileriyle mevcut öğretim programının uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin motivasyon bağlamında;
  - a) Ön test ortalama motivasyon puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
  - b) Grupların kendi içlerinde ön test ile son test ortalama motivasyon puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
  - c) Son test ortalama motivasyon puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. CTMKO’nun uygulandığı deney grubu öğrencileriyle mevcut öğretim programının uygulandığı kontrol grubu öğrencilerinin kaygı bağlamında;
  - a) Ön test ortalama kaygı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

- b) Grupların kendi içlerinde ön test ile son test ortalama kaygı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- c) Son test ortalama kaygı puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 4. Deney grubu öğrencilerinin CTMKO'nun uygulama sürecine yönelik görüşleri nasıldır?
- 5. Deney grubu öğrencilerinden görüşme yöntemiyle toplanan nitel veriler, nicel verileri nasıl açıklamaktadır?

Araştırmanın temel probleminde ve alt problemlerinde hareketle çalışmanın amacı araştırmada izlenen adımlar da dikkate alınarak şu şekilde ifade edilebilir:

GMO'da, TYDÖP'de belirlenen temel (A2) dil düzeyindeki kazanımlara uygun olarak kelime öğretimi gerçekleştirilmiştir. Türkçe öğrenecek bir bireyin A2 dil düzeyinde bilmesi gereken temel kelimelerin belirlenmesine ilişkin bir akademik çalışma ise bulunmamaktadır. Çalışmada TYDÖP kazanımları ve TÖMER müfredatı doğrultusunda Yediiklim Ders Kitabı'nda A2 düzeyinde Türkçenin öğretiminde kullanılacak temel 288 kelime belirlenmiştir.

Er, Biçer ve Bozkırlı (2012) çalışmalarında yabancılara Türkçe öğretimi alanında yaşanan en önemli sorunlardan birinin nitelikli materyal eksikliği olduğunu belirtmişlerdir. Çalışma kapsamında GMO, alan yazınında tespit edilen eksiklikler göz önünde bulundurularak geliştirilmiştir. Bu açıdan alanda yaşanan nitelikli materyal eksikliği sorununun giderilmesine katkıda bulunacaktır.

Dil öğreniminin temelinde farklı değişkenler bulunmaktadır. Bunlardan biri de kelime bilgisidir. Çünkü bireyin bir dilde kendini ifade edebilmesi, söyleneni anlayabilmesi ve iletişim kurabilmesi için o dile ait yeterli sözcük dağarcığına sahip olması gerekmektedir. Birey oluşturacağı kelime dağarcığı ile hem sosyal yaşamında hem de iş yaşamında kendisini daha rahat ifade edecektir.

Geliştirilecek mobil kelime oyununda kullanıcılar, kelimelerin doğru yazımını görerek bu kelimeleri içselleştirme imkânı bulacaklardır. Bu durum da kullanıcıların Türkçe kelimeleri doğru öğrenmelerine ve yazmalarına destek olacaktır.

Okuma ve anlama becerilerinin temelinde kelime öğretimi yer almaktadır. Bu nedenle yabancı dil öğrenen birine kazandırılacak kelimeler, aynı zamanda onun cümleyi ve paragrafı anlamasını da sağlayacaktır. Geliştirilen mobil oyun ile yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kelime, cümle ve paragraf düzeyinde anlama becerileri de desteklenmiş olacaktır.

Eğitsel oyunların öğrenme ve derse aktif katılım üzerindeki olumlu etkileri göz önünde bulundurulduğunda (Aslan ve Coşkun 2016; Gürdal ve Arslan 2011; Karatay, 2007) hazırlanan mobil oyunun, yabancılara Türkçe öğrenmeye yönelik ilgilerini artıracak ve Türkçeyi sevmelerine katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Önemi ve Gerekçesi

Çalışma hazırlanırken mobil uygulamalarla Türkçe kelimelerin öğretimi hakkında bir alan yazını taraması yapılmıştır. Bu taramada kelime öğretimi ile ilgili 26 mobil uygulamaya ulaşılmıştır. Bu uygulamaların ise sadece 3'ünün hedef kitlesinin yabancı bir dil olarak Türkçeyi öğrenmek isteyen bireyler olduğu tespit edilmiştir. Bu uygulamalar Millî Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen "EBA Bil Bakalım" isimli mobil oyun uygulaması, yabancı bir firma tarafından geliştirilen Earworms Rapid Turkish uygulaması ve Yunus Emre Enstitüsü tarafından geliştirilen "Türkçe Öğretim Portalı"nda yer alan "Kelime Öğreniyorum" modülüdür. Dilin temelinde kelime bilgisi yatmaktadır. Bu nedenle dili etkin kullanmak isteyen bir kişinin o dile ait kelimelere hâkim olması gerekmektedir. Türkçe gibi zengin bir dile ait kelimelerin öğretimi için bu üç uygulamanın yeterli olacağını ve başka bir uygulamaya ihtiyaç olmayacağını söylemek mümkün değildir. Geliştirilen mobil oyunda yer alan oyunlar, alan yazınında olmayan yeni oyunlardır ve bu oyunların içeriği araştırmacı tarafından kurgulanmıştır. Mobil uygulama içerisinde yer alan bu oyunlar, alan yazınındaki önemli bir boşluğu doldurarak özgün değer katacaktır.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen "EBA Bil Bakalım" isimli mobil oyun, geçici koruma altındaki 7-9 yaş arası Suriyeli çocuklara günlük yaşamda karşılaşacakları kavram ve kelimeleri öğretmeyi amaçlayan bir bilgi kültür yarışması niteliğindedir. Telkin yöntemi esas alınarak hazırlanan Earworms Rapid Turkish uygulamasının ise hedef kitlesini Türkiye'yi ziyaret edecek bireyler oluşturmaktadır. Becel (2014) tarafından Earworms Rapid Turkish uygulaması bilimsel açıdan incelenmiş ve uygulamada hedef kitlenin ihtiyaçları belirlenerek planlama yapıldığı, turistlere temel düzeyde destek olacak nitelikte ücretli bir program olduğu belirtilmiştir. "Türkçe Öğretim Portalı"nın hedef kitlesini ise TÖMER ve DİLMER öğrencileri oluşturmaktadır. Geliştirilen mobil oyunun hedef kitlesini Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyen tüm bireylerin oluşturması da bu çalışmayı diğer uygulamalardan ayıran özgün bir değerini oluşturmaktadır.

Çalışmanın bir başka özgün değeri ise deneysel işlem basamakları esas alınarak bilimsel ölçütler doğrultusunda değerlendirilecek olmasıdır. Aytan ve Başal (2016), çalışmalarında Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde son zamanlarda bilimsel araştırmaların yoğunlaştığını, ancak kelime öğretimi üzerine yapılan ampirik çalışmaların yeterli düzeyde olmadığını belirtmiştir. Nitekim akademik kadrolar ve alan uzmanları tarafından geliştirilen EBA Bil Bakalım, Türkçe Öğretim Portalı, Earworms Rapid Turkish uygulamalarının geliştirilme sürecinde bilimsel işlem basamaklarına uyulduğu ancak herhangi bir deneysel çalışmayla değerlendirilmedikleri tespit edilmiştir. Bu durumda ilgili uygulamaların

geliştirilme amacına ne kadar hizmet ettiği ile ilgili gerekli geri bildirimin henüz sağlanamadığını göstermektedir. Büyükikiz'in (2014) çalışması da alanda yeterli ampirik çalışma olmadığını destekler niteliktedir. Büyükikiz (2014) yabancılara Türkçe öğretimi alanında 1981-2012 yılları arasında hazırlanmış 147 lisansüstü tezi incelemiş ve bunlardan 136'sının betimsel, sadece 11'inin deneysel çalışma olduğunu tespit etmiştir. Yine çalışmanın hazırlanma sürecinde 2012 yılından günümüze kadar yabancılara Türkçe öğretimi alanında yayınlanan tezler incelenmiş ve 18 tezdten sadece birinin deneysel bir çalışma olduğu tespit edilmiştir. Çalışma kapsamında geliştirilen CTMKO uygulamasının ise amaca ne kadar hizmet ettiği Atatürk Üniversitesi TÖMER'de yapılan deneysel işlemlerle belirlenmiştir. Bu nedenle GMO'nun, yabancılara Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanacak diğer uygulamalara referans olacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın bir diğer özgün değeri ise oyunda kelime öğretim sürecinin, TYDÖP'de yer alan dil seviyeleri esas alınarak planlanması ve oyunda yer alan kelimelerin de Türkçenin TYDÖP kapsamında seçilmiş olmasıdır. CTMKO uygulamasında yer alan 288 kelime; Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı'nda A2 düzeyi için belirlenen kazanımlar esas alınarak belirlenmiştir. Kelimeler, araştırmacı tarafından TYDÖP'ye paralel olarak TÖMER müfredatında ve Yediiklim ders kitabında yer alan kelimeler arasından seçilmiştir. Bu sayede yabancılara Türkçe öğretimi alanında A2 seviyesinde kullanılacak bir kelime havuzu oluşturulmuştur.

Çalışmanın bir başka özgün değeri ise Türkçenin uluslararası bir boyutta görünür ve ulaşılabilir olmasına katkı sağlamaktır. Geliştirilen mobil uygulama Android işletim sistemli mobil cihazlara uyumlu olacak şekilde hazırlanmıştır. CTMKO uygulaması Google Play Store'dan ücretsiz olarak indirilerek kullanılabilecektir. Bu duruma bağlı olarak dünyanın herhangi bir yerinde Türkçeyi öğrenmek isteyen kullanıcılara bilimsel temeller ışığında hazırlanmış bir dil öğretim materyali sunulmuştur.

Araştırmanın Sınırları

1. Bu araştırmanın sınırlarından biri uygulamanın yalnızca Atatürk Üniversitesi TÖMER'de yapılmış olmasıdır. Geliştirilen mobil oyun sahiplik hakları, gizlilik ilkeleri ve çeşitli başka sebeplerle yalnızca 15 adet tablet (taşınır) bilgisayara kurulmuştur. Bu durum araştırmayı 6 hafta süren bir kurda daha geniş bir TÖMER ağında uygulamayı sınırlamıştır.
2. Araştırmanın ikinci sınırı ise ATA-TÖMER'de öğrenim gören öğrencilerin ait olduğu uyruklardır. Çalışmanın uygulanması sırasında A2 kurunda yer alan deney grubu öğrencileri 9 farklı ülkeden (Kazakistan, Mısır, Kırgızistan, Moğolistan, Yemen,

Afganistan, İran, Libya, Tataristan) katılmıştır. Uygulamanın etkililiğini daha fazla farklı uyrukta kişiyle gerçekleştirememesi çalışmanın bir sınırırır.

3. Araştırmada deney grubunda yer alan öğrencilere nitel boyutta hazırlanan görüşme formu uygulanmıştır. A2 seviyesinde bulunan öğrencilerin Türkçeyi yeni yeni öğrenmeye başladığı göz önünde bulundurulduğunda sorulara verdikleri yanıtların açık, anlaşılır ve uzun olamaması araştırmanın bir sınırlılığıdır.
4. Uygulamada toplam 6 farklı oyun kurgulanmıştır. Bu durum proje bütçesiyle ilgili olup araştırmanın sınırlarından biridir.
5. Uygulamada toplamda 288 kelime kullanılmıştır. Bu durum derste kullanılan Yediiklim ders kitabından kaynaklanan bir sınırdır.
6. Uygulamada oyunlar tasarlanırken kolay, orta ve zor şeklinde sınıflandırılmıştır. Bu durum uygulamadan kaynaklanan bir sınırdır.

Terim ve Tanımlar

Mobil Oyun: Cep telefonları, tablet bilgisayarlar, sistemsel gereksinimleri karşılayan taşınabilir tüm cihazlarda kullanılabilen video tabanlı oyunlardır.

Dil: Dil, bir anda düşünemeyeceğimiz kadar çok yönlü, değişik açılardan bakınca başka başka nitelikleri beliren, kimi sınırlarını bugün de çözemediğimiz büyüğü bir varlıktır. O gerek insan gerek toplum gerekse insan ve toplumdan ayrı düşünölemeyecek olan bilim, sanat, teknik gibi bütün alanlarla ilgili bulunan, aynı zamanda onları oluşturan bir kurumdur (Aksan, 2015, s.11).

Dili bir evren tasarımı olarak gören Börekçi, yine dili insanla nesne arasında ilişki kuran, gerçek dünyayı kurmaca dünyaya aktararak bir toplumun dünyayı algılama biçimini yansıtan insanın düşünce oluşturmalarını ve düşünlerini iletmesini, iletilen düşünceleri algılamasını sağlayan; çözümlenebilir insan seslerinden kurulu ve çift eklemlı bir sistem olarak tanımlamaktadır (Börekçi, 2009, s. 8).

Kelime Hazinesi: Bir dilin bütün kelimeleri; bir kişinin veya bir topluluğun söz dağarcığında yer alan kelimeler toplamı (Korkmaz, 1992, ss.100).

Kelime: Bir veya birden çok heceli ses öbeklerinden oluşarı, aynı dili konuşarı kişiler arasında zihinde tek başına kullanıldığında belli bir kavrama karşılık olan somut veya belli bir duygu ve düşünceyi yansıtan soyut yahut da somut ve soyut kavramlar arasında ilişki kuran dil birimi (Korkmaz, 1992, ss.100).

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar

Bu bölümde araştırma konusu ile ilgili kuramsal çerçeve, araştırma konusuyla ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

Dil öğrenme ve dil öğretimi çok eski zamanlardan beri çeşitli şekillerde yapılmış ve birçok yöntem geliştirilmiştir. Bu yöntemlerin amacı hedef dilin öğrenene belli bir sürede ve etkili bir şekilde öğretilmesidir. Tarihte birçok toplum çeşitli yollarla ve çeşitli amaçlar için dil öğretimi yapmıştır. Siyasi, ekonomik, ticari amaçlar başta olmak üzere insanlık dil öğretme ve öğrenme ihtiyacı duymuştur. Türkçenin öğretimi tarihine bakıldığında dilin çok eski zamanlardan edinildiğini söylemek mümkündür. Kâşgarlı Mahmut Türkçenin öğretimi açısından bir dönüm noktası olarak Dîvânu Lugâtî't-Türk adlı eserini Araplara Türkçeyi öğretmek amacıyla kaleme almıştır.

İnsanlar bulundukları toplulukta aynı dil aracılığıyla iletişim kurmaktadır. Bu toplulukla etkileşimde bulunan yabancı birinin iletişim kurabilmesi için konuşulan dili anlaması gerekmektedir. Bu yüzden dil öğretiminde yazı dilinden önce konuşma dilinin öğretilmesi iletişimin sağlanması için önem arz etmiştir. Bu iletişimin sağlanabilmesi için dil öğretiminde çeşitli yöntemler vardır ancak ilk yöntemin doğal yöntem olduğu tahmin edilmektedir (Biçer, 2012, ss. 108).

Doğal yöntemin amacı dili öğrenene orta düzey kelimeleri öğretmektir. Bağlam içinde yapılacak sık tekrarlarla kelime öğretimi kolaylaşmaktadır (Usun, 2013, ss. 72). Doğal yöntemin dışında kullanılan pek çok başka yöntem de bulunmaktadır fakat ilk kullanılan yöntemin doğal yöntem olduğu düşünüldüğünden burada bahsedilmiştir.

Yabancılarla Türkçe öğretimi tarihine genel olarak bakıldığında dil öğretiminin başlarda çok sistematik bir şekilde yapıp yapılmadığına ilişkin kesin bir bilgi bulunmamaktadır. Artan nüfusun beraberinde getirdiği ve ortaya çıkardığı iktisadi hayat birçok şeyin değişmesine yol açmıştır. Bu değişikliklerden biri de ticaret yapabilmek için dil öğrenme gereksinimidir.

Ticaretin yoğun bir şekilde yapılmaya başlanması ve önemli ticaret yolları üzerinde bulunma bu noktada dil öğretimi için önemli bir konu olarak öne çıkmaktadır. Zamanla sistemli

bir zemine oturmaya başlayan dil öğretiminde bir süre sonra kitaplar da yazılmaya başlanmıştır. Bu kitaplar bugün bizler için çok kıymetli tarihî eser olmalarının yanı sıra o dönemlerde dil öğretiminin nasıl ve ne şekillerde yapıldığına da ışık tutmaktadır.

Günümüzde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi çok daha sistemli bir şekilde yapılmaktadır. Yunus Emre Enstitüsü, TİKA, Türkiye Maarif Vakfı, YTB gibi kurumlar ve üniversitelerin bünyesinde kurulan TÖMER ya da DİLMER'ler bu işte başı çekmektedir. Bu kurumlar öğrencilerin seviyelerine göre (A1, A2, B1, B2, C1, C2) kitaplar hazırlamaktadır. Hazırlanan kitaplar uzman ekiplerce düzenlenmektedir. Bu kitaplarda Diller İçin Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde belirtilen kriterler göz önünde bulundurulmaktadır. Fakat hazırlanan kitapların basılı materyaller olması ve öğrencilerin sürekli olarak bu kitaplara ulaşma imkânı bulamaması bu çalışmanın temel dayanaklarından biridir. Yapılan bu çalışmayla birlikte teknolojik alt yapıya sahip olan kişiler CTMKO uygulamasına erişebilecektir. Bu sayede bireyler Türkçeyi A2 düzeyinde etkili bir şekilde öğrenme imkânına sahip olacaktır.

Eğitimin yeni bir boyutu olarak dijitalleşme her alanda olduğu gibi dil öğretimi alanında da kullanılmaya başlamıştır. Uzman ekipler tarafından geliştirilen uygulamalar birçok ihtiyaca cevap verecek nitelikte tasarlanmaktadır. Türkiye'de geniş bir çalışma alanına sahip olan dil öğretimi çalışmaları yüksek lisans ve doktora seviyesinde yapılan araştırmalarla desteklenmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimiyle ilgili çok çeşitli şekillerde teorik çalışmalar yapılmaktadır. Bu çalışmalarla alanda teorik zemin hazırlanmıştır. Ancak alanda uygulamalı çalışma sayısına ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır. Şu ana kadar yapılan uygulamalı çalışmaların sayısı ne yazık ki yeterli düzeyde değildir.

Dünyada yapılan çalışmalar incelendiğinde özellikle uygulama boyutunda birçok araştırmanın olduğu görülmektedir. Dil öğretimi ve kelime öğretimi için çok sayıda uygulama bulunmaktadır. Ancak bu uygulamalar temelde deneysel bir süreçten geçirilmeden mevcut çalışmalar ışığında geliştirilmektedir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde uygulamalara yönelik olarak yapılan çalışmaların genellikle uygulamaları inceleme boyutunda kaldığı görülmektedir. Elbette bu da kıymetli bir çabadır. Bunun yanı sıra yapılacak dil öğretim ve kelime öğretim uygulamalarının deneysel bir süreçten geçirildikten sonra kullanıma sunulması çalışmanın doğrudan ihtiyaca yönelik kısmındaki boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Kelime Bilgisinin Unsurları ve Öğretimi

Kelime bilgisi, okuduğunu anlama ve anlamlandırmada önemli bir etkidir. Metin bir puzzle gibi düşünülürse kelimeler de puzzlenin parçaları gibi düşünülebilir. Metnin bütünlüğü açısından düşünüldüğünde metnin yapıtaşlarının kelimeler olduğu görülmektedir (Ülper, 2019,

ss. 94). Beyin, bildiği kelimelerle metni okurken bir şifre çözer gibi hareket etmektedir. Daha önce zihinde kodlanan ve doğru bir şekilde şifrelenen kelimeler geri çağırma sürecinde rahatlıkla hatırlanabilmektedir (Turan ve Uyumaz, 2018).

Bir metnin anlama süreciyle ilgili olarak kavrama düzeyi ve bilinmesi gereken kelime sayısı ile ilgili alan yazını incelendiğinde şöyle bir tablo ile karşılaşmaktadır (Ülper, 2019, ss. 94).

Tablo 1. *Kelime Bilgisi ve Kavrama Düzeyi Tablosu*

Kavrama düzeyi	Bilinmesi gereken kelime	Yazar
%55	%95	Laufer (1989)
%71	%98-99	Hu ve Nation (2000)
%60/%70/%75	%95/%98-99/%100	Jiang ve Grabe (2011)
-	%96	Ülper ve Kiraz (2017)

Tablo 1 incelendiğinde bir metnin kavranabilmesi için o metinde bulunan kelimelerin en az %95 oranında bilinmesi gerekmektedir (Ülper, 2019). Bu oran kelime bilgisinin ne denli önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Dil konuşurunun ve dil öğrencisinin kelime bilgisi ne denli gelişmişse anlama ve kavrama düzeyi de o denli artmaktadır.

Kelime bilgisini sınıflandırabilmek için Nation (2001, ss. 347) kelime bilgisinin unsurlarını şu şekilde vermiştir:

Tablo 2. *Kelime Bilgisinin Unsurları*

Kavrama	Konusma	R	Öğrenci kelimenin sözlü hâlini tanıyabiliyor mu?
		P	Öğrenci kelimeyi doğru telaffuz edebiliyor mu?
	Yazma	R	Öğrenci kelimenin yazılı hâlini tanıyabiliyor mu?
		P	Öğrenci kelimeyi heceleylebilir ve yazabilir mi?
Bilgi	Kelime parçası	R	Öğrenci kelimedeki bilinen parçaları tanıyabiliyor mu?
		P	Öğrenci kelimenin uygun çekimli ve türetilmiş biçimlerini üretebiliyor mu?
	Şekil ve anlam	R	Öğrenci bu kelime formu için uygun anlamı hatırlayabiliyor mu?
		P	Öğrenci bu anlamı ifade etmek için uygun kelime formunu üretebilir mi?
Anlam	Kavram ve referanslar	R	Öğrenci, kelimenin ve ana kavramının bir dizi kullanımını anlayabiliyor mu?

		P	Öğrenci kelimeyi bir dizi öğeye atıfta bulunmak için kullanabilir mi?
İlişkilendirme			Öğrenci bu kelime için ortak çağrışımlar üretebilir mi?
			Öğrenci, ilgili fikirler sunulduğunda bu kelimeyi hatırlayabiliyor mu?
		R	Öğrenci kelimenin bağlam içinde doğru kullanımlarını tanıyabiliyor mu?
Dil bilgisel işlevler		P	Öğrenci bu kelimeyi doğru gramer kalıplarında kullanabiliyor mu?
		R	Öğrenci uygun eşdizimli sözcükleri tanıyabiliyor mu?
Kullanım Eşdizimler		P	Öğrenci kelimeyi uygun eşdizimlerle üretebiliyor mu?
		R	Öğrenci kelimenin yaygın, resmî, seyrek vb. olup olmadığını söyleyebilir mi?
Kullanım kısıtlamaları (kayıt, frekans...)		P	Öğrenci kelimeyi uygun zamanlarda kullanabiliyor mu?

R = alıcı bilgi, P = üretken bilgi

Tablo 2 incelendiğinde kelime bilgisinin unsurları biçim, anlam ve kullanım başlıklarında çeşitlendirilmiştir. Biçim kısmında konuşma, yazma ve kelime parçası olarak verilen unsurlar; anlam kısmında şekil ve anlam, kavram ve referanslar ile ilişkilendirme şeklinde verilmiştir. Son olarak kullanım kısmında dil bilgisel işlev, eşdizimler ve kullanım kısıtlamaları (kayıt, frekans ...) şeklindedir. Tablodan görüleceği üzere kelime bilgisinin unsurları birden çok bileşenden meydana gelmektedir. Bu tablo kelimelerin kullanımda çok basitmiş gibi görünen bir sürecin perde arkasında ne kadar detaylı olduğu ve zihnin bir makine gibi çalıştığını örneklendirmektedir. Tabloda başlıklarda verilen sorularla kelimenin unsurları öğrencide sorgulanarak bir sağlama verebilmektedir.

Kelime bilgisinin unsurları verildikten sonra akla bu süreçte kelime öğretiminin ilkeleri nelerdir, kelime öğretimi nasıl yapılmalıdır gibi cevap bekleyen sorular gelmektedir. Bu soruların cevaplanabilmesi için Ülper (2019, ss.96-97) konuyu üç ana başlık altında değerlendirmiş ve süreçle ilgili detaylı bilgi vermiştir. Bu süreçte;

- Sözcük öğretimi her bir sözcüğün hem sözlüksel hem de bağlamsal anlamını içermelidir.
  - Sözcüğün eş anlamlısı öğretilmelidir.
  - Sözcüğün karşıt anlamlısı öğretilmelidir.
  - Sözcüğün anlamı öğrencilere kendi sözcükleriyle yazdırılmalıdır.
  - Örnek tümceler sunulmalıdır.

- Örnek olmayan tümceler sunulmalıdır.
- Yeni öğrenilen sözcük ile bu sözcükle ilgili olan diğer sözcükler arasındaki anlamsal ayrımları tartışılmalıdır.
- Öğrencilerin sözcüğü tümce içinde kullanmaları sağlanmalıdır.
- Aynı sözcüğün ayrı tümcelerdeki anlamları tartışılmalıdır.
- Sözcükle ilgili senaryo yazılmalıdır.
- Öğrencinin etkin katılımı sağlanmalıdır.
  - Öğrencilerin yeni edindikleri bilgi ile eski bilgilerini ilişkilendirmeleri sağlanmalıdır.
  - Öğrencilerin sözcüğü, bilinen bir bilgi ile ilişkilendirmeleri sağlanmalıdır.
  - Öğrencilerin, sözcüğün anlamını kendi sözcükleriyle açıklamaları sağlanmalıdır.
  - Öğrencilerin, örnek tümceler üretmeleri sağlanmalıdır.
  - Öğrencilerin, örnek olmayan tümceler üretmeleri sağlanmalıdır.
  - Öğrencilerin, sözcüğün eş anlamlısını bulmaları ve yazmaları sağlanmalıdır.
  - Öğrencilerin, sözcüğün karşıt anlamlısını bulmaları ve yazmaları sağlanmalıdır.
- Sözcük hakkında anlamlı bilgi sağlamak için çok yönlü bir öğretim sağlanmalıdır.

Kelime Öğretimi

Yeni bir dilin öğrenilmesinde kelime öğrenme bu sürecin ayrılmaz bir parçasıdır. Zihin, dil mantığında cümleler kurarken mutlaka kullanacağı kelimelere odaklanır. Başı ve sonu belli olan ne söylediği ve anlattığı rahatlıkla anlaşılan bir cümle doğru seçilmiş kelimelerle mümkündür. Bu süreç zihinde otomatik bir şekilde işler. Ancak zihin bu işlemi gerçekleştirirken aktif kelime hazinesinden yararlanır. Bu durumda pasif kelime hazinesi sürecin dışında kalmaktadır.

Bir dilin konuşuru olabilmek için en 5000 kelimenin bilinmesi gerektiği öne sürülür (Laufer, 1998; Nation, 2006). Hedef dili öğrenen bir konuşur o dilde öğreneceği 5000 kelime ile okuduğunu anlayabilecek düzeye gelebilmektedir. Dahası konuşma pratikleriyle konuşmasını da mümkün derece ilerletebilmektedir. Dilin doğasının kelime öğrenme üzerine kurulu olduğu düşünüldüğünde bu sayı ne az ne de çoktur denilebilir. Okuduğunu anlamada kelime bilme önemli bir parametredir (Anderson ve Freebody, 1981).

Uzun yıllar boyunca kelime öğretimi dil bilgisinin bir bileşeni olarak görülmüş ve öğretimi bu şekilde yapılmıştır (Göçen, 2021). Ancak bu şekilde öğretimin etkili ve yeterli olmadığı görülerek kelime öğretiminde farklı yöntemlere başvurma ihtiyacı doğmuştur.

Dil deneyiminin zenginleştirilmesinde kelime öğretimi önemli bir unsurdur. Öğrenci yaşamla iletişim bağına kelimeler aracılığıyla kurmaktadır. Hedef dilin kültürünü öğrenmede de yine kelime öğrenimi önem arz etmektedir. İletişimin temelinde anlama ve anlatma

becerilerine hâkimiyet ancak kelime bilgisiyle mümkündür. Dil öğrencisi öğrendiği kelimelerle anlatma ve anlama becerilerini geliştirebilmekte ve bu şekilde sağlıklı bir iletişim kurabilmektedir. Bu sürecin başarıyla gerçekleştirilebilmesinde süreç içinde rol dağılımı yapılmalıdır. Bu rollerden birini üstlenen kişi dilin öğreticisi yani dersin öğretmenidir.

Kelime öğretiminde dil öğrencisi için en iyi yol gösterici dersin öğretmenidir. Sürecin tamamını planlamak ve kasıtlı kelime öğretimi yapmak öğreticinin işidir. Ancak ders saatleri düşünüldüğünde bu durumun etkililiği tartışma konusudur. 50 dakikalık bir ders saatinde öğrencinin öğrenebileceği kelime sayısı kısıtlıdır. Çünkü dil kursları veya dil öğrenme merkezlerinde dersler sadece okuma üzerine inşa edilmiş değildir. Diğer beceri alanları da sürecin bir parçasıdır ve birbirini tamamlar niteliktedir. Haftalık ortalama 10 saatlik bir okuma dersi de etkili kelime öğretimi için yeterli değildir. İşte tam bu noktada çevrim içi veya çevrim dışı süreçlerle mobil uygulamalarla kelime öğrenimi devreye girmektedir. Öğrencilerin veya dil öğrencilerinin her an her yerde erişebileceği uygulamalara ihtiyacı vardır. Dahası bu uygulamaların eğlenceli bir alt yapıyla sunuluyor olması kelime öğretimini daha da kolaylaştırıp eğlenceli hâle getirdiği alan yazında yapılan çalışmalara bakıldığında görülmektedir (Alemi vd., 2012; Göçen, 2021).

Kelime öğretiminde teknolojik gelişmeler dikkate alınarak yeni bir alan açılmıştır. Bu alanda uzmanlar ve araştırmacılar kelime öğretiminde farklı yöntem ve tekniklere başvurmuştur. Bütün dünyayı etkileyen Covid-19 salgını birçok alanda olduğu gibi eğitim alanını da şekillendirmiştir. Bu salgın sürecinde insanların yüz yüze şekilde birebir teması imkânsız hâle gelmiştir. Bu konuda çözüm olarak çevrim içi eğitim işe koşulmuştur. Ciddi zorluklar içeren bu süreç aslında yeni bir şeyin yapılabileceği hatta yapılabilecek şeylerin sayısını artırmada insanlara yeni ufuklar açmıştır. Bu salgın teknoloji çağında yaşayan biz insanlar için önemli bir deneyim süreci yaşatmıştır. Çünkü doğrudan yüz yüze etkileşimin kesilebileceği durumlar insanlık tarihinin devamında da olabilir. Bu yüzden şimdiden alınacak önlemler ve yapılacak çalışmalar bu süreçte öğrenme aktivitesini en üst düzeyde gerçekleştirebilmek adına önemlidir.

Salgın sürecinde özellikle yabancı dil öğrenme noktasında öğrencilerin sadece çevrim içi derslerle bu süreci devam ettirmesinin zor olduğu görülmüştür. Sadece çevrim içi dersler tek başına yeterli değildir. Bu yüzden dil öğretimi yapan öğreticiler derslerinde çeşitli teknolojik araç gereçlere başvurma gereği duymuştur. Bu araç ve gereçler ya doğrudan derse yönelik ya da dersi destekleyici niteliktedir.

Bu süreçte çevrim içi veya çevrim içi çalışabilen uygulamaların önemi bir kez daha ortaya çıkmıştır. Özellikle mobil uygulamaların kelime öğretiminde ne kadar etkili olacağını öngörmek çok zor değildir. İnsanların sadece evde olduğu ve çok fazla serbest zamana sahip

olduğu böyle bir dönemde eğlenerek dil ve kelime öğrenebilmesi için zengin içerikli dil veya kelime öğretim uygulamalarının gerekliliği gözler önüne serilmiştir. Yapılan çalışmanın bu alanda ne kadar gerekli olduğu araştırmanın sonuçları kısmında dile getirilmiştir.

Kelime Öğrenme ve Öğretim Stratejileri

Kelime öğretimi sürecinde çeşitli stratejiler kullanılmaktadır. Bu sürecin bilinçli bir şekilde yürütülmesi öğrenen için büyük kolaylık sağlamaktadır. Bir işi yaparken doğru tekniği kullanmak birçok anlamda işi kolaylaştırır. Kelime öğrenmede de bu durum geçerlidir. Öğrenme stili, öğrenen tercihleriyle ilgili bir öğrenen özelliğidir, stratejiler ise ne yaptıklarıdır (Griffiths, 2008, ss. 85). Tablo 3'te Nation (2001, ss. 218)'un kelime öğretimine ilişkin hazırlamış olduğu strateji taksonomisi verilmiştir.

Tablo 3. *Kelime Öğrenme Stratejilerinin Taksonomisi*

Genel strateji sınıfı	Strateji tipleri
	Kelimeleri seçme
Planlama: Neye odaklanılacağına seçilmesi ve ne zaman odaklanılması gerektiği	Kelime bilgisinin yönlerini seçme Strateji seçimi Planlama tekrarı Kelimeyi analiz etmek
Kaynaklar: Kelimeler hakkında bilgi bulma	Bağlamı kullanma L1 veya L2'de bir referans kaynağına başvurma L1 ve L2'de paralelliklerin kullanılması
Süreçler: bilgi oluşturma	Fark Etme Geri alma Üretim

Tablo 3'te görüleceği üzere planlama aşaması öğrenenden bağımsız değildir. Dil öğrencisi sözcük öğrenme aşamasında planlama yaparken kendi özelliklerini mutlaka sürece dâhil etmelidir. Her bir bireyin benzersiz bir öğrenme stili olduğu göz önünde bulundurulduğunda (Kurtoğlu, 2021, ss. 24) bu sürecin daha hassas olması gerektiği anlaşılmaktadır. Öğrenci planlama aşamasında öğrenmeyi gerçekleştirirken okuyarak mı yoksa yazarak mı ya da hem okuyarak hem de yazar mı öğrendiğini bilmelidir. Çünkü öğrenme stilleri herkeste farklı işlemektedir. Kimi öğrenmeyi bir arabada yolculuk esnasında müzik eşliğinde gerçekleştirirken kimisi sessiz bir ortamda kâğıtlara yazarak öğrenmeyi tercih edebilmektedir. Buna karar verme kelime öğrenmenin planlama aşamasında oldukça önemlidir.

Kelime öğrenmede strateji bilmek neden önemlidir sorusuna şu şekilde yanıt verilebilir: Uygulama süreci öncesinde, sırasında veya sonrasında ortaya çıkabilecek beklenmedik durumlarla baş edebilmek için strateji bilmek veya geliştirmek önemlidir. Öğrenciler de kelime öğrenirken stratejilerini önceden belirleyebilirse kelime öğrenme süreci onlar adına daha kalıcı olacaktır.

Kelime öğrenmede strateji belirlenirken üç başlıkta bunun önemi kavranmalıdır. Bunlar şu şekilde sıralanabilir (Karadağ, 2019, ss. 61-67):

- Bilinmeyen bir kelime ile karşılaşıldığında kelime anlamını çözmek için kullanılacak stratejiler
  - Kelimenin içinde bulunduğu bağlama başvurma
  - Kelimeyi başka ifade, cümle ve metin bağlamında arama
  - Şekil bilgisi (morfoloji) farkındalığı kullanma
  - Tahmin etme
  - Sözlük kullanma
- Kelime anlamını kesinleştirmek ve kelime hazinesini derinleştirmek için kullanılacak stratejiler
  - Bağlam üretme
  - Metinler arası okuma
  - Kelime defteri/sözlük oluşturma
  - Kavram haritası oluşturma
- Yeni kelime ve kavram öğrenmek için kullanılacak stratejiler
  - Dil farkındalığı kazanma
  - İletişime açık olma
  - Dinleme ve okuma alışkanlığı kazanma

Bu başlıklar incelendiğinde öğrencinin ne yapması gerektiği açıkça belirtilmiştir. Öğrencinin öğrenme stilini göz önünde bulundurarak bu stratejileri işe koşması kelime öğrenme sürecinde kendisine oldukça yardımcı olacaktır.

Kelime Öğretim Yöntem ve Teknikleri

Kelime öğretiminde kullanılabilecek yöntem ve teknikler oldukça çeşitlidir. Bu yüzden doğrudan kelime öğretimiyle ilgili olduğuna karar verilen yöntem ve teknikler açıklanacaktır (Karadağ, 2019, ss. 67). Kelime öğretimi yapılırken öğreticinin dikkat etmesi gereken hususlardan biri yöntem ve tekniktir. Doğru yöntem ve tekniğin kullanımı birçok açıdan zaman kazandırır. Ayrıca öğretici neyi nasıl yapması gerektiği konusunda bilgi sahibi olursa amacına

daha rahat ulaşabilir. Benzer şekilde öğrenci de kelime öğrenirken neden ve nasıl öğrendiğini bilirse bu sürece odaklanması ve motivasyonu da daha rahat gerçekleşecektir.

Soru cevap yöntemi.

Soru cevap yöntemi birçok alanda kullanımı yaygın olan ve oldukça eski bir yöntemdir. Bu yöntem temelde kişide var olan bilgiyi ortaya çıkarmaya yöneliktir. Soru cevap etkinliklerinde öğretici aktif bir rol alırken aynı zamanda sürece rehberlik de etmelidir. Bu yöntemle kelime öğretimi yapacak bir öğreticinin öğrencilere soracağı sorularını sürecin öncesinde hazırlamış olması gerekmektedir. Çünkü amaçlı yapılan kelime öğretiminde hem öğretici gelecek sorulara hazır olur ve anında cevap verebilir hem de öğrenci beklentisi karşılanır (Karadağ, 2019).

Soru cevap yöntemiyle yapılan kelime öğretimi uygulamalarında öne çıkan bir diğer unsur öğrencilerin sorularına cevap verebilmektir. Bu süreçte en önemli olan konu öğreticinin öğrencilerden gelen sorulara cevap verebilmesidir Oğuzkan (1985). Sürecin amacı soru sormak değil verilecek cevaplardır.

Çözümleme ve birleşim yöntemi.

Bu yöntem tıpkı soru cevap yöntemi gibi sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. Bu yöntemde amaç çözümleme yaparak metnin en anlamlı birimlere ayrılmasıdır. Kelimeler, metni bir bütün hâline getiren yapılar olarak düşünülmelidir. Bu yapının temellerine ulaşabilmek için çözümleme yöntemiyle kelimeler en temel hâlde listelenebilir. Ardından bu kelimeler bir bütünü yeniden oluşturacak şekilde birleştirme yöntemiyle bir araya getirilebilir. Bu yöntemde çözümleme ve birleştirme birlikte hareket eder ikisi birbirinden bağımsız bir şekilde düşünülemez (Karadağ, 2019).

Kelimelerin öğretiminde bağlam oldukça önemlidir. Bu yöntemle öğrencilere kelime öğretimi yapılması öğrencinin kelimeyi hem tek başına görmesine imkân verirken hem de bağlam içerisindeki kullanımını görmesini de olanaklı kılar.

Dramatizasyon yöntemi.

Dramatizasyon günümüz eğitim anlayışında sıklıkla kullanılmaya başlanan yöntemlerden biridir. Bilginin kalıcılığı günlük hayatta kullanımla doğrudan orantılıdır. Öğrendiklerimizi tecrübe etmek ve hayatımıza yansıtmak öğrenmenin etkisini de artırır. Dramatizasyonda da günlük hayattan örnek olaylar alarak planlı ve etkili bir sunumla kelime öğretimi gerçekleştirilebilir. Özellikle yabancıların Türkçe öğrenmesinde söz gelimi bir market ortamı veya bir hastane ortamı canlandırılarak bağlama uygun kelimeler kalıcı bir şekilde öğretilir. Bunun için öğreticinin sınıfı bu uygulamalara hazır hâle getirmesi ve dersten önce planlaması gerekmektedir. Bu yöntemle sınıfta içine kapanık ve sosyalleşme açısından sıkıntı

eken ğrencilerin ders sürecine katılması daha kolay bir hâl alır. Bu yöntem öğrencinin kendine olan özgüvenini artırırken farkında olmadan sosyalleşmesine de ön ayak olmaktadır.

Temel beceriler çoğunlukla iç içe geçmiştir. Bir beceri başka bir beceri alanını da etkileyebilir ve destekleyebilir. Hatta aynı anda ikiden fazla beceri de birlikte geliştirilebilir. Söz gelimi dramatizasyon uygulamalarında ğrenci konuşurken aynı anda dinleme becerisini de geliştirir. Bu durum ğrenci için kolaylaştırıcı bir faktördür.

Dramatizasyon uygulamalarıyla kelime ve kavram öğretimi rahatlıkla yapılabilir (Özby, 2007). Ancak ğrencilere deyimler ve atasözleri hikâyeleriyle birlikte senaryolaştırılarak oynatılırsa bilginin kalıcılığı çok daha üst düzeyde sağlanabilir. Öğrenci bu süreçte bilgiyi içselleştirerek onu günlük hayatıyla bağlar ve bu şekilde kalıcı bir öğrenme sağlar. Bu durum eğitimde istendik durumların başında gelmektedir. Kelime ve kavram öğretiminde de bilginin kalıcılığının oldukça önemli olduğu göz önünde bulundurulduğunda kelime öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler açısından dramatizasyon kendine üst sıralarda yer bulmaktadır. (Karadağ, 2019).

Kelime ve Kavram havuzundan seçerek konuşma/yazma tekniğı.

Temel becerilerin geliştirilmesinde kelime öğrenme önemlidir. Anlatma becerisi olan konuşma ve yazma da kelime bilmeye dayalıdır. Bir şairin süslü dizelerinin incileri kelimeleridir yine iyi bir hatibin etkili cümlelerinin temelinde kelimeler vardır. Kelime ve kavram havuzundan seçerek konuşma/yazma tekniğinde sürece rehberlik eden kişi öğreticidir.

Bu tekniğın uygulamasında öğretici işlenecek dersle ilgili daha önceden karar verdiği konuda öğrencilere yazılarında veya konuşmalarında kullanmaları için kelimeler seçer. Bu kelimeleri amaca uygun bir şekilde belirleyip öğrencilere verir. Bu süreç sadece kelimeler için değil aynı zamanda atasözü, deyim ve kavram öğretimi için de yapılabilecek etkili bir yöntemdir (Karadağ, 2019).

Not alma tekniğı.

Not alma tekniğinde amaç; öğrencilerin okunan veya dinlenenlerin önemli noktalarını seçebilmesini, bilgi ve düşüncelerini sınıflandırabilmesini ve sistemli çalışma becerisini kazanmalarını sağlayarak zaman kaybını önlemektir (MEB, 2005, ss. 70). Bu teknik öğrencinin metinde önemli noktaları görüp o kelimeleri not etmesiyle işleyen bir tekniktir. Öğrenci bu tekniğı yapılan okuma, dinleme ve konuşma sürecinde kullanabilir.

Not alma tekniğıyle kelime öğretiminde öğretici örnek uygulamalar yaparak önemli ve önemsiz ayrımını öğrenciye kavratabilmelidir. Bu ayrımı yapmayı öğrenen ğrenci not alma tekniğini aktif bir şekilde kullanmaya başlayabilir. Bu teknikle önemli tarihî metinler, bilimsel

içerikli yazılar başta olmak üzere daha birçok türde kullanılan kelimeleri kendine özgü not alma tekniğiyle geliştirebilir.

Bu süreçte öğretici öğrencilerin süreç içerisinde aldığı notları süreçten sonra değerlendirerek öğrenciye dönütler vermesi varsa hatalarını düzeltmesi ve anında geri bildirimde bulunması oldukça önemlidir. Öğrenci yaptığı hatayı anında fark ederse bilginin yanlış bir şekilde kodlanmasının önüne hızlıca geçebilir.

Kavram haritası tekniği.

Bu teknik bilginin, zihinde somut ve görsel olarak düzenlenmesini sağlar (Kaptan, 1998, ss. 95). Öğrenci bu teknikle öğreneceği kelimeleri organize etme ve yan yana aynı şemada görme imkânına sahip olur. Benzer kavramları veya kelimeleri bir arada görerek bunları zihnine kodlar. Bu teknikle öğrenci sık sık karıştırdığı kelimeleri farklı bir görsel yapıda göreceği için birbirine daha az karıştıracaktır.

Öğrenci bir kelimeyi alt anlamlarıyla görmek istediğinde bu teknikte faydalanabilir. Böylece aynı kavram alanına giren tüm alt kelimeler belli bir ilişki ağıyla kurulacak ve öğrencide etkili bir öğrenme gerçekleştirecektir (Karadağ, 2019).

Bu teknik uygulanırken şu üç temel soruya verilecek cevapla etkili bir öğrenme gerçekleştirilebilir (Akyol, 2005, ss. 170).

1. Kelimenin veya kavramın tanımı nedir?
2. Nelere benzemektedir?
3. Örnekleri nelerdir?

Bu süreçte seçilecek kelimeler özenle ve dikkatle alınmalıdır. Çünkü alt kavram alanı geniş olan kelimeleri örneklendirmek daha kolay olacaktır. Bu da öğrenci için kolaylaştırıcı bir etmendir (Karadağ, 2019, ss. 71).

Beyin fırtınası tekniği.

Bu teknik birçok farklı alanda kullanılabileceği gibi kelime öğretiminde de kullanılabilir. Beyin fırtınasında amaç, ortaya birçok fikir atıp bunların yazılmasını sağlayarak daha sonra süreç sona erince aralarından amaca uygun olanları seçerek gerçekleştirmektir. Bu yüzden öğrenciler herhangi bir sınırlamaya tabi tutulmadan akıllarına gelen her kelimeyi rahatlıkla söyleyebilmelidir. Öğreticinin buradaki rolü sınıf içindeki demokratik düzeni sağlamak ve ifade özgürlüğüne izin vermektir. Ayrıca amacın dışına çıkılmasını önlemek de öğreticinin önemli görevlerinden biridir.

Bu tekniğin amacı öğrencilerin ilgili olan ana kavramla ilgili tüm kelimeleri söyleyebilmesidir. Bu şekilde öğrencinin kullandığı veya kullanabildiği kelimeler de tespit

edilebilir. Aynı zamanda öğrenci de kendisini bu şekilde yoklayıp öz değerlendirme yapabilir ve konuyla ilgili kelime bilgisini sorgulayabilir. Teknik uygulanırken zaman kullanımına dikkat edilmelidir. Belirlenen zamanın dışına taşmadan fikirler ve kelimeler ifade edilmelidir (Karadağ, 2019).

Kelime Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar

Kelime öğretimi konusunda önemli konulardan biri de kelime öğretimi yapılırken karşılaşılan sorunlardır. Bu sorunlar öğrenci kaynaklı, öğretici kaynaklı veya çevre (fiziki, sosyal) kaynaklı olabilmektedir. Bazen bu sorunları tamamen ortadan kaldırmak mümkün olmayabilir. Bu durumda yapılacak olan şey sorunları olabildiğince en alt düzeye indirmektir.

Öğrencinin duyuşsal durumu.

Öğrenme sürecinde aktif durumda olan öğrencinin derse karşı ilgisi, motivasyonu ve hazırbulunuşluğu önemli bir konudur. Öğrenme süresince fiziksel olarak derste bulunan fakat duyuşsal olarak derste bulunmayan bir öğrencide öğrenme beklenen şekilde gelişmez. Bu durum hem öğrenci hem de öğretici için önemli bir sorundur. Ders süresince öğretici doğru yöntem ve teknikleri kullansa bile öğrenci duyuşsal olarak derste değilse süreç verimli bir şekilde ilerlemez (Kurudayıoğlu ve Dölek, 2019, ss. 31). Bu yüzden öğrencinin dersten önce kendisini zihnen derse hazır hâle getirmiş olması ve tüm ilgisini derse verebilmesi gerekmektedir. Öğreticinin yapması gereken, öğrenciye özgüven aşılayacak kendisini yeterli hissedebilecek öğrendiği derse karşı ön yargısını kırarak etkinlikler geliştirip öğrenciyi sürecin içine çekmektir.

Sözcüğün gereksinimi karşılamaması.

Kelime öğrenme sürecinde amaçlılık ilkesine uygun olarak seçilmeyen kelimeler öğrenciyi süreçten uzak tutabilmektedir. Mevsimlerle ilgili bilgilerin öğretildiği bir derste öğrenci müzikle ilgili kelimelerle karşılaştığında bu kelimelerin kendi gereksinimine uygun olmadığına karar verebilir ve bu kelimeleri öğrenmekten uzaklaşabilir. Aynı şekilde öğrencinin öğreneceği kelimeleri gereksiz görmesi ve bunlara karşı ilgisiz davranması da süreci etkisiz kılabilir. Bu durumun çözümü için kelime öğrenme yöntem ve tekniklerinde bahsedilen kavram haritaları tekniğinden faydalanılabilir. Öğrenci öğreneceği kavramlarla ilgili kelimeleri bir bütün şekilde görüp ilgisini tamamen derse yöneltebilmektedir. (Kurudayıoğlu ve Dölek, 2019).

Sözcüğün sık kullanılan bir sözcük olmaması.

Kelime öğretiminde öğrenci öncelikle ilgi alanına giren, bulunduğu seviyeye göre ihtiyaçlarını karşılayan ve aktif olarak kullanabileceği kelimeler dışında bir kelimeyle karşılaştığında genellikle o kelimeyi öğrenmemeye ya da ertelemeye meyillidir. Öğrenciye daha çok ilgili olduğu alanda kelimeler sunulursa öğrenci öğrenme sürecini başarıyla gerçekleştirebilir.

Öğrenme ortamı/çevre.

Öğrenme sürecinde içinde bulunulan ortam veya aynı ortamın paylaşıldığı çevre önemli bir etkidir. Fiziksel olarak (oturma düzeni, sıcaklık, temizlik, düzen) öğrenmeye hazır hâle getirilmemiş bir ortam öğrenme sürecini olumsuz etkileyebilmektedir. Yine benzer şekilde içinde bulunulan çevrede çok fazla gürültü olması veya söz hakkı verilmeden konuşma, birden fazla kişinin aynı anda konuşması öğrenme sürecini sekteye uğratabilmektedir. Bu durumda ilgili kişilerin ve öğreticinin gerekli önlemleri alarak bu süreçte olumsuzluk yaratan etkenleri ortadan kaldırması ya da en aza indirmesi beklenmektedir.

Mobil Destekli Dil Öğretim Uygulamaları (MALL)

Bu çalışmanın dayanaklarından biri olan mobil destekli dil öğretim uygulamaları (MALL) için ayrıca bir başlık açılmıştır. Bu başlıkta MALL hakkında kuramsal bilginin yanı sıra Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan mobil uygulamaların neler olduğuna da değinilmiştir.

Mobil cihazlar teknolojinin çok hızlı ilerlediği yirmi birinci yüzyılda insanlar için vazgeçilmez birer unsur hâline gelmiştir. Günlük yaşamın bir parçası olan bu cihazlar insanların çeşitli ihtiyaçlarına cevap vermeye çalışmaktadır (Castells, vd., 2007). Bu açıdan bakıldığında bireylerin dil öğrenme isteklerinde faydalanabilecekleri bir araç olarak öne çıkmaktadır. Çünkü bu cihazlarla etkileşimin yoğun olduğu günlük rutinlerde herhangi bir arada veya molada bile dil öğrenme uygulamalarına hızlıca ve kolayca ulaşmak mümkündür. Bireyler boşa geçirdikleri zamanlarda mobil uygulamalar ile bu zamanları dil öğrenimi için kullanabilir (Stockwell, 2022). Mobil cihazların bu rahatlığı ve kolaylığı sağlaması kullanıcılar için tercih edilebilirlik sebebidir.

Günümüzde örgün öğrenme ile yaygın öğrenme arasındaki boşluk mobil uygulamalar ile kapatılabilir seviyeye ulaşmıştır (Kolb, 2006). Bu durum mobil teknolojileri eğitim hayatının bir parçası hâline getirilmesi gerekliliğini doğurmuştur. Bu mobil teknolojiler aracılığıyla dil öğrenmek için geliştirilen uygulamalara erişim de artmıştır. Örneğin dünya üzerinde çok geniş çapta bir erişimi olan ve kurulduktan sonra 74 milyon kullanıcıya ulaşan Duolingo uygulaması

(Duolingo, 2023) bu konuda çok iyi bir örnek teşkil etmektedir. Kullanıcı sayısının artması ve kullanıcıların etkileşimli ortamlarda dil öğrenmesi pratik bir şekilde fayda sağlamaktadır. Ayrıca kullanıcıların etkinliklerini kayıt altına alan bu uygulamalar kullanıcılara dil öğrenme süreçlerini de özetlemektedir.

Eğitimde dijitalleşme ile kullanıcı deneyimlerinden hareketle uygulamaların sayısı ve çeşitliliği de giderek artmaktadır. Kullanıcıların istekleri ve beklentileri doğrultusunda araştırmacılar da dil öğrenme alanında çeşitli yardımcı materyaller geliştirmek için çalışmalar yapmaktadır.

Dijitalleşen eğitim sisteminde öğrencinin derse ilgisini çekebilmek için yardımcı bir materyal olarak mobil uygulamalardan faydalanılmaya başlanmıştır. Yirmi birinci yüzyılın gereklerini yerine getirmek ve dijitalleşen dünyada yer edinebilmek için mobil uygulamaların geliştirilmesi büyük bir önem arz etmektedir. Birçoğu özel şirketler tarafından geliştirilen ve genellikle deneysel bir süreci olmadan piyasaya sürülen uygulamaların sayısının çokluğu dikkat çekicidir. CTMKO uygulamasını diğer birçok uygulamadan ayıran ve onu öne çıkaran özelliği sahada yapılmış deneysel bir çalışmayla ortaya çıkmasıdır. Bu durum uygulamanın doğrudan yabancı öğrenciler için tasarlanmasını desteklemektedir. Türkçenin yaygın olarak öğretilmeye başlanmasından sonra bu tarz sahada geliştirilen uygulamalara ihtiyaç doğmuştur. CTMKO uygulaması bu ihtiyacı karşılamaya yöneliktir. Benzer şekilde mobil olarak Google Play Store ve İOS App Store mağazalarında yer alan uygulamalara yer verilmiştir. Bu konuda daha önce çalışma yapan Raffard ve Başoğlu (2021) MALL'u indirme sayılarına göre incelemiştir. Bu çalışmada Raffard ve Başoğlu 'un (2021) bahsettikleri uygulamalar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Mobil Dil Öğretim Uygulamaları

Uygulamanın ismi
Duolingo
Busuu
Babbel
Mondly
Memrise
Rosetta Stone
Türkçe Öğren/Fun Easy Learn
Türkçe Öğren
Learn Turkish Free-Phrasebook/Bravolol-Dil Öğrenme Kılavuzu
Learn Turkish Free
Merhaba Umut
Kolayca Türkçe Öğrenin
Türkçe Öğren
Türkçe Cümleler Öğrenme-5000 Deyim
Learn Trukish-Kolay Türkçe Öğrenme
Kaaed Turkish
Learn Trukish Free
Türkçe Öğren

Vocabulary Trainer-Türkçe Kelimeleri Öğrenin
Learn Turkish-Görüntüleri Türkçe Öğrenmek
Learn Turkish-50 Languages/50 Languages
Learn Turkish-Türkçe Öğrenin
Drops: Türk dilini ve kelimelerini öğren
Learn Turkish Words-Türkçe Kelimeler ve Fiiller-Ezberleme Kartları
Free Turkish By Nemo
Learn Turkish Conversation: AR
Türkçe Komutlarla Kolayca ve Mükemmel Türkçe Öğrenin
Sesli Türkçe Öğren
Başlangıç Düzeyi için Türkçe Öğrenme
Sesle ve Çevrimdışı Türkçe Öğrenin
Türkçe Öğren-Fabulo
Speak Turkish Free
Turistler için Türkçe Konuşma Kılavuzu
Speak Asap-7 Derste Türkçe
Dil Öğrenin-Yabancı Dil Öğretimi
uTalk

Uygulamalara yönelik kullanıcı deneyimleri kullanım süreçleri hakkında literatürde yapılmış çalışmalar mevcuttur. Özellikle dünya çapında çok yaygın bir şekilde kullanılan Duolingo ile ilgili birçok çalışma mevcuttur. Araştırmacıların Duolingo ile ilgili çok sayıda çalışma yapmasının sebebi uygulamanın çok fazla tercih edilmesidir. Duolingo'nun bu kadar tercih edilmesinin sebeplerinden biri uygulamanın kullanıcılara bilgiyi aktif bir şekilde kullanabilecekleri yaparak yaşayarak öğrenme deneyimi sunmasıdır (Burlando, 2023).

Duolingo'yu kullanıcı sayısı bakımından takip eden diğer çalışmalar ise Busuu, Babbel, Mondly, Memrise, Rosetta Stone'dur. Bu uygulamalar da kullanıcı deneyimlerine odaklanarak dil öğretimi konusunda yardımcı materyal olarak öne çıkmaktadır. Kullanıcı sayılarının milyonların üzerinde olması doğal olarak bu uygulamaların çeşitli bakımlardan incelenmesine fırsat tanımıştır. Araştırmacılar farklı değişkenler bakımından bu uygulamalara yönelik çeşitli yayınlar yapmış ve bunlarla ilgili raporlar sunmuştur.

Yapılan çalışmalar incelendiğinde öğrencilerin deney ve kontrol grubu olarak ayırarak yapılan çalışmalara rastlamak mümkündür. Bunun yanı sıra kullanıcıların mobil uygulama dijital izlerinden hareketle yapılan çalışmalar da bulunmaktadır. Ayrıca bazı çalışmalarda mobil oyunun teknik detaylarına yer verilmiş bazılarında da öğrenci veya kullanıcı görüşleri doğrultusunda yayınlar ortaya konmuştur. Bu çalışmalar sayesinde kullanıcı deneyimlerinin daha geniş kitlelere ulaşması sağlanmıştır. Bu uygulamalardan birini kullanmaya karar veren bir kullanıcı, öğretici veya öğretmen kullanmadan önce fikir sahibi olabilir ve çeşitli konularda bilgi edinebilir. Uygulamalar incelendiğinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yardımcı birer materyal olarak kullanılabileceği görülmektedir.

İlgili Araştırmalar

Bu bölümde Ek-8 ve Ek-9’da Tablo 54 ve Tablo 55 olarak verilen çalışmalar, bu çalışmanın temellendiği yabancılara Türkçe öğretiminde kelime öğretimi ile ilgili araştırmalar ve yabancı dil olarak Türkçede dijitalleşme başlığı altında toplanan çalışmaların incelenip yorumlandığı kısımdır.

Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kelime Öğretimi ile İlgili Araştırmalar

Alan yazını incelendiğinde yabancılara Türkçe öğretiminde kelime öğretimi ile ilgili birçok çalışmanın olduğu görülmektedir. Bu çalışmalar Tablo 54’te tarihlerine göre (günümüzden geçmişe doğru) sıralanarak verilmiştir. Alan yazınındaki çalışmalar Ek-8’de verilen Tablo 54’ten hareketle yorumlanmıştır.

Yapılan alan yazını incelemesinden sonra kelime öğretimi ile ilgili çalışmaların şu başlıklar altında sıralanması mümkündür:

- Kelime öğretimiyle ilgili etkinlik ve incelemeler
- Kelime hazinesi veya sözcük dağarcığı
- Kelime öğretiminde yaklaşım, yöntem, teknik ve strateji
- Etkinliklerle kelime öğretimi
- Oyunlarla kelime öğretimi
- Kelime öğretiminde süreç inceleme ile sürecin değerlendirilmesi ve öneriler
- Kelime öğretiminde mobil oyun kullanımı

Tablo 54’e göre kelime öğretimiyle ilgili yapılan çalışmaların farklı başlıklar altında toplandığı görülmektedir. Bu çalışmalar konularına göre bir arada verilmiştir. Ders kitaplarında yer alan kelime öğretimiyle ilgili etkinliklere ve incelemelere Yeşil ve Kocasavas (2023), Atalay (2023), Çevik ve Muzaffer (2022), Güzel (2021), Uğur (2020), Dindar (2019), Alcellat (2018), Saydam (2018), Uğur ve Azizoğlu (2016), Şenyiğit ve İnce (2015), Tülü (2014), Erer (2011), Hasekioğlu (2009) çalışmalarında yer vermişlerdir. Ders kitaplarına yönelik yapılan bu çalışmalarda kitaplarda kullanılan sözcüklerin sıklığı başta olmak üzere hangi seviyede hangi sözcüklerin öğretilmesi gerektiği gibi tartışmalar öne çıkmaktadır.

Tablo 54’e göre kelime hazinesi veya sözcük dağarcığıyla ilgili olarak Taşkın (2023), Kartal ve Yeşil (2021), Çarkıt ve Kavcar (2021), Memiş (2018)’in yaptığı çalışmalar öne çıkmıştır. Bu çalışmalarda kelime öğretiminde sözcük dağarcığının ya da kelime hazinesinin ne derece önemli olduğu vurgulanmaya çalışılmıştır. Ayrıca çalışmalarda sözcük dağarcığının nasıl geliştirilebileceği üzerinde tartışılmıştır.

Tablo 54'e göre kelime öğretiminde yaklaşım, yöntem teknik ve strateji konulu Karagöl (2020), Memiş (2019), Arslan ve Kang (2019), Zorpuzan (2019), Sumruk (2019), Keskin (2019), Kara Özkan ve Nurlu (2019), İhtiyaryer (2018), Guclu, Arslan ve Ustunyer (2017), Aytan ve Başal (2016), Maden, Altunbay ve Dinçel (2016) çalışmalar öne çıkmıştır. Bu çalışmalarda kelime öğretiminde yaklaşımların neler olduğu ve nasıl yapılacağı, kullanılan yöntem ve tekniklerle bu yöntem ve tekniklerin ne derece etkili olabileceği ile kullanılacak stratejilere değinilmiştir.

Tablo 54'e göre etkinliklerle kelime öğretiminin yapıldığı çalışmalar Yeşil ve Kocasavaş (2023), Çal ve Erdoğan (2018) olarak öne çıkmıştır. Bu çalışmalarda etkinliklerin etkililiği ve öğrenci görüşleri konu edilmiştir.

Tablo 54'e göre dijital alt yapının ve çeşitli web tabanlı uygulamalarının yardımcı olarak kullanıldığı kelime öğretimi çalışmalarında Seçen (2023), Gün ve Bilgen (2022), Akyıldız (2022), Kanal (2020), Balkan (2019), Karagöz (2019), İşcan (2017), Aslan (2016), Ilgar (2013) öne çıkmaktadır. Bu çalışmalar web tabanlı uygulamalar, çeşitli sosyal medya uygulamaları ve artırılmış gerçeklik gibi konularda yoğunlaşmaktadır.

Tablo 54'e göre çeşitli oyunlarla kelime öğretimi yapılan çalışmalarda Akçelik ve Eyüp (2021), Aslan ve Coşkun (2016), Kara (2010), Dervişoğulları (2008) öne çıkmaktadır. Bu çalışmalar oyunlar ve oyun uygulamaları ile kelime öğretimi konusuna odaklanmaktadır.

Tablo 54'e göre kelime öğretiminde süreç inceleme ile sürecin değerlendirilmesi ve öneriler şeklindeki çalışmalar Uysal (2023), Erol (2021), Şimşek ve Gün (2021), Sayır (2020), Aydoğdu, Aydoğdu ve Asmaz (2019), Başutku ve Durmuş (2018), Biçer ve Polatcan (2015), Büyükkiz ve Hasırcı (2013) şeklindedir. Bu çalışmalarda kelime öğretimi sürecinde yaşanan çeşitli sorunlar ve çözüm önerileri üzerinde durulmaktadır. Ayrıca sürecin değerlendirilmesi ve bunların sonucunda çeşitli önerilerde bulunmaktadır.

Tablo 54'e göre kelime öğretiminde mobil oyun kullanımını konu alan çalışmalar Yıldırım (2023), Gülcü (2015), Agca ve Özdemir (2013) şeklindedir. Bu çalışmalar teknolojinin öncelendiği çağımızda mobil uygulamalarla kelime öğretimini esas almıştır.

Yabancılar Türkçe Öğretiminde Dijitalleşme Konulu Çalışmalar

EK-9'da verilen Tablo 55'e göre yabancılar Türkçe öğretiminde dijitalleşme konulu çalışmalar Ilgar (2023), Okur ve Demirdöven (2023), Uzdı Yıldız ve Bilgisu (2023), Çalışkan (2022), Gücüyeter ve İskender (2022), Aktaş (2022), Adam (2022), Ören (2021), İnan (2021), Sarıgül (2021), İnal ve Arslanbaş (2021), İnal ve Çakır (2021), Çangal (2020), Tıraşoğlu (2019), Göker (2019), Ünlü (2019), Gücüyeter ve İskender (2019), Aytan ve Ayhan (2018), Türker ve Ayten (2018), Dumanlı Kadızade (2015) olarak öne çıkmaktadır. Bu çalışmalar

temel olarak yabancılara Türkçe öğretimi alanında dijital araçları kullanmaya, bu araçların etkililiğine, sürecin değerlendirilmesine odaklanmıştır. Yapılan bu çalışmalar dijital çağda eğitimin nasıl yapılması gerektiğine de ışık tutmaktadır. Her geçen gün çeşitlenen dijital araçların kullanımı ve bu araçların daha etkili nasıl kullanılabileceği de bu çalışmaların önerileri arasındadır.

Yabancılara Türkçe öğretiminde kelime öğretimi ile ilgili yapılan çalışmalar ve yabancılara Türkçe öğretiminde dijitalleşme konulu çalışmalar birlikte ele alındığında son yıllarda bu iki konunun gittikçe daha sık birlikte anılmaya başladığı görülmektedir. Artan teknolojik imkânlar ve gelişen dijital dünyanın bireylerin dil öğrenme sürecindeki yerinin gittikçe önem kazandığı anlaşılmaktadır. Araştırmacıların bu alandaki boşluğu yaptıkları değerli çalışmalarla doldurmaya çalıştığı aşikârdır. Bu çalışmanın çıkış noktası da tam olarak alandaki boşluğu değerlendirmeye yöneliktir. Artan ihtiyaçlar karşısında yapılacak bu tarz çalışmaların alandaki boşluğu doldurarak bireylerin dil öğrenme sürecine katkı yapacağı öngörülmektedir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Araştırma Yöntemi

Bu bölümde çalışmada dikkate alınacak araştırma deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları ve elde edilen verilerin analizinde kullanılacak analiz teknikleri konusunda bilgi verilmiştir.

Araştırma Deseni

Karma yöntem, araştırma sorularını derinlemesine anlayabilmek için bir çalışmanın içerisinde hem nitel hem de nicel araştırma yöntemlerini bir araya getirmeyi, analiz etmeyi ve bütünleştirmeyi sağlar. Karma yöntemde temel varsayım, araştırma sorularının daha iyi anlaşılabilmesi adına tek bir yöntemin kullanılmasına göre, nitel ve nicel yöntemlerin birlikte kullanılmasının daha yararlı olacağı yönündedir. Karma araştırma yöntemi sadece, iki farklı yöntemi bir araya getirmek değil; ayrıca iki yöntemi birleştirme, bütünleştirme, aralarında bağlantı kurma gibi anlamlara da gelmektedir (Plano-Clark ve Creswell, 2015).

Tashakkori ve Teddlie'nin (1998) tanımına göre karma yöntem araştırmaları, nicel ve nitel yaklaşımların çok aşamalı veya tek aşamalı çalışmalarda birlikte kullanıldığı araştırmalar olarak tanımlanmaktadır. Nicel ve nitel veri biçimlerinin ikisinin birden kullanılması, araştırmadan elde edilen sonuçların genellenmesine ve incelenen durumların daha derin anlaşılmasına olanak sağlamaktadır. Ayrıca bu durum, araştırmacıların kuramsal modelleri test etmelerine ve katılımcı görüşlerine bağlı olarak değişiklik yapmalarına da olanak sağlar.

Çalışmanın amacı; yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin, Türkçe kelime hazinesini artırmak amacıyla bir mobil kelime öğretimi oyun uygulaması geliştirmek, geliştirilen oyunu uygulayıp etkisini belirlemek ve deney grubunda yer alan katılımcıların bu uygulama süreci ile görüşlerini tespit etmektir. Mobil kelime öğretimi oyun uygulaması geliştirilirken analiz ve tasarım işlemlerinde doküman incelemesi yönteminden yararlanılmış, mobil uygulama hazırlandıktan sonra bu uygulama deneysel bir işlemde kullanılmış ve deneysel işlem tamamlandıktan sonra deney grubunda yer alan katılımcıların deneysel işlem ile ilgili görüşleri değerlendirilmiştir. Araştırmada öncelikle nicel verilerin toplanması ve analiz edilmesi daha sonra nitel verilerin toplanması ve analiz edilmesi sebebiyle açımlayıcı sıralı desen

kullanılmıştır (Creswell ve Plano-Clark, 2015). Sürece ilişkin detaylı bilgiye Şekil 1'den ulaşılabilir.

Şekil 1. Açımlayıcı Sıralı Desen Temel Prosedürler Akış Şeması

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Atatürk Üniversitesi bünyesinde bulunan ATA-TÖMER'de öğrenim gören A2 seviyesinde 22 yabancı uyruklu öğrenci oluşturmuştur. ATA-TÖMER'de tüm seviyelerde (A1, A2, B1, B2, C1, C2) her yıl yaklaşık olarak 100 yabancı uyruklu üniversite öğrencisine Türkçe öğretilmektedir. Geliştirilen mobil oyun uygulaması, temel ve orta düzeydeki dil seviyelerine uygun kelime öğretime yönelik olarak geliştirilmiştir. Bu nedenle araştırmanın deneysel boyutunun uygulanacağı eğitim-öğretim yılının ilk yarısında gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Eğitsel oyunun tasarlanması ve eğitsel oyunun geliştirilmesi aşamalarının yaklaşık olarak 17 ay sürmesi planlandığından çalışmanın deneysel boyutu 2022-2023/2023-2024 eğitim öğretim yıllarında gerçekleştirilmiştir. Bu nedenle çalışma grubunu 2023-2024 eğitim-öğretim yıllarında ATA-TÖMER'de eğitim gören 22 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmanın çalışma grubuna ait demografik bilgiler Tablo 5 ve Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 5. Deney Grubuna Ait Demografik Bilgiler

Katılımcı	Yaş	Ülke	Cinsiyet
Ö1	18	Kazakistan	Kadın
Ö2	19	Mısır	Erkek
Ö3	22	Kırgızistan	Kadın
Ö4	18	Moğolistan	Kadın
Ö5	23	Yemen	Erkek
Ö6	22	Afganistan	Erkek
Ö7	28	İran	Erkek
Ö8	20	İran	Kadın
Ö9	20	Libya	Erkek
Ö10	17	Kazakistan	Erkek
Ö11	42	Tataristan	Erkek

Tablo 6. Kontrol Grubuna Ait Demografik Bilgiler

Katılımcı	Yaş	Ülke	Cinsiyet
Ö1	20	İran	Erkek
Ö2	23	Sudan	Erkek
Ö3	19	Nijer	Kadın
Ö4	21	Nijer	Erkek
Ö5	24	Mısır	Erkek
Ö6	23	Yemen	Erkek
Ö7	21	Somali	Kadın
Ö8	18	Kırgızistan	Erkek
Ö9	20	Kazakistan	Kadın
Ö10	23	Moğolistan	Kadın
Ö11	24	Moğolistan	Kadın

CTMKO Uygulaması'nın Geliştirilmesi

Yazılımın geliştirilmesi sürecinde Analiz ve Tasarım aşamalarında doküman incelemesi yönteminden yararlanılarak geliştirilen mobil oyunun kuramsal çerçevesi oluşturulmuştur.

Öncelikli olarak alan yazını taraması yapılarak kelime öğretimi ile ilgili programlar incelenip içeriklerine ve eğitsel değerlerine göre sınıflandırılmıştır. Yapılan sınıflandırmada programların güçlü ve zayıf yönlerini tespit edilerek çalışma kapsamında geliştirilecek oyun için bir alt yapı oluşturulmuştur. Yine doküman incelemesi yöntemi ile yabancı dil öğretiminde kullanılan oyunlar tespit edilerek eğitsel açıdan sınıflandırılmıştır.

Tasarım aşamasında ilgili alan yazınından ve yabancı dil öğretimi ile ilgili diğer benzer uygulamalardan da yararlanılarak geliştirilmesi planlanan oyun uygulamasının öykü yaprakları hazırlanmıştır. Bu öykü yaprakları proje kapsamında alınan destekle bilgisayar programcılarına

teslim edilmiş, belirli sürelerde araştırmacı ve yazılımcıların öykü yaprakları üzerindeki değerlendirmeleri neticesinde dijital ortama aktarılmıştır. Geliştirilen “CTMKO” uygulaması deney grubunda uygulanmıştır. Deney grubu ile mevcut öğretim programının uygulandığı kontrol grubu arasında başarı, motivasyon ve kaygı açısından nasıl bir farklılığın olduğunu ortaya koymayı amaçlayan çalışmanın bu aşaması, ön test-son test kontrol gruplu yarı deneysel desene göre gerçekleştirilmiştir. Buna göre araştırmada yansız atama yapılarak bir deney bir de kontrol grubu oluşturulmuştur. Öğrencilerin araştırma öncesindeki kelime öğrenme başarılarını, Türkçe öğrenme motivasyonları ve kaygılarını tespit etmek amacıyla hem deney hem de kontrol grubuna ön test olarak “Kelime Bilgisi Başarı Testi” ile “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği” ve “Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği” uygulanmıştır. Araştırma öncesinde ön test olarak kullanılan test ve ölçekler, uygulama sonrasında bu defa gruplar arasındaki farkı ortaya koymak için son test olarak kullanılmıştır.

Deneysel çalışmalarda öncelikli olarak yapılması gereken işlemler; test edilecek özelliğin, öğrenme ortamının genel durumunun ve öğrencilerin öğrenme özelliklerinin araştırma öncesi gözden geçirilmesidir (Cobb vd., 2003, s. 11). Bu çalışmada, test edilecek özellikler çalışmanın amacına uygun şekilde belirlenmiş, öğrencilerin ön bilgi ve hazırbulunuşluk düzeyleri araştırmanın odağındaki konular açısından değerlendirilerek uygulama gerçekleştirilmiştir.

Araştırma deseni, bağımsız gruplar arasındaki gelişim düzeylerinin incelenmesi açısından bakıldığında yani kontrol ve deney grubu olmak üzere iki farklı grubun özelliklerindeki gelişme düzeyi açısından ele alındığında ilişkisiz bir desen özelliği gösterirken bağımlı gruplar arasındaki gelişim düzeyleri açısından ele alındığında yani grup içi gelişme düzeyleri açısından incelendiğinde ilişkili desen özelliği göstermektedir.

Araştırmada deney grubunda bağımsız değişken olarak geliştirilen mobil oyun uygulaması mevcut öğretim müfredatıyla bütünleşik bir şekilde kullanılırken kontrol grubunda sadece mevcut öğretim müfredatının gerektirdiği şekilde bir öğretim süreci gerçekleştirilmiştir. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilere bulundukları grubun özellikleriyle ilgili herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Hem deney hem de kontrol grubundaki uygulamalar tamamlandıktan sonra kontrol grubundaki öğrencilere son test olarak başarı testi ile ölçekler uygulanırken deney grubundaki öğrencilere başarı testi ile ölçeklerin yanı sıra yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmıştır. Gruplardan elde edilen nicel ve nitel veriler analiz edilip bütünleştirilerek araştırmanın son aşaması olan değerlendirme süreci ile tamamlanmıştır. Oyunun geliştirilme aşaması EK 1’de ayrıntılı bir şekilde dikkatlere sunulmuştur.

Veri Toplama Araçları

Bu bölümde veri toplama araçlarından bahsedilmiştir. Bu kapsamda nicel veri toplama araçları ile nitel veri toplama araçlarına ait bilgiler sunulmuştur.

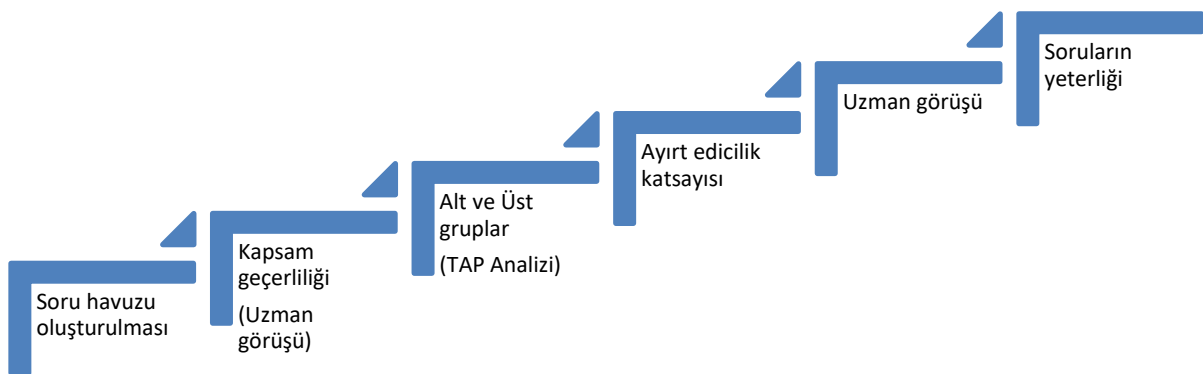
Nicel Veri Toplama Araçları

Kelime Bilgisi Başarı Testi

Yabancılar Türkçe öğretimi A2 Kelime Bilgisi Başarı Testi geliştirilirken şu aşamalar izlenmiştir:

Başarı testinde kullanılacak sorular yazılıp soru havuzu oluşturulmuştur. Başarı testinde yer alan soruların kapsam geçerliği ile ilgili uzman görüşüne başvurulmuştur. Başarı testinde yer alan her bir madde için alt ve üst gruplar arasında anlamlı fark olup olmadığını belirlemek için TAP analizi yapılmıştır. Alt ve üst gruplar arasında her bir madde için TAP analizi sonuçları alındıktan sonra bir sonraki aşamada madde-toplam puan korelasyonları hesaplanıp testte yer alan her bir maddenin ayırt edicilik katsayısı belirlenmiştir. Testi oluşturan maddelerin ölçülmek istenen davranışı ölçmede yeterli olup olmadığını anlaşılabilmesi için kapsam geçerliğine bakılacağından araştırmada kullanılan başarı testinin kapsam geçerliğinin anlaşılabilmesi amacıyla uzman görüşüne başvurulmuştur (Büyüköztürk, 2008, s. 168). Başarı testi geliştirme aşamasına ait bilgilere Şekil 2’den ulaşılabilir.

Şekil 2. Başarı Testi Geliştirme Aşamaları

Başarı testi geliştirilirken öncelikle belirtke tablosu oluşturulmuştur. Belirtke tablosu için 2020 yılında Türkiye Maarif Vakfı tarafından hazırlatılan TYDÖP esas alınmıştır. TYDÖP hazırlanırken temel dayanak “Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni” esas alınmıştır (TMV, 2020). Bu programdan hareketle A2 seviyesinde Okuma başlığı altında bulunan kazanımlardan belirtke tablosu oluşturulmuştur. Bu kazanımlar şu şekildedir:

1. Söz varlığı unsurlarını bağlamdan hareketle anlamlandırır.
2. Metinlerdeki günlük rutinlere ilişkin ifadeleri belirler.
3. Metinde geçen kültürel özelliklere ilişkin bilgileri belirler.
4. Mesleklerle ilgili özellikleri belirler.
5. Metindeki plan/tasarı/hayalleri anlatan ifadeleri belirler.
6. Seyahat ve konaklamaya ilişkin bilgileri seçer.

Aşağıdaki tabloda hangi maddenin hangi kazanımın altında olduğuna dair bilgiler bulunmaktadır. Bu bilgiler başarı testini şeffaf bir şekilde göstermektedir.

Tablo 7. Kazanım Matrisi

Kazanımlar	Bilgi	Kavrama	Uygulama	Analiz	Sentez	Değerlendirme
1. Söz varlığı unsurlarını bağlamdan hareketle anlamlandırır.						
		3				
		5				
		6				
		7				
		9				
		11				
		13				
		14				
		15				
		17				
		18				
		19				
		20				
		21				
		25				
		26				
		27				
		30				
		34				
		35				
		36				

	37
	38
	40
	41
	42
	43
2. Metinlerdeki günlük rutinlere ilişkin ifadeleri belirler.	
	28
3. Metinde geçen kültürel özelliklere ilişkin bilgileri belirler.	
	39
	33
	12
4. Mesleklerle ilgili özellikleri belirler.	
	4
	1
	8
	22
	24
	29
5. Metindeki plan/tasarı/hayalleri anlatan ifadeleri belirler.	
	2
	23
6. Seyahat ve konaklamaya ilişkin bilgileri seçer.	
	10
	16
	31
	32
Toplam	43

Tablo 7'ye göre toplamda 6 kazanım altında 43 adet soru sorulmuştur. Dağılıma göre en çok sorunun (27) 1. kazanım altında toplandığı görülmektedir. 2. kazanım altında 1 soru, 3. kazanımın altında 3 soru, 4. kazanımın altında 6 soru, 5. kazanımın altında 2 soru, 6. kazanımın altında 3 soru bulunmaktadır.

Tablo 7'den hareketle madde türlerine ilişkin bilgiler tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8. Madde Türleri

Madde Türleri	Bilgi	Kavrama	Uygulama	Analiz	Sentez	Değerlendirme
Çoktan Seçmeli Test	-	43	-	-	-	-
Toplam	-	43	-	-	-	-

Madde türlerine ait Tablo 11 incelendiğinde sorulan soruların tamamının çoktan seçmeli olduğu görülmektedir. Soruların tamamı kavrama basamağına denk gelmektedir. Diğer basamaklarda soru bulunmaması sorulan soruların çoktan seçmeli test özelliğinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Soruların çoktan seçmeli test olarak seçilmesinde araştırmacı ve tez danışmanı şu gerekçeleri sunmuştur:

- Ölçülmek istenen özellikle kelime bilgisi olduğu için öğrencinin bağlamdan hareketle tahminde bulunabilmesini sağlamak
- Öğrencilerin A2 seviyesinde oldukları göz önünde bulundurularak soru köklerinin boşluk doldurmaya dayalı olması ve tahmin etmeye izin vermesini sağlamak
- Çoktan seçmeli soru sayının fazla olmasının puanlayıcı güvenilirliği açısından önemli olması
- Puanlayıcı hatasını en az seviyede tutmak
- Yabancı uyruklu öğrencilerin TÖMER’de kelime bilgisi ölçülürken çoktan seçmeli test sorularının tercih edilmesi

Başarı testi geliştirilirken araştırmacı tarafından hazırlanan sorular uzman görüşüne sunulmuştur. Başarı testi geliştirilirken toplam 7 uzmandan görüş alınmıştır. Bunların 5’i alan 2’si ise ölçme ve değerlendirme uzmanıdır. Bu 3 uzmandan 1. si 15 soruda düzeltme yapılması gerektiğini söylemiştir. Alan uzmanının görüşleri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmış sorular kendisine yeniden iletilerek kontrol etmesi sağlanmıştır. Kendisi verilen düzeltmelerin yapıldığını ve başarı testinin bu hâliyle uygulanabileceğini söylemiştir. 2. alan uzmanı ise soruların yalnızca 1 tanesinde düzeltme yapılması gerektiğini söylemiştir ve söylediği şekilde düzeltme yapılmıştır. 3. Alan uzmanı soruların 6 tanesinde değişiklik yapılması gerektiğini belirtmiştir. Başarı testinde bulunan 6 soru uzman görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir. 4. alan uzmanı soruların 7 tanesinde değişiklik yapılması gerektiğini belirtmiştir. Başarı testinde bulunan 7 soru uzman görüşleri doğrultusunda yeniden düzenlenmiştir. 5. alan uzmanı ise seçenekler için aynı türde olması gerektiği uyarısını yapmıştır. Başarı testinde yer alan 23 sorunun şıkları bu görüşe göre yeniden düzenlenip uzman görüşüne yeniden sunulmuştur. Başarı testi ayrıca iki ölçme ve değerlendirme uzmanına da sunulmuştur. Ölçme ve değerlendirme uzmanlarından ilki 7 soruda çeldiricilerin güçlendirilmesi tavsiyesinde bulunmuştur. Uzman görüşüne göre çeldiriciler değiştirilerek güçlendirilmiştir. Ölçme ve değerlendirme uzmanlarından ikincisi ise 9 soruda çeldiricilerin değiştirilmesi ve güçlendirilmesi ayrıca 2 soruda da soru kökünün gözden geçirilmesi tavsiyesinde bulunmuştur. Uzman görüşü dikkate alınarak gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Uzmanlardan alınan dönütlerle beraber başarı testine son hâli verilmiş olup uygulama aşamasına geçilmiştir. Uzmanlara ait bilgiler Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9. Başarı Testi İçin Görüş Alınan Uzmanlara Ait Bilgiler

Alan uzmanı	Kurum	Uzmanlık Alanı
Öğr. Gör. Z. Ş. E.	Atatürk Üniversitesi	Alan Uzmanı
Öğr. Gör. A. U.	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi	Alan Uzmanı
Öğr. Gör. S. G. K.	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Alan Uzmanı
Öğr. M. I.	Yıldız Teknik Üniversitesi	Alan Uzmanı
Dr. Öğr. Üyesi M. S. S.	Nişantaşı Üniversitesi	Alan Uzmanı
Dr. Öğr. Üyesi F. K.	Ankara Üniversitesi	Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı
Arş. Gör. Dr. N. Ç. E.	Atatürk Üniversitesi	Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Başarı testi geliştirme kapsamında yapılan çalışmalar

Başarı testi geliştirme süreci kolayda örnekleme yöntemi seçilerek yapılmıştır. Bu kapsamda Erzurum ili Atatürk Üniversitesi bünyesinde bulunan ATA-TÖMER seçilmiştir. ATA-TÖMER’de seçilen B1 seviyesindeki öğrencilerin yer aldığı sınıflarda başarı testi uygulanmıştır. ATA-TÖMER yöneticileri ve B1 seviyesinde derse giren öğretmenlerle gerçekleştirilen görüşmeler ve alınan izinlerden sonra deney sürecine geçilmiş ve A2 grubuyla CTMKO uygulaması tabletler aracılığıyla kelime öğretimi süreci başlatılmıştır.

Başarı testi için anlaşılabilirlik çalışmasının yapılması

B1 seviyesinde bulunan öğrenciler için Kelime Bilgisi Başarı Testi’nin anlaşılabilirlik çalışması alınan izinler kapsamında 30.05.2023 tarihinde saat 14.15-15.15 arasında B1 sınıfında toplam 16 öğrenciyle başarılı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Yapılan bu testte öğretici ile araştırmacı birlikte derse girmiştir. Araştırmacı bu çalışmanın yapılış amacından bahsetmiş ve testle ilgili bilgi vermiştir. Daha sonra soruların yer aldığı kâğıtlar öğrencilere dağıtılarak tamamı 60 dakikalık sürede anlaşılır ve akıcı bir şekilde tek tek okunmuştur. Öğrencilere her sorudan sonra anlamadıkları bir yer olup olmadığı sorulmuştur. Öğrencilerin tamamından “devam edebiliriz” onayı alındıktan sonra diğer soruya geçilmiştir. Bu süreç tüm sorular için aynı şekilde işletilmiştir. Sürecin sonunda öğrenciler 3 soru için bazı kelime veya kelime gruplarının ne demek olduğunu sormuştur. 5 soru içinse (testteki sırasıyla; 18, 22, 23, 46 ve 48) fikir belirterek soruların zor olduğunu söylemişlerdir. Bu sorular şu şekildedir:

- Kayseri tarihî eserleri, **mimari yapısı** ve ..... güzellikleriyle Türkiye’nin en güzel şehirleri arasındadır.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. büyük
- b. taze
- c. doğal
- d. geniş
- e. ferah

Yukarıdaki soruda öğrencilerden biri “**mimari yapı**”nın ne demek olduğunu sormuştur. Bu maddede yer alan **mimari yapı** kelime grubu ile ilgili araştırmacı açıklamada bulunmuştur.

- Dünyamızın güzelliklerini korumak hepimizin **görevi**, ancak ..... hızlı bir şekilde artıyor. Su kaynakları azalıyor. Bu durum dünyamıza zarar veriyor.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. santral
- b. katı
- c. toprak
- d. hava
- e. çevre kirliliği

Yukarıdaki soruda öğrencilerden biri “**görev**”in ne demek olduğunu sormuştur. Bu maddede yer alan **görev** kelimesi ile ilgili araştırmacı açıklamada bulunmuştur.

- Dün ..... geçirmiş. Buraya getirmişler.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. trafik kazası
- b. trafik levhası
- c. **sürücü**
- d. trafik ışıkları
- e. araba

Yukarıdaki soruda öğrencilerden biri c seçeneğinde yer alan “**sürücü**” kelimesi ne demek diye sormuştur. Bu maddede yer alan **sürücü** kelimesi ile ilgili araştırmacı açıklamada bulunmuştur. Öğrencilerin zor olarak ve yapamayacakları da uzman görüşü alınarak belirlenen 5 soru testten çıkarılmıştır. Bu sorular şu şekildedir:

- ....., bir topluluk önünde insanları güldürmek için çeşitli hikâyeler anlatır ve taklitler yapar.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. utanmak
- b. börek
- c. meddah

- d. rahat
- e. yurt

Bu soruda meddah kavramının A2 seviyesinde bilinmesinin güç olduğu alan uzmanı tarafından belirtilmiştir. Bu görüş esas alınarak soru başarı testinden çıkarılmıştır.

- Ahmet ..... bir insandır. Onun kişiliği bireycidir.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. hevesli
- b. iyimser
- c. içe dönük
- d. endişe
- e. değişim

Bu soruda yer alan şıkların çok fazla soyut kaldığı ve kavramların A2 seviyesinde bilinmesinin ve öğrenilmesinin güç olduğu alan uzmanı tarafından belirtilmiştir. Bu yüzden soru başarı testinden çıkarılmıştır.

- Şenol Güneş, on yıl Trabzonspor'da ..... olarak görev yapmıştır.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. tehlikeli
- b. dernek
- c. kurtarma
- d. kaleci
- e. lise

Bu soruda yer alan özel ismin bilinirliğinin güç olduğunu alan uzmanı belirtmiştir. Bu yüzden soru başarı testinden çıkarılmıştır.

- ..... vatandaşlar Türkiye'nin ekran klasiği Stadyum isimli programı izliyor.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. belgesel
- b. sezon
- c. ekran
- d. eğlenmek
- e. futbolsever

Bu soruda özel bir programın adından hareketle bilgi yoklanmıştır. A2 seviyesinde bu bilginin bilinemeyeceği alan uzmanı tarafından belirtilmiştir ve soru başarı testinden çıkarılmıştır.

- Günümüzde aile yapısında değişiklikler oldu. Bu yüzden artık birçok ülkede yaşlılar için ..... var.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. ömür
- b. huzurevi
- c. basmak
- d. kimlik
- e. dönem

Alan uzmanı bu soruda sorulan bilginin A2 seviyesinde bilinemeyeceğini vurgulamış ve soru başarı testinden çıkarılmıştır.

Kelime Bilgisi Başarı testinin uygulama aşaması

Başarı testinin uygulama çalışması ATA-TÖMER’de Okuma derslerinde gerçekleştirilmiştir. Bu derslerin haftanın farklı günlerinde olması sebebiyle 30.05.2023 tarihinde başlanan uygulama çalışmaları 02.06.2023 tarihinde sonlandırılmıştır. Başarı testi kapsamında ATA-TÖMER, YTÜ-TÖMER, GAZİ-TÖMER, ONDOKUZ MAYIS-TÖMER birimlerinde toplam 221 öğrenciye uygulama yapılmıştır.

Başarı testi geliştirme sürecinde öğrencilerin uygulamaya başlama saati, sınavı ilk bitiren ve son bitiren öğrencilerin süreleri kaydedilmiştir. Testin bitirilmesi sürecinde süreyi ciddi derecede aşan öğrencilerin kâğıtları devre dışı bırakılmıştır. Bu şekilde bir uygulama yapılmasının amacı testin ortalama ne kadarlık bir sürede bitirilebileceği konusunda bir sonuca varmaktır (Şeker ve Gençdoğan, 2020). Uygulama yapılan tüm TÖMER’lerde süre kayıtlarına bakıldığında testi bitiren ilk öğrencinin 25 dakika, son bitiren öğrencinin 58 dakika olduğu görülmüştür. Buradan hareketle testin ortalama 45 dakikalık bir sürede bitirilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Başarı testinde analize tabi tutulacak soru sayısı, yapılan eleme işleminden sonra başlangıçta 48 iken uzman görüşleri çerçevesinde 43’e indirilmiştir. Toplamda 221 öğrenciye uygulanan testin cevapları için öğrenciler kodlanarak belirlenmiştir. Elde edilen veriler Microsoft Office Exel programına işlenmiştir. Verilerin analiz işlemi içinse TAP madde analizi programı kullanılmıştır. Her madde için madde güçlük (pj), madde ayırt edicilik (rjx) şeklinde değerler hesaplanarak bu değerler Microsoft Office Word programında hazırlanan tabloya aktarılmıştır. Madde güçlük indeksi soruların ne derece zor ve kolay olduklarına yöneliktir. Madde güçlük indeksin istatistik değerinin 0,50 civarında olması beklenmektedir. Ancak her maddenin 0.50 olması istenmeyen bir durumdur. Testlere zor, orta ve kolay sorular eklenmelidir Hasağcebi, Terzi ve Küçük (2020, s.226). Madde ayırt edicilik indeksi ise sorunun bir testle

arasındaki korelasyona denir Tekin (1994). Bu kapsamda Tablo 12’de başarı testinde yer alan soruların madde güçlük (pj) ve madde ayırt edicilik (rjx) ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 10. *Kelime Başarısı Testi Sorularının Madde Güçlük ve Ayırt Edicilik İndeksleri*

Soru	Gruplar	Seçenekler					rjx ve pj
		A	B	C	D	E	Değerleri
1	Üst Grup	1	2	57	0	0	rjx = 0.68 pj = 0.52
	Alt Grup	19	12	28	1	4	
2	Üst Grup	59	1	0	0	0	rjx = 0.80 pj = 0.37
	Alt Grup	39	7	4	13	1	
3	Üst Grup	0	0	57	3	0	rjx = 0.64 pj = 0.68
	Alt Grup	31	6	17	10	0	
4	Üst Grup	0	60	0	0	0	rjx = 0.76 pj = 0.45
	Alt Grup	9	35	6	7	7	
5	Üst Grup	10	0	2	8	40	rjx = 0.58 pj = 0.26
	Alt Grup	13	3	7	15	26	
6	Üst Grup	55	1	0	1	3	rjx = 0.63 pj = 0.51
	Alt Grup	26	9	10	6	15	
7	Üst Grup	0	60	0	0	0	rjx = 0.89 pj = 0.25
	Alt Grup	0	48	9	5	2	
8	Üst Grup	0	0	0	58	2	rjx = 0.75 pj = 0.48
	Alt Grup	7	12	4	31	10	
9	Üst Grup	0	0	60	0	0	rjx = 0.78 pj = 0.50
	Alt Grup	16	2	32	11	3	
10	Üst Grup	0	0	58	1	1	rjx = 0.63 pj = 0.65
	Alt Grup	15	8	20	12	9	
11	Üst Grup	1	1	9	46	3	rjx = 0.44 pj = 0.59
	Alt Grup	5	3	39	11	6	
12	Üst Grup	52	1	2	2	3	rjx = 0.46 pj = 0.66
	Alt Grup	13	12	11	15	13	
13	Üst Grup	0	56	2	2	0	rjx = 0.57 pj = 0.71
	Alt Grup	10	14	3	4	33	
14	Üst Grup	8	4	8	38	2	rjx = 0.35 pj = 0.46
	Alt Grup	5	13	28	11	7	
15	Üst Grup	3	2	1	1	53	rjx = 0.48 pj = 0.73
	Alt Grup	8	25	14	7	10	
16	Üst Grup	60	0	0	0	0	rjx = 0.83 pj = 0.47
	Alt Grup	34	23	1	2	4	
17	Üst Grup	0	57	2	0	1	rjx = 0.72 pj = 0.57
	Alt Grup	14	24	12	8	6	

Tablo 10. (devamı)

18	Üst Grup	1	0	0	59	0	rjx = 0.79
	Alt Grup	14	3	2	34	11	pj = 0.45
19	Üst Grup	53	0	3	2	2	rjx = 0.65
	Alt Grup	24	4	15	16	5	pj = 0.51
20	Üst Grup	2	2	4	49	3	rjx = 0.56
	Alt Grup	13	13	15	15	8	pj = 0.58
21	Üst Grup	6	51	2	1	0	rjx = 0.50
	Alt Grup	27	10	11	11	5	pj = 0.69
22	Üst Grup	1	0	58	0	1	rjx = 0.77
	Alt Grup	22	3	26	4	9	pj = 0.56
23	Üst Grup	0	60	0	0	0	rjx = 0.71
	Alt Grup	14	18	21	8	3	pj = 0.72
24	Üst Grup	0	0	1	43	16	rjx = 0.54
	Alt Grup	21	11	10	7	15	pj = 0.61
25	Üst Grup	1	59	0	0	0	rjx = 0.76
	Alt Grup	8	26	7	10	13	pj = 0.58
26	Üst Grup	2	7	1	50	0	rjx = 0.55
	Alt Grup	8	14	24	9	9	pj = 0.69
27	Üst Grup	2	55	3	0	0	rjx = 0.69
	Alt Grup	17	17	15	12	3	pj = 0.65
28	Üst Grup	59	0	0	1	0	rjx = 0.83
	Alt Grup	32	10	8	10	4	pj = 0.48
29	Üst Grup	14	5	1	39	1	rjx = 0.43
	Alt Grup	29	7	8	8	12	pj = 0.53
30	Üst Grup	0	2	49	9	0	rjx = 0.43
	Alt Grup	18	14	10	16	6	pj = 0.66
31	Üst Grup	52	2	1	4	1	rjx = 0.64
	Alt Grup	17	14	8	16	9	pj = 0.60
32	Üst Grup	2	3	3	52	0	rjx = 0.56
	Alt Grup	19	8	16	18	3	pj = 0.59
33	Üst Grup	1	3	54	1	1	rjx = 0.53
	Alt Grup	11	10	15	14	14	pj = 0.67
34	Üst Grup	2	1	55	0	2	rjx = 0.57
	Alt Grup	15	24	14	4	7	pj = 0.70
35	Üst Grup	3	17	37	3	0	rjx = 0.39
	Alt Grup	8	15	15	17	9	pj = 0.38
36	Üst Grup	0	2	1	0	57	rjx = 0.73
	Alt Grup	5	13	12	14	20	pj = 0.64
37	Üst Grup	3	1	1	55	0	rjx = 0.62
	Alt Grup	10	15	9	20	10	pj = 0.60

Tablo 10. (devamı)

38	Üst Grup	42	1	11	5	1	rjx = 0.48
	Alt Grup	15	14	15	6	14	pj = 0.47
39	Üst Grup	11	47	0	1	1	rjx = 0.54
	Alt Grup	18	15	12	11	8	pj = 0.55
40	Üst Grup	6	1	53	0	0	rjx = 0.70
	Alt Grup	22	8	21	11	2	pj = 0.56
42	Üst Grup	56	2	1	0	1	rjx = 0.76
	Alt Grup	31	11	8	9	5	pj = 0.45
42	Üst Grup	54	3	1	0	2	rjx = 0.71
	Alt Grup	20	13	17	3	11	pj = 0.59
43	Üst Grup	2	4	49	1	4	rjx = 0.56
	Alt Grup	16	11	16	6	15	pj = 0.57

rjx: Madde ayırt edicilik indeksi **pj:** Madde güçlük indeksi

Tablo 10’da geliştirilen kelime başarıları testine katılan 221 öğrencinin sorulara verdiği yanıtlarla ilgili veriler sunulmuştur. Öğrencilerin verdiği cevaplardan hareketle maddelerin alt ve üst grup puanları hesaplanmıştır. Madde güçlük ve madde ayırt edicilik ile ilgili soruların yorumlanabilmesi için Hasaıçebi, vd., (2020)’ün hazırladığı şablon kullanılmıştır. Bu şablondan hareketle soruların madde güçlük ve ayırt edicilik değerlerine yönelik yorum yapılmıştır.

Tablo 11. Madde Güçlük İndeksi (pj) Yorumlama Tablosu

Madde Güçlük İndeksi	Maddenin Değerlendirilmesi
0.29 ve altında	Zor
0.30-0.49	Orta güçlükte
0.50-0.69	Kolay
0.70-1	Çok kolay

Tablo 11’e göre maddelerin kolaylığı veya zorluğu 0 ile 1 arasında aldıkları değere göre şekillenmektedir. Bu değerler sorunun öğrenciler tarafından bilinebilirliği ile bilinmezliğine yöneliktir. 0.50 civarındaki maddeler ortalama olması gereken ve istenen değerlerdir. Buna göre Tablo 13 incelendiğinde 5 ve 7 numaralı sorular zor; 2, 4, 8, 14, 18, 28, 35, 38, 42 numaralı sorular orta güçlükte; 1, 3, 6, 9, 10, 11, 12, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 36, 37, 39, 40, 42, 43 numaralı soruların kolay; 13, 15, 23, 34 numaralı sorular ise çok kolay grubundadır.

Tablo 12. Madde Ayırt Edicilik İndeksi (r_{jx}) Güçlük Düzeyi

Madde Ayırt Edicilik	Maddenin Değerlendirilmesi
0.40 ve daha yüksek değerde olan maddeler	Çok iyi
0.30 ve 0.39 değerleri arasında olan maddeler	Oldukça iyi
0.20 ve 0.29 değerleri arasında olan maddeler	Düzeltilmesi veya geliştirilmesi gerekir
0.19 ve daha düşük değerde olan maddeler	Çok zayıf ve testten çıkarılması gerekir

Tablo 12’de verilen değerler incelendiğinde r_{jx} değerine göre soruların 41 tanesi 0.40 ve üzeri olduğu için çok iyi, 2 tanesi ise 0.30-0.39 aralığında olduğu için oldukça iyi düzeydedir. Bu durum başarı testinin uygulanabilirliği için istenilen seviyedir. Tüm bu süreçlerin ardından başarı testinin uygulanmaya hazır olduğu görülmektedir. Başarı testinin tam hâli Ek-3’te verilmiştir.

Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği

Çalışmada yabancı öğrencilerin Türkçe öğrenme kaygıları da incelenmiştir. Bunun için Sevim (2019)’in geçerlik ve güvenirlik çalışmasını yaparak geliştirdiği “Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği” kullanılmıştır. Bu ölçek iki farklı üniversitede A2 seviyesinde öğrenim gören toplam 325 öğrenciye uygulanmıştır. Ölçeğin güvenirlik derecesini veren Cronbach alfa katsayısı 0.90’dır. Bu sayı ölçeğin güvenilirliğinin oldukça iyi olduğunu göstermektedir. Ölçek madde ayırt ediciliği noktasında da başarılıdır. Toplamda 22 madde ile son şekli verilen bu ölçeğin çalışmamızda yabancıların Türkçe öğrenme kaygılarını belirlemek için araştırmacı tarafından araştırma sorusu kapsamında çalışmaya eklenmiştir. Bu çalışma kapsamında ölçeğin güvenirlik derecesini belirleyebilmek için çalışma grubuna ölçek uygulanmıştır. Bu uygulamadan elde edilen veriler IBM SPSS paket programında analiz edilmiştir. Analiz sonucunda ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0.96 olarak hesaplanmıştır. Bir ölçeğin güvenilir olabilmesi için Cronbach alfa katsayısının en az 0.70 olması gerekmektedir (Büyüköztürk, 2011, ss.182). Elde edilen bu sonuç ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir.

Ölçek araştırmacı tarafından öğreticiyle birlikte ATA-TÖMER’de A2 seviyesinde uygulama yapılan deney ve kontrol gruplarına ön test ve son test şeklinde uygulanmıştır. Elde edilen veriler IBM SPSS istatistik programı yardımıyla analiz işlemine tabi tutulmuştur.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği

Sevim (2019) tarafından gerçekleştirilen bu ölçek çalışmasında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin motivasyonlarını belirlemek için bir ölçek geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla üç farklı üniversitede öğrenim gören 325 yabancı öğrenciye ölçek uygulanmıştır.

Uygulanan ölçeğin güvenirlik çalışması için Cronbach katsayısına bakılmıştır. Buna göre çalışmanın güvenirliği istenilen düzeydedir. Ölçeğin madde ayırt edicilik indeksi de yine istenilen seviyededir. Bu çalışmada yabancıların Türkçe öğrenme motivasyonları da incelenmiştir. Toplamda 22 madde ile uygulanan bu ölçeğin çalışmamızda araştırma sorusu kapsamında kullanılmasına karar verilmiştir. Bu çalışma kapsamında ölçeğin güvenirlik derecesini belirleyebilmek için çalışma grubuna ölçek uygulanmıştır. Bu uygulamadan elde edilen veriler IBM SPSS paket programında analiz edilmiştir. Analiz sonucunda ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0.87 olarak hesaplanmıştır. Bir ölçeğin güvenilir olabilmesi için Cronbach alfa katsayısının en az 0.70 olması gerekmektedir (Büyüköztürk, 2011, ss.182). Elde edilen bu sonuç ölçeğin güvenilir olduğunu göstermektedir.

Ölçek araştırmacı tarafından öğreticiyle birlikte A2 seviyesinde bulunan deney ve kontrol gruplarına ön test ve son test şeklinde uygulamıştır. Ölçekten elde edilen veriler araştırmacı tarafından IBM SPSS istatistik programı yardımıyla analiz edilmiştir.

Nitel Veri Toplama Araçları

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Bu çalışmada nitel boyutta veri elde edebilmek için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Önceden belirlenmiş ve ciddi bir amaç için yapılan, soru sorma ve cevaplama tarzına dayalı karşılıklı ve etkileşimli bir iletişim süreci (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 122) olarak adlandırılan görüşme (interview, mülakat), yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış olmak üzere üçe ayrılır.

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu ile çalışmanın temel değişkeni olan CTMKO öğrenme sürecindeki etkisiyle ilgili deney grubundaki öğrencilerin görüşleri alınmıştır. Kapsamlı bir alan yazını taramasından sonra benzer çalışmaların özelliklerinden yola çıkarak madde havuzu oluşturulmuştur. Daha sonra görüşme formunda yer alacak sorularla ilgili uzman görüşüne başvurulup elde edilen dönütler neticesinde sorular yeniden düzenlenerek forma son şekli verilmiştir. Formun son şekliyle deney grubundan seçilen 5 öğrenciye form uygulanmıştır. Araştırmacının deney grubundan 5 öğrenci seçmesinin sebebi açıklayıcı sıralı desenin doğası gereği nitel aşamanın nicel aşamadan daha fazla zaman alacağını fark etmesidir. Yine de nitel aşama yeterli zaman ayrılarak birkaç katılımcıyla sınırlanabilmektedir (Creswell ve Plano-Clark, 2015, ss.93).

Yarı yapılandırılmış mülakat formu hazırlanırken temelde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı (2020) esas alınmıştır. Hazırlanacak olan sorulara programda yer alan okuma becerisi kazanımları incelenip bu doğrultuda karar verilmiştir. Bu kapsamda öğrencilere

9 soru sorulmuştur. Sorular araştırmacı tarafından yazılı bir form aracılığıyla öğrencilere sesli şekilde okunmuş ve alınan cevaplar ses kayıt cihazıyla kayıt altına alınmıştır.

Görüşmeye başlamadan önce araştırmacı katılımcıya kendini rahat hissetmesi açısından kısa bir giriş yapmıştır. Katılımcılara çalışmanın amacı doğrultusunda görüşmenin gerçekleştirildiği, bu kapsamda kendisine yapılan uygulama hakkında çeşitli soruların sorulacağı ve alınan cevapların hiçbir şekilde başka kişi ve kurumlarla paylaşılmayacağı bilgisi verilmiştir (Tekindal, 2017). Görüşme formunun tamamı Ek-4'te verilmiştir.

Deney ve Kontrol Gruplarının Oluşturulması

Karma yöntem kullanılan bu araştırmada, TÖMER'de öğrenim gören bütün öğrencilere, “Kelime Bilgisi Başarı Testi” ile “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği” ve “Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları ölçeği” uygulanmıştır. Öğrencilerin, test ve ölçek sonuçlarına bakılarak homojen iki sınıf tespit edilmiş ve bu sınıflardan rastgele biri deney, diğeri ise kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Deney ve kontrol grupları 11'er öğrenciden oluşmaktadır.

Deney ve Kontrol Gruplarında Ders İşleme Süreçleri

Ön test olarak uygulanan “Kelime Bilgisi Başarı Testi”, “Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği” ve “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği” sonucunda deney ve kontrol grupları homojen bir şekilde oluşturulmuş ve dersler yürütülmeye başlanmıştır. Araştırmanın bağımsız değişkeni, çalışma kapsamında geliştirilen CTMKO uygulaması olup uygulamanın etkililiğini ölçmek amacıyla bir kur (6 hafta) boyunca araştırma sürdürülmüştür. Kelime öğretim süreci deney grubunda mevcut öğretim müfredatı ve CTMKO uygulaması ile yapılmış kontrol grubunda ise süreç mevcut öğretim müfredatına uygun olarak sürdürülmüştür. Her iki grupta da aynı kelimelerin öğretimi sağlanmış ve ders süreleri eşit tutulmuştur. Araştırma deney ve kontrol grubunda bir kur (6 hafta) boyunca sürdürülmüştür. Sürecin sonunda “Kelime Bilgisi Başarı Testi”, “Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği” ve “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği” ve deney grubuna “Yarı Yapılandırılmış Öğrenci Görüşme Formu” son test olarak uygulanmıştır.

Araştırmada verilerin toplanması amacıyla “Kelime Bilgisi Başarı Testi” ve “Yarı Yapılandırılmış Öğrenci Görüşme Formu”nun yanı sıra “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği” ve “Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği” kullanılmıştır.

Şekil 3. Uygulama Sürecinde Kullanılan Veri Toplama Araçları

Veri Toplama Araçları			
	ÖN TEST	SÜREÇ	SON TEST
DENEY GRUBU	Kelime Bilgisi Başarı Testi Kaygı Ölçeği Motivasyon Ölçeği	Deneysel İşlem	Kelime Bilgisi Başarı Testi Yarı Yapılandırılmış Öğrenci Görüşme Formu Kaygı Ölçeği Motivasyon Ölçeği
KONTROL GRUBU	Kelime Bilgisi Başarı Testi Kaygı Ölçeği Motivasyon Ölçeği	Mevcut öğretim programına göre gerçekleştirilen işlem	Kelime Bilgisi Başarı Testi Kaygı Ölçeği Motivasyon Ölçeği

Süreç/Uygulama

Çalışma kapsamında veri toplama araçlarının neler olacağına karar verildikten sonra bu araçların uygulama öncesinde ön test olarak uygulanması gerekmektedir. Uygulamaya başlamadan önce “Kelime Bilgisi Başarı Testi”, “Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği” ve “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği” ön test olarak uygulanmıştır. Daha sonra A2 sınıfında 6 hafta (1 kur) boyunca uygulama gerçekleştirilmiştir. Uygulama aşamasından sonra öğrencilere bu araçlar son test olarak uygulanmıştır.

Kelime Bilgisi Başarı Testinin Uygulama Süreci

Kelime başarı testi öğrencilere uygulanan CTMKO uygulamasında yer alan kelimelerden hareketle oluşturulmuştur. Bu kelimelerin A2 seviyesinde öğrencilere öğretilmesi için 1 kur yani 6 haftalık bir süre gerekmektedir. Bu uygulamanın etkililiğini ölçebilmek için araştırmacı tarafından 43 soruluk bir başarı testi geliştirilmiştir. Bu testteki sorular Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı’nda A2 seviyesinde yer alan okuma kazanımlarına yöneliktir. Kelime Bilgisi Başarı Testi uygulama süreci öncesinde ve uygulama sonrasında uygulanmıştır. Öğrencilerden elde edilen veriler araştırmacı tarafından Microsoft Office Exel programına aktarılmış, oradan da IBM SPSS istatistik programı aracılığıyla analiz edilmiştir.

Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği Uygulama Süreci

Bu ölçek yabancı öğrencilerin CTMKO uygulamasının Türkçe öğrenme kaygılarına etkisinin olup olmadığına yönelik uygulanmıştır. Araştırmacı bu ölçeği uygulama sürecinden önce ön test, uygulama sürecinden sonra ise son test şeklinde uygulamıştır. Öğrencilerin bu ölçeğe verdiği yanıtlar araştırmacı tarafından Microsoft Office Exel programına aktarılmış oradan da IBM SPSS istatistik programı aracılığıyla analiz edilmiştir.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği Uygulama Süreci

Bu ölçek yabancı öğrencilerin CTMKO uygulamasının Türkçe öğrenme motivasyonlarına etkisinin olup olmadığına yönelik uygulanmıştır. Araştırmacı bu ölçeği uygulama sürecinden önce ön test, uygulama sürecinin sonunda ise son test şeklinde uygulamıştır. Öğrencilerin bu ölçeğe verdiği yanıtlar araştırmacı tarafından Microsoft Office Exel programına aktarılmış oradan da IBM SPSS istatistik programı aracılığıyla analiz edilmiştir.

Uygulama CTMKO uygulaması ile gerçekleştirilmiştir. Bu uygulamada toplamda 6 ana oyun bulunmaktadır. Bunlar; Adam Asmaca, Labirent, Anagram Bulmaca, Kaybolan Kelimeler, Kelime Oyunu, Harf Yağmuru. Bu 6 oyun ile 8 üniteye üç bölümde ve üç farklı zorluk seviyesinde 288 kelimenin öğretimi hedeflenmiştir. Bu kapsamda ATA-TÖMER’de 6 haftalık bir uygulama süreci başlatılmıştır. Bu bölüme 6 hafta boyunca her hafta neler yapıldığı, hangi kelimelerin öğretilmeye çalışıldığı ve hangi oyunların kullanıldığı ile ilgili bilgi verilmiştir.

1. Hafta (14.11.2023)

Araştırmacı 15 adet tablet ile uygulamaya başlamıştır. CTKMO uygulaması bu tabletlere yüklenmiş ve her öğrenciye ayrı ayrı dağıtılmıştır. Uygulama bittikten sonra yeniden şarj edilebilmesi ve gerekli teknik düzeltmeler ile bakım işlemlerinin yapılabilmesi için öğrencilerden geri alınmıştır. Bu süreç her hafta bu şekilde ilerlemiştir.

Araştırmacı öğreticiyle birlikte derse girmiş, bu süreçte sadece başlangıçta uygulamanın nasıl kullanılacağı hakkında bilgi vermiş ve herhangi bir teknik arıza durumunda müdahalede bulunabileceğini söylemiştir. Bunun dışındaki bütün süreç öğretici tarafından yürütülmüştür. Araştırmacının uygulamaya herhangi bir müdahalesi olmaması için süreçte sadece gözlemci olarak yer almasına karar verilmiştir.

Öğreticiyle uygulama başlamadan önce CTMKO uygulaması ile ilgili bir eğitim toplantısı yapılmıştır. Bu toplantıda öğreticiye oyunlar tanıtılmış ve bunların nasıl uygulanacağı konusunda bilgi verilmiştir. Öğreticiyle örnek uygulamalar yapılmıştır ve kendisi sürece

tamamen hâkim olabilmek için bir tablet ile 1 hafta boyunca oyunu oynamıştır ve bu şekilde uygulamanın kontrolünü tamamen sağlamıştır.

Öğreticiyle birlikte 14.11.2023 tarihinde saat 10.00’da iki saat sürecek ilk uygulamaya başlanmıştır. Öğrencilere bu derste ilk oyun olan Adam Asmaca oyunu oynatılmıştır. Bu oyun kapsamında öğrencilere A, B ve C olarak isimlendirilen üç grupta toplanmış kelimeler; kolay, orta ve zor seviyesinde oynatılmıştır. Oyuna ait ekran görüntüsü Şekil 3’te verilmiştir.

Şekil 4. Adam Asmaca Oyunu

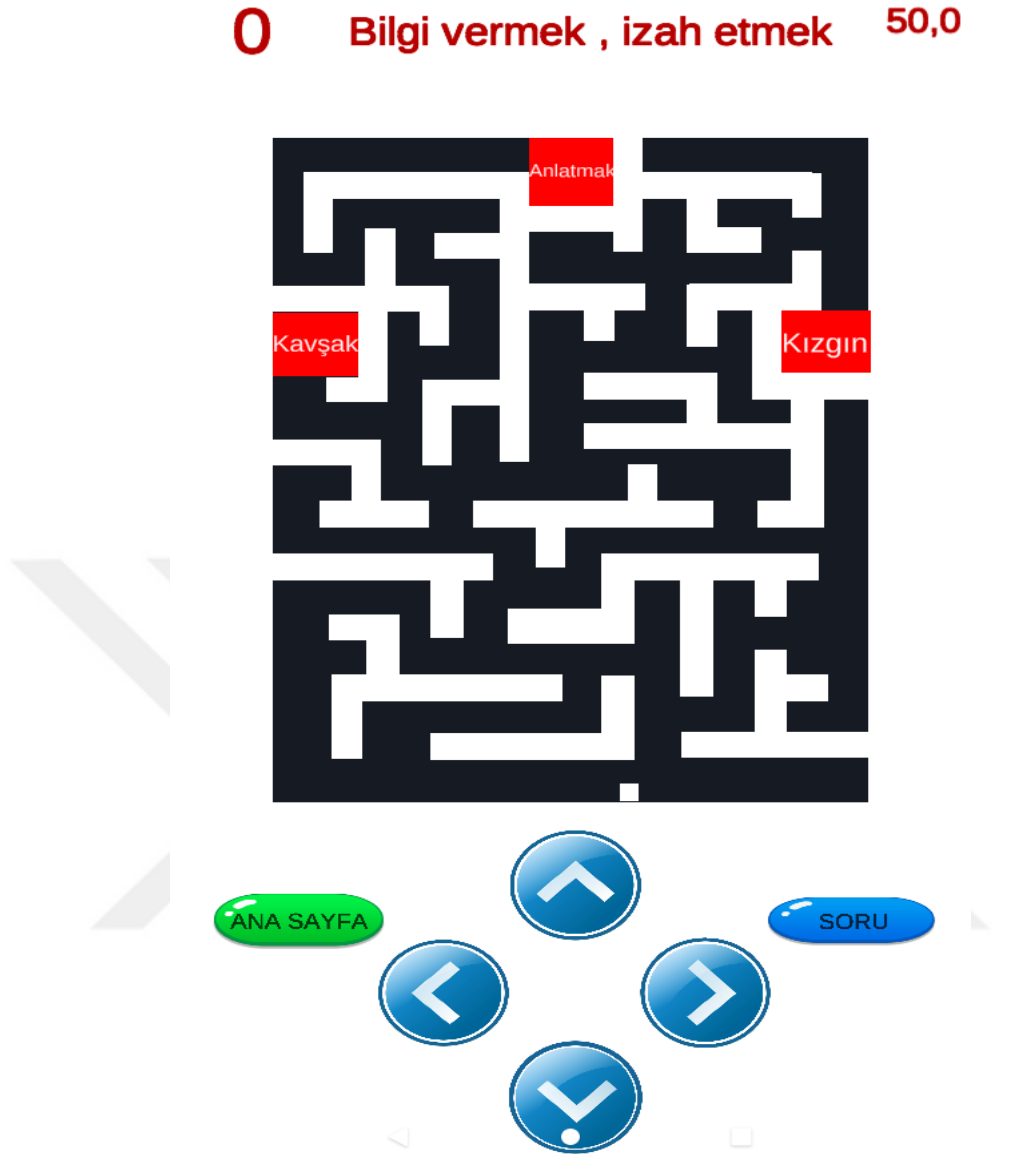

Öğretici tarafından saat 10.00’da başlatılan uygulama iki farklı ders şeklinde işlendikten sonra saat 12.00’de sonlandırılmıştır. Bu süreçte uygulama ile ilgili herhangi bir problem yaşanmamış süreç tamamen kontrollü bir şekilde sürdürülüp tamamlanmıştır.

2. Hafta (21.11.2023)

Uygulamanın ikinci haftasında araştırmacı yine tabletlerle birlikte ATA-TÖMER’e gelmiş ve öğreticiyle birlikte saat 10.00’da derse başlamıştır. 2. hafta öğrencilere öğretici tarafından CTMKO uygulamasında yer alan Labirent oyunu oynatılmıştır. Bu oyuna ait ekran görüntüsü Şekil 4’te verilmiştir.

Şekil 5. Labirent Oyunu

3. Hafta (28.11.2023)

Uygulamanın 3. haftasında yine öğreticiyle birlikte saat 10.00’da derse başlanmıştır. Bu derste öğrencilere CTMKO uygulamasında üçüncü oyun olan Anagram Bulmaca oyunu oynatılmıştır. Öğrenciler uygulamayı iki farklı ders saatinde saat 12.00’de tamamlamıştır. Bu oyuna ait ekran görüntüsü Şekil 5’te verilmiştir.

Şekil 6. Anagram Bulmaca Oyunu

4. Hafta (05.12.2023)

Uygulamanın 4. haftasında öğreticiyle birlikte derse saat 10.00'da başlanmıştır. 4. haftada öğrencilere CTMKO uygulamasından 4. oyun olan Kaybolan Kelimeler oynatılmıştır. Öğrenciler iki saatlik uygulama sonucunda dersi 12.00'de bitirmiştir. Bu oyuna ait ekran görüntüsü Şekil 6'da verilmiştir.

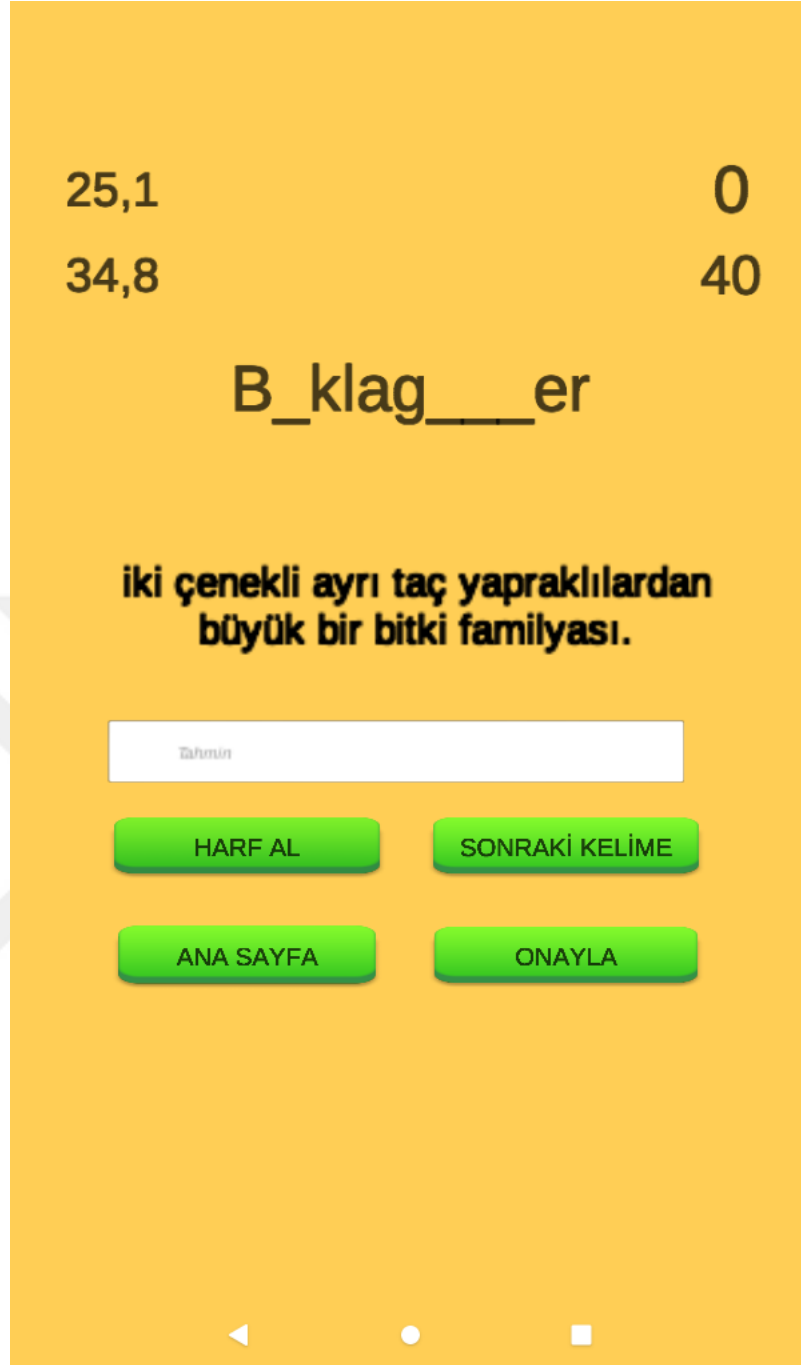
Şekil 7. Kaybolan Kelimler Oyunu

5. Hafta (12.12.2023)

Uygulamanın 5. haftasında öğreticiyle birlikte derse saat 10.00'da başlanmıştır. 5. haftada öğrencilere CTMKO uygulamasından 5. oyun olan Kelime Oyunu oynatılmıştır. Öğrenciler iki saatlik uygulama sonucunda dersi 12.00'de bitirmiştir. Bu oyuna ait ekran görüntüsü Şekil 7'de verilmiştir.

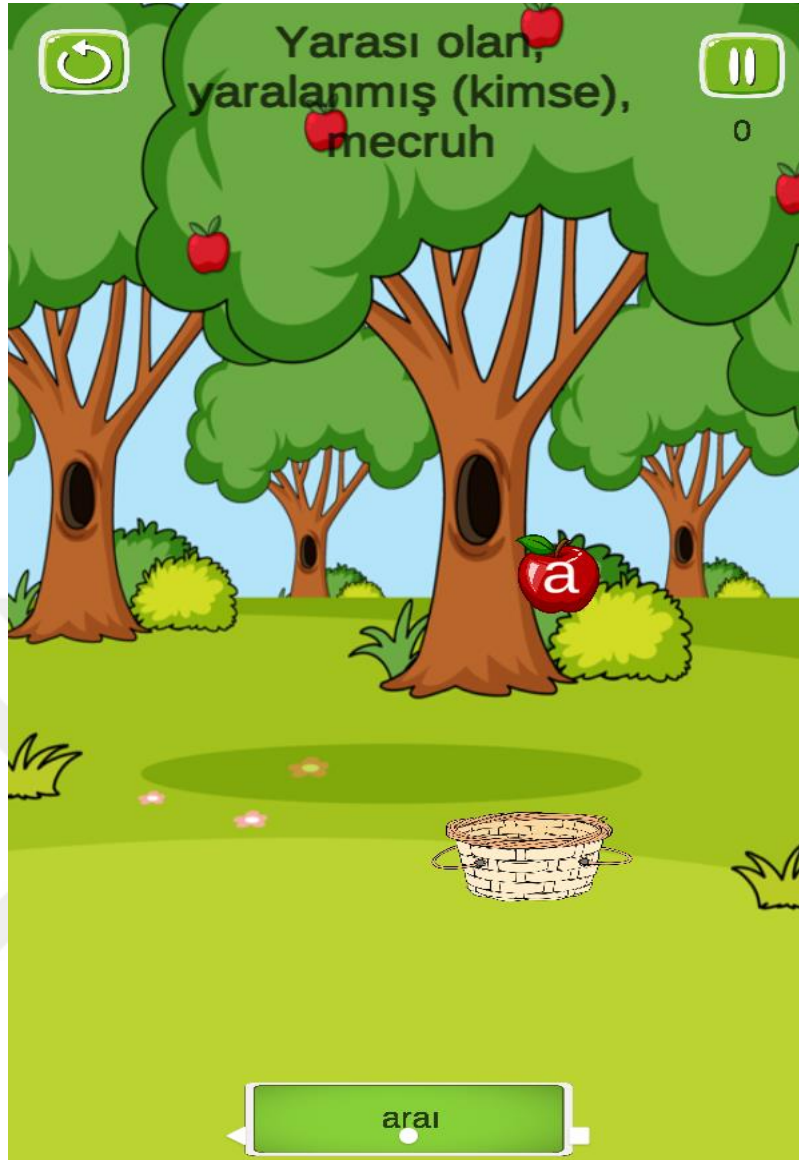
Şekil 8. Kelime Oyunu

6. Hafta (19.12.2023)

Uygulamanın 6. haftasında öğreticiyle birlikte derse saat 10.00’da başlanmıştır. 6. haftada öğrencilere CTMKO uygulamasından 6. oyun olan Harf Yağmuru oynatılmıştır. Öğrenciler iki saatlik uygulama sonucunda dersi 12.00’de bitirmiştir. Bu oyuna ait ekran görüntüsü Şekil 8’de verilmiştir.

Şekil 9.Harf Yağmuru

Bu uygulamalar kapsamında öğrencilerin 6 farklı oyunla toplamda 8 farklı temada 288 kelime ile 6 hafta boyunca karşılaşmaları sağlanmıştır. Uygulamada yer verilen kelimeler ATA-TÖMER müfredatının işlendiği Yediiklim kitap setinde bulunan metin sonu kelime kümelerinden alınmıştır. Bu şekilde kontrol grubu sadece ders kitabından dersi işlerken deney grubu bu kelimeleri hem ders kitabında görmüş hem de CTMKO uygulamasında yer alan oyunlarla oynamıştır. Oyunda yer alan ve öğrencilere öğretimi hedeflenen kelimeler Tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13. Temalar ve Kelimeler

Tema: Zaman Mekân		
Tur	Parkur	Höşmerim
Taksit	Taşlık	Kabak tatlısı
Ücret	Arazi	Künefe
Broşür	Geleneksel	Kadayıf
Mola	Pansiyon	Güllaç
Konaklama	Yayla	Peynir helvası

Rehber
Vade
Dinlenme tesisi
Kredi kartı
Peşin
Form

Nezle
Tedavi
Randevu
Alerji
Hapşırma
Eczane
Reçete
İlaç
Şurup
Doktor
Halsizlik
Vücut

Her zaman
Bazen
Bence
Hiçbir zaman
Ailece
Genellikle
Asla
Eser
Ara sıra
Kütüphane
Ünlü
Kitap

Tur
Taksit
Ücret
Broşür
Mola
Konaklama
Rehber
Vade
Dinlenme tesisi
Kredi kartı
Peşin
Form
Tur

Buğday
Pişirmek
Bozulmak
Baklagiller
Faydalı
Kabuklu
Kırmak
Sulu
Sebze
Meyve
Lezzetli
Soymak
Buğday

Yolculuk
Havaalanı
Sevimli
Yararlı
Üzgün
Kızgın
Eğlenceli
Kuzen
Acele

Kavşak
Manzara
Orman içi
Rota
Tırmanış
Deniz kenarı

Tema: Sağlıklı Yaşam

Katı
Hava
Sıvı
Fabrika
Çevre kirliliği
Zehir
Atık
Toprak
Hastalık
Yağmur
Santral
Enerji

Tema: Sosyal Etkinlikler

Rekor
Seans
İrice
Alışkanlık
Rol
İlginç
Zekice
Film
Sinema
Dostça
Sıra
Yönetmen

Tema: Güzel Ülkem

Parkur
Taşlık
Arazi
Geleneksel
Pansiyon
Yayla
Kavşak
Manzara
Orman içi
Rota
Tırmanış
Deniz kenarı
Parkur

Tema: Üretimden Tüketime

Alış fiyatı
Borsa
Finans
Yabancı para
İndirim
Pazarlık
Vade
Tasarruf
Pazarlık payı
Satış fiyatı
Kısa vade
İşlem
Alış fiyatı

Tema: Duygular

Seyahat
Minibüs
Dolmuş
Aşure
Proje
Mektup
Nazik
Kadayıf
Teslim etmek

Dilber dudağı
Muhallebi
Pişmaniye
Tavuk göğsü
İzmir lokması
Laz böreği

Kan vermek
Tansiyon
Trafik kuralları
Trafik ışıkları
Ameliyat
Muayene
Sürücü
Haber
İhtiyaç
Sağlık
Tır
Trafik kazası

Milli marş
Olimpiyat
Madalya
Seyirci
Cirit
Röportaj
Yarış
Ney
Şampiyon
Yetenek
Ebru
Başarı

Höşmerim
Kabak tatlısı
Künefe
Kadayıf
Güllac
Peynir helvası
Dilber dudağı
Muhallebi
Pişmaniye
Tavuk göğsü
İzmir lokması
Laz böreği
Höşmerim

Benzin
Etek
Giyecek
Genişletme
Fasulye
Giyim
Dizel
Kazak
Tasarruf
Uzatma
Başak
Hoşaf
Benzin

Meddah
Utanmak
Börek
Rahat
Selamlamak
Kahvaltı
Oynamak
Mektup
Yorucu

Uzun boylu	Müsait	Yurt
Piknik	Dondurma	Serin
Kesinlikle	Yetiştirmek	Mektup
Tema: Teknoloji ve İletişim		
Elektrikli soba	Seyretmek	Kuş
Klima	Dinlenmek	Kedi
Enerji	Eğlenmek	Muz
Fırınlı ocak	Ev hanımı	Tüketmek
Evlenmek	Muhasebeci	Sürünge
Televizyon	Ekran	Orman
Bulaşık makinesi	İş kadını	Beslenmek
Alışveriş	Program	Yüzgeç
Bilgisayar	Futbolsever	Kanat
Ütü	Sezon	Büyükanne
Teknoloji	Eğitim	Kelebek
Bilim insanı	Belgesel	Arslan
Tema: İnsan ve Toplum		
Gururlu	Kaleci	Hazırlıklı
Hayalci	Tırmanış	Basamak
Hevesli	Zorlu	Dönem
İçe dönük	Kurtarma	Huzurevi
Huzurlu	Dernek	Yerleşim
İyimser	Başkan	Kimlik
Endişe	Seminer	Birey
Aykırı	Takım	Ömür
Alıngan	Tehlikeli	Özürlü
Kurnaz	Amatör	Sigorta
Kötümser	Yayımlamak	Eleman
Değişim	Lise	Bakım

Tablo 13'te verilen temalar ve kelimeler CTMKO uygulamasında yer alan oyunlar aracılığıyla öğrencilere öğretilmeye çalışılmıştır. Süreç toplamda 6 hafta sürmüştür. Bu 6 haftalık süreçte araştırmacı her hafta salı günü saat 10.00'da ATA-TÖMER'de hazır bulunmuş ve öğreticiyle birlikte uygulama sürecinde gözlemci olarak yer almıştır. Uygulamalar sorunsuz bir şekilde yapılmıştır.

Nitel Veri Toplama Süreci

Deney grubuyla araştırmanın nitel boyutuna yönelik olarak görüşme gerçekleştirilmiştir. Veriler Yarı Yapılandırılmış Öğrenci Görüşme Formu ile toplanmıştır. Bu görüşmeden elde edilen veriler ayrıca ses kayıt cihazıyla kayıt altına alınmıştır. Araştırmacı bu verileri daha sonra çözümleyerek yazılı hâle getirmiştir. Uygulama süreci bu şekilde noktalanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada hem nitel hem de nicel veri toplama araçları kullanıldığından nicel verilerin analizinde betimsel ve kestirimsel istatistiksel yöntemler kullanılırken nitel verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır.

Deney grubu öğrencilerinin mobil oyun uygulamasına ilişkin görüşlerini belirlemek için kullanılan görüşme formundan elde edilen verilerin analizinde içerik analizi tekniği uygulanmıştır. Öğrencilerin görüşme formundaki sorulara verdikleri cevaplar incelenerek elde edilen bilgiler kendi içerisinde anlamlı bölümlere ayrılmış ve her anlamlı bölüme bir isim verilerek kodlanmıştır. Verilerin kodlanması sürecinde veri seti, araştırmacı tarafından birkaç kez okunmuş ve ulaşılan kodlar yeniden gözden geçirilmiştir. Görüşme formundan elde edilen verilerin kodlanmasından sonra bu kodlar arasındaki anlam ilişkilerine bakılmış benzer kodlar bir araya getirilerek kategorize edilmiştir. Tematik kodlama sonucunda elde edilen veriler, belirli olgulara göre tanımlanarak düzenlenmiştir.

Nicel veri analizi

Çalışmada uygulamadan önce ve sonra, deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin “Kelime Bilgisi Başarı Testi”, “Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği”, “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği”nden aldıkları puanlar IBM SPSS istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular, tüm analizler için %95 güven aralığı, $p=0.05$ anlamlılık düzeyi dikkate alınarak değerlendirilmiştir.

Çalışmada elde edilen verilerin parametrik koşullar açısından elverişli olup olmadığını belirlemek amacıyla öncelikle grupların homojenliğine bakılmış, levene testi verileri elde edilmiş ve normallik değerlerine bakılmıştır. Bu işlemlerin ardından deney ve kontrol gruplarına bağımsız örneklem t Testi ve bağımlı örneklem t Testi uygulanmıştır.

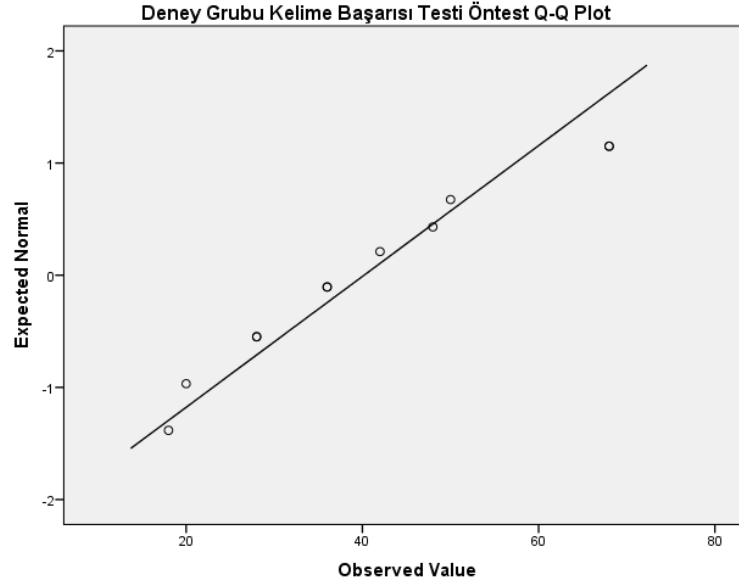
Kelime Bilgisi Başarı Testine Yönelik Normallik Varsayımları

Tablo 14. Deney ve Kontrol Grubu Ön testine Yönelik Skewness-Kurtosis Değerleri

Grup	n	Medyan	Ortalama	Ss	Skewness	Kurtosis
Deney Grubu	11	36.00	40.18	17.145	.524	-.638
Kontrol Grubu	11	48.00	44.18	11.848	-.299	-.311

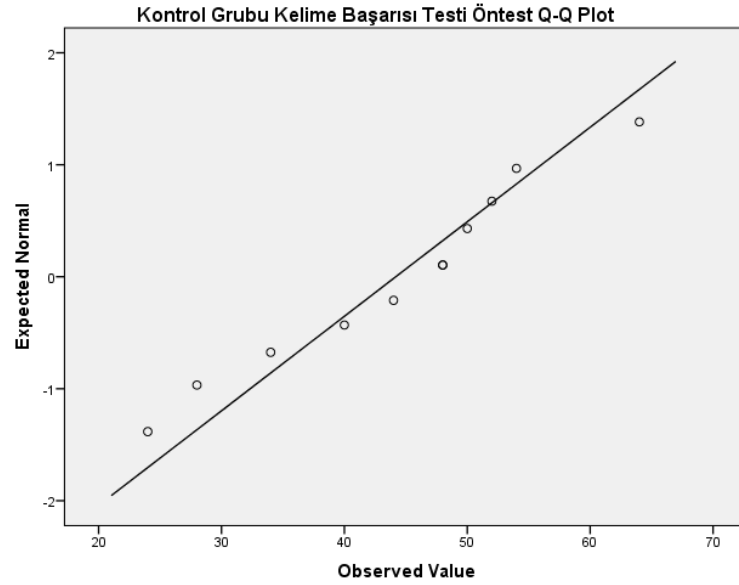
Tablo 14’e göre deney ve kontrol grubu ön testine yönelik skewness-kurtosis değerleri incelendiğinde ortalama puanların deney grubunda 40.18 kontrol grubunda 44.18 olduğu görülmektedir. Buna göre ön testlerde kontrol grubu puanıyla deney grubu puanı arasında kontrol grubunun lehine 4 puanlık fark olduğu görülmektedir.

Şekil 10. Deney Grubu Kelime Başarısı Testi Ön test Q-Q Plot

Şekil 10'a göre verilerin genellikle çizgi üzeri ve çizgiye yakın olduğu görülmektedir. Bu da dağılımın normalliğini göstermektedir.

Şekil 11. Kontrol Grubu Kelime Başarısı Testi Ön test Q-Q Plot

Şekil 11'e göre verilerin genellikle çizgi üzeri ve çizgiye yakın olduğu görülmektedir. Bu da dağılımın normalliğini göstermektedir.

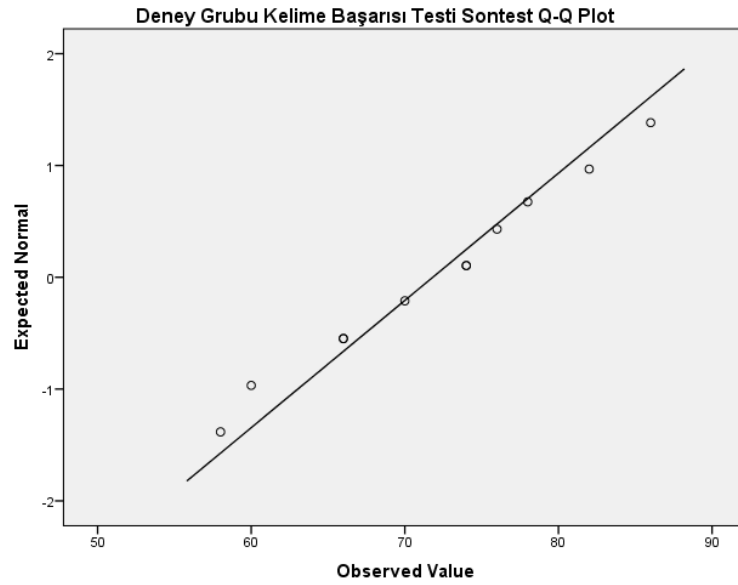
Tablo 15. Deney ve Kontrol Grubunun Son testine Yönelik Skewness-Kurtosis Değerleri

Grup	N	Medyan	Ortalama	Ss	Skewness	Kurtosis
Deney Grubu	11	74.00	71.82	8.784	-.081	-.740
Kontrol Grubu	11	58.00	53.09	16.134	-.811	1.266

Tablo 15'e göre deney ve kontrol grubu son testine yönelik skewness-kurtosis değerleri incelendiğinde ortalama puanların deney grubunda 71.82 kontrol grubunda 53.09 olduğu

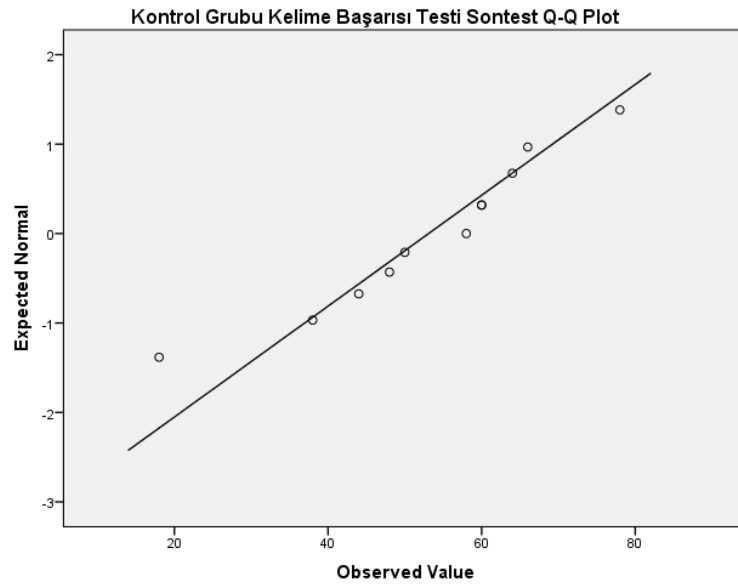
görülmektedir. Buna göre son testlerde farkın deney grubu lehinde 18.73 puan arttığı görülmektedir.

Şekil 12. Deney Grubu Kelime Başarısı Testi Son test Q-Q Plot

Şekil 12'ye göre verilerin genellikle çizgi üzeri ve çizgiye yakın olduğu görülmektedir. Bu da dağılımın normalliğini göstermektedir.

Şekil 13. Kontrol Grubu Kelime Başarısı Testi Son test Q-Q Plot

Şekil 13'e göre verilerin genellikle çizgi üzeri ve çizgiye yakın olduğu görülmektedir. Bu da dağılımın normalliğini göstermektedir.

Tablo 14 ve 15'e göre deney ve kontrol gruplarının betimsel analiz puanları normallik hakkında bilgi vermektedir. Bu işlemlerden sonra deney ve kontrol gruplarına normallik testi yapılmış ve ulaşılan sonuçlar Tablo 17'de sunulmuştur.

Tablo 16. Deney ve Kontrol Gruplarına Ait Normallik Testi Sonuçları

Grup		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	sd	p	Statistic	sd	p
Deney Grubu	Son test	.144	11	.200	.926	11	.913
Kontrol Grubu	Son test	.165	11	.200	.954	11	.690

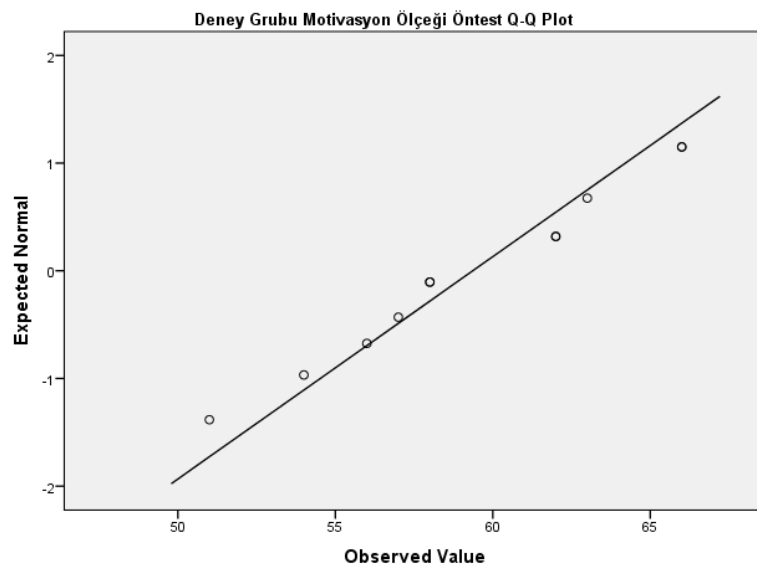
Tablo 16’de deney ve kontrol gruplarına uygulanan normallik testi analiz sonuçları yer almaktadır. Bu değerler, Kolmogorov-Smirnov değerlerine göre ($p=200>0.05$) deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin kelime başarıları testi ortalama puanlarının normal dağıldığını göstermektedir.

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği Normallik Varsayımları

Tablo 17. Deney ve Kontrol Grubu Ön testine Yönelik Skewness-Kurtosis Değerleri

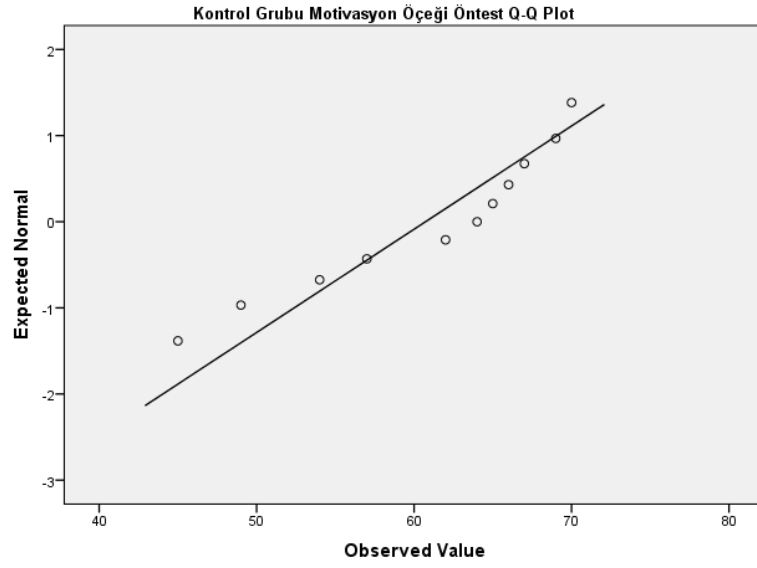
Grup	N	Medyan	Ortalama	Ss	Skewness	Kurtosis
Deney Grubu	11	58.00	59.36	4.843	-.136	-.822
Kontrol Grubu	11	64.00	60.73	8.344	-.839	-.491

Tablo 17’e göre deney ve kontrol grubu ön testine yönelik skewness-kurtosis değerleri incelendiğinde ortalama puanların deney grubunda 59.36 kontrol grubunda 60.73 olduğu görülmektedir. Buna göre ön testlerde kontrol grubu puanıyla deney grubu puanı arasında kontrol grubunun lehine 1.37 puanlık fark olduğu görülmektedir.

Şekil 14. Deney Grubu Motivasyon Ölçeği Ön test Q-Q Plot

Şekil 14’e göre verilerin genellikle çizgi üzeri ve çizgiye yakın olduğu görülmektedir. Bu da dağılımın normalliğini göstermektedir.

Şekil 15. *Kontrol Grubu Motivasyon Ölçeği Ön test Q-Q Plot*

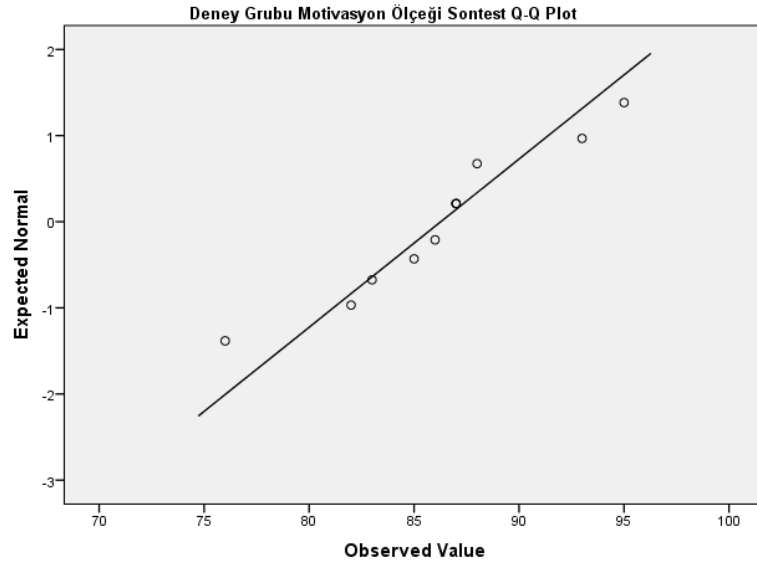
Şekil 15'e göre verilerin genellikle çizgi üzeri ve çizgiye yakın olduğu görülmektedir. Bu da dağılımın normalliğini göstermektedir.

Tablo 18. *Deney ve Kontrol Grubunun Son testine Yönelik Skewness-Kurtosis Değerleri*

Grup	N	Medyan	Ortalama	Ss	Skewness	Kurtosis
Deney Grubu	11	87.00	86.27	5.120	-.204	1.020
Kontrol Grubu	11	63.00	63.64	6.742	-.380	-.826

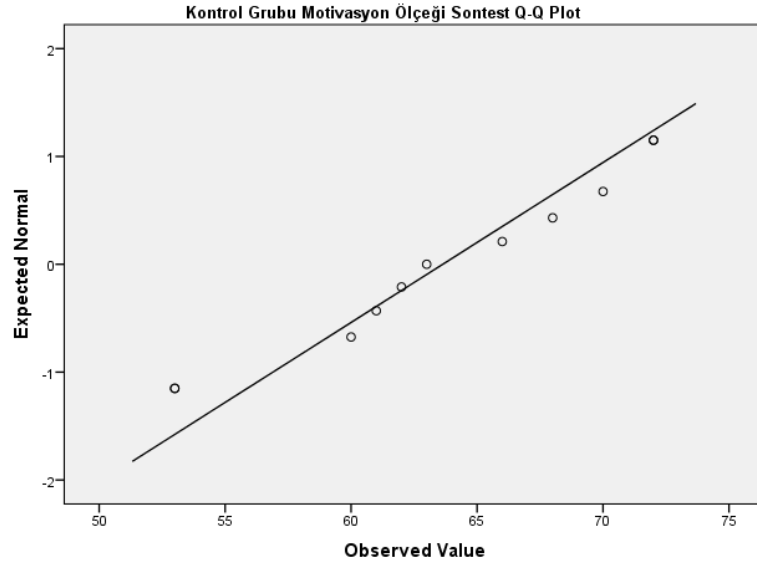
Tablo 18'e göre deney ve kontrol grubu son testine yönelik skewness-kurtosis değerleri incelendiğinde ortalama puanların deney grubunda 86.27 kontrol grubunda 63.64 olduğu görülmektedir. Buna göre son testlerde farkın deney grubu lehinde 22.63 puan arttığı görülmektedir.

Şekil 16. Deney Grubu Motivasyon Ölçeği Son test Q-Q Plot

Şekil 16'ya göre verilerin genellikle çizgi üzeri ve çizgiye yakın olduğu görülmektedir. Bu da dağılımın normalliğini göstermektedir.

Şekil 17. Kontrol Grubu Motivasyon Ölçeği Son test Q-Q Plot

Şekil 17'ye göre verilerin genellikle çizgi üzeri ve çizgiye yakın olduğu görülmektedir. Bu da dağılımın normalliğini göstermektedir.

Tablo 17 ve 18'e göre deney ve kontrol gruplarının betimsel analiz puanları normallik hakkında bilgi vermektedir. Bu işlemlerden sonra deney ve kontrol gruplarına normallik testi yapılmış ve ulaşılan sonuçlar Tablo 20'de sunulmuştur.

Tablo 19. Deney ve Kontrol Gruplarına Ait Normallik Testi Sonuçları

Grup	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	sd	p	Statistic	sd	p

Deney Grubu	Son test	.186	11	.200	.949	11	.631
Kontrol Grubu	Son test	.124	11	.200	.923	11	.343

Tablo 19’da deney ve kontrol gruplarına uygulanan normallik testi analiz sonuçları yer almaktadır. Bu değerler, Kolmogorov-Smirnov değerlerine göre ($p=200>0.05$) deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin kelime başarıları testi ortalama puanlarının normal dağıldığını göstermektedir.

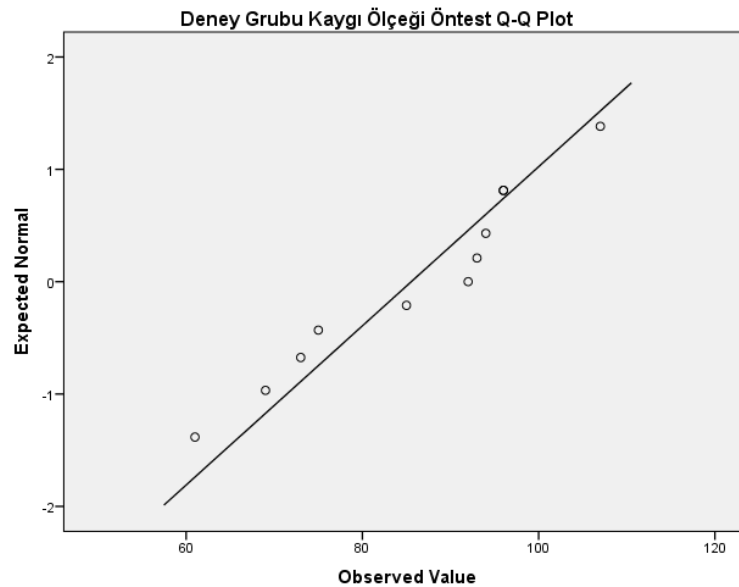
Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeğine Yönelik Normallik Varsayımları

Tablo 20. Deney ve Kontrol Grubunun Ön testine Yönelik Skewness-Kurtosis Değerleri

Grup	N	Medyan	Ortalama	Ss	Skewness	Kurtosis
Deney Grubu	11	92.00	85.55	14.116	-.392	-.839
Kontrol Grubu	11	65.00	67.27	16.050	.279	-.732

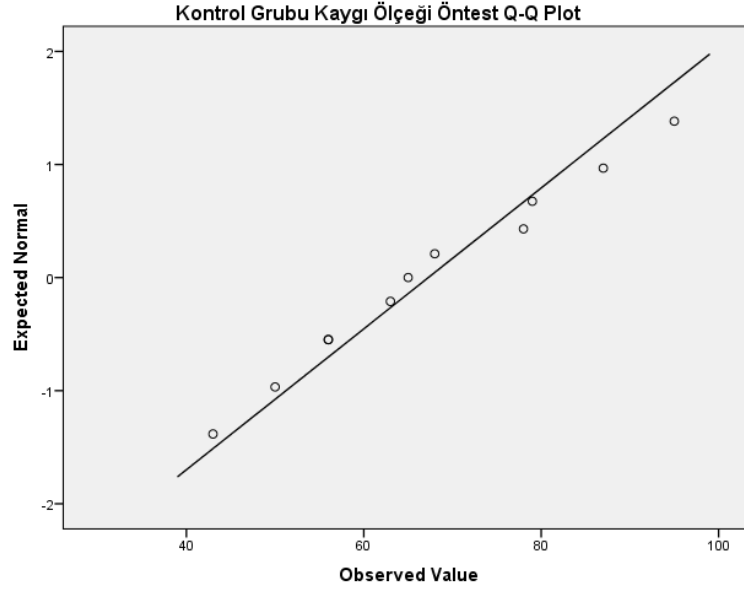
Tablo 20’ye göre deney ve kontrol grubu ön testine yönelik skewness-kurtosis değerleri incelendiğinde ortalama puanların deney grubunda 85,55 kontrol grubunda 67,27 olduğu görülmektedir. Buna göre ön testlerde kontrol grubu puanıyla deney grubu puanı arasında deney grubunun lehine 18,28 puanlık fark olduğu görülmektedir.

Şekil 18. Kontrol Grubu Kaygı Ölçeği Ön test Q-Q Plot

Şekil 18’e göre verilerin genellikle çizgi üzeri ve çizgiye yakın olduğu görülmektedir. Bu da dağılımın normalliğini göstermektedir.

Şekil 19. Kontrol Grubu Kaygı Ölçeği Ön test Q-Q Plot

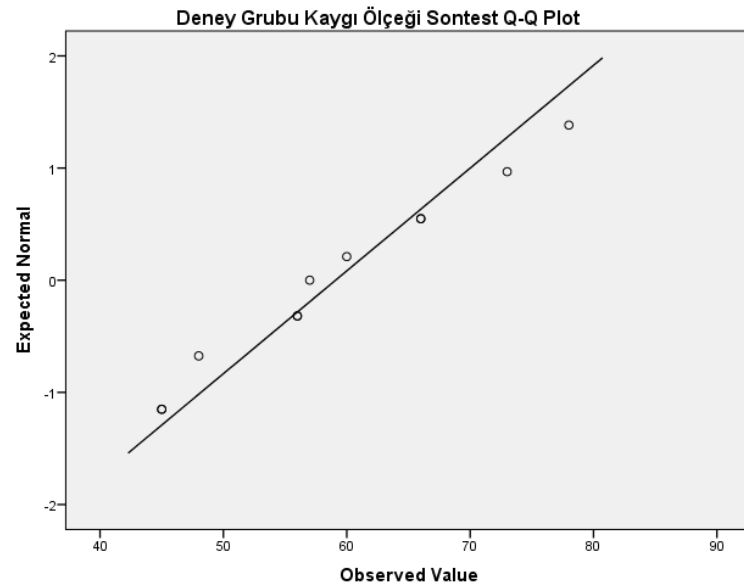
Şekil 19'a göre verilerin genellikle çizgi üzeri ve çizgiye yakın olduğu görülmektedir. Bu da dağılımın normalliğini göstermektedir.

Tablo 21. Deney ve Kontrol Grubunun Son testine Yönelik Skewness-Kurtosis Değerleri

Grup	N	Medyan	Ortalama	Ss	Skewness	Kurtosis
Deney Grubu	11	57.00	59.09	10.913	.290	-.754
Kontrol Grubu	11	87.00	81.45	16.470	-.702	-.716

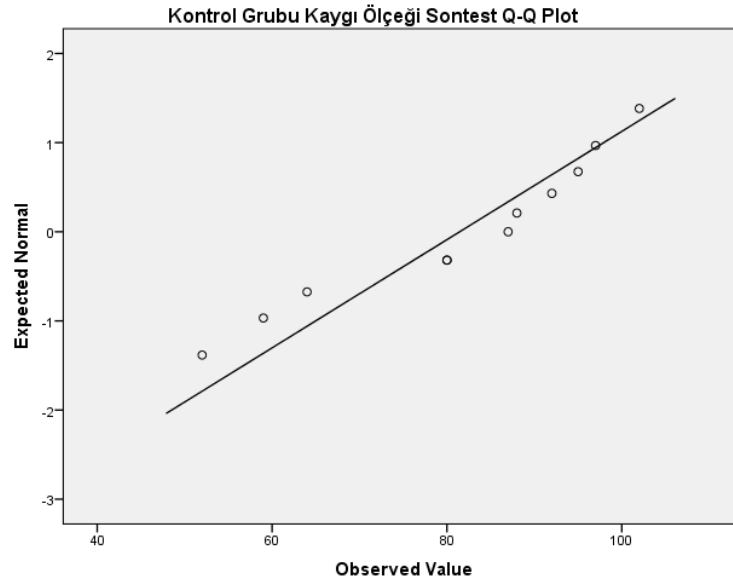
Tablo 21'e göre deney ve kontrol grubu son testine yönelik skewness-kurtosis değerleri incelendiğinde ortalama puanların deney grubunda 59.09 kontrol grubunda 81.45 olduğu görülmektedir. Buna göre son testlerde farkın kontrol grubu lehinde 22.16 puan arttığı görülmektedir.

Şekil 20. Deney Grubu Kaygı Ölçeği Son test Q-Q Plot

Şekil 20'ye göre verilerin genellikle çizgi üzeri ve çizgiye yakın olduğu görülmektedir. Bu da dağılımın normalliğini göstermektedir.

Şekil 21. Kontrol Grubu Kaygı Ölçeği Son test Q-Q Plot

Şekil 21'e göre verilerin genellikle çizgi üzeri ve çizgiye yakın olduğu görülmektedir. Bu da dağılımın normalliğini göstermektedir.

Tablo 20 ve 21'e göre deney ve kontrol gruplarının betimsel analiz puanları normallik hakkında bilgi vermektedir. Bu işlemlerden sonra deney ve kontrol gruplarına normallik testi yapılmış ve ulaşılan sonuçlar Tablo 23'te sunulmuştur.

Tablo 22. Deney ve Kontrol Gruplarına Ait Normallik Testi Sonuçları

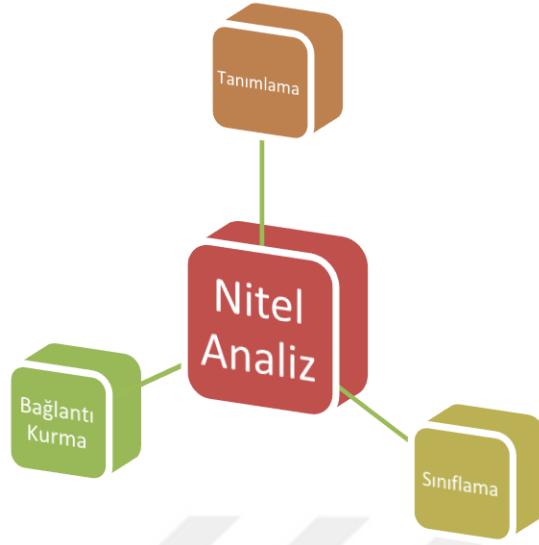
Grup		Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
		Statistic	sd	p	Statistic	sd	p
Deney Grubu	Son test	.121	11	.200	.945	11	.578
Kontrol Grubu	Son test	.192	11	.200	.917	11	.296

Tablo 22'de deney ve kontrol gruplarına uygulanan normallik testi analiz sonuçları yer almaktadır. Bu değerler, Kolmogorov-Smirnov değerlerine göre ($p=200>0.05$) deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin kelime başarıları testi ortalama puanlarının normal dağıldığını göstermektedir.

Nitel veri analizi

Karma yöntemle yapılan bu çalışmada nitel boyuta yönelik veri analizine bu bölümde yer verilecektir. Nitel veri analizi için içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Nitel veride en önemli aşamalardan biri veri analizidir (Flick, 2013). Nitel veri analizinde izlenmesi gereken bir süreç vardır. Bu süreç araştırmacı için veri analizinin yapılma basamaklarını göstermesi açısından yol göstericidir. Nitel veri analizi süreci şu şekilde görselleştirilmiştir:

Şekil 22. Nitel Veri Analizi Süreci

(Dey, 1993, ss.32)

Yukarıda verilen Şekil 22 bağlamında araştırmacı görüştüğü öğrencilerden elde ettiği verileri tanımlamıştır. Bu tanımlama işleminde her bir öğrenciye kod verilmiştir. Bu kodlar; Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5 şeklindedir.

Verilerin analiz edilmesinin amacı ham veriden anlamlı veriler ele edilmesidir (Çelik, vd., ss.381, 2020). Bu yüzden araştırmacı aldığı ses kayıtlarının yanı sıra görüşme formuna notlar almış ve görüşme yapılan kişinin jest ve mimiklerini de sürece katarak analiz işlemini gerçekleştirmiştir. Bu analizden hareketle çeşitli temalar belirlenmiştir. Belirlenen bu temalar nitel verinin sınıflandırılmasında kolaylık sağlamıştır. Daha sonra bu veriler arasındaki bağlantılar belirlenerek nitel veri analizi işlemi sonlandırılmıştır.

Araştırmacı Rolü

1. Araştırmanın amacı ve tasarımının planlanması

Araştırmacı çalışmanın amacını belirlerken öncelikle danışmanıyla görüş alışverişinde bulunmuştur. Bu noktada araştırmacı ilgili olduğu alanda yabancılara Türkçe öğretimi üzerine çalışma yapmak isteğini belirtmiştir. Danışmanın onayıyla bu alandaki çalışma konuları incelenmiş ve alana katkı yapılabilecek başlıklar belirlenmiştir. Bu başlıklar arasından son yıllarda önemi gittikçe artan eğitimde dijitalleşme başlığında karar kılınmıştır. Bu başlıkta yapılan çalışmalar incelenmiş ve eksikler tespit edilerek çalışma konusunun ilgili alandaki materyal eksikliğine yoğunlaştırılması kararlaştırılmıştır. Alanda daha önce deneysel sürece dayanarak hazırlanan herhangi bir mobil kelime oyunu olmadığı tespit edilerek bu oyunun geliştirilmesine karar verilmiştir. Bu noktadan hareketle araştırmacı tasarım aşamasında

danışmanı ile birlikte çalışmanın yöntemini belirlemiş ve sürecin nasıl devam ettirileceğini planlayarak hazırlıklarına başlamıştır.

2. Çalışmanın yönteminin belirlenmesi

Çalışmanın yöntemi belirlenirken daha önce farklı alanlarda hazırlanmış olan çalışmalar incelenmiştir. Bu incelemenin amacı bir karşılaştırma yapmaktır. İncelemeler sona erdiğinde karma yöntemle bu çalışmanın yapılmasına karar verilmiştir. Çalışmanın deseni ise açıklayıcı sıralı desen olarak belirlenmiştir. Bu desen çalışmanın deneysel sürecine uygun şekilde ilerleyebilmek için seçilmiştir.

3. CTMKO uygulama içeriğinin hazırlanması

Araştırmacı bu aşamada mobil oyunun geliştirilecek olan şirketle görüşmeler yapmıştır. Yapılan görüşmelerde şirkete oyunlar ve oyunların içeriklerinin ne olacağı konusunda görüşmüştür. İçerikler planlanan kurgulara göre iletilmiş ve süreç devam ettirilmiştir.

4. Deneysel sürecin gerçekleştirilmesi

Hazırlanan mobil oyunun deneysel süreçte öğrencilere uygulama aşamasına burada geçilmiştir. Hazırlanan mobil oyunla ilgili öğretim sürecini gerçekleştirecek olan öğreticiye uygulama kullanma kılavuzu verilmiştir. Uygulama yazılı ve sözlü olarak tanıtılıp gerekli tüm bilgiler verilmiştir. Bu aşamadan sonra uygulama yapılmaya başlamıştır. Araştırmacı bu süreçte tamamen gözlemci olarak rol almış sürece herhangi bir şekilde dâhil olmamıştır. Araştırmacı süreç boyunca hem deney hem de kontrol grubunda öğretmenlerin izniyle derslere girmiş ve süreçte öğretmenlerin öğrencileri etkileyip etkilemediğini gözlemlemiştir. Bu süreçte herhangi bir olumsuz durumla karşılaşılmamıştır. Araştırmacı öğretmen ve öğrencilerden aldığı izinle süreçte fotoğraflar çekmiş ve araştırmaya dâhil etmiştir.

5. Çalışmanın veri toplama ve veri analizi süreci

Bu süreçte elde edilecek veriyi toplayabilmek için veri toplama araçları geliştirilmiş olup destekleyici olarak da ölçekler kullanılmıştır. Nicel veri toplama aracı olarak “Kelime Bilgisi Başarı Testi” ile “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği” ve “Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği” kullanılmıştır. Nitel veri toplamak içinse görüşme formu hazırlanıp kullanılmıştır. Araştırmacı açıklayıcı sıralı desene uygun olarak önce nicel verileri toplamış daha sonra nitel verileri toplamıştır. Toplanan veriler yine aynı sırayla analiz edilerek sunulmuştur.

6. Elde edilen verilerin yorumu ve tartışılması

Araştırmacı tarafından nicel ve nitel olarak toplanan veriler yorumlanmış ve alan yazınındaki çalışmalar baz alınarak tartışılmıştır. Burada amaç yapılan çalışmaların ortak ve farklı yönlerini ortaya koymaktır.

7. Sonuç ve önerilerin sunulması

Çalışmanın sonunda elde edilen sonuçlar ile gelecekte bu alanda araştırma yapacak olanlara çeşitli öneriler sıralanmıştır. Araştırmacı böylelikle bilimin birikimli bir şekilde ilerlemesine katkıda bulunmuştur.

8. Etik ilkelere bağlılık

Araştırmacı sürecin tamamında bilimsel ahlakın gerektirdiği ilkelere uygun şekilde hareket etmiştir. Süreçte çalışma yapılan deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin gönüllülük esasıyla çalışmaya katılması sağlanmıştır. Elde edilen veriler Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun Kişisel Verileri Koruma Kanunu gereği herhangi bir kurum ve kuruluşla paylaşılmamış olup kayıt altına alınmıştır. Öğrencilerin çekilen fotoğraflarında da sansür uygulaması yapılarak herhangi bir teşhirin yapılmasının önü kesilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Geçerlik, ölçülmek istenen özelliğin diğer özelliklerle karıştırılmadan ne derece doğru ölçüldüğüyle ilgilidir (Büyüköztürk vd., 2020). Güvenirlik ise hatalardan arınık olmayı ifade eder. Karma yöntemle temellendirilen bu çalışmanın diğer birçok çalışmada olduğu gibi geçerlik ve güvenirlik açısından bazı özellikleri taşıması gerekir. Geçerlik ve güvenirlik için şu noktalardan hareket etmek mümkündür:

Amacın netliği, temel ve alt amaçlar, araştırmaya verilen yön ve mantıksal temeller açıkça ifade edilmelidir. Bu çalışmada sayılan özellikler açıkça ifade edilmiştir.

Karma yöntem ortamında değiştirildiğinde geleneksel yöntemlerin sınırlılığının farkında olmak önemlidir.

Hataları düzeltebilecek çeşitli yöntemleri bilmek araştırmacı açısından birçok soruna erken müdahale etme fırsatı sunmuştur. Bu açıdan bakıldığında çalışmada iş paketlerinde de belirtildiği üzere sık sık kontroller gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı gerek gördüğü yerlerde uzman görüşleriyle değişiklik ve düzenlemeler yapmıştır.

Uygun biçimde genelleştirebilme yapma, örneklem ve yöntemler için olası seçenekleri bilme araştırmacı için anında müdahale şansı tanımıştır. Çalışmanın temellendirilmesinde ve uygulanma aşamasında bu noktada gerekli önlemler alınmıştır (Metin, 2014, ss. 393).

Bu kapsamda çalışmanın istatistiki sonuç geçerliği, iç ve dış geçerliği ile yapı geçerliği konusunda belirli çalışmalar yapılmıştır. Bir çalışmanın istatistiki geçerliği, yapılan çalışmanın analizleriyle çalışma yönteminin uygunluğudur. Bu bağlamda karma yöntemle temellendirilen bu çalışmada nicel verilerin analizinde bağımlı örneklem t Testi ile bağımsız örneklem t Testi uygulanmıştır. Nitel analiz kısmında ise yarı yapılandırılmış öğrenci görüşme formu

kullanılmıştır. Veriler daha sonra karmalama altında birleştirilmiştir. İç geçerlikte çalışmanın değişkenleri konu edilir. Bu çalışmada CTMKO uygulaması bağımsız değişken iken öğrencilerin kelime başarısı, motivasyonları ve kaygıları ise bağımlı değişken rolündedir. Dış geçerlik ise ulaşılan sonuçların genellenebilirliğiyle ilgilidir. Yapı geçerliğinde ise ölçülmek istenen şeyin teorik kısmının çalışmaya ne kadar dâhil edildiğiyle ilgilidir (Karabulut, 2020, ss.59).

Bu çalışmada dış geçerliğin sağlanabilmesi için süreç boyunca izlenen adımlar açıkça verilmiştir. Bu kapsamda çalışma grubu, veri toplama araçları, veri analizi ve yorumlanması kısımları detaylı bir şekilde paylaşılmıştır. Dış geçerliğin sağlanabilmesi adına deney ve kontrol grubunda 22 öğrenci ile çalışma sürdürülmüştür. Alan yazını taramasının detaylı bir şekilde yapılması ve çalışmalara ait bilgilerin sıralanması yapı geçerliğini artıran bir unsurdur. İç geçerliğin sağlanmasında doğrudan alıntılarının rolü oldukça önemlidir. Bu yüzden öğrencilerle yapılan görüşmelerden elde edilen nitel bulgular doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Bu şekilde şeffaf ve yansız bir süreç işletilmiştir.

Araştırmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla karma yöntemin nitel boyutunda yarı yapılandırılmış öğrenci görüşme formu hem alan uzmanlarının hem de ölçme ve değerlendirme uzmanlarının görüşleri alındıktan sonra geliştirilmiş ve son şekli verilmiştir.

Çalışmanın güvenilirliğinin sağlanabilmesi adına uygulama aynı şartlara sahip ve benzer özellik gösteren sınıflarda yapılmıştır. Çalışmanın hem deney hem de kontrol grubu ATA-TÖMER çatısı altında bulunan A2 sınıflarıdır. Bu sınıflarda aynı öğretim programı ve aynı ders kitabıyla süreç devam ettirilmektedir. Ayrıca bu sınıflar belirlenirken yansız atama yoluyla karar verilmiş bu sayede güvenilirlik artırılmıştır.

Çalışmada öğrencilerden elde edilecek nicel verilerin yetersiz kalacağı düşünülerek nitel verilerin de elde edilmesi gerekliliği vurgulanmıştır. Bu yüzden çalışmanın yönteminin karma yöntem olmasına karar verilmiştir. Karma yöntem araştırmacıya hem nicel verilerin elde edilmesi hem de nitel verilerin elde edilmesinde kolaylık sağlamıştır. Ayrıca elde edilen veriler karmalanarak nihai bir tabloda sunulmuştur. Bu durum hem iç hem de dış geçerliğin sağlanmasına katkıda bulunmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular

Çalışmanın bu kısmında yabancılara Türkçe öğretiminde “Mobil Kelime Oyunu Uygulaması Cepte Türkçenin öğrencilerin kelime öğrenme başarılarına, Türkçe öğrenme motivasyonlarına ve kaygılarına etkisi” ile ilgili olarak uygulama süreci öncesi ve sonrasında elde edilen nicel ve nitel verilerin bulgularına, tablo ve yorumlarına yer verilmiştir.

Araştırmanın Nicel Boyutuna Yönelik Bulgular

Bu kısımda çalışmanın çalışma grubu olan yabancı öğrencilerden “Kelime Bilgisi Başarı Testi” ile “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği” ve “Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği” aracılığıyla elde edilen verilerin istatistiki işlemlerine ait bulgulara yer verilmiştir.

Deney ve Kontrol Grubunun Uygulama Öncesi ve Sonrasında Kelime Bilgisi Başarı Testi Ortalama Puanlarına Yönelik Elde Edilen Nicel Bulgular

a) Deney ve kontrol gruplarına ait ön test ortalama kelime başarıları puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 23. Başarı Ön test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları İstatistikleri

	Grup	n	Ortalama	Standart Sapma
Ön test Puanları	Deney grubu	11	40.18	17.145
	Kontrol grubu	11	44.18	11.848

Tablo 23’te görüleceği üzere ortalamaların birbirine yakın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç sürecin başında olması gereken bir durumdur. Grupların ortalamalarının birbirine yakın olması süreçte deney grubuna yapılacak müdahalenin etkisini ölçebilmek adına önemlidir.

Tablo 24. Deney ve Kontrol Grubu Bağımsız Örneklem t Testi Analiz Sonuçları

		F	p	t	df	Sig. (2-tailed)	Ortalama Fark	Std. Hata Farkı
Ön test Puanları	Varyansların eşit dağılımı	1.575	.224	-.637	20	.532	-4.000	6.284

Tablo 24’e göre deney ve kontrol gruplarının ön test sonuçlarında anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlamak için bağımsız örnekler t testi analiz sonuçlarına bakılmıştır ($p=.224>.05$). Bu sonuca göre deney ve kontrol grubu ortalamalarının göre homojen olduğu

görülmektedir. Ayrıca Sig. (2-tailed) = .532 > 0.05 olduğu için deney ve kontrol grubu başarı ön test puanları arasında anlamlı bir fark yoktur. Anlamlı bir farkın olmaması süreçte deney grubuna uygulanacak olan müdahalenin sürecin sonunda etkisini test edebilmek adına önemlidir.

b) Grupların kendi içlerinde ön test-son test ortalama kelime başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

Grupların kendi içlerinde ön testleri ile son testleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlamak için iki gruba da bağımlı örneklem t testi uygulanmıştır. Deney grubuna yapılan testin sonuçları Tablo 25’te verilmiştir.

Tablo 25. Bağımlı Örneklem t Testi Deney Grubu İstatistikleri

	Grup	N	Ortalama	Standart Sapma
Deney Grubu	Ön test Puanları	11	40.18	17.145
	Son test Puanları	11	71.82	8.784

Tablo 25 incelendiğinde deney grubunda ön test ile son test arasında 32 puanlık bir puan artışı olduğu görülmektedir. Bu puan farkı uygulanan müdahalenin kelime öğrenme başarısını önemli ölçüde artırdığını göstermektedir.

Tablo 26. Deney Grubu Bağımlı Örneklem t Testi Analiz Sonuçları

		Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	En düşük	En yüksek	t	df	p
Deney Grubu	Ön test- Son test	-31.636	17.569	5.297	-43.439	-19.834	-5.972	10	.000

Tablo 26 incelendiğinde deney grubuna uygulanan bağımlı örneklem t Testi sonuçlarında ortaya çıkan t değeri -5.972; p değeri ise .000 olarak hesaplanmıştır. Bağımlı örneklem t Testi anlamlılık değeri $p = .000 < 0.05$ deney grubu ön test puanlarıyla son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğuna işaret etmektedir. Bu durum uygulanan müdahalenin başarılı olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

Tablo 27. Bağımlı Örneklem t Testi Kontrol Grubu İstatistikleri

	Grup	N	Ortalama	Standart Sapma
Kontrol Grubu	Ön test Puanları	11	44.18	11.848
	Son test Puanları	11	53.09	16.134

Tablo 27 incelendiğinde kontrol grubuna ait ön test ve son test puanları arasında yaklaşık 9 puanlık pozitif yönlü bir farklılık görülmektedir. Bu durumun sebebinin kontrol grubunda ders işleme sürecinde kullanılan ders kitabı olduğu düşünülmektedir.

Tablo 28. Kontrol Grubu Bağımlı Örneklem t Testi Analiz Sonuçları

		Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	En düşük	En yüksek	t	df	p
Kontrol Grubu	Ön test- Son test	-8.909	12.276	3.701	-17.156	-.662	-2.407	10	.037

Tablo 28 incelendiğinde deney grubuna uygulanan bağımlı örneklem t Testi sonuçlarında ortaya çıkan t değeri-2.407; p değeri ise .037 olarak hesaplanmıştır. Bağımlı örneklem için t testi anlamlılık değeri ($p = .037 < 0.05$) deney grubu ön test puanlarıyla son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğuna işaret etmektedir.

c) Deney ve kontrol gruplarına ait son test ortalama kelime başarı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 29. Başarı Son Test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları İstatistikleri

	Grup	N	Ortalama	Standart Sapma
Son test Puanları	Deney grubu	11	71.82	8.784
	Kontrol grubu	11	53.09	16.134

Tablo 29’da görüleceği üzere ortalamaların deney grubu lehine birbirinden uzaklaşmış olduğu görülmektedir. Bu durum uygulanan müdahalenin etkililiğini göstermesi açısından önemlidir.

Tablo 30. Başarı Son Test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları İstatistikleri

		F	p	t	df	Sig. (2-tailed)	Ortalama Fark	Std. Hata Farkı
Son test Puanları	Varyansların eşit dağılımı	2.513	.129	3.381	20	.003	18.727	5.539

Tablo 30’a göre deney ve kontrol gruplarının sonuçlarında anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlamak için bağımsız örnekler t testi analiz sonuçlarına bakılmıştır $p = .129 > .05$. Bu sonuca göre deney ve kontrol grubu ortalamalarına göre homojen olduğu görülmektedir. Ayrıca Sig. (2-tailed) = .003 < .05 olduğu için deney ve kontrol grubu başarı son testleri arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır. Bu sonuçla deney grubuna uygulanan müdahalenin başarılı olduğu söylenebilir.

Deney ve Kontrol Grubunun Uygulama Öncesi ve Sonrasında Motivasyon Ortalama Puanlarına Yönelik Elde Edilen Nicel Bulgular

a) *Deney ve kontrol gruplarına ait ön test ortalama Türkçe öğrenme motivasyonu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?*

Tablo 31. Motivasyon Ön Test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları İstatistikleri

	Grup	N	Ortalama	Standart Sapma
Ön test Puanları	Deney grubu	11	59.36	4.843
	Kontrol grubu	11	60.73	8.344

Tablo 31’de görüleceği üzere ortalamaların kontrol grubu lehine daha yüksek olduğu görülmektedir. Ortalamanın kontrol grubu lehine yüksek olması uygulama sürecinde deney grubuna yapılacak müdahalenin motivasyonu etkileyip etkilemeyeceğini tespit edebilmek adına önemlidir.

Tablo 32. Deney ve Kontrol Grubu Bağımsız Örneklem t Testi Analiz Sonuçları

		F	p	t	df	Sig. (2-tailed)	Ortalama Fark	Std. Hata Farkı
Ön test Puanları	Varyansların eşit dağılımı	3.924	.062	-.469	20	.644	-1.364	2.909

Tablo 32’ye göre deney ve kontrol gruplarının ön test sonuçlarında anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlamak için bağımsız örnekler t testi analiz sonuçlarına bakılmıştır $p=.062>.05$. Bu sonuca göre deney ve kontrol grubu ortalamalarının homojen olduğu görülmektedir. Ayrıca Sig. (2-tailed) $=.644>.05$ olduğu için deney ve kontrol grubu ön testleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Bu durum uygulama sürecinde başında grupların denk olduğunu göstermektedir. Ayrıca son testte bir farklılık olup olmadığını anlayabilmek için önemlidir.

b) *Grupların kendi içlerinde ön test-son test ortalama Türkçe öğrenme motivasyonu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?*

Grupların kendi içlerinde ön testleri ile son testleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlamak için iki gruba da bağımlı örneklem t testi uygulanmıştır. Deney grubuna yapılan testin sonuçları Tablo 33’te verilmiştir.

Tablo 33. Bağımlı Örneklem t Testi Deney Grubu İstatistikleri

	Grup	N	Ortalama	Standart Sapma
Deney Grubu	Ön test Puanları	11	59.36	4.843
	Son test Puanları	11	86.27	5.120

Tablo 33 incelendiğinde deney grubunda ön test ile son test arasında 26.91 puanlık bir puan artışı olduğu görülmektedir. Bu fark deney grubuna süreçte uygulanan müdahalenin motivasyonu etkileyip artırdığını göstermesi bakımından önemlidir.

Tablo 34. Deney Grubu Bağımlı Örneklem t Testi Analiz Sonuçları

		Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	En düşük	En yüksek	t	df	p
Deney Grubu	Ön test- Son test	-26.909	5.486	1.654	-30.594	-23.224	-16.270	10	.000

Tablo 34 incelendiğinde deney grubuna uygulanan bağımlı örneklem t testi sonuçlarında ortaya çıkan t değeri-16.270; p değeri ise .000 olarak hesaplanmıştır. Bağımlı örneklem için t testi anlamlılık değeri $p = .000 < 0.05$ deney grubu ön test puanlarıyla son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğuna işaret etmektedir.

Tablo 35. Bağımlı Örneklem t Testi Kontrol Grubu İstatistikleri

	Grup	N	Ortalama	Standart Sapma
Kontrol Grubu	Ön test Puanları	11	60.73	8.344
	Son test Puanları	11	63.64	2.033

Tablo 35 incelendiğinde deney grubunda ön test ile son test arasında 0.45 puanlık bir puan düşüşü olduğu görülmektedir. Bu durum herhangi bir müdahalenin yapılmadığı kontrol grubunda motivasyonun hemen hiç değişmediğini göstermektedir.

Tablo 36. Kontrol Grubu Bağımlı Örneklem t Testi Analiz Sonuçları

		Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	En düşük	En yüksek	t	df	p
Kontrol Grubu	Ön test- Son test	2.909	5.941	1.791	-6.900	1.082	-1.624	10	.135

Tablo 36 incelendiğinde deney grubuna uygulanan bağımlı örneklem t Testi sonuçlarında ortaya çıkan t değeri-1.624; p değeri ise .135 olarak hesaplanmıştır. Bağımlı örneklem için t Testi anlamlılık değeri $p = .135 > 0.05$ deney grubu ön test puanlarıyla son test puanları arasında anlamlı bir fark olmadığına işaret etmektedir.

c) Deney ve kontrol gruplarına ait son test ortalama Türkçe öğrenme motivasyonu puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 37. Motivasyon Son Test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları İstatistikleri

	Grup	N	Ortalama	Standart Sapma
Son test Puanları	Deney grubu	11	86.27	5.120
	Kontrol grubu	11	63.64	6.742

Tablo 37’de görüleceği üzere ortalamaların birbirine yakın olduğu görülmektedir. Deney grubunun başlangıçta daha düşük puanda olduğu ancak uygulanan müdahale sonucunda motivasyon puanının ciddi bir şekilde arttığı görülmektedir. Bu durum uygulanan müdahalenin başarılı olduğunu göstermesi açısından önemlidir.

Tablo 38. Motivasyon Son Test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları İstatistikleri

		F	p	t	df	Sig. (2-tailed)	Ortalama Fark	Std. Hata Farkı
Son test Puanları	Varyansların eşit dağılımı	1.546	.228	8.868	20	.000	22.636	2.553

Tablo 38’e göre deney ve kontrol gruplarının sonuçlarında anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlamak için bağımsız örnekler t testi analiz sonuçlarına bakılmıştır $p=.228>.05$. Bu sonuca göre deney ve kontrol grubu ortalamalarına göre homojen olduğu görülmektedir. Ayrıca Sig. (2-tailed) $=.000<.05$ olduğu için deney ve kontrol grubu başarı son testleri arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır.

Deney ve Kontrol Grubunun Uygulama Öncesi ve Sonrasında Kaygı Ortalama Puanlarına Yönelik Elde Edilen Nicel Bulgular

- a) *Deney ve kontrol gruplarına ait ön test ortalama Türkçe öğrenme kaygısı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?*

Tablo 39. Kaygı Ön test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları İstatistikleri

	Grup	N	Ortalama	Standart Sapma
Ön test Puanları	Deney grubu	11	85.55	14.116
	Kontrol grubu	11	67.27	16.050

Tablo 39’da görüleceği üzere deney grubu ile kontrol grubu puan ortalamaları arasında 18.28 puanlık bir fark bulunmaktadır. Deney grubunun kaygı puanının yüksek olmasının sebebi süreçte uygulanacak olan müdahaleden haberdar edilmiş olmaları olabilir. Bu durum öğrenciler üzerinde bir kaygı yaratmıştır denilebilir.

Tablo 40. Deney ve Kontrol Grubu Bağımsız Örneklem t Testi Analiz Sonuçları

		F	p	t	df	Sig. (2-tailed)	Ortalama Fark	Std. Hata Farkı
Ön test Puanları	Varyansların eşit dağılımı	.103	.751	2.835	20	.010	18.273	6.445

Tablo 40’a göre deney ve kontrol gruplarının ön test sonuçlarında anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlamak için bağımsız örnekler t testi analiz sonuçlarına bakılmıştır $p=.751>.05$. Bu sonuca göre deney ve kontrol grubu ortalamalarına göre homojen olduğu

görülmektedir. Ayrıca Sig. (2-tailed) = .010 < .05 olduğu için deney ve kontrol grubu başarı son testleri arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır.

b) Grupların kendi içlerinde ön test-son test ortalama Türkçe öğrenme kaygısı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

Grupların kendi içlerinde ön testleri ile son testleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlamak için iki gruba da bağımlı örneklem t testi uygulanmıştır. Deney grubuna yapılan testin sonuçları Tablo 41’de verilmiştir.

Tablo 41. Bağımlı Örneklem t Testi Deney Grubu İstatistikleri

	Grup	N	Ortalama	Standart Sapma
Deney Grubu	Ön test Puanları	11	85.55	14.116
	Son test Puanları	11	59.09	10.913

Tablo 41 incelendiğinde deney grubunda ön test ile son test arasında 26.46 puanlık bir puan düşüşü olduğu görülmektedir. Bu durum deney grubu öğrencilerine süreçte yapılan müdahalenin başarılı olduğunu ve kaygı puanını düşürmesi bakımından önemlidir.

Tablo 42. Deney Grubu Bağımlı Örneklem t Testi Analiz Sonuçları

		Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	En düşük	En yüksek	t	df	p
Deney Grubu	Ön test- Son test	26.455	8.454	2.549	20.775	32.134	10.378	10	.000

Tablo 42 incelendiğinde deney grubuna uygulanan bağımlı örneklem t Testi sonuçlarında ortaya çıkan t değeri 10.378; p değeri ise .000 olarak hesaplanmıştır. Bağımlı örneklem için t Testi anlamlılık değeri $p = .000 < 0.05$ deney grubu ön test puanlarıyla son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğuna işaret etmektedir.

Tablo 43. Bağımlı Örneklem t Testi Kontrol Grubu İstatistikleri

	Grup	N	Ortalama	Standart Sapma
Kontrol Grubu	Ön test Puanları	11	67.27	16.050
	Son test Puanları	11	81.45	16.470

Tablo 43 incelendiğinde deney grubunda ön test ile son test arasında 0.45 puanlık bir puan düşüşü olduğu görülmektedir. Bu durum kontrol grubunda kaygı puanında herhangi bir değişiklik olmadığını göstermektedir.

Tablo 44. Kontrol Grubu Bağımlı Örneklem t Testi Analiz Sonuçları

		Ortalama	Standart Sapma	Standart Hata Ortalaması	En düşük	En yüksek	t	df	p
Kontrol Grubu	Ön test- Son test	-14.182	6.585	1.985	-18.606	-9.758	-7.143	10	.000

Tablo 44 incelendiğinde deney grubuna uygulanan bağımlı örneklem t Testi sonuçlarında ortaya çıkan t değeri-5.972; p değeri ise .000 olarak hesaplanmıştır. Bağımlı örneklem t Testi anlamlılık değeri $p=.000<.05$ deney grubu ön test puanlarıyla son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğuna işaret etmektedir.

c) Deney ve kontrol gruplarına ait son test ortalama Türkçe öğrenme kaygısı puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

Tablo 45. Kaygı Son Test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları İstatistikleri

	Grup	N	Ortalama	Standart Sapma
Ön test Puanları	Deney grubu	11	59.09	10.913
	Kontrol grubu	11	81.45	16.470

Tablo 45’te görüleceği üzere ortalamalar arasında 22.36 puanlık bir fark görülmektedir. Son test puanlarına göre deney grubunun kaygı puanı önemli ölçüde düşmüştür. Bu durum süreçte deney grubuna uygulanan müdahalenin etkili olduğu ve kaygı puanını düşürmesi bakımından önemlidir. Kontrol grubunda neredeyse hiç değişiklik görülmemiştir.

Tablo 46. Kaygı Son Test Bağımsız Örneklem t Testi Deney ve Kontrol Grupları İstatistikleri

		F	p	t	df	Sig. (2-tailed)	Ortalama Fark	Std. Hata Farkı
Son test Puanları	Varyansların eşit dağılımı	1.881	.185	-3.754	20	.001	-22.364	5.957

Tablo 46’ya göre deney ve kontrol gruplarının sonuçlarında anlamlı bir farklılık olup olmadığını anlamak için bağımsız örnekler t Testi analiz sonuçlarına bakılmıştır $p=.185>.05$. Bu sonuca göre deney ve kontrol grubu ortalamalarına göre homojen olduğu görülmektedir. Ayrıca Sig. (2-tailed) $=.001<.05$ olduğu için deney ve kontrol grubu başarı son testleri arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır.

Araştırmanın Nitel Boyutuna Yönelik Bulgular

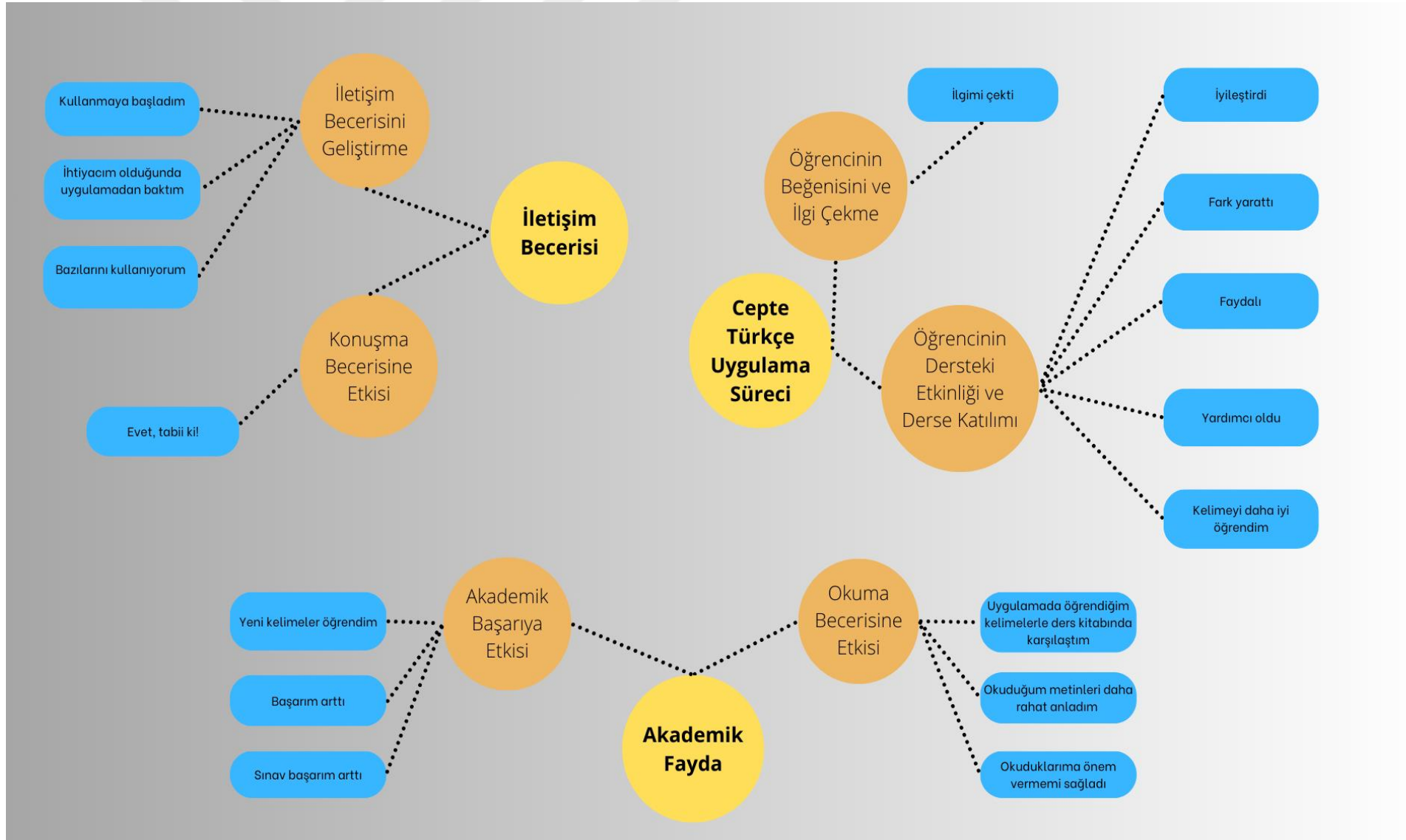
4. **Alt problem:** Deney grubu öğrencilerinin, CTMKO’nun uygulama süreci sonrasında uygulamaya yönelik görüşleri nelerdir?

Araştırmanın 4. alt problemi olarak belirlenen bu sorudan hareketle deney grubundan seçilen 5 öğrenciyle görüşme yapılmıştır. Yapılan bu görüşmede veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formuyla elde edilmiştir. Bu kapsamda öğrencilere sorular sorularak verdikleri cevaplar ses kayıt cihazıyla kayıt altına alınmıştır. Bu görüşmenin yapılmasının amacı CTMKO uygulaması ile elde edilen nicel verileri açıklamaktır. Elde edilen

veriler araştırmacı tarafından içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiş ve bu bağlamda temalar, kategoriler ve kodlar belirlenmiştir. Belirlenen bu içeriklere ait şekil oluşturulmuştur. Aşağıda verilen şekil 23’te bu temalar, kategoriler ve kodlara yer verilmiştir.

Şekil 23. Görüşme Formundan Hareketle Öğrenci Cevaplarından Oluşturulmuş Temalar, Kategoriler ve Kodlar

CTMKO Uygulama Sürecine Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Belirlenmesi

CTMKO uygulamasının uygulanma sürecine yönelik öğrencilerle yapılan görüşmeden elde edilen verilerden hareketle kategoriler belirlenmiştir. Bu kategoriler “öğrencinin dersteki etkinliği ve derse katılımı” ile “öğrencinin beğenisini ve ilgisini çekme” şeklindedir.

Öğrencinin Dersteki Etkinliği ve Derse Katılımı.

Öğrencilerin dersteki etkinliği ve derse katılımı kategorisinde 5 kod belirlenmiştir. Bu kodlar kapsamında öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo 47’de verilmiştir.

Tablo 47. Öğrencinin Dersteki Etkinliği ve Derse Katılımı Kategorisinde Ortaya Çıkan Kodlar

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Öğrencinin Dersteki Etkinliği ve Derse Katılımı	İyileştirdi	Ö1	1
	Fark yarattı	Ö2	1
	Faydalı	Ö3, Ö1	2
	Kelimeyi daha iyi öğrendim	Ö4	1
	Yardımcı oldu	Ö5	1

Tablo 47 incelendiğinde öğrencilere görüşme formunda sorulan “CTMKO uygulaması derslerinizde bir fark yarattı mı? Yarattıysa ne gibi farklardan söz edebilirsiniz?” sorusuna yönelik olarak 6 cevap verilmiştir. Bu cevaplardan; 1’i iyileştirdi, 1’i fark yarattı, 2’si faydalı, 1’i kelimeyi daha iyi öğrendim, 1’i ise yardımcı oldu şeklindedir. Katılımcıların verdikleri cevaplar incelendiğinde CTMKO uygulamasının öğrencilerin dersteki etkinliği ve derse katılımını olumlu etkilediği görülmektedir. Bu sonucu çalışmanın nicel verileri de desteklemektedir.

Ö1: “Evet faydalı oldu. Hayatımda da faydalı oldu. İnsanlarla konuşurken bir yerlerde konuşma için çok faydası oldu.”

Ö2: “Mesela hocam bizim dersimizde çok farklı yarattı. Mesela ben Cepte Türkçeyi görmeden önce Türkçem biraz kötüydü. Özellikle konuşmam ve bazı diğer şeyler. Ama bunlarla ilgili olarak da çok fark yarattı.”

Ö3: “Evet, faydalı oldu.”

Ö4: “Bir kelimeyi başka bir tarafından öğrenmeye çalıştık. Mesela nasıl desem yani kelimeyi daha iyi öğrenmeye çalıştık.”

Ö5: “Evet. Bazı kelimeler çok bana yardım etti, yardımcı oldu.”

Öğrencinin Beğenisi ve İlgi Çekme.

Öğrencinin beğenisi ve ilgi çekme isimli kategoride 1 kod belirlenmiştir. Bu kod kapsamında öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo 48’de verilmiştir.

Tablo 48. Öğrencinin Beğenisi ve İlgi Çekme Kategorisinde Ortaya Çıkan Kodlar

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Öğrencinin Beğenisi ve İlgi Çekme	İlgimi çekti	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5	5

Tablo 48 incelendiğinde öğrencilere görüşme formunda sorulan “CTMKO uygulaması ilginizi çekti mi?” sorusuna yönelik olarak 5 cevap verilmiştir. Öğrenciler, uygulamanın ilgilerini çektiğini söylemiştir. Öğrencilerin verdikleri cevaplar incelendiğinde CTMKO uygulamasının beğenildiği ve ilgi çektiği görülmektedir.

Ö1: Evet, ilgimi çekti.

Ö2: Evet hocam, ilgimizi çekti.

Ö3: Evet.

Ö4: Evet çekti. Oynayabilirim. Boş zamanlarımda Türkçeyi daha iyi öğrenmek için oynayabilirim.

Ö5: Evet, çok ilgimi çekti.

CTMKO Uygulamasının Akademik Faydaya Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Belirlenmesi

CTMKO akademik faydaya yönelik öğrencilerle yapılan görüşmeden elde edilen verilerden hareketle kategoriler belirlenmiştir. Bu kategoriler “Akademik başarıya etkisi” ile “Okuma becerisine etkisi” şeklindedir.

Akademik Başarıya Etkisi.

Akademik başarıya etkisi kategorisinde 3 kod belirlenmiştir. Bu kod kapsamında Öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo 49’da verilmiştir.

Tablo 49. Akademik Başarıya Etkisi Kategorisinde Ortaya Çıkan Kodlar

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Akademik Başarıya Etkisi	Yeni kelimeler öğrendim	Ö1	1
	Başarım arttı	Ö1, Ö2, Ö3, Ö5	4
	Sınav başarım arttı	Ö4	1

Tablo 49 incelendiğinde öğrencilere görüşme formunda sorulan “CTMKO uygulaması akademik başarınızda bir değişikliğe neden oldu mu?” sorusuna yönelik olarak 6 cevap verilmiştir. Öğrenciler, uygulamanın akademik başarılarını artırdığını söylemiştir. Öğrencilerin verdiği cevaplar incelendiğinde CTMKO ile yeni kelimeler öğrendikleri, başarılarının arttığı ve sınav başarılarının arttığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Ö1: Yeni kelimeler öğrendim ve bu başarıyı artırdı.

Ö2: Evet evet oldu. Evet.

Ö3: Akademik başarıyı artırdı.

Ö4: Tabii ki. Tabii ki artırdı. Yani yeni kelimeleri, o kelimeleri mutlaka sınavda çıkarsa biz böyle düşünmeden yapabiliriz.

Ö5: Evet olumlu anlamda artırdı.

Okuma Becerisine Etkisi.

Okuma Becerisine Etkisi kategorisinde 3 kod belirlenmiştir. Bu kod kapsamında Öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo 50’de verilmiştir.

Tablo 50. Okuma Becerisine Etkisi Kategorisinde Ortaya Çıkan Kodlar

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Okuma Becerisine Etkisi	Uygulamada öğrendiğim kelimelerle ders kitabında karşılaştım	Ö1	1
	Okuduğum metinleri daha rahat anladım	Ö2, Ö3, Ö5	3
	Okuduklarıma önem vermemi sağladı	Ö4	1

Tablo 50 incelendiğinde öğrencilere görüşme formunda sorulan “CTMKO uygulaması okuduğunu anlama becerinize katkıda bulundu mu? sorusuna yönelik olarak 6 farklı cevap verilmiştir. Öğrenciler, uygulamanın okuma becerilerine etki ettiğini söylemiştir. Öğrencilerin verdiği cevaplar incelendiğinde okuma becerileri açısından CTMKO uygulamasından öğrendikleri kelimelerle ders kitaplarında da karşılaştıkları, okudukları metinleri daha rahat anladıkları ve okuduklarına önem vermelerini sağladığı tespit edilmiştir.

Ö1: Dersi işlediğimiz kitapta uygulamada öğrenilen kelimelerin bazıları vardı.

Ö2: Evet, okuduğum metinleri daha rahat anlamaya başladım.

Ö3: Evet daha rahat anlamaya başladım.

Ö4: Evet evet. Çünkü onu ilk önce anlıyorduk. Sonra kelimeyi buluyorduk. O yüzden böyle düşünüyorum. Daha iyi okumama ve önem vermemi sağladı.

Ö5: Evet, birçok metinde öğrendiğimiz kelimeler vardı.

CTMKO Uygulamasının İletişim Becerisine Yönelik Öğrenci Görüşlerinin Belirlenmesi

CTMKO uygulamasının iletişim becerisine yönelik öğrencilerle yapılan görüşmeden elde edilen verilerden hareketle kategoriler belirlenmiştir. Bu kategoriler “Konuşma becerisine etkisi” ile “İletişim becerilerini geliştirme” şeklindedir.

Konuşma Becerisine Etkisi.

Konuşma Becerisine Etkisi kategorisinde 1 kod belirlenmiştir. Bu kod kapsamında Öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo 51’de verilmiştir.

Tablo 51. Konuşma Becerisine Etkisi Kategorisinde Ortaya Çıkan Kodlar

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
Konuşma Becerisine Etkisi	Evet, tabii ki	Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5	5

Tablo 51 incelendiğinde öğrencilere görüşme formunda sorulan “CTMKO uygulaması kendinizi daha iyi ifade etmenizi sağladı mı? sorusuna yönelik olarak 5 cevap verilmiştir. Öğrencilerin uygulamanın konuşma becerilerine olumlu etki ettiğini söylemiştir. CTMKO uygulamasının öğrencilerin kendilerini ifade etmeleri konusunda olumlu etki sağladığı tespit edilmiştir.

Ö1: Evet

Ö2: Evet, tabii ki

Ö3: Evet:

Ö4: Evet, kendimi ifade ederken o kelimelerden faydalanarak kullanabilirim.

Ö5: Evet

İletişim Becerilerini Geliştirme.

İletişim Becerilerini Geliştirme kategorisinde 3 kod belirlenmiştir. Bu kod kapsamında Öğrencilerin verdikleri cevaplar Tablo 52’de verilmiştir.

Tablo 52. İletişim Becerisini Geliştirme Kategorisinde Ortaya Çıkan Kodlar

Kategori	Kod	Katılımcılar	Frekans
İletişim Becerisini Geliştirme	Kullanmaya başladım	Ö1, Ö2, Ö3,	3
	İhtiyacım olduğunda uygulamadan baktım	Ö1,	1
	Bazılarını kullanıyorum	Ö4, Ö5	2

Tablo 52 incelendiğinde öğrencilere görüşme formunda sorulan “CTMKO uygulaması sayesinde öğrendiğiniz kelimeleri günlük hayatınızda kullandınız mı? Sorusuna yönelik olarak 6 cevap verilmiştir. Öğrenciler, uygulamanın iletişim becerilerine olumlu etki ettiğini söylemiştir. Öğrencilerin verdiği cevaplar incelendiğinde iletişim kurarken CTMKO uygulamasını kullandıkları, ihtiyaç duydukları noktalarda uygulamadaki kelimelere baktıkları ve bu kelimelerden bazılarını kullandıkları tespit edilmiştir.

Ö1: Evet, kullanmaya başladım. Kelimeleri çok sevdim. İhtiyacım olan konuda bir uygulamayı açıp baktım.

Ö2: Tabii ki çok fazla.

Ö3: Evet, kullanmaya başladım.

Ö4: Bazılarını kullanıyorum ama çoğunu değil. İleride tabii ki karşıma çıkarsa kullanırım.

Ö5: Hepsini değil ama bazılarını kullandım.

Nicel ve Nitel Yöntemlerden Elde Edilen Verilerin Bütünleştirilmesi

5. **Alt Problem:** Deney grubu öğrencilerinden görüşme yöntemiyle toplanan nitel veriler, nicel verileri açıklamakta mıdır?

Yapılan bu araştırmada karma yöntemin doğası gereği nicel ve nitel verilerin bütünleştirilmesi ve karmalanması gerekmektedir. Bu verilerin karmalandığı bulgular Tablo 53'te verilmiştir. Bu tabloda öğrencilerin akademik başarılarına yönelik olarak nitel ve nicel verilerin bütünleştirilmesine yönelik bilgiler bulunmaktadır.

Tablo 53. Akademik Başarıyı Artırmaya İlişkin Elde Edilen Verilerin Bütünleştirilmesi

Deneysel Uygulama Esnasında Elde Edilen Nicel Bulgular	Deneysel Uygulama Sonrasında Elde Edilen Nitel Bulgular
Araştırma kapsamında öğrencilerin normal öğretim programına CTMKO uygulaması ile müdahale edilmiştir. Bu müdahale programının öğrencilerin akademik başarılarını artırıp artırmadığını anlayabilmek için elde edilen nicel bulgulara bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Elde edilen sonuç şöyledir: Sig. 2-tailed=,003<,05). Bu sonuç müdahale programının etkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca CTMKO uygulamasının öğrencilerin motivasyonları ve kaygıları üzerinde etkisinin olup olmadığı da tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda öğrencilere “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği” ile “Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği” ön test ve son test olarak uygulanmıştır. “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği” ortalama sonuçlarına göre deney grubu ön test puan ortalaması 59,36 iken son testte bu	Araştırma sonunda öğrencilerle yapılan görüşmelerden hareketle elde edilen nitel bulgular CTMKO uygulamasının öğrencilerin dersteki etkinliğini ve derse katılımını artırdığı, CTMKO uygulamasının öğrencilerin beğenisini kazanmanın yanı sıra ilgilerini çektiği, akademik başarılarını artırdığı, okuma ve konuşma becerilerini geliştirdiği ve iletişim becerilerini geliştirdiği tespit edilmiştir.

---

puan ortalaması 86,27 olarak tespit edilmiştir. Kontrol grubunda ise ön test puan ortalaması 60,73 iken son testte 63,64 şeklinde ortaya çıkmıştır. Bu sonuç CTMKO uygulamasının deney grubu öğrencilerinin motivasyonlarını olumlu anlamda etkilediğini göstermektedir.

“Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği” ortalama sonuçlarına göre deney grubu ön test puan ortalaması 85,55 iken son testte bu puan ortalaması 59,09 olarak tespit edilmiştir. Kontrol grubunda ise ön test puan ortalaması 67,27 iken son testte 81,45 şeklinde ortaya çıkmıştır. Bu sonuç CTMKO uygulamasının deney grubu öğrencilerinin kaygılarını azalttığını göstermektedir.

CTMKO uygulaması yabancı öğrencilerin kelime öğrenme başarılarına, Türkçe öğrenme motivasyonlarına ve kaygılarına etkisi adlı bu çalışmada kullanılan CTMKO uygulamasının etkililiğini ölçmek için öğrencilerin ön test-son test analizlerinin ve uygulama sonrasında öğrencilerle görüşmelerden elde edilen veriler, CTMKO uygulamasının kelime öğrenme başarısını artırmada etkili olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca uygulanan müdahale programının öğrencilerin Türkçe öğrenme motivasyonlarını artırdığı bunun yanı sıra öğrencilerin kaygılarını da azalttığı görülmüştür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma ve Sonuç

Bu bölümde CTMKO uygulamasının nicel ve nitel bulgular kapsamında sonuçlarına yer verilmiştir. Ayrıca elde edilen sonuçlar alan yazını kapsamında tartışılmaya çalışılmıştır.

CTMKO Uygulamasının Kelime Öğrenme Başarısının Etkisine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kelime öğretiminin yapılması oldukça önemli bir konudur. Çünkü bir metnin anlaşılabilmesi için metindeki kelimelerin bilinmesi gerekmektedir. Kelimeler bilinmeden sadece dil bilgisi düzeyinde bilgi ile metin anlaşılamaz (Sarıgül, 2017, ss.92; Taşkın, 2023). Öğrencinin sahip olduğu kelime dağarcığı genişledikçe metni anlama ve anlamlandırma süreci de hızlanmaktadır. Bu sayede öğrenci okuduğunu anlamakta ve öğrenme gerçekleştirebilmektedir.

Kelime öğretimi yapılırken öncelikle öğrencinin bulunduğu seviye dikkate alınmalıdır. Başlangıç seviyesinde bir öğrencinin soyut kelimeleri anlaması somut kelimeleri anlamasına oranla daha düşüktür. Bu durum öğrenmenin somuttan soyuta ilkesiyle doğrudan ilişkilidir. A2 seviyesinde bulunan öğrencilerin dil öğrenme sürecinin henüz başında olduğunu bilmek ve süreci buna göre tasarlamak öğrencinin bilgiyi daha çabuk ve daha kolay kavramasına yardımcı olacaktır. Bu süreç tıpkı ilköğretim öğrencilerine göre hazırlanan önce somut olanı öğrenme daha sonra soyut olana geçme aşamasıyla benzerlik göstermelidir.

Öğrenciler okudukları metinlerde karşlarına çıkan kelimeleri anlamlandırırken geçmişte öğrendikleri bilgilerden faydalanmaktadır. Daha önce öğrendikleri kelimeler onlar için metni çözümleme aşamasında birer yardımcıdır. Doğru bir metin çözümleme süreci için doğru kelime bilgisine ihtiyaç vardır. Bu yüzden kelime öğretiminin kalıcı bir şekilde yapılabilmesi için çeşitli materyallerden faydalanılması gerekir. Bu çalışmada mobil oyun olarak karşımıza çıkan yardımcı materyalin, öğrencilerin kelime öğrenme sürecinde olumlu bir etkiye sahip olup olmadığını ortaya koymak için uygulanmıştır.

Bu çalışmada teknolojik altyapı kullanılmış olup öğrencilerin kelime öğrenme başarıları uygulanan mobil oyunun (Cepte Türkçe) etkisiyle test edilmiştir. Çalışmada elde edilen nicel verilere göre Kelime Bilgisi Başarı Testi ön test başarı puan ortalamaları arasında ($\bar{X}_{Deney}$ Grubu=40.18, $\bar{X}_{Kontrol}$ Grubu=44.18) çok az bir fark olduğu görülmektedir. Bu sonuç gruplar arasında hemen hemen hiç fark olmadığı ve grupların denk olduğu anlamına gelmektedir.

Deney grubu ile kontrol grubu arasında ön test puan farkının çok az olması ulaşılacak sonuçların seviye farkından doğrudan etkilenmesinin önüne geçilmiştir. Deney ve kontrol gruplarının denk olmasıyla birlikte gruplar arasında başarı puanında anlamlı bir fark olup olmadığına bakmak için bağımsız örneklem t-Testi uygulanmıştır. Uygulanan bu test sonuçlarına göre gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır ($p=.003<.05$). Kelime Bilgisi Başarı Testi son test bağımsız örneklem t Testi ($\bar{X}_{\text{Deney Grubu}}=71.82$, $\bar{X}_{\text{Kontrol Grubu}}=53.09$) sonuçlarına göre müdahale edilen deney grubunda başarı ortalamasında 31.64 puanlık artış olduğu görülmektedir. Bu sonuç uygulanan müdahalenin (CTMKO) kelime öğrenme başarısını olumlu şekilde etkilediğini göstermektedir. Öğrencilerle yapılan görüşmelerde de bu sonucu destekleyen bulgular elde edilmiştir. Örneğin çalışmanın deney grubunda yer alan öğrencilerden Ö4 bu süreçle ilgili şunu söylemiştir: “*Tabii ki. Tabii ki artırdı. Yani yeni kelimeleri, o kelimeleri mutlaka sınavda çıkarsa biz böyle düşünmeden yapabiliriz.*”. Bu süreçte nitel verilerle nicel verilerin birbirini desteklemesi oldukça önemlidir. Son test puanları incelendiğinde kontrol grubunda da başarının 8.91 puan arttığı görülmüştür. Bu grupta herhangi bir müdahale olmadan başarının artmış olması eğitim öğretimin devam ettirildiği Yedi İklim ders kitaplarının kullanılmasıdır. Çünkü hem deney hem kontrol grubunda ders kitabıyla süreç devam ettirilmiştir. CTMKO uygulamasında kullanılan kelimelerin ders kitabından seçilmiş olması kontrol grubundaki puan artışını açıklamaktadır.

Elde edilen sonuçlar alan yazındaki diğer çalışmalarla karşılaştırıldığında öğrencilerin kelime öğrenme sürecinde ders kitabından farklı bir materyalle desteklendiğinde kelime öğrenme başarısının arttığını gösteren çalışmalar mevcuttur Karagöl (2020) çalışmasında kelime defteri stratejisinin öğrencilerin söz varlığı düzeylerinde anlamlı bir artış sağladığını ortaya koymuştur. Bu çalışmada öğrencilere destekleyici materyal olarak kelime defteri stratejisi uygulanmıştır. Aynı şekilde CTMKO uygulamasının uygulandığı öğrencilerde de kelime öğrenme başarısında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Bu durum yapılan çalışmaların, öğrencilerin söz varlığını artırması açısından benzerlik taşımaktadır.

Erol, Erdem ve Akkaya (2021) çalışmalarında eğitsel oyunlarla öğretimin akademik başarıyı artırdığı sonucuna ulaşmışlardır. Bu yöntemin geleneksel yöntemle göre daha etkili olduğunu deneysel süreç sonunda elde edilen bulgularla sunulmuştur. Yapılan bu çalışmanın kelime öğretimi başarısını artırdığı sonucuyla adı geçen çalışmada ulaşılan sonuçlar benzerlik göstermektedir. Çalışmada öğrencilerin tutumları da incelenmiştir. Bu durum iki çalışmanın farklılığını göstermektedir.

Şentürk ve Şentürk (2012) çalışmalarda İş birlikli öğrenme modelinin yabancı öğrencilerin kelime öğrenme başarısında etkili olup olmadığını yaptıkları deneysel işlem sonucunda belirtmişlerdir. Ulaşılan sonuçta iş birlikli öğrenme modelinin yabancı öğrencilere

kelime öğretiminde deney grubu lehine anlamlı sonuç elde ettikleri görülmüştür. CTMKO uygulamasının uygulandığı öğrencilerde de kelime öğrenme başarısında deney grubu lehine anlamlı bir sonuç elde edilmiştir. Bu durum her iki çalışmanın ortak yönünü temsil etmektedir.

Arslan ve Gürdal (2012) çalışmalarında görsel ve işitsel araçlarla kelime öğretiminin ne derece etkili yapılabileceğini konu etmiştir. Ulaşılan sonuçlarda öğrencilere görsel ve işitsel araçlarla kelime öğretimi yapılmasının kelime öğrenimini kolaylaştırdığını tespit etmişlerdir. Bu çalışmada ise CTMKO uygulamasının öğrencilerin kelime öğrenme başarısını artırdığı tespit edilmiştir. Her iki çalışma bu açıdan benzerlik taşımaktadır.

Agca ve Özdemir (2013) yaptıkları çalışmada mobil teknolojiler ile kelime öğretiminin etkililiğini tespit etmeye çalışmıştır. Araştırmacılar mobil teknolojilerle kelime öğretimi yaptığı deney grubunda anlamlı bir sonuç elde etmiştir. Bu sonuç yapılan bu çalışmayla benzer niteliktedir.

Gülcü (2015) çalışmasında mobil destekli kelime öğretiminin öğrencilerin kelime öğrenme başarısında etkili olup olmadığını incelemiştir. Ulaşılan sonuçta hem mobil destekli öğretim yapılan deney grubunda hem de geleneksel yöntemle kelime öğretimi yapılan kontrol grubunda ön test-son test puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak deney ve kontrol gruplarındaki ön test-son test aritmetik ortalamaya bakıldığında deney grubunun daha başarılı olduğu sonucu elde edilmiştir. Yapılan bu çalışmada da CTMKO uygulaması ile öğretim yapılan deney grubunda kelime öğrenme başarısının arttığı tespit edilmiştir.

Maden ve Dinçel (2015) çalışmalarında informal öğrenme yaklaşımının kelime öğrenmeye etkisini araştırmıştır. Çalışma sonucunda informal öğrenme yaklaşımının öğrencilerin kelime öğrenmesinde geleneksel yöntemlere nazaran daha başarılı bir şekilde gerçekleştirdiğini tespit etmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin dili kullanma becerisi ve kültüre aktarma becerisinin de geliştiği görülmüştür. Öğrencilerin kelime öğrenme başarısının artması CTMKO uygulamasıyla elde edilen sonuçlara benzerdir. Ancak farklı olarak CTMKO uygulamasıyla öğrencilerin dili kullanma ve kültüre aktarma becerisi ölçülmemiştir.

Maden, Altunbay ve Dinçel (2016) çalışmalarında sözcük öğretiminde kavram haritalarından faydalanmışlardır. Bu kavram haritaları aracılığıyla öğrencilere informal şekilde kelime öğretimi yapılmıştır. Ulaşılan sonuçta öğrencilere kavram haritası tekniğiyle kelime öğretiminin öğrencilerin kelime öğrenme başarısında etkili olacağı düşünülmüştür. Bu sonuç CTMKO uygulamasının deney aşamasından sonra ulaşılan sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Aslan ve Coşkun (2016) çalışmalarında öğrencilere oyun yazılımlarıyla kelime öğretiminin ne derece başarılı olabileceğini tartışmıştır. Ulaşılan sonuçlarda öğrencilere oyun

yazılımlarının çok yönlü (resim, yazı, ses gibi) olması sebebiyle kelime öğretiminde etkili olabileceği sonucuna ulaşmışlardır. CTMKO uygulamasının görsellik kısmı ele alındığında çalışmaların benzer sonuçlara ulaştığı görülmektedir.

Aslan (2006) çalışmasında yabancı öğrencilere facebook üzerinden sözcük öğretimi yapılmasını konu edinmiştir. Çalışmada Facebook üzerinden sözcük öğretiminin yapılması öğrencilerin kelime öğrenmesine olumlu katkı yapabileceği sonucuna ulaşmıştır. CTMKO uygulamasının sonucuna bakıldığında dijital altyapı özelliklerinin ortak olduğu dikkate alınırsa ulaşılan sonuçların benzer olduğu söylenebilir.

Aytan ve Başal (2016) çalışmalarında ulam temelli sözcük öğretiminin öğrencilerin kelime öğrenme başarısına etki edip etmediğini araştırmıştır. Çalışmanın sonucu incelendiğinde ulam temelli sözcük öğretiminin öğrencilerin kelime öğrenme başarısına olumlu etki ettiği ve deney grubunun kontrol grubuna göre daha başarılı olduğu görülmektedir. Bu sonuç, CTMKO uygulamasının sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Guclu, Arslan ve Ustunyer (2017) çalışmalarında öğrencilere Suggestopedia ile kelime öğretimini incelemiştir. Çalışmanın sonucunda Suggestopedia ile kelime öğrenen deney grubunun kontrol grubuna göre daha fazla kelime öğrendiği tespit edilmiştir. Bu sonuç, CTMKO uygulamasının sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Memiş (2018) çalışmasında öğrencilerin türetimsel biçimbirim yöntemiyle kelime öğrenme başarısının ne derece etkili olduğunu tespit etmeye çalışmıştır. Çalışmada 284 kelimenin bu yöntemle kalıcılığı incelenmiştir. Deney grubunda elde edilen sonuçlara göre bu yöntemin kelime öğrenmede etkili olduğu tespit edilmiştir. CTMKO uygulamasının sonuçları göz önünde bulundurulduğunda sonuçların benzerlik taşıdığı görülmektedir.

İhtiyaryer (2018) çalışmasında öğrencilere görev odaklı yaklaşım ile kelime öğretimi yapmıştır. Ulaşılan sonuçlarda bu yaklaşımla kelime öğretimi yapılan deney grubunun kontrol grubuna göre daha başarılı olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç, CTMKO uygulamasıyla benzerlik göstermektedir.

Kara Özkan ve Nurlu (2019) çalışmalarında bağlam temelli kelime öğretim yöntemiyle öğrencilerin kelime öğrenme başarısını incelemiştir. Elde edilen sonuçlara göre bu yöntemin kelime öğrenmede etkili bir yöntem olduğu tespit edilmiştir. CTMKO uygulamasının sonuçları bu çalışmayla benzerlik göstermektedir.

Karagöz (2019) çalışmasında Web tabanlı uygulamalarla kelime öğretimi yapmıştır. Yapılan bu çalışmanın sonuçları incelendiğinde Web tabanlı uygulamaların öğrencilerin kelime öğrenmesinde etkili olduğu bu sonuç deney grubunun kontrol grubu karşısındaki başarısına bağlanmıştır. CTMKO uygulamasının sonuçları incelendiğinde ulaşılan sonuçların benzer olduğu görülmektedir.

Zorpuzan (2019) çalışmasında kavram haritalarının kelime öğrenme üzerindeki etkisini tespit etmeye çalışmıştır. Çalışmada ulaşılan sonuçlara göre hem bu yöntemin hem de geleneksel yöntemlerin etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak deney ve kontrol grupları kendi aralarında karşılaştırıldığında deney grubunun kontrol grubuna göre daha başarılı olduğu belirtilmiştir. Bu sonuç CTMKO uygulamasının ulaştığı sonuçlarla benzerlik göstermektedir. CTMKO uygulamasının uygulandığı deney grubunda da uygulamanın uygulanmadığı kontrol grubunda da kelime öğrenme başarısı kısmen de olsa artmıştır ancak gruplar kendi aralarında karşılaştırıldığında deney grubundaki kelime öğrenme başarısının kontrol grubuna göre çok daha yüksek olduğu görülmektedir.

Güldalı (2019) çalışmasında yabancı öğrencilere müzik eşliğinde kelime öğretimi gerçekleştirmiştir. Bu uygulama öğrencilerin kelime öğrenme başarısını artırmıştır. CTMKO uygulaması da öğrencilerin kelime öğrenme başarısını artırmıştır. Bu sonuç görsel veya duyuşsal uyaranların kelime öğrenmede ne derece etkili olduğunu gösterme adına oldukça önemlidir.

Sayır (2020) çalışmasında çoklu ortam dipnotlarıyla kelime öğretimi gerçekleştirmiş ve bunu etkinlik kuramı çerçevesinde değerlendirmiştir. Çalışmanın sonuçları incelendiğinde uygulanan yöntemin kelime öğrenme başarısında etkili olduğu ve etkinlik kuramı çerçevesinde çalışma için bir çerçeve sunduğu belirtilmiştir. Bu sonuçlar CTMKO uygulamasının sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. Ancak CTMKO uygulaması herhangi bir kuram açısından çerçeveselendirilmemiştir bu durum iki çalışmanın farklılığını ortaya koymaktadır.

Akçelik (2021) çalışmasında Türkçeyi ikinci dil olarak öğrenen öğrencilere zekâ oyunları ile kelime öğretimi yapmıştır. Bu yöntemle öğrencilerin kelime öğrenme başarılarının değişip değişmediğini sorgulamıştır. Araştırmanın sonucuna bakıldığında zekâ oyunları ile kelime öğretiminin etkili olduğu sonucuna varılmıştır. CTMKO uygulamasının sonuçları incelendiğinde bu çalışmayla benzerlik görülmektedir.

Kanal (2020) çalışmasında artırılmış gerçeklik uygulamalarının kelime öğrenme başarısına etkisini incelemiştir. Çalışmanın sonucunda artırılmış gerçeklik uygulamalarının geleneksel yöntemlere göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum deney ve kontrol gruplarındaki farktan anlaşılmaktadır. CTMKO uygulamasının sonuçları incelendiğinde benzer sonuçlara ulaşıldığı görülmektedir.

Gün ve Bilgen (2022) Yaptıkları çalışmada artırılmış gerçeklik uygulaması olan Aurasma ile kelime öğretimi yapılan çalışmaları konu edinmiştir. Ulaşılan sonuçlarda öğrencilerin artırılmış gerçeklikle kelime öğrenme başarısının arttığı tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin bu uygulama ile derse aktif katıldığı, hatırlamayı kolaylaştırdığı ve öğrenenlere

zaman kazandırdığı tespit edilmiştir. CTMKO uygulamasının ulaştığı sonuçla bu çalışmada ulaşılan sonuç benzerlik göstermektedir.

Yıldırım (2023) yaptığı çalışmada öğrencilere mobil oyun ile kelime öğretimi gerçekleştirmiştir. Yapılan çalışmalar içinde CTMKO uygulamasıyla en fazla benzerlik gösteren çalışma budur. Bu çalışmanın sonucunda mobil oyunla kelime öğretimi yapılan deney grubunun kontrol grubundan daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç CTMKO uygulamasıyla benzerlik göstermektedir.

Seçen (2023) yaptığı çalışmada Word Wall ile kelime öğretimi yapmıştır. Çalışmada ulaşılan sonuçlara bakıldığında Word Wall'un kelime bilgisini artırmada etkili olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuç nitel verilerle de desteklenmiştir. CTMKO uygulamasının sonuçları incelendiğinde ulaşılan sonuçların benzer olduğu görülmektedir.

CTMKO Uygulamasının Motivasyona Etkisine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Eğitim öğretim sürecinde öğrencinin motivasyonu önemli bir etkidir (Lim, 2004). Öğrencinin ders işleme sürecinde içsel ve dışsal motivasyonu başarıyı etkilemektedir. Bu çalışmada CTMKO uygulamasıyla deney grubu öğrencilerine çevrim içi öğrenme deneyimi yaşatılmıştır. Çevrim içi öğrenme öğrenenler açısından daha fazla çaba, yönlendirme, motivasyon, özgüdümlü kontrol gerektirmektedir (Yurdugül ve Alsancak Sırakaya, 2013, ss. 394). Öğrencilerin çevrim içi öğrenmeye istekli olmaları motivasyonlarını doğrudan etkilemektedir.

Bu çalışmada etkisi ölçülmeye çalışılan değişkenlerden biri de motivasyondur. Bunun için hem deney hem de kontrol grubuna sürecin başında ön test olarak sürecin sonunda ise son test olarak Sevim (2019)'in Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenmeye Yönelik Motivasyon Ölçeği uygulanmıştır. Bu bağlamda öğrencilerden CTMKO'nun uygulandığı deney grubu öğrencileriyle işleyişe müdahale edilmeyen kontrol grubu öğrencilerinin motivasyon ön test-son test puan ortalamaları arasında bir farkın olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Elde edilen bulgulardan hareketle deney ve kontrol grupları arasındaki ön test puan ortalamaları ($\bar{X}_{\text{Deney Grubu}}=59.36$, $\bar{X}_{\text{Kontrol Grubu}}=60.73$) incelendiğinde sürecin başında kontrol grubunun motivasyonunun deney grubunun motivasyonundan 1.37 puan daha fazla olduğu görülmektedir. Bu durum CTMKO uygulamasının öğrencilerin motivasyonunu etkilemede başarılı olup olmadığını son testte ortaya koyabilmek için önemli bir göstergedir. Sürecin sonunda deney ve kontrol grubuna uygulanan son test sonuçlarına göre ($\bar{X}_{\text{Deney Grubu}}=86.27$, $\bar{X}_{\text{Kontrol Grubu}}=63.64$) deney grubunda 26,91 puanlık bir artış görülmektedir. Kontrol grubunda ise 2.91 puanlık bir düşüş olduğu görülmektedir. Bu durum müdahale edilen deney grubunda CTMKO uygulamasının öğrencilerin motivasyonlarını olumlu yönde etkilediği ve

motivasyonlarını artırdığı sonucunu ortaya koymaktadır. Özellikle kontrol grubundaki motivasyon son test puanının hemen hemen hiç değişmemiş olması da bu durumu destekleyici niteliktedir.

Anlamış (2018) yaptığı çalışmada müdahale edilen grupta başarının arttığını ancak motivasyonda anlamlı bir değişikliğin olmadığını belirtmiştir. Bu durum CTMKO uygulamasının motivasyon ile ilgili ulaşılan sonuçlarından farklılık göstermektedir. Ancak başarının artması açısından sonuçlar benzerlik göstermektedir.

Maden (2020) ise çalışmasında ortaokul öğrencilerinin sözcük öğrenmede motivasyonlarının yüksek olduğunu belirtmiştir. Sözcük öğrenme sürecinde motivasyonu etkileyen çeşitli etkenlerin olması ve süreci etkileyebilmesi bu durumun değiştirilebilir olduğunu göstermektedir. Yapılan bu çalışmada öğrencilerin CTMKO uygulamasıyla sözcük öğrenmesi motivasyonu artırıcı bir etken olarak öne çıkmaktadır. Çalışmalar bu açıdan benzerlik göstermektedir.

Gün ve Bilgen (2022) çalışmalarında artırılmış gerçeklik uygulaması olan Aurasma ile kelime öğretimi yapmıştır. Bu çalışmada öğrencilerin artırılmış gerçeklikle kelime öğrenirken motivasyonlarının da arttığı tespit edilmiştir. Bu açıdan CTMKO uygulaması sonucunda elde edilen motivasyonun artmasıyla sonuçlar benzerlik göstermektedir.

Yılmaz ve Arslan (2014) yaptığı çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin motivasyon kaynaklarını tespit etmeye çalışmıştır. İçsel ve dışsal motivasyon kaynaklarıyla ilgili ulaşılan sonuçlarda dil öğrenme sürecinde en önemli motivasyon kaynağının içsel olduğu belirtilmiştir. Ardından dışsal motivasyon kaynaklarına da değinilmiştir. Dışsal motivasyon kaynaklarının da dil öğrenme sürecinde önemli bir etkiye sahip olduğu görülmüştür. CTMKO uygulamasının dıştan bir uyaran olduğu düşünüldüğünde ve motivasyonu artırıcı etkisi düşünüldüğünde ulaşılan sonuçların benzer olduğu söylenebilir.

Koçer (2015) yaptığı çalışmada Türkçe öğrenen yabancıların motivasyonlarını boylamsal bir çalışma ile değerlendirmeye çalışmıştır. Yapılan araştırmada 5 öğrencinin dil öğrenme süreci boyunca motivasyon kaynakları incelenmiştir. Çalışmada içsel ve dışsal motivasyon kaynakları incelendiğinde CTMKO uygulamasının dışsal bir motivasyon kaynağı olabileceği sonucuna varılabilir.

İbili (2015) çalışmasında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin öğrenmeye karşı tutum ve motivasyonlarını incelemiştir. Çalışmanın sonucunda bu öğrenme sürecini etkileyen ve motivasyon üzerinde etkili olarak değişkenlerin neler olabileceği tartışılmıştır. Elde edilen sonuçta motivasyon değişkeninde içsel etkenlerin dışsal etkenlere göre daha etkili olduğu sonucu tespit edilmiştir. CTMKO uygulaması dışsal bir motivasyon uyaranı olarak

düşünüldüğünde ve ulaşılan sonuçlar göz önünde bulundurulduğunda bu çalışma ile ulaşılan sonuçlardan farklılık göstermektedir.

İnalöz ve Yılmaz (2023) çalışmasında yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin dile yönelik motivasyonlarını ele almıştır. Ulaşılan sonuçlarda motivasyonu etkileyen çeşitli sebeplerin varlığından bahsedilmiştir. Dil öğrenme sürecini kolaylaştırıcı etkenlerin motivasyonu da artırdığı vurgulanmıştır. CTMKO uygulamasının sonuçlarına göre öğrencilerin kelime öğrenme başarısını ve motivasyonlarını artırdığı tespit edilmiştir. Bu açıdan CTMKO uygulamasının dil öğrenme sürecini kolaylaştırıcı bir etkiye sahip olduğu ve motivasyonu artırıcı bir etken olduğunu söylemek mümkündür.

Saydam ve Çangal (2018) çalışmalarında yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin dil öğrenme sürecinde motivasyonlarını artırıcı etkiye sahip dış uyaranlara dikkat çekmektedir. Çalışmada dil öğrenen öğrencilerin tanımadıkları insanlarla iletişime geçmesi ve konuşma etkinlikleri yapmaları gerektiği vurgulanmaktadır. CTMKO uygulamasının dış bir etken olarak değerlendirilebileceği ve öğrencilerin dil öğrenme sürecinde kolaylaştırıcı bir etkiye sahip olduğunun yanı sıra motivasyonu da önemli ölçüde artıracak etkiye sahip olduğu söylenebilir.

CTMKO Uygulamasının Kaygıya Etkisine İlişkin Sonuç ve Tartışma

Öğrenme kaygısı birçok öğrencide sürecin başında veya süreçte ortaya çıkabilen öğrenciyi olumlu veya olumsuz etkileyebilen bir durumdur (MacIntyre ve Gardner, 1994). Özellikle kendi ülkesinden ayrılıp başka bir ülkeye dil öğrenmeye giden öğrencilerde bu durumun ortaya çıkması daha olasıdır. Çünkü öğrenci alışılmışın dışına çıkıp ve yeni bir ortamda öğrenme sürecine girmektedir. Öğrencinin bu değişikliğe hızlı uyum sağlaması kaygıyı azaltıcı bir etkendir ancak kendini bulunduğu ortamdaki soyutlaması, arkadaşlık ilişkilerini doğru biçimde kuramaması, sosyal çevreden uzak durması gibi etkenler kaygıyı artırabilmektedir. Kaygı dil öğrenme sürecinde belirleyici bir faktör olarak öne çıkmaktadır (Cheng, Horwitz ve Shallert, 1999; Aydın ve Zengin, 2008; Batumlu, 2006).

Bu çalışmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen yabancı öğrencilerin kaygı düzeyleri de incelenmiştir. CTMKO uygulamasının kaygıya olan etkisini belirleyebilmek adına, öğrencilere sürecin başında ön test sürecin sonunda son test olarak Sevim (2019)'ın geliştirdiği Yabancıların Türkçe Öğrenme Kaygıları Ölçeği: Güvenirlilik ve Geçerlik Çalışması isimli ölçek uygulanmıştır. Bu ölçekle elde edilen bulgulardan hareketle deney ve kontrol grubuna ait sonuçlar verilmiştir. Süreçte müdahale edilen deney grubu ve müdahale edilmeyen kontrol grubunun ön test puan ortalamalarına göre ($\bar{X}_{Deney\ Grubu}=85.55$, $\bar{X}_{Kontrol\ Grubu}=67.27$) 18.28 puanlık bir fark bulunmaktadır. Sonuca bakıldığında kontrol grubundaki kaygı puanı deney grubunun kaygı puanına göre daha düşüktür. Sürecin başında deney grubunun kaygı düzeyi

kontrol grubunun kaygı düzeyine göre yüksek olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumun çok çeşitli sebepleri olabilir. Deney grubu öğrencilerinin süreç boyunca kendilerine CTMKO uygulamasının uygulanacağını bilmeleri kaygılarını artırıcı bir neden olabilir. Sürecin sonunda son test olarak uygulanan ölçeğin puan ortalamasına göre ($\bar{X}_{\text{Deney Grubu}}=59.09$, $\bar{X}_{\text{Kontrol Grubu}}=81.45$) deney grubunda 26,46 puanlık bir düşüşün olduğu görülmektedir. Bu sonuç CTMKO uygulamasıyla müdahale edilen deney grubunun kaygı düzeyini ciddi şekilde düşüğünü göstermektedir. CTMKO uygulaması öğrencilerin kaygılarını düşürmede başarılı olmuştur. Diğer taraftan kontrol grubunda ise 14.28 puanlık bir artış olduğu görülmektedir. Kontrol grubundaki öğrencilerin kaygı düzeylerinin artmış olması CTMKO uygulamasının kaygıyı azaltma konusunda da etkililiğini açıkça ortaya koymuştur.

Kara ve Açı (2022) yabancı öğrencilerin dil öğrenme sürecinde kaygılarının yüksek olduğu buna çeşitli etkenlerin aracılık ettiğini belirtmişlerdir. CTMKO uygulamasının sonuçları göz önünde bulundurulduğunda öğrencilerin kaygılarını azaltıcı bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu açıdan CTMKO uygulaması öğrencilerin dil öğrenme sürecinin önemli bir yardımcı materyal olarak kullanılabilir.

Akay ve Uzun (2018) yaptıkları çalışmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin kaygılarının neler olabileceği ve bu durumu nelerin etkilediğini konu edinmiştir. Çalışmanın sonucunda öğrencilerin dil öğrenme sürecin dört temel beceri alanında da kaygı duyduğu ifade edilmiştir. CTMKO uygulamasının sonuçlarına bakıldığında bu uygulamanın öğrencilerin kaygılarını düşürücü bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda CTMKO uygulamasının dil öğretim sürecinde kullanılması öğrencilerin kaygılarını azaltabileceği görülmektedir.

Horwitz (2001) çalışmasında yabancı dil öğrenen bireylerin dil öğrenme sürecinde yaşadıkları kaygının başarıyı olumsuz etkileyebileceğini söylemektedir. CTMKO uygulamasının sonuçlarına göre bu uygulama öğrencilerin kelime öğrenme başarılarını artırıcı bir etkiye sahipken aynı zamanda kaygılarını da azaltmaktadır. Bu durumda CTMKO uygulamasının dil öğretim sürecinde kullanılması öğrencilerin kaygılarını azaltırken başarılarını artırabileceği söylenebilir.

Liu ve Huang (2011) çalışmalarında kaygıyla dil öğrenme motivasyonlarının negatif ilişkili olduğunu söylemişlerdir. Yani kaygı durumunda öğrencilerin motivasyonlarının da etkileneceği belirtilmiştir. CTMKO uygulamasının sonuçlarına göre dil öğrenme sürecinde motivasyonu artırırken kaygıyı azaltıcı bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Bu durumda kaygı düzeyini düşürüp motivasyonu artırmak için öğreticilerin CTMKO uygulamasından faydalanabileceği düşünülmektedir.

Çelik ve Kaban (2021) çalışmalarında ulaştıkları sonuçta kaygının yabancı dil öğretimi üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğunu belirtmişlerdir. CTMKO uygulamasının sonuçlarına göre dil öğrenme sürecinde bu uygulama öğrencilerin kaygılarını azaltıcı bir etken olarak öne çıkmaktadır. Dil öğretimi sürecinde CTMKO uygulamasının kullanılması dil öğrenme kaygısını azaltarak başarıyı yükselten bir yardımcı materyal olarak kullanılabilir.

Kara ve Açıan (2022) yaptıkları çalışmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyen Kırgız öğrencilerin dört temel beceri alanında yaşadıkları kaygıdan söz etmektedir. Dil öğrenim sürecinde ortaya çıkan kaygının öğrenmeyi olumsuz etkilediği düşünülmektedir. CTMKO uygulamasının sonuçlarına göre bu süreçte uygulamanın kullanılması öğrencilerin kaygılarını azaltıcı bir etkiye sahip olabilir.

Gücüyeter, Şeref ve Karadoğan (2019) çalışmalarında Tutor destekli eğitimin öğrencilerin konuşma kaygılarını azaltıcı bir etkiye sahip olduğunu tespit etmiştir. CTMKO uygulamasının sonuçları düşünüldüğünde öğrencilerin dil öğrenme sürecinde kaygılarının azaldığı tespit edilmiştir. Bu sonuç çalışmaların benzerliğini ortaya koymaktadır.

Alan yazını incelendiğinde yapılan çalışmaların sonuçlarıyla CTMKO uygulamasının sonuçları büyük oranda olumlu anlamda örtüşmektedir. Çalışmanın sonuçları genel olarak ele alındığında CTMKO uygulamasının müdahale edilen deney grubunda akademik başarıyı artırdığı, öğrencilerin Türkçe öğrenme motivasyonlarını artırmaya yardımcı olduğu ve kelime öğrenmeye karşı kaygılarını azalttığı tespit edilmiştir.

Öneriler

1. Bu çalışmada A seviyesindeki kelimelerin kazandırılması amaçlanmıştır. B ve C seviyesindeki kelimelerin öğretimine yönelik çalışmalarda da mobil oyunun etkisi araştırılabilir.
2. Bu çalışmada kullanılan mobil oyunun sahiplik şartları, gizlilik ilkeleri vb. sebeplerle sınırlı sayıda (15 adet) tablet ile toplamda 11 öğrenciye uygulanmıştır. Bu konuda çalışma yapacak kişiler, bu hususlara dikkat ederek tablet veya mobil cihaz sayısını artırabilir yine aynı şekilde birden fazla TÖMER veya DİLMER’de farklı öğrenci sayılarıyla uygulama yapabilir.
3. Bu çalışmanın uygulandığı deney grubunda bulunan 11 öğrencinin 9 farklı uyuğa ait olduğu görülmektedir. Çalışma yapacak kişiler bu sayıyı değiştirebilir ve uyruk konusunda çeşitliliği artırabilir.
4. Bu aracın etkisi farklı ana dil konuşurları açısından da araştırılabilir.
5. Bu model farklı dil becerisi alanlarında da denenebilir.
6. Araştırmanın çalışma grubunu A2 seviyesinde öğrenciler oluşturmaktadır. Bu yüzden araştırmanın nitel boyutunda alınan cevaplar nispeten kısadır. Bu konuda çalışma yapacak kişiler bu hususa dikkat ederek çalışmalarını tasarlayabilir.
7. Bu çalışmada geliştirilen CTMKO uygulamasında 6 farklı oyun kurgulanmıştır. Araştırmacılar geliştirecekleri mobil uygulamalarda oyun sayısını artırabilir.
8. CTMKO uygulamasında yer alan oyunlar kolay, orta ve zor şeklinde bölümlere ayrılmıştır. Bu konuda çalışma yapacak kişiler bu seviyelere ara seviyeler ekleyebilir.
9. Bu çalışmada A2 seviyesinde 288 sözcük kullanılmıştır. Yapılacak benzer çalışmalarda süre ve uygulama örnekleri göz önünde bulundurularak kelime sayısı artırılabilir veya azaltılabilir.
10. CTMKO’nun tasarımı süreç boyunca hem araştırmacı hem de yazılım şirketi tarafından çok sık değişikliklerle güncellenmiştir. Bu süreçte araştırmacı özellikle tasarım konusunda seçilecek renkler ve kullanılacak görsel içerikler üzerinde dikkatli olmaya çalışmıştır. Araştırmacılar geliştirecekleri mobil uygulamalar konusunda bu hususlara özellikle dikkat etmeli ve uzman yardımı alabilir.
11. Proje ile hazırlanan tezlerde dikkat edilmesi gereken bir husus da bütçedir. Araştırmacılar ortaya çıkabilecek istenmedik durumlardan A, B ve C planlarını hazırlayarak bu durumlarla baş edebilir. Bu yüzden bütçe hazırlanırken araştırmacı ya ek bütçe ayarlamalıdır ya da kendini bu duruma hazırlamalıdır. Sonrasında ortaya çıkabilecek bütçe ile ilgili bir kısıtlama projenin sağlıklı yürümesini engelleyebilir.

KAYNAKÇA

- Adam, H. E. A. (2022). *Türkiye'de ve Sudan'da dijital oyunlarla yabancı dil olarak Türkçe öğrenimi* (Tez No: 767953) [Yüksek lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Bursa]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Agca, R. K., & Özdemir, S. (2013). Foreign language vocabulary learning with mobile technologies. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 83, 781-785. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.06.147>
- Akay, C., & Uzun, N. B. (2018). Yabancı dil olarak Türkçenin öğrenme sürecinde dil becerileri açısından duyulan kaygı. *Electronic Turkish Studies*, 13(19), 1-20. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.14062>
- Akçelik, D. & Eyüp, B. (2021), The effect of intelligence games on the vocabulary knowledge of refugee students learning Turkish as the second language. In: education quarterly reviews. *Primary and Secondary Education*, 4(1), 527-541. <https://doi.org/10.31014/aior.1993.04.02.264>
- Aktaş, Y. (2022). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yazma becerisi için dijital yazma asistanları önerisi. *Bezgek Yabancılar Türkçe Öğretimi Dergisi*, 1(2), 119-132. <https://doi.org/10.56987/bezgek.13>
- Akyıldız, İ. (2022). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde görev temelli dil öğretim yöntemine göre yapılandırılan web 2.0 araçlarıyla kelime öğretim* (Tez No: 755856) [Doktora tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Akyol, H. (2005). *Türkçe ilk okuma ve yazma öğretimi*. (15. baskı). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Alemi, M., Sarab, M. R. A., & Lari, Z. (2012). Successful learning of academic word list via MALL: Mobile Assisted Language Learning. *International Education Studies*, 5(6), 99-109. <https://doi.org/10.5539/ies.v5n6p99>
- Anderson, R. C., & Freebody, P. (1981). 'Vocabulary knowledge'. In J. Guthrie (ed.), *Comprehension and Teaching: Research Reviews*, 77117. Newark, DE: International Reading Association.
- Anlamış, Z. (2018). *Cep telefonu destekli video sunumlarının lise öğrencilerinin İngilizce kelime öğrenmeleri ve materyal motivasyonları üzerine etkisinin incelenmesi* (Tez No: 531194) [Yüksek lisans tezi, Mersin Üniversitesi, Mersin]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Arslan, M., & Gürdal, A. (2012). Yabancılar görsel ve işitsel araçlarla Türkçe kelime öğretim yöntemi. *Kastamonu Education Journal*, 20(1), 255-270.
- Arslan, M., & Kang, S. (2019). Determining the significance level of vocabulary teaching tools and activities in teaching Turkish as a foreign language through analytical hierarchy process. *Journal of Education in Black Sea Region*, 4(2), 138-159. <https://doi.org/10.31578/jeb.v4i2.175>
- Aslan, E. (2016). Vocabulary teaching on the facebook in the teaching Turkish to foreigners. *Turkophone*, 3(1), 23-34.

- Aslan, E., & Coşkun, O. (2016). Yabancılar Türkçe öğretiminde oyun yazılımları ile sözcük öğretimi. *Electronic Turkish Studies*, 11(3), 221-236. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9417>
- Aydın, S. & Zengin, B. (2008). Yabancı dil öğreniminde kaygı: Bir literatür özeti. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 4(1), 81-94.
- Aydoğdu, Z., Aydoğdu, Y., & Asmaz, A. (2019). Yabancı dil olarak Türkçede kelime öğretimi üzerine bir durum tespiti: Suriyeli ortaokul öğrencilerine Türkçe öğreten öğretmenler örneği. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 2(2), 152-164.
- Aytan, T., & Ayhan, N. H., (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dijital ortamlar. *International Journal of Bilingualism Studies*, 1, 3-37.
- Aytan, T., & Başal, A. (2016). Yabancılar Türkçe öğretiminde ulam temelli sözcük öğretiminin başarıya etkisi. *Ekev Akademi Dergisi*, 65(1), 559-576.
- Başutku, S., & Durmuş, E. (2018). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde b1 düzeyinde kelime öğretim tekniklerinin değerlendirilmesi. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 1(2), 139-162.
- Batumlu, D. Z. U. (2006). YTÜ yabancı diller yüksekokulu hazırlık öğrencilerinin yabancı dil kaygılarının İngilizce başarılarına etkisi. (Tez No: 188546) [Yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Becer, A. (2014). Yabancılar Türkçe öğretimi için geliştirilen müzikal beyin eğitimi: Earworm (s). *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 99-106.
- Biçer, N. (2012). Hunlardan günümüze yabancılar Türkçe öğretimi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 1(4), 107-133. <https://doi.org/10.7884/teke.100>
- Biçer, N., & Polatcan, F. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kelime öğrenme stratejilerinin değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (54). 811-828.
- Börekeçi, M. (2009). *Türkiye Türkçesinde yapı ve işlev bakımından sözcükler*. (1. baskı) Eser Ofset Matbaacılık.
- Burlando, G. (2023). Duolingo in university settings: Fostering English language acquisition among adult and senior learners. *ELT Research Journal*, 12(2), 159-173.
- Büyükkız, K. (2014). Yabancılar Türkçe öğretimi alanında hazırlanan lisansüstü tezler üzerine bir inceleme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(25), 203-213.
- Büyükkız, K., & Hasırcı, S. (2013). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde sözcük öğretimi üzerine bir değerlendirme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(21), 145-155.
- Büyükoztürk, Ş. (2011). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (31. baskı). Pegem Akademi.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (14. baskı). Pegem Yayınları.
- Büyükoztürk, Ş., Kılıç-Çakmak, E., Akgün, Ö., E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (28. baskı). Pegem Akademi.
- Castells, M., Fernández-Ardèvol, M., Qiu, J. L., & Sey, A. (2007). *Mobile communication and society: A global perspective*. Cambridge, MA: MIT Press.

- Cheng, Y. S., Horwitz, E. K., & Schallert, D. L. (1999). Language anxiety: Differentiating writing and speaking components. *Language learning*, 49(3), 417-446.
- Cobb, P., Confrey, J., DiSessa, A., Lehrer, R., & Schauble, L.. (2003). Design experiments in educational research. *Educational Researcher*, 32(1), 9-13.
- Çal, P., & Erdoğan, E. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin etkinliklerle kelime öğretimi hakkındaki görüşleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 135-146. <https://doi.org/10.19171/uefad.430163>
- Çalışkan, E. (2022). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde dijital sözlük uygulamalarının okuduğunu anlama becerisine, söz varlığına ve kalıcılığa etkisi*. (Tez No: 769069) [Doktora tezi, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, Alanya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Çangal, Ö. (2020). Yabancılar Türkçe öğretiminde sosyal medya kullanımının yazma becerisine etkisine yönelik öğrenici görüşleri. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2020 (Sonbahar Özel Sayı I/II), 52-61.
- Çarkıt, C. & Kavcar, Ş. (2021). Instructors' opinion on the use of concept maps for improving vocabulary in teaching Turkish as a foreign language. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 8(3). 1497-1510.
- Çelik, H., Başer Baykal, N. ve Kılıç Memur, H. N. (2020). Nitel veri analizi ve temel ilkeleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi – Journal of Qualitative Research in Education*, 8(1), 379-406. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.8c.1s.16m>
- Çevik, A., & Muzaffer, N. (2022). Yabancılar Türkçe öğretimi kitaplarında kullanılan kelime öğretimi etkinliklerindeki kelimelerin incelenmesi (yedi iklim yabancılar için Türkçe öğretim seti b1-b2 seviyesi). *International Journal of Languages' Education and Teaching*, 10(1), 30-47. <https://doi.org/10.29228/ijlet.57282>
- Demirel, M. V. (2013). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere kelime öğretiminde farklı kelime gruplarının kullanımının etkisi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 2(4), 286-299. <https://doi.org/10.7884/teke.220>
- Dumanlı Kadızade., E. (2015). Yabancılar Türkçe öğretiminde akıllı telefon uygulamaları üzerine inceleme. *The Journal of Academic Social Science*, 10(10), 742-752. <https://doi.org/10.16992/ASOS.574>
- Duolingo (2023). Q2FY23 Press Release. <https://investors.duolingo.com/financials#Quarterly-Results>.
- Erol, S. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde söz varlığı ve sözcük öğretimi üzerine bir değerlendirme: 1981-2021 lisansüstü tezler. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 6(1), 103-120. https://doi.org/10.17932/IAU.TOMER.2016.019/tomer_v06i1005
- Erol, S., Erdem, İ., & Akkaya, A. (2021). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Eğitsel Oyunların Kullanımının Akademik Başarı, Tutum ve Kalıcılığa Etkisi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(Özel Sayı), 166-183. <https://doi.org/10.35675/befdergi.850249>
- Flick, U. (2013). Mapping the field. In U. Flick (Ed.), *The SAGE handbook of qualitative data analysis* (pp. 3-18). Sage.
- Göçen, G. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretimi. İçinde E. Boylu ve H. Güngör (Ed.) *Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde kelime öğretimi* (ss. 425-481). Ankara.
- Gökdayı, H. (2016). Yabancılar Türkçe öğretiminde sözcük öğretimi ve kalıp sözler. *Electronic Turkish Studies*, 11(19). 379-394. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies>

- Göker, M. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde uzaktan eğitim web sitelerinin kullanılabilirlik açısından incelenmesi (3 dakikada Türkçe örneği)* (Tez No: 584763) [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Griffiths, C. (2008). Strategies and good language learners. In C. Griffiths (Ed.), *Lessons from good language learners*, 83–98. Cambridge University Press. <http://dx.doi.org/10.1017/CBO9780511497667.009>
- Guclu, B., Arslan, M., & Ustunyer, I. (2017). Teaching vocabulary in Turkish language for foreigners at beginner level using suggestopedia. *International Journal of Research in Social Sciences*, 7(11), 36-43.
- Gücüyeter, B. & İskender, M.E. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe yazma öğretiminde anlık mesajlaşma programlarının kullanımı: Whatsapp uygulaması örneği. *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 14(2), 571-590.
- Gücüyeter, B., & İskender, M. E. (2022, Mayıs). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde mobil uygulamalar: Dijitalleşmenin neresindeyiz? [Bildiri sunumu]. *III. Uluslararası Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Sempozyumu*, İstanbul.
- Gücüyeter, B., Şeref, İ., & Karadoğan, A. (2019). Tutor destekli öğretim modeli'nin yabancı öğrencilerin Türkçe konuşma becerilerine ve kaygı düzeylerine etkisi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* (64), 535-552. <https://doi.org/10.14222/Turkiyat4054>
- Gülcü, İ. (2015). *Yabancı dil olarak mobil destekli Türkçe kelime öğretimi* (Tez No: 391272) [Doktora tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Gün, M., Bilgen, M. (2022). Yabancılar Türkçe öğretiminde kelime öğretirken kullanılabilecek bir artırılmış gerçeklik uygulaması örneği: Aurasma. *International Journal of Language Academy*, 10(4). 60-70, <http://dx.doi.org/10.29228/ijla.64591>.
- Gürdal, A., & Arslan, M. (2011, Mayıs). Oyun ve bulmaca etkinlikleriyle yabancılar Türkçe kelime öğretim yöntemi. *1st International Conference on Foreign Language Teaching and Applied Linguistics (FLATAL'11)*, Sarajevo, Bosna-Hersek.
- Hamzadayı, E., & Bayat, N. (2015). The effect of contextualizing strategy on vocabulary learning in teaching Turkish language to foreigners. *Journal of Human Sciences*, 12(1), 1440-1458. <https://doi.org/10.14687/ijhs.v12i1.3213>
- Hasançebi, B., Terzi, Y., & Küçük, Z. (2020). Madde güçlük indeksi ve madde ayırt edicilik indeksine dayalı çeldirici analizi. *Gümüşhane Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 10(1), 224-240. <https://doi.org/10.17714/gumusfenbil.615465>
- Horwitz, E. (2001). Language anxiety and achievement. *Annual Review of Applied Linguistics*, 21, 112-126. <https://doi.org/10.1017/S026719050100007>
- İlgar, M. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde e-öğrenim yoluyla kelime öğretimi* (Tez No: 349036) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- İbili, Z. (2015). *Selanik Aristoteles üniversitesindeki öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenmeye karşı tutum ve motivasyonlarının araştırılması* (Tez No: 395892) [Doktora tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- İşcan, A. (2017). Using films in vocabulary teaching of Turkish as a foreign language. *Journal of Education and Training Studies*, 5(5), 27-35. <https://doi.org/10.11114/jets.v5i5.2245>

- İnal, E. & Arslanbaş, F. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde iletişim odaklı web 2.0 araçları ve uygulama örnekleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(Özel Sayı), 228-249. <https://doi.org/10.35675/befdergi.850781>
- İnal, M., & Çakır, R. (2021). Yabancı dil olarak türkçe öğretiminde çoklu ortam materyallerinin kullanımı. *Journal of Interdisciplinary Education: Theory and Practice*, 3(2), 87-112. <https://doi.org/10.47157/jietp.954946>
- İnalöz, A. B. ve Yılmaz, K. (2023). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçe öğrenme tutumları ile Türkçe öğrenmeye yönelik motivasyon engelleri arasındaki ilişkiler. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(1), 62-76. <https://doi.org/10.33206/mjss.1101078>
- İnan, K. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde çevrim içi iş birlikli görev tasarlama. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(Özel Sayı), 74-90. <https://doi.org/10.35675/befdergi.846707>
- Kaptan, F. (1998). Fen öğretiminde kavram haritası yönteminin kullanılması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(14), 95-99.
- Kara Özkan, N., & Nurlu, M. (2019). Implementation of context-based vocabulary teaching method in Turkish language instruction for foreigners. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 15(3), 1139-1154. <https://doi.org/10.17263/jlls.631555>
- Kara Özkan, N., & Nurlu, M. (2020). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde bağlam temelli kelime öğretim yöntemi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (56), 385-410.
- Kara, K., & Açıkan, M. N. (2022). Kırgız öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe öğrenme kaygıları. *Dil Dergisi*, 173(1), 7-25. <https://doi.org/10.33690/dilder.858739>
- Kara, M. (2010). Oyunlarla yabancılara Türkçe öğretimi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27, 407-421.
- Karabulut, A. (2020). *Süreçsel modele dayalı etkinliklerin 8. sınıf öğrencilerinin okuduğunu anlama becerilerine etkisi: karma yöntem çalışması* (Tez No. 628700) [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karadağ, Ö. (2019). *Kelime öğretimi*. (2. baskı). Pegem Akademi.
- Karagöl, E. (2020). The effects of vocabulary notebook strategy on the teaching of vocabulary in teaching Turkish as a foreign language, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 9, 745-778.
- Karatay, H. (2007). Kelime öğretimi. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty (GUJGEF)*, 27(1), 141-153.
- Kartal, M., & Yeşil, Y. (2021). Avrupa dilleri öğretimi ortak çerçeve metni doğrultusunda a1-a2 düzeyinde kelime hazinesi geliştirmeye yönelik bulmaca örneği. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 10(30), 607-624.
- Koçer, Ö. (2015). *Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin süreç odaklı motivasyon ve benlik algılarına yönelik çoklu biyografik durum çalışması* (Tez No:399331) [Doktora tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kolb, L. (2006). *From toy to tool: Audioblogging with cell phones. Learning & Leading with Technology*, 34(3), 16-20.
- Korkmaz, Z. (1992). *Grammer terimleri sözlüğü*. (1. baskı). Türk Dil Kurumu Yayınları.

- Kurtoğlu, U. (2021). *Vocabulary teaching through web 2.0 tools: a comparison of kahoot! and quizlet* (Tez No: 705495) [Yüksek lisans tezi, Trakya Üniversitesi, Edirne]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kurudayıoğlu, M., & Zorpuzan, R. (2019). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Anlamsal Haritalama Tekniğinin Kelime Öğretimi Üzerine Etkisi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), 1010-1028. <https://doi.org/10.16916/aded.611194>
- Laufer, B. (1998). The Development of passive and active vocabulary in a second language: Same or different?. *Applied Linguistics*, 19(2), 255-271.
- Lim, D. H. (2004). Cross cultural differences in online learning motivation. *Educational Media International*, 41(2), 163-173.
- Liu, M., & Huang, W. (2011). An exploration of foreign language anxiety and English learning motivation. *Education Research International*, (1), 493167. <https://doi.org/10.1155/2011/493167>
- López-Campillo, R.M (1995). Teaching and learning vocabulary: An introduction for English students. *Ensayos: Revista de la Facultad de Educación de Albacete*, (10), 35-50.
- MacIntyre, P. D. and Gardner, R. C. (1994). The subtle effects of language anxiety on cognitive processing in the second language. *Language Learning*, 44, 283-305. <https://doi.org/10.1111/j.1467-1770.1994.tb01103.x>
- Maden, A. (2020). Ortaokul öğrencilerinin sözcük öğrenmeye yönelik motivasyon düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Education Sciences (NWSAES)*, 15(2), 34-48. <https://doi.org/10.12739/NWSA.2020.15.2.1C0697>
- Maden, S., & Dincel, Ö. (2015). İnformal öğrenme yaklaşımının yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretimine etkisi. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(206), 30-53.
- Maden, S., Altunbay, M., & Dinçel, Ö. (2016). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde sözcük öğretimi uygulamaları: Kavram haritası örneği. *Milli Eğitim Dergisi*, 45(210), 477-488.
- Memiş, M. (2019). Yabancılar Türkçe öğretenlerin başvurdukları kelime öğretim stratejilerinin belirlenmesi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(28), 275-300. <https://doi.org/10.35675/befdergi.643415>
- Memiş, M. R. (2018). Impact of derivational morpheme teaching on vocabulary of the students learning Turkish as a foreign language. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 47(2). <https://doi.org/10.14812/cufej.399191>
- Metin, M. (2014). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri* (1. baskı). Pegem Akademi.
- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2019). *Türkçe dersi öğretim programı (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. sınıflar)*. MEB Yayınları.
- Nation, P. (2001). *Learning vocabulary in another language*. (1. edition). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139524759>
- Nation, P. (2006). How large a vocabulary is needed for reading and listening? *The Canadian Modern Language review*, 63(1). 59-82.
- Okur, A. & Demirdöven, G. H. (Ed.). (2023). *Yabancı dil olarak dijital Türkçe öğretimi*. Sakarya Üniversitesi Yayınları.
- Okur, A., & Göçen, G. (2019). Türkçenin sözcük öğretimi. İçinde A. Okur & G. Göçen (Ed), *Söz varlığı ve sözcük öğretiminin önemi* (ss. 19-36). Nobel.

- Onur, Er., Biçer, N., & Bozkırlı, K., Ç. (2012). Yabancılar Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunların ilgili alan yazını ışığında değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*, 1(2), 51-69.
- Ören, Z. (2021). *Türkçenin ikinci dil olarak öğretiminde bilgisayar destekli göreve dayalı yazma öğretimi* (Tez No: 686443) [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Özbay, M. (2007). *Türkçe özel öğretim yöntemleri II*. Öncü Kitap.
- Plano-Clark, V. L., & Creswell, J. W. (2015). *The mixed methods reader*. (2. edition). Sage.
- Raffard, C. A., & Başoğlu, D. A. (2021). Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretimi. İçinde E. Boylu & H. Güngör (Ed), *Web ve mobil destekli uzaktan Türkçe öğretimi uygulamaları* (ss. 61-75). Ankara.
- Saydam, M. & Çangal, Ö. (2018). Yabancılar Türkçe öğretiminde etkin katılımlı ders dışı etkinliklerin öğrenci motivasyonuna etkisi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi [Journal of Theoretical Educational Science]*, 11(2), 342-358. <https://doi.org/10.30831/akukeg.384971>
- Sevim, O. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenmeye yönelik motivasyon: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi* (65), 567-586. <https://doi.org/10.14222/Turkiyat4170>
- Sevim, O. (2019). Yabancıların Türkçe öğrenme kaygıları ölçeği: Güvenirlik ve geçerlik çalışması. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(28), 253-274. <https://doi.org/10.35675/befdergi.642780>
- Stockwell, G. (2022). *Mobile assisted language learning: concepts, contexts and challenges*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Sur, E., & Çalışkan, G. (2021). Suriyeli göçmenlerin yabancı dil olarak Türkçe öğreniminde karşılaştıkları sorunlar. *Milli Eğitim Dergisi*, 50(1), 27-49. <https://doi.org/10.37669/milliegitim.958914>
- Şentürk, L. & Şentürk, N. (2012). Effect of cooperative learning to teach vocabulary in Turkish as a second language course. *Avrasya İncelemeleri Dergisi*, 1(2), 363-80.
- Şenyiğit, Y., & İnce, B. (2015). Context based at a glance to teaching word in teaching Turkish to foreigners in “Yeni Hitit” books. *Journal of Human Sciences*, 12(2), 965-979. <https://doi.org/10.14687/ijhs.v12i2.3071>
- Şimşek, R., & Gün, M. (2021). A corpus-based proposal for the vocabulary to be taught at A1 level in the teaching of Turkish as a foreign language. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 16(1), 356-373. <https://doi.org/10.29329/epasr.2020.334.19>
- Tashakkori, A., & Teddlie, C. (1998). *Mixed methodology: Combining qualitative and quantitative approaches*. Applied Social Research Methods Series (46). Sage.
- Taşkın, Y. (2023). Yabancılar Türkçe öğretiminde kelime hazinesi bakımından A1 seviyesi üzerine bir durum tespiti. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi* (34), 88-101. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1316133>
- Tekin, H. (1994). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Yargı Kitap ve Yayınevi.
- Tıraşoğlu, C. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde söz varlığını geliştirmeye yönelik web 2.0 araçları: Kahoot! örneği* (Tez No: 552897) [Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi, Antalya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Turan, L., & Uyumaz, F. (2018). Okuma eğitimi. İçinde O. Sevim & Y. Söylemez (Ed.), *Bellek ve özellikleri* (ss. 25-40). Nobel.

- Türker, M. S., & Ayten, G. (2018). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde blog kullanımının okuma becerisine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları (HÜTAD)*, (28), 191-213.
- TYDÖP. (2020). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretim programı*. TMV Yayınları.
- Uğur, F., & Azizoğlu, N. İ. (2016). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarının sözcük öğretimi açısından değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 4(1), 151-166. <https://doi.org/10.16916/aded.70541>
- Uzdı Yıldız, F., & Bilgisu, F. (2023). Metaverse araçları çocuklara yabancı dil olarak Türkçe öğretirken nasıl kullanılabilir? *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 8(2), 271-294. https://doi.org/10.17932/IAU.TOMER.2016.019/tomer_v08i2004
- Ünlü, B. F. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sanal gerçekliğin amaç odaklı dil öğretimine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, (5), 57-76.
- Yeşil, F., & Kocasavaş, Y. (2023). Yabancı dil olarak Türkçenin ve ingilizcenin ileri seviye öğretiminde kelime etkinliklerinin incelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi* (37), 196-224. <https://doi.org/10.29000/rumelide.1406049>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (6. baskı). Seçkin.
- Yıldırım, Ö. (2023). *Yabancılar Türkçe öğretiminde mobil uygulamaların kelime öğretimine etkisi* (Tez No: 830286) [Doktora tezi, Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Yılmaz, F., & Arslan, S. B. (2014). Çomü Tömer'de Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin motivasyon kaynakları ve sorunları. *Electronic Turkish Studies*, 9(6), 1181-1196. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6889>
- Yılmaz, O. (2015). Türkiye Türkçesi öğrenen Kazakistanlıların karşılaştıkları sorunlar. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (37), 257-277.
- Yurdugül, H., & Sırakaya, A. D. (2013). Çevrimiçi öğrenme hazır bulunuşluluk ölçeği: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 38(169), 391-40.

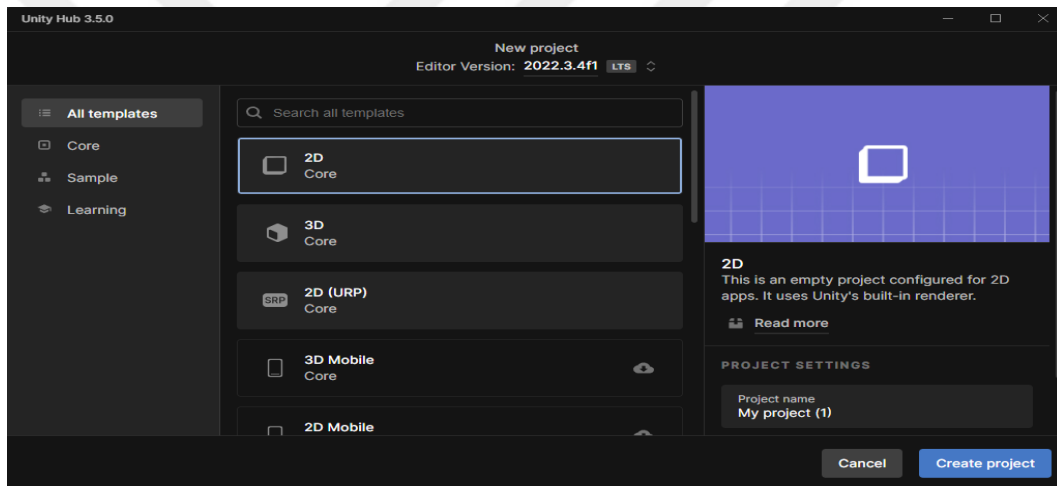
EKLER

EK-1. CTMKO Uygulamasının Geliştirilme Aşamaları

Yazılım, Türkiye’de bulunan profesyonel bir şirket tarafından geliştirildi. Yazılım geliştirilmesi Test Aşamasında pilot uygulama yapıldı. Pilot uygulamada, kullanıcılardan gelen geri bildirimlere göre kodlama aşamasına ait gerekli düzeltmeler yapıldı. Yazılıma ait kodlama aşaması aşağıda adım adım ve şekillerle gösterilmiştir.

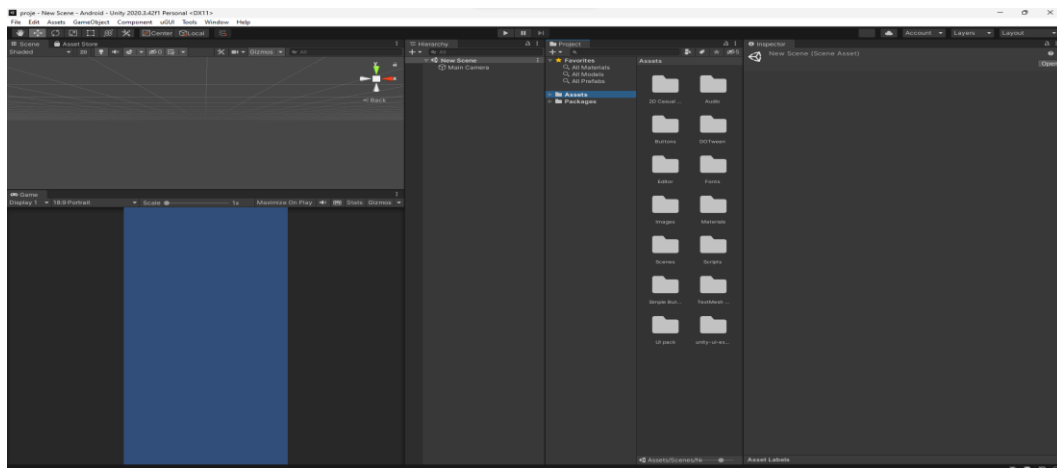
CTMKO uygulaması geliştirilirken ilk olarak Unity programı üzerinden yeni bir proje oluşturuldu.

Şekil 24. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 1

Karşımıza gelen boş erkanda Scenes kısmına girip kaç adet sahne kullanılması gerekiyor ise o sayıda sahne oluşturuldu.

Şekil 25. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 2

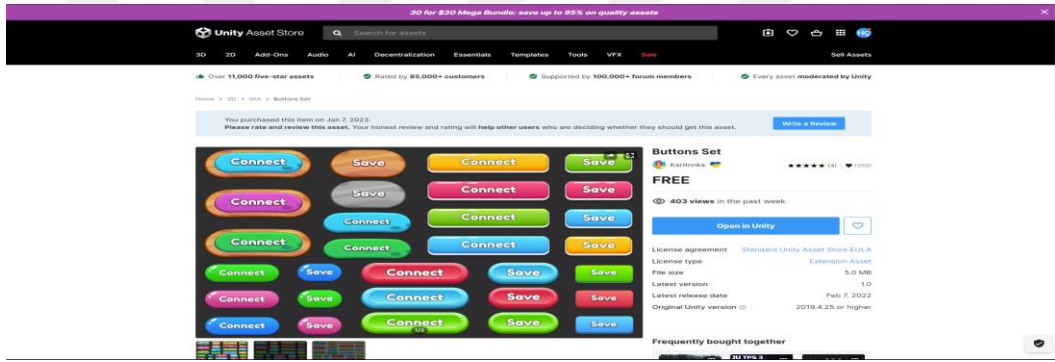
Kullanılan sahneler aşağıdaki görselde verilmiştir.

Şekil 26. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 3

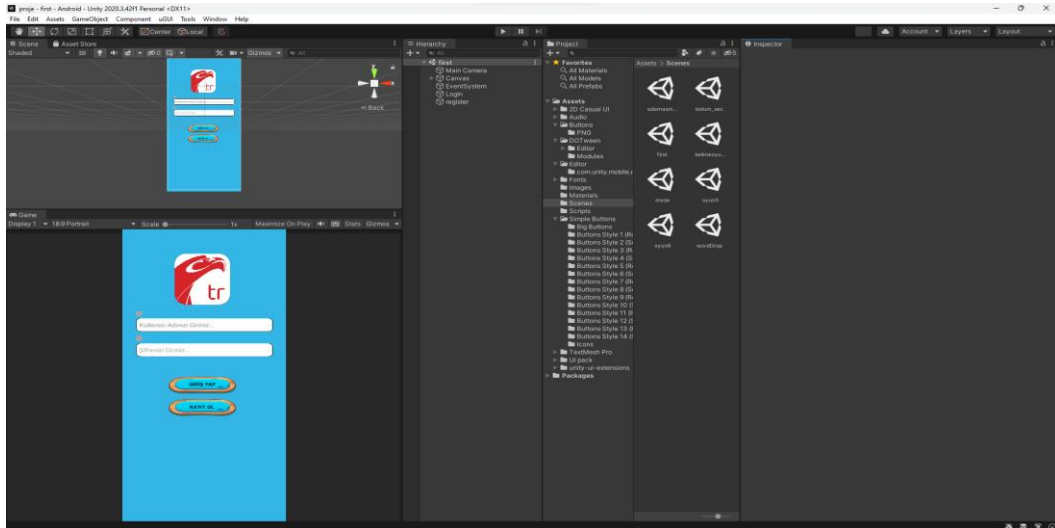
Ardından assetstore.unity.com sitesi üzerinden projede kullanılacak olan gerekli assetler projeye eklendi.

Şekil 27. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 4

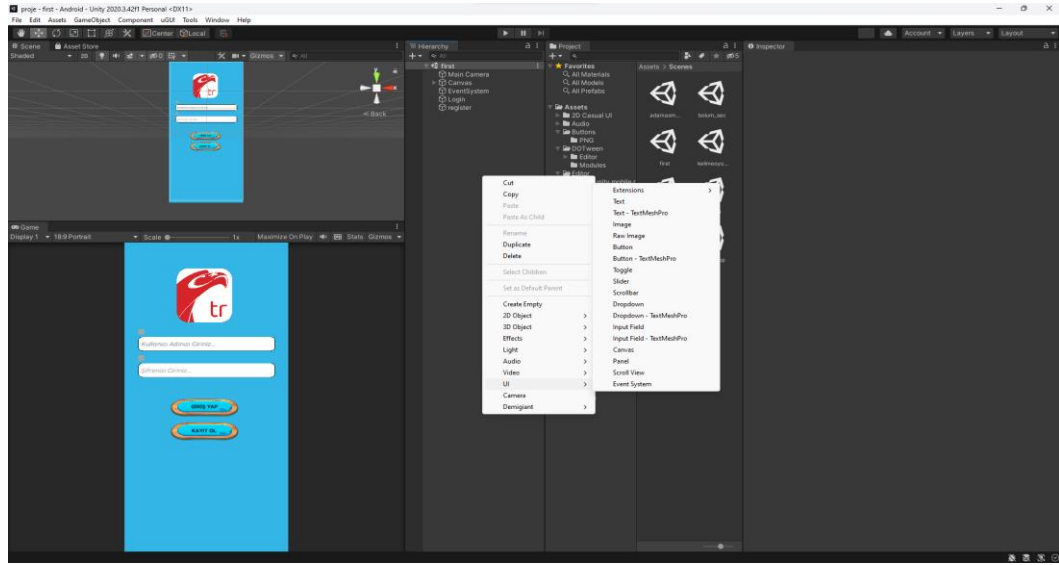
GİRİŞ

Şekil 28. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 5

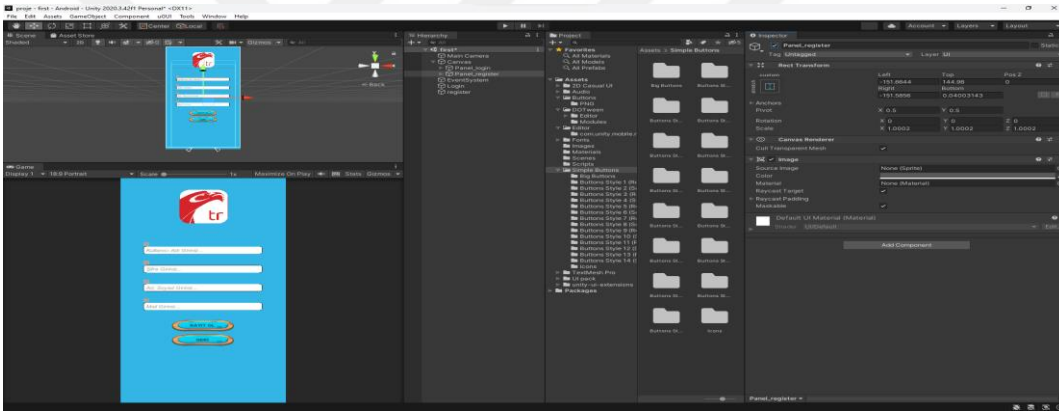
Hierarchy kısmından gerekli öğeler ve tasarımlar eklenerek sayfa oluşturuldu.

Şekil 29. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 6

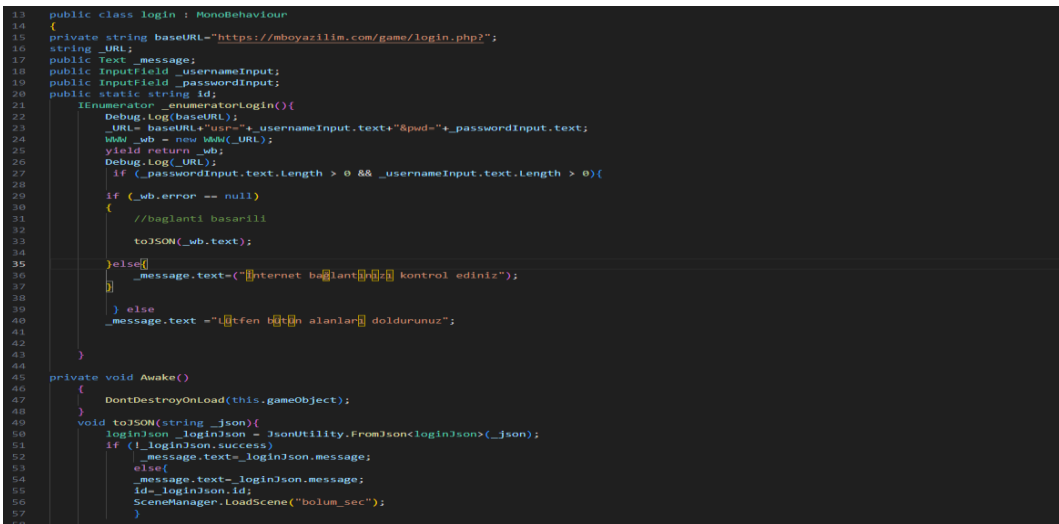
Aynı sayfa içerisine “kayıt ol” kısmı da gömüldü.

Şekil 30. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 7

Giriş yapılabilmesi için sunucuda bulunan veri tabanına gerekli olan sorguların yollanması.
Hata alınması durumunda hata sonucunun verilmesi.

Şekil 31. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 8

Sunucudan alınan verileri daha rahat kullanabilmek için JSON formatında alındı.

Şekil 32. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 9

```
1 using System.Collections;
2 using System.Collections.Generic;
3 using System;
4 public class loginJson
5 {
6     public bool success;
7     public string message;
8     public string name;
9     public string email;
10    public string id;
11 }
12
```

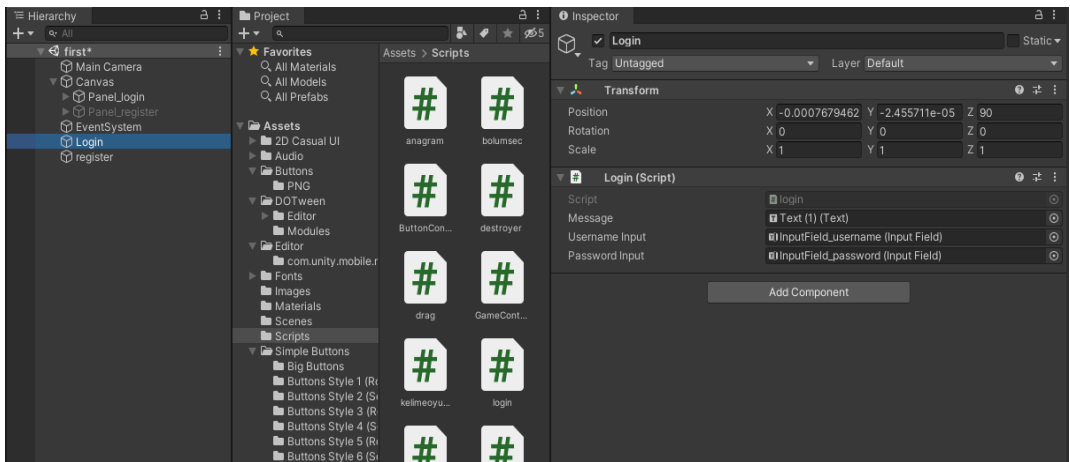
Kaydolunabilmesi için veri tabanına eklenmesi gereken verilerin gönderilmesi.

Şekil 33. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 10

```
14 public class Register : MonoBehaviour
15 {
16     public InputField usernameField;
17     public InputField passwordField;
18     public InputField emailField;
19     public InputField nameField;
20     public Text _message;
21
22     public void cal(){
23
24
25     if(usernameField.text.Length > 0 && passwordField.text.Length > 0 && emailField.text.Length > 0 && nameField.text.Length > 0)
26     StartCoroutine(KayitOl());
27     else
28     _message.text = "Lütfen boş alanları doldurunuz !";
29
30
31 }
32
33 IEnumerator KayitOl()
34 {
35     WWWForm form = new WWWForm();
36     form.AddField("username", usernameField.text);
37     form.AddField("name", nameField.text);
38     form.AddField("password", passwordField.text);
39     form.AddField("email", emailField.text);
40
41     using (UnityWebRequest www = UnityWebRequest.Post("https://mboyazilim.com/game/register.php", form))
42     {
43         yield return www.SendWebRequest();
44
45         if (www.result != UnityWebRequest.Result.Success)
46         {
47             Debug.Log(www.error);
48         }
49         else
50         {
51             _message.text = "Kayıt Başarılı !";
52             _message.text=www.downloadHandler.text;
53
54         }
55     }
56
57 }
58
59 }
60
```

Gerekli kodlar yazıldıktan sonra her bir buton için açılan fonksiyonlara gerekli atamalar yapıldı. Öncelikle boş bir Obje oluşturup yazılan Scripti(kod) objenin içine atıldı ki butonlarda kullanılabilsin. Oluşturulan değişkenlere gerekli objeleri eklendi. Bu kısım aşağıda belirtildi. Bütün etkileşimli öğelerde bu yol izlendi.

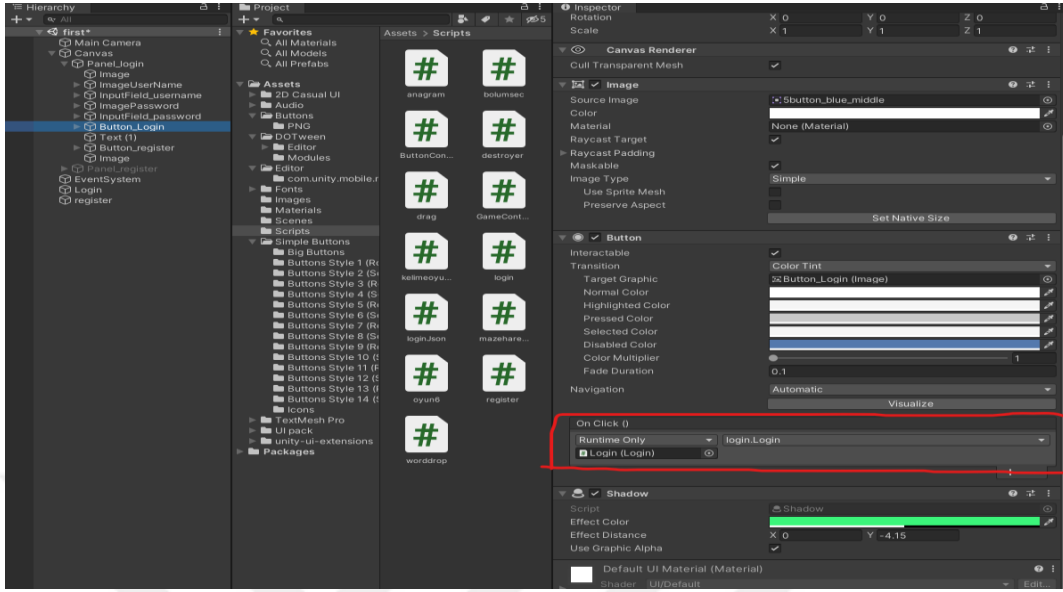
Şekil 34. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 11

Ardından Buttonlara On Click aktif edildiğinde yapılması gereken işlemin fonksiyonu eklendi. Bu fonksiyonlar eklenen kod görüntülerinde mevcuttur. Bu sayfada ek olarak butona basıldığı

an değil giriş yapılabilirdiği an sayfanın değişmesi için diğer sayfalardan ayrı olarak eğer giriş yapılırsa sayfa değiştir kısmı eklendi (sarı alan). Örneğin;

Şekil 35. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 12

Şekil 36. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 13

```

17 public Text _message;
18 public InputField _usernameInput;
19 public InputField _passwordInput;
20 public static string id;
21 IEnumerator enumeratorLogin(){
22     Debug.Log(baseUrl);
23     _URL= baseUrl+"usr="+_usernameInput.text+"&pwd="+_passwordInput.text;
24     WWW_wb = new WWW(_URL);
25     yield return _wb;
26     Debug.Log(_URL);
27     if (_passwordInput.text.Length > 0 && _usernameInput.text.Length > 0){
28
29         if (_wb.error == null)
30         {
31             //baglanti basarili
32             toJSON(_wb.text);
33
34         }else{
35             _message.text="İnternet bağlantı kontrol ediniz";
36         }
37     } else
38     _message.text ="Lütfen boş alanlar doldurunuz";
39
40 }
41
42
43
44
45 private void Awake()
46 {
47     DontDestroyOnLoad(this.gameObject);
48 }
49 void toJSON(string _json){
50     loginJson = JsonUtility.FromJson<loginJson>(_json);
51     if (!loginJson.success)
52         _message.text=_loginJson.message;
53     else{
54         _message.text=_loginJson.message;
55         id=_loginJson.id;
56         SceneManager.LoadScene("bolum_sec");
57     }
58 }
59
60
61
62 public void Login(){
63     StartCoroutine(_enumeratorLogin());
64 }

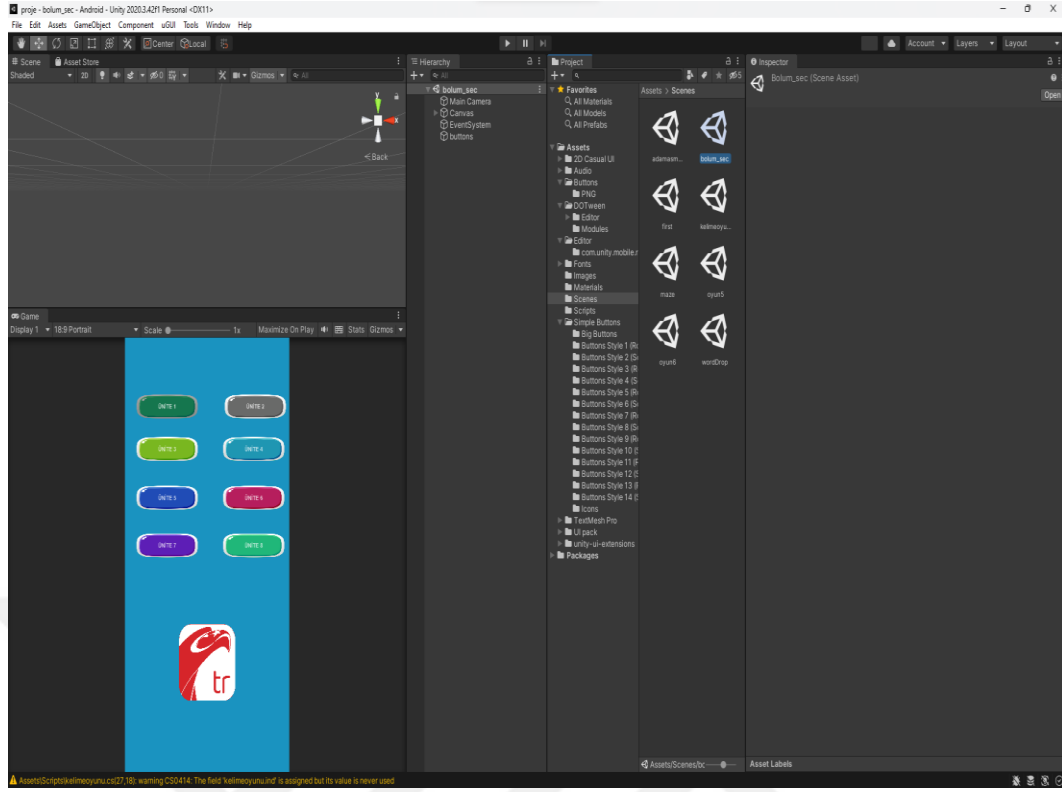
```

Bütün butonlarda aynı işlem uygulandı.

BÖLÜMLERİN SEÇİMİ

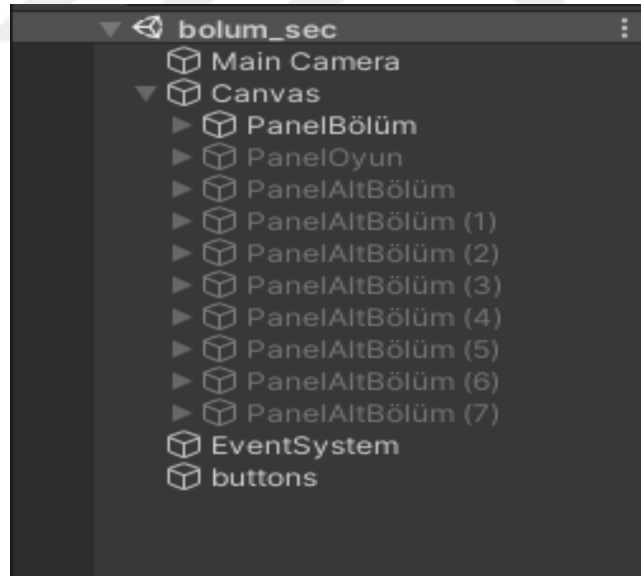
Bölümlerin seçilebilmesi için gerekli butonlar eklendi. Gerekli arka planlar ve tasarımları ilk sayfada olduğu gibi eklendi.

Şekil 37. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 14

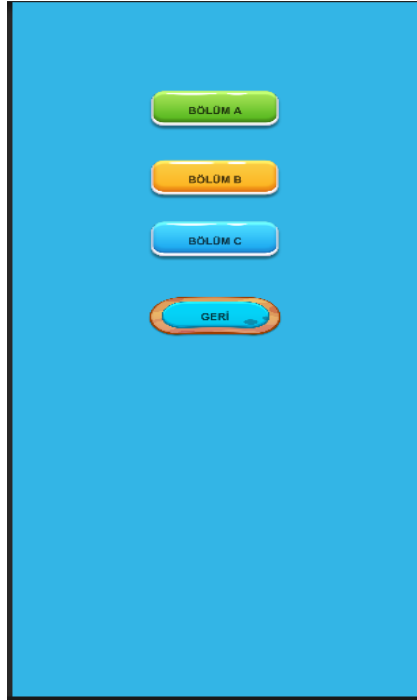

Her bir bölümün 3 adet alt bölümü bulunduğu için toplamda 8 adet alt bölüm oluşturuldu.

Şekil 38. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 15

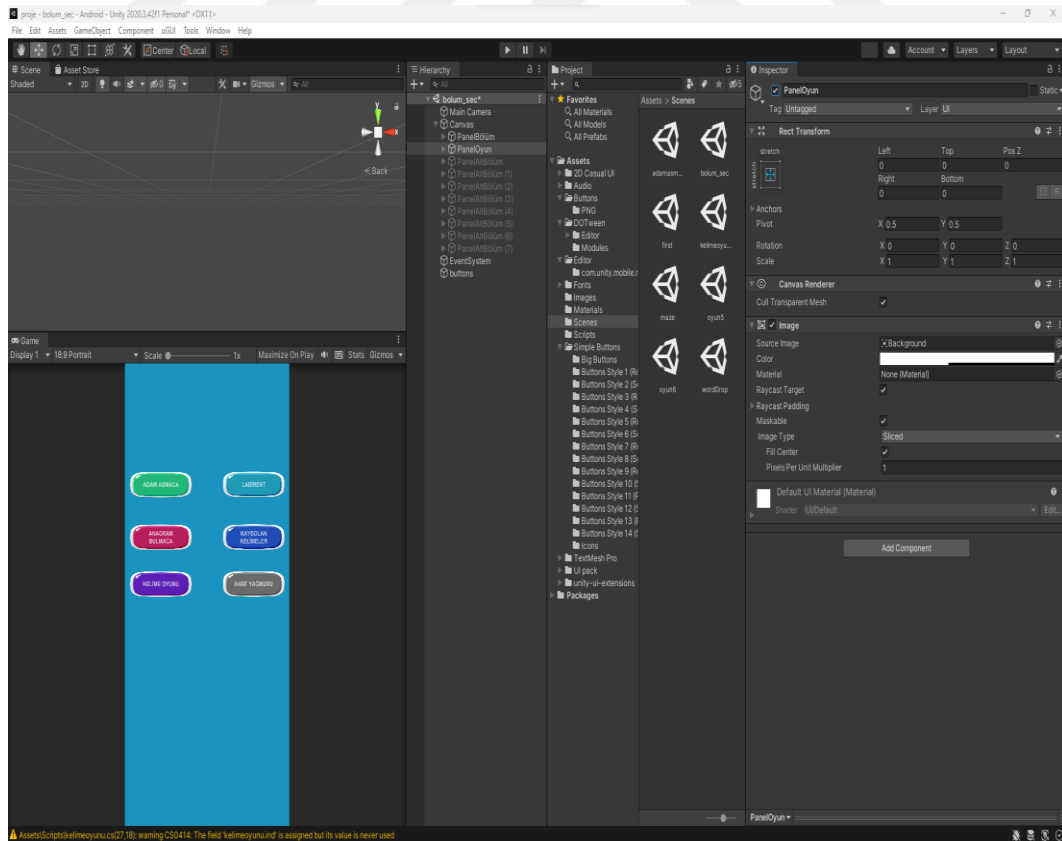

Şekil 39. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 16

Bölümler seçildikten sonra hangi oyunun seçileceği kısım da aynı şekilde butonlar eklenerek oluşturuldu.

Şekil 40. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 17

Bu kısımda her bir buton kendine has bir fonksiyon ile çalışmaktadır. Bu fonksiyonlar hangi kelime grubu ile oyunun oynanacağını belirlemektedir.

Şekil 41. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 18

```
public void fonka1(){
    words=a1;
    wordsA=a1a;
}

public void fonka2(){
    words=a2;
    wordsA=a2a;
}

public void fonka3(){
    words=a3;
    wordsA=a3a;
}

public void fonka4(){
    words=a4;
    wordsA=a4a;
}

public void fonka5(){
    words=a5;
    wordsA=a5a;
}

public void fonka6(){
    words=a6;
    wordsA=a6a;
}

public void fonka7(){
    words=a7;
    wordsA=a7a;
}
```

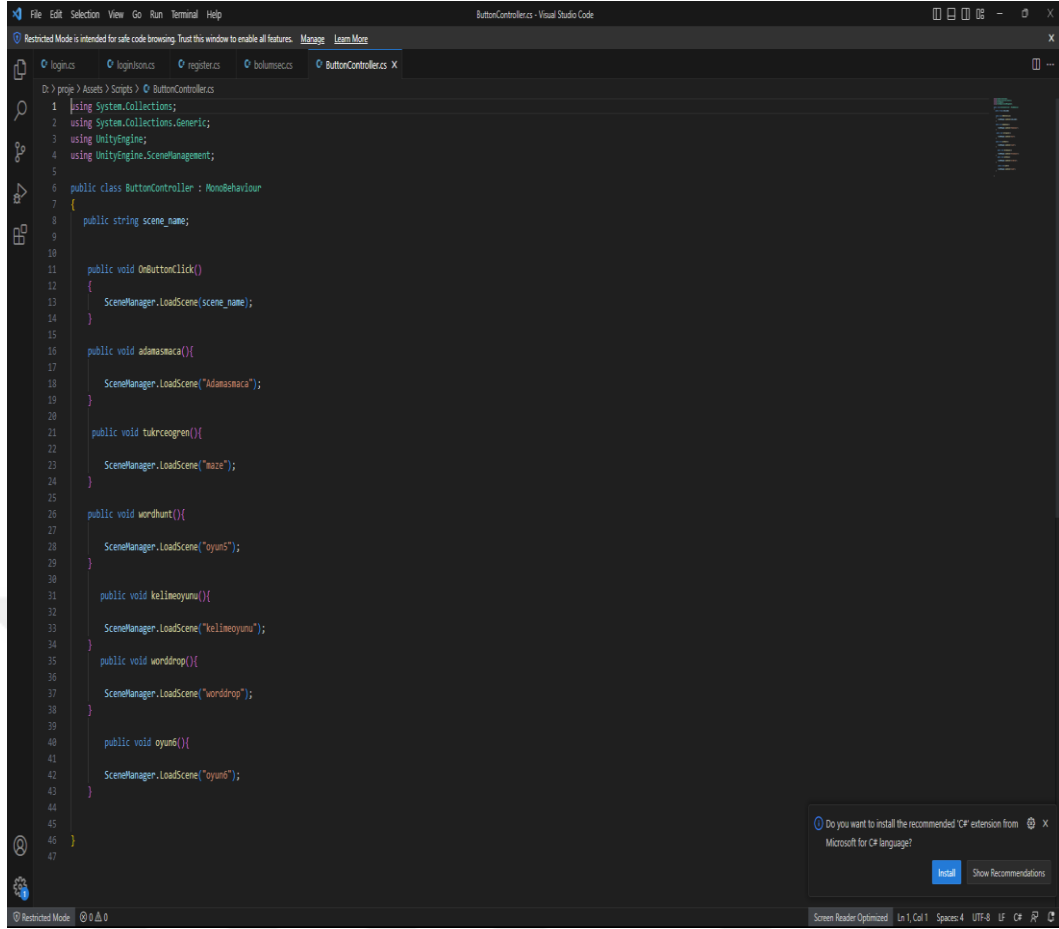
Aşağıdaki kod parçasında butonlardaki seçimler sonucunda Static olarak oluşturulan dizilerin diğer sayfalara yollanması için gerekli oluşturmaların yapıldığı görülebilir.

Şekil 42. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 19

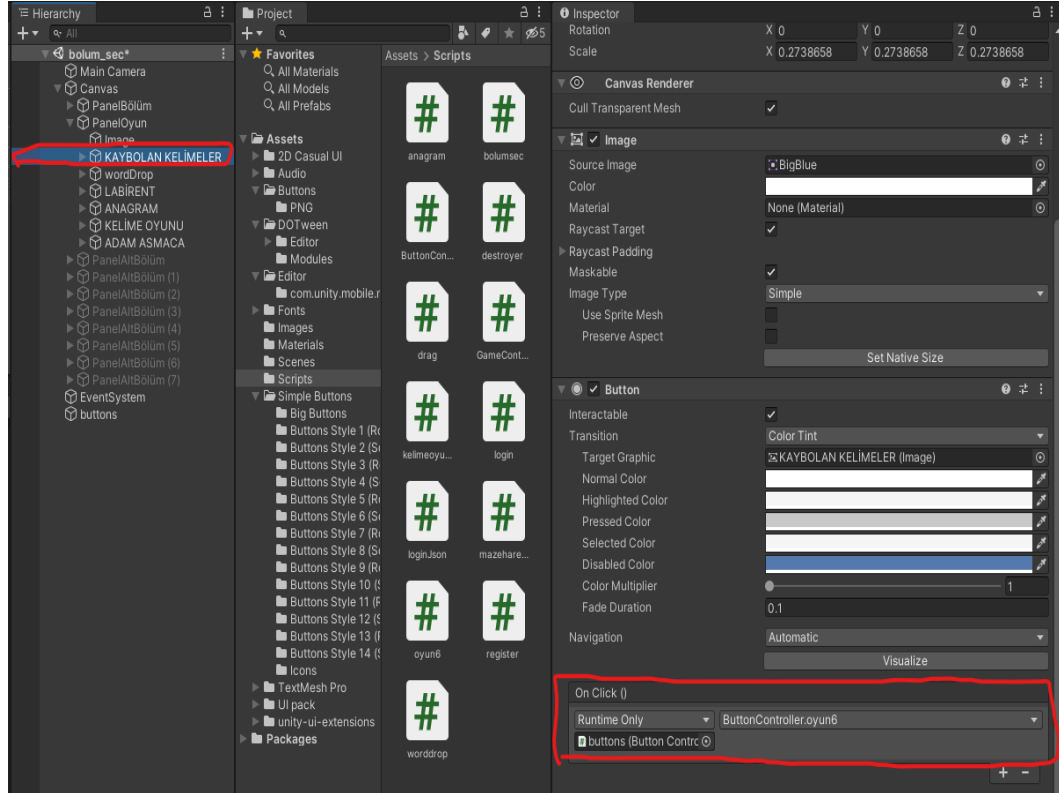
```
public static string[] words;
public static string[] wordsA;
public static string[] a1={"Resim","Sergi","İlkokul","Plan","İş","Başlamak","Gelecek","Meslek","Ortaokul","Kariyer","Çalışmak","Çizmek"};
public static string[] a1a={"Resim yapan sanatçı",
    "Alıcının görmesi , seçmesi için dizilmiş şeylerin tümü",
    "İlk mektep , iptidal mektep",
    "Bir işin, bir eserin gerçekleştirilmesi için uyulması tasarlanan düzen ",
    "Birinden istenen hizmet veya birine verilen görev",
    "Bir işe girmek , harekete geçmek",
    "Daha gelmemiş , yaşanacak zaman , istikbal, atıl",
    "Uğraş",
    "Eğitim yoluyla bir yandan hayata bir yandan da liseye hazırlayan okul",
    "Bir meslekte zaman ve çalışmayla elde edilen aşama ",
    "Bir şeyi oluşturmak veya ortaya çıkarmak için emek harcamak",
    "Çizgi çekmek"
};
public static string[] b1={"Yakamak",
    "Anlatmak",
    "Dünyaya gelmek",
    "Hazırlamak",
    "Okumak",
    "Girmek",
    "Plan yapmak",
    "Yola çıkmak",
    "Seyahat etmek",
    "İstemek",
    "Dua etmek",
    "Vemek yapmak"
};
public static string[] b1a={"Su veya başka bir sıvı kullanarak bir şeyitemizlemek",
    "Bilgi vermek , izah etmek",
    "İnsan , doğmak",
    "Bir şeyi kullanılacak , yararlanılacak duruma getirme , kurmak",
    "Yazılmış bir metnin iletmek istediği şeyleri öğrenmek",
    "Dışarıdan içeriye girmek",
    "Yapılacak bir işi belli bir düzene göre düzenlemek",
    "Araca binmek üzere yol üstünde durmak",
    "Uzak yerleri görmek , yolculuk etmek",
    "İstek duymak , arzulamak",
    "Allah'a yalvarmak",
    "Ascinin yaptığı iş"
};
```

İlk olarak bu sayfada kullanılan ButtonController.cs isimli script içerisinde hangi sayfaya gitmek istendiğini belirten 7 adet fonksiyon bulunuyor. Bu fonksiyonlar 6 adet oyunu gösteren butonlara atandı bu sayede her bir script içerisinde tek tek yazmak yerine topluca yazılmış oldu.

Şekil 43. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 20

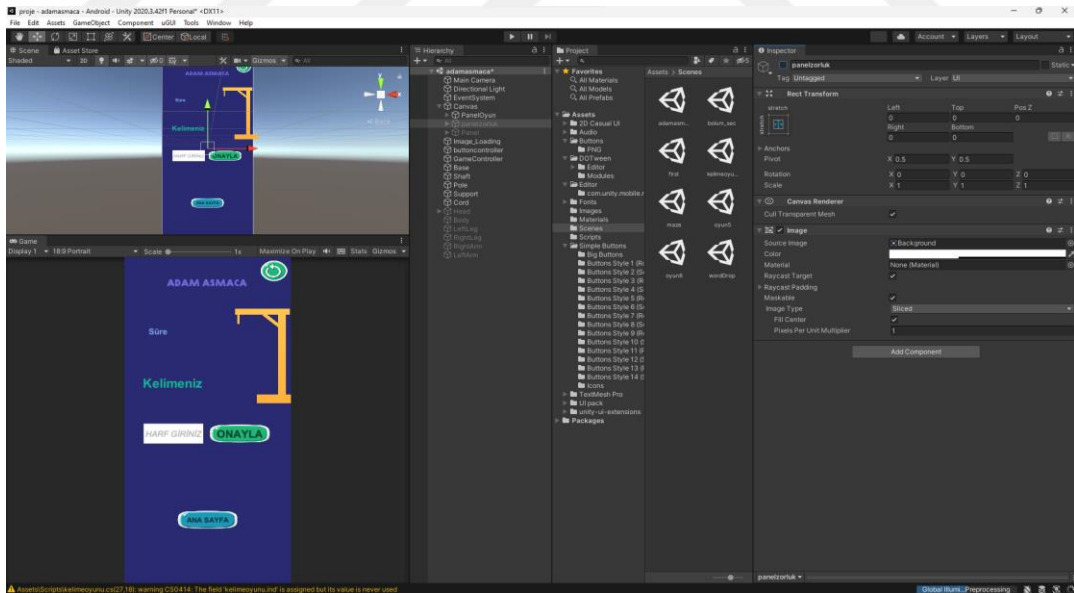
Şekil 44. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 21

Oyunumuzun puan hesaplamasında etkili olan zorluk seçimi menüsü ile başlayan bu sayfamız adam asmaca için gerekli olan objeler ile düzenlendi.

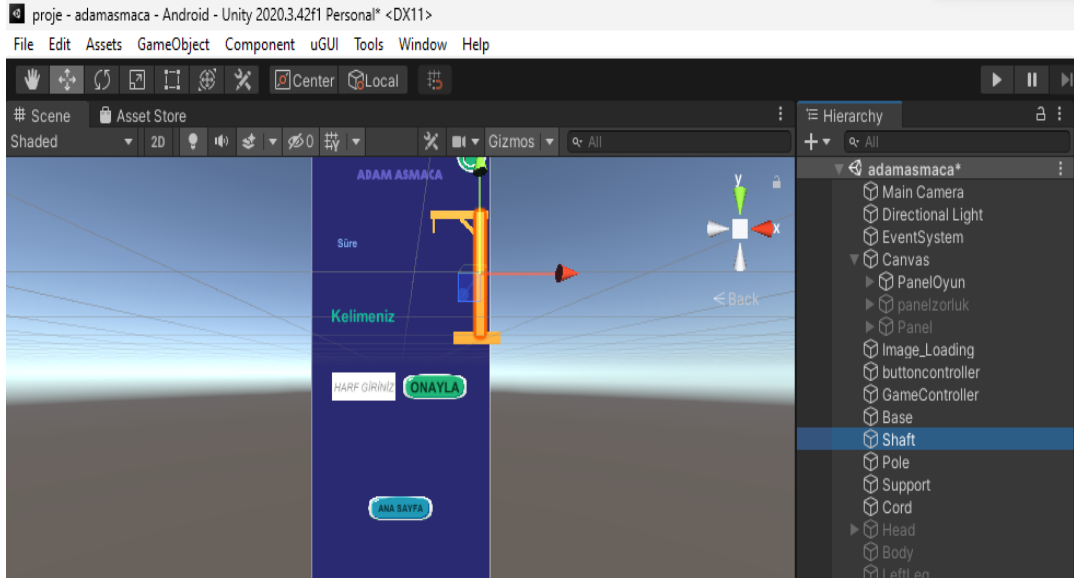
[illegible]

Şekil 46. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 23

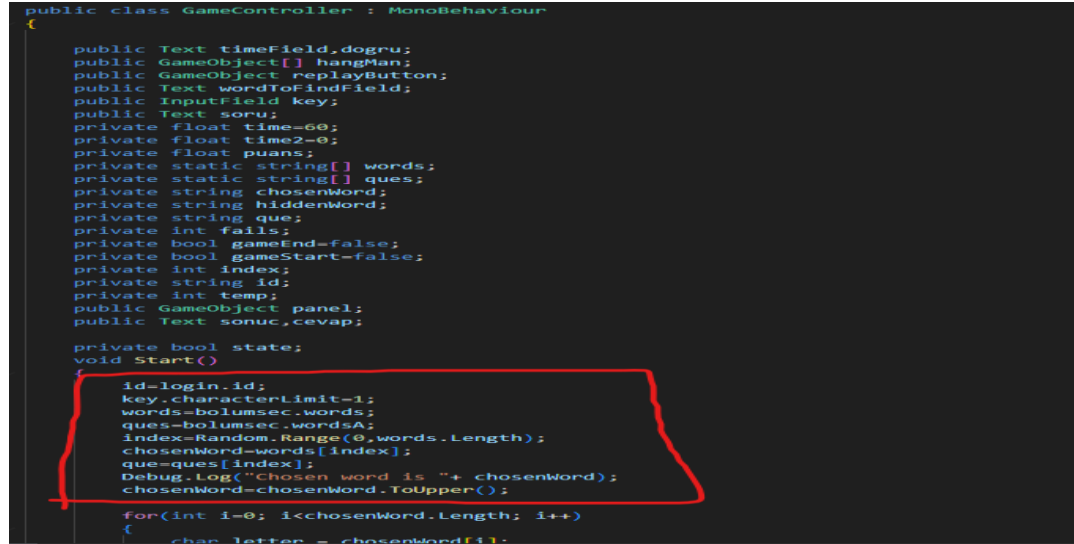
113

Şekil 47. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 24

Oyunun oynanabilmesi için gerekli kodlar aşağıda bulunuyor. Kırmızı alan bir önceki sayfada seçtiğimiz kelimeleri oluşturduğumuz static öğeler sayesinde bu sayfaya çağırmanızı sağlamaktadır. Ayrıca Giriş yapıldıktan sonra her oyunda kullanıcı id değeri saklanarak bu kullanıcıya özel olan kayıtlar tutulmaktadır. Start isimli fonksiyon oyun başlangıcında hangi id değerlerin kullanılması gerektiğini ayarlamak ile görevlidir. Bu oyunda ve bütün oyunlarda üst üste aynı kelime gelmemesi için bir kontrol mekanizması bulunuyor. Bu mekanizma İF bloğu içerisinde State değişkeni ile kontrol edilmektedir.

Şekil 48. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 25

Replay olarak adlandırılan fonksiyon oyunun yeniden başlatılması istendiğinde her şeyi sıfırlamak ile görevlidir. Update fonksiyonu bu oyunda ve bütün oyunlarda süre sayacını ve puanları anlık güncellemek ile görevlidir.

Şekil 49. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 26

```
void Update()
{
    soru.text=que;
    time2+=Time.deltaTime;

    if(gameEnd==false && gameStart==true)
    {
        time -=Time.deltaTime;
        timeField.text = time.ToString();
    }

    if(time<=0){
        gameEnd=true;
        panel.SetActive(true);
        sonuc.text="SİZİRENİZ BİTTİ KAYBETTİNİZ";
        cevap.text=chosenWord;
    }
}

public void replay(){
    hiddenWord="";
    dogru.text="";
    id=login.id;
    key.characterLimit=1;
    words=bolumsec.words;
    ques=bolumsec.wordsA;
    index=Random.Range(0,words.Length);
    chosenWord=words[index];
    que=ques[index];
    Debug.Log("Chosen word is "+ chosenWord);
    chosenWord=chosenWord.ToUpper();

    for(int i=0; i<chosenWord.Length; i++)
    {
        char letter = chosenWord[i];
        Debug.Log(letter);

        if(char.IsWhiteSpace(letter))
        {
            hiddenWord+=" ";
        }else{
            hiddenWord+="_";
        }
    }
}
```

Finish fonksiyonu oyunun bittiği anda çalışmak ve puanı hesaplamak için aynı zamanda puanı veri tabanına kaydetmek için sendData Enumaratorünü çalıştırmak ile görevlidir. SendData enumeratorü kullanıcı bilgilerine göre o kullanıcının oyun içerisinde geçirdiği süreyi ve puanı kaydetmeyi sağlamaktadır.

Şekil 50. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 27

```
public void finish(){
    puans=(int)time*2;
    StartCoroutine(sendData());
}

IEnumerator sendData()
{
    WWWForm form = new WWWForm();
    form.AddField("unity", "data");
    form.AddField("id", id);
    form.AddField("game", "Adam asmaca");
    form.AddField("time", time2.ToString());
    form.AddField("point", puans.ToString());

    using (UnityWebRequest www = UnityWebRequest.Post("https://mboyazilim.com/game/sendData.php", form))
    {
        yield return www.SendWebRequest();

        if (www.result != UnityWebRequest.Result.Success)
        {
            Debug.Log(www.error);
        }
        else
        {
            Debug.Log("Form upload complete!");
        }
    }
}
```

Zorluk ayarı için gerekli fonksiyonlar.

Şekil 51. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 28

```
public void kolay(){
    gameStart=true;
    time=60;
    temp=60;
}

public void orta(){
    gameStart=true;
    time=45;
    temp=45;
}

public void zor(){
    gameStart=true;
    time=30;
    temp=30;
}
```

Oyunun ana mekaniklerinin çalıştığı OnGUI bölümü bu kısımda girilen harflerin doğruluğu kontrol edilmektedir ve yanlış ise bir parça ekrana verilmektedir.

Şekil 52. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 29

```
private void OnGUI() {
    Event e=Event.current;
    if(state && !gameEnd)
    {
        state = false;
        string pressedLetter= key.text.ToUpper();
        key.text ="";
        Debug.Log("Keydown event was triggered : " + pressedLetter);

        if(chosenWord.Contains(pressedLetter))
        {
            int i=chosenWord.IndexOf(pressedLetter);
            while(i!=-1)
            {
                hiddenWord=hiddenWord.Substring(0,i)+ pressedLetter+hiddenWord.Substring(i+1);
                Debug.Log(hiddenWord);
                chosenWord=chosenWord.Substring(0,i)+ "_" +chosenWord.Substring(i+1);
                Debug.Log(chosenWord);

                i=chosenWord.IndexOf(pressedLetter);
            }
            wordToFindField.text=hiddenWord;
        }
        else
        {
            // add a hangman body
            {
                hangMan[hangMan.Length-1].SetActive(true);
                fails++;
            }

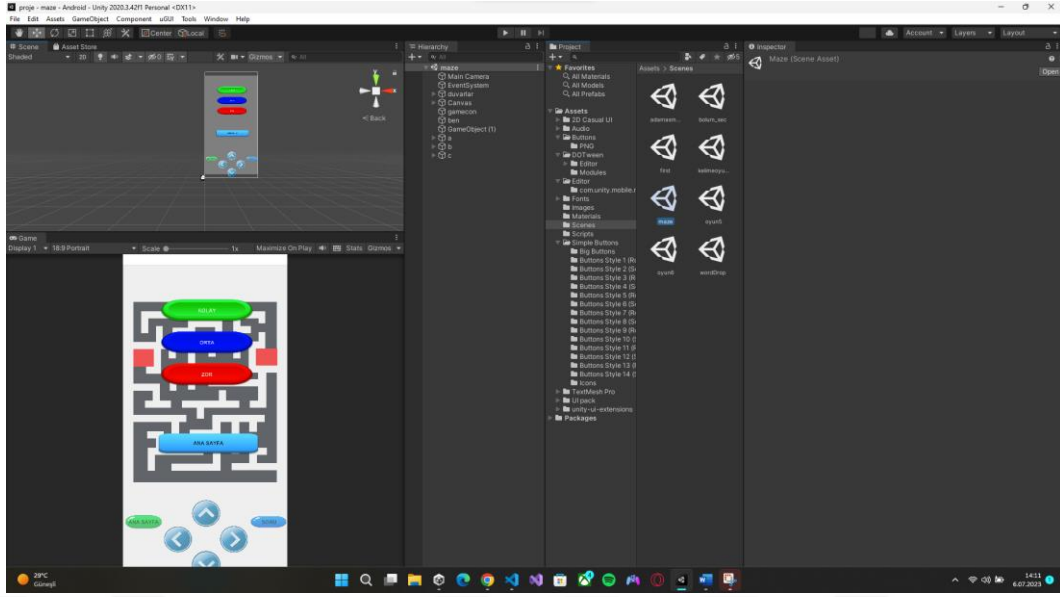
            //case lost game
            if(fails==hangMan.Length){
                gameEnd=true;
                panel.SetActive(true);
                cevap.text=chosenWord;
                sonuc.text="Kaybettiniz";
                replayButton.SetActive(true);
            }

            // case won game
            if(!hiddenWord.Contains("_"))
        }
    }
}
```

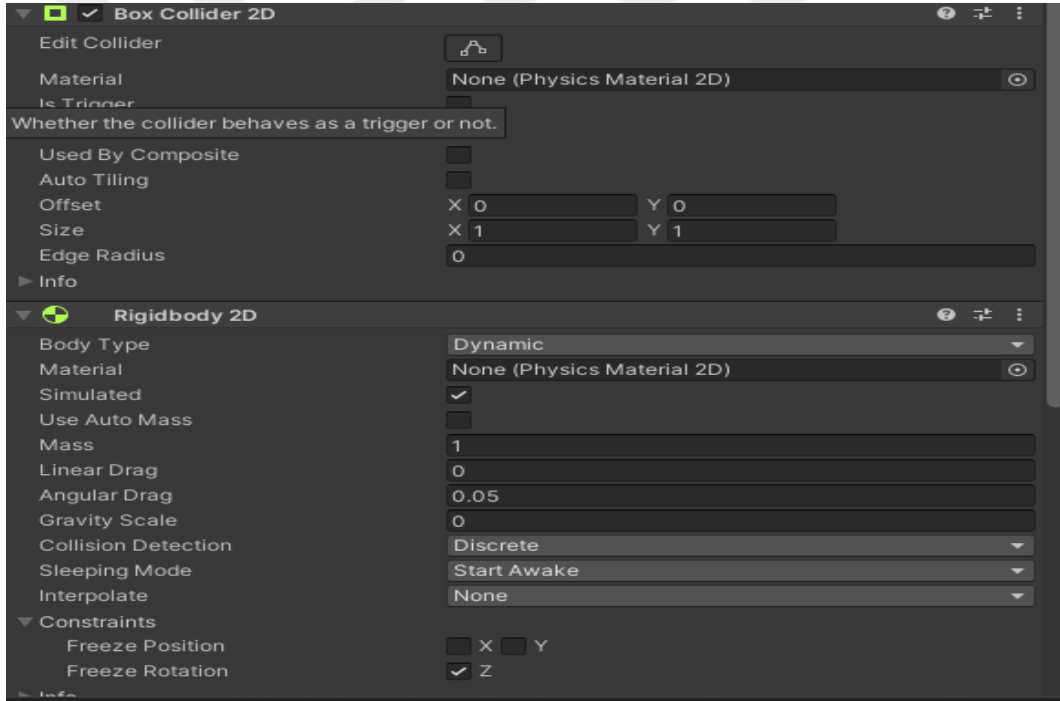
LABİRENT

Her oyunda olduğu gibi karşımıza zorluk ayarı çıkmaktadır. Bu oyunda yönettiğimiz kutu duvarların içerisinden geçmemesi için fiziksel öğeler kullanıldı. Bir öğeye fizik eklememizi sağlayan componentler eklendi.

Şekil 53. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 30

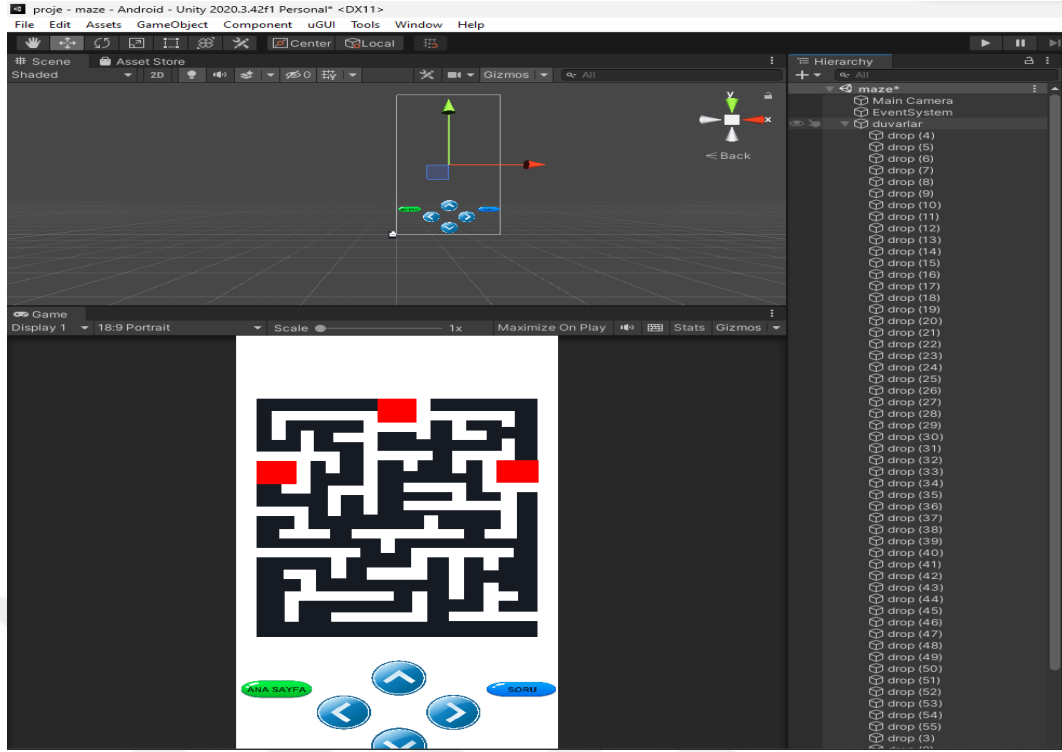

Şekil 54. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 31

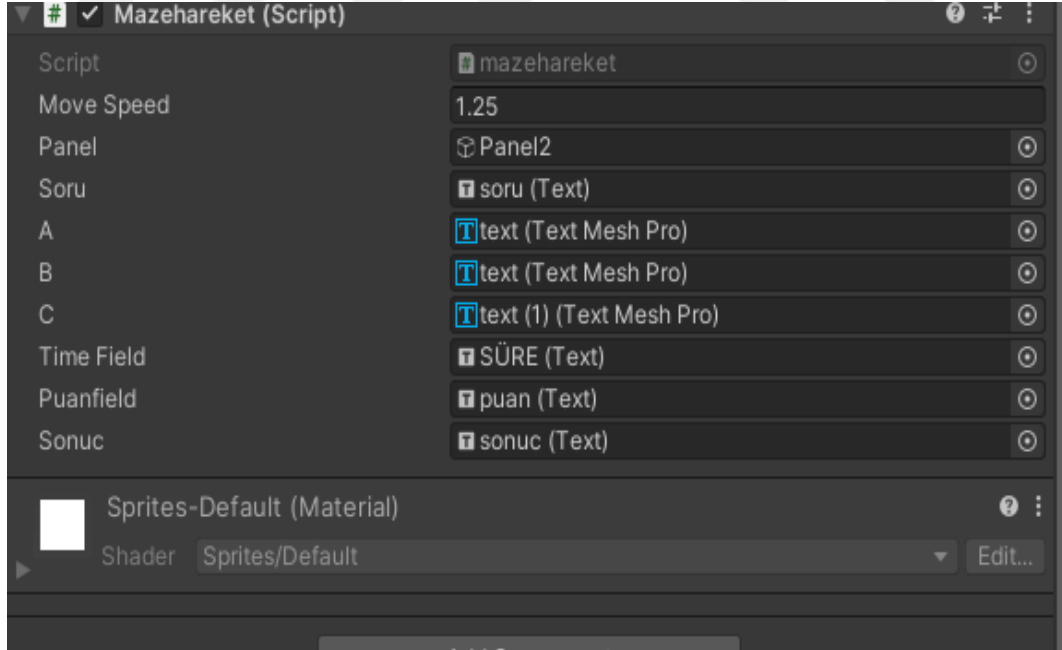
Gerekli duvarlar eklenip labirent oluşturuldu. Bu duvarların projede görüntü kirliliği yaratmaması için bir klasörde toplandı.

Şekil 55. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 32

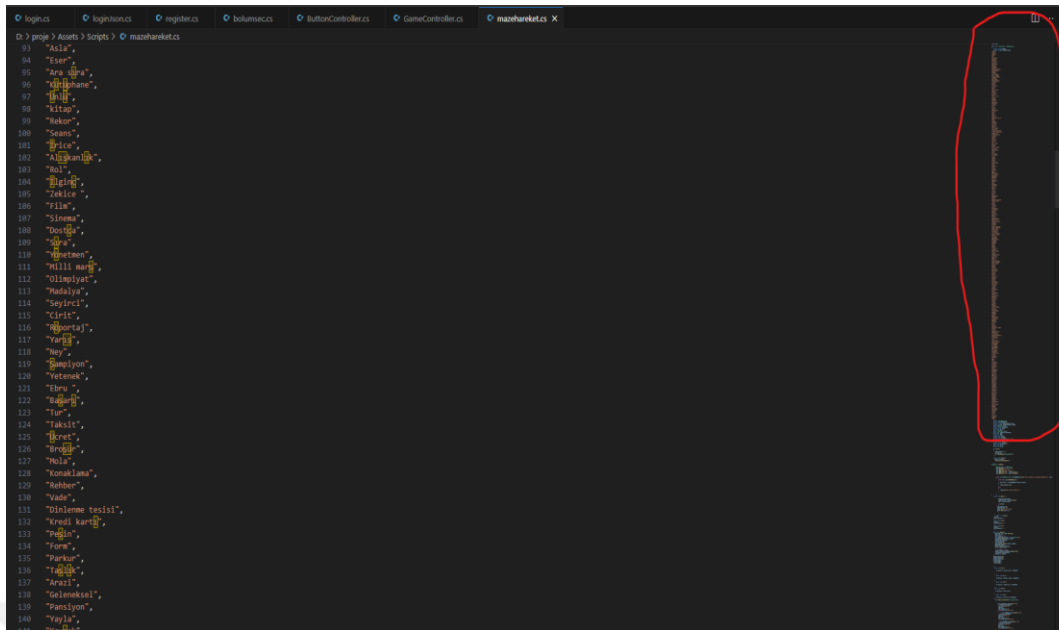
Yazılan kodun çalışabilmesi için bir objenin içerisinde gerekli butonları ve textleri bu kısımda her oyunda olduğu gibi ekledik.

Şekil 56. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 33

Bu oyunumuzda bütün kelimelerimizi kodumuzun içine gömdü bu sayede şıklar arasındaki çeşitlilik artmış oldu.

Şekil 57. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 34

Yine Start, Finish, Update kolay, orta, zor ve sendData kısımları bulunuyor. Bu fonksiyonların hepsi bütün oyunlarda aynı işlemi sağlıyor. Gerekli değişken tanımlamaları üst kısımda bulunuyor. Bu kısımda bir tane soru seçilmekte ardından 2 tane farklı cevap seçilip rastgele olarak şıklara atanmaktadır.

Şekil 58. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 35

```
private void Update() {  
    time2+=Time.deltaTime;  
    timeField.text = time.ToString();  
    time -=Time.deltaTime;  
  
    if(time<=0)  
    {  
        Time.timeScale =0;  
        timeField.text = "0";  
        sonuc.text="Siz bitti";  
        panel.SetActive(true);  
    }  
}  
  
public void kolay(){  
    time=60;  
    Time.timeScale = 1;  
}  
public void orta(){  
    time=45;  
    Time.timeScale = 1;  
}  
public void zor(){  
    time=30;  
    Time.timeScale = 1;  
}
```

Şekil 59. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 36

```
login.cs login.cs register.cs bolumsec.cs ButtonControllers GameController.cs mazeret.cs X  
D:\proje\Assets\Scripts\mazeret.cs  
304 private Rigidbody2D rb;  
305 public float moveSpeed=7f;  
306 private string[] words=bolumsec.words;  
307 private string[] words2=bolumsec.words4;  
308 public GameObject panel;  
309 private string chosenword;  
310 private string soru;  
311 public Text soru;  
312 public TextMeshPro a,b,c;  
313 public Text timeField,puanfield;  
314 private int puan;  
315 private int inde;  
316 private float time1;  
317 private float time2=0;  
318 private string[] answers={"", "", ""};  
319 private int Index2;  
320 private string cevap_a="";  
321 private string cevap_b="";  
322 private string cevap_c="";  
323 public Text sonuc;  
324 private string id;  
325  
326 void Start()  
327 {  
328     Time.timeScale = 0;  
329     id=login.id;  
330     rb = GetComponent<Rigidbody2D>();  
331 }  
332  
333 public void finish(){  
334     puan=(int)time2;  
335     StartCoroutine(sendData());  
336 }  
337  
338 IEnumerator sendData()  
339 {  
340     WWWForm form = new WWWForm();  
341     form.AddField("unity", "data");  
342     form.AddField("id", id);  
343     form.AddField("game", "maze");  
344     form.AddField("time", time2.ToString());  
345     form.AddField("point", puan.ToString());  
346  
347     using (UnityWebRequest www = UnityWebRequest.Post("https://mboyazilm.com/game/sendData.php", form))  
348     {  
349         yield return www.SendWebRequest();  
350  
351         if (www.result != UnityWebRequest.Result.Success)  
352
```

Yeni soru getirmemizi sağlayan kod parçası;

Şekil 60. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 37

```
public void yenile(){
    puanfield.text = puan.ToString();
    sonuc.text = "";
    Time.timeScale = 1;
    this.transform.position = new Vector2(-9,-3);
    inde=Random.Range(0,words.Length);
    chosenword=words[inde];
    sorua=words2[inde];
    soru.text=sorua;
    index2=Random.Range(0,answers.Length);
    Debug.Log(index2);
    answers[index2]=chosenword;
    for(int i=0;i<3;i++){

        if (i==index2) continue;
        tempStr=randomString[Random.Range(0,288)];
        if(answers[i]!=chosenword)
            answers[i]= tempStr;
    }
    cevap_a=answers[0];
    cevap_b=answers[1];
    cevap_c=answers[2];
    a.text=cevap_a;
    b.text=cevap_b;
    c.text=cevap_c;
}
```

Bu kısımda vektörler kullanarak fizik eklenen hareket eden objesinin hangi yöne hareket etmesi gerektiğini belirleyen fonksiyonlar bulunmaktadır. Örneğin sol yön tuşuna basıldığında sol fonksiyonu devreye girerek obje sola doğru yönelmektedir.

Şekil 61. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 38

```
void OnCollisionEnter2D(Collision2D cls){

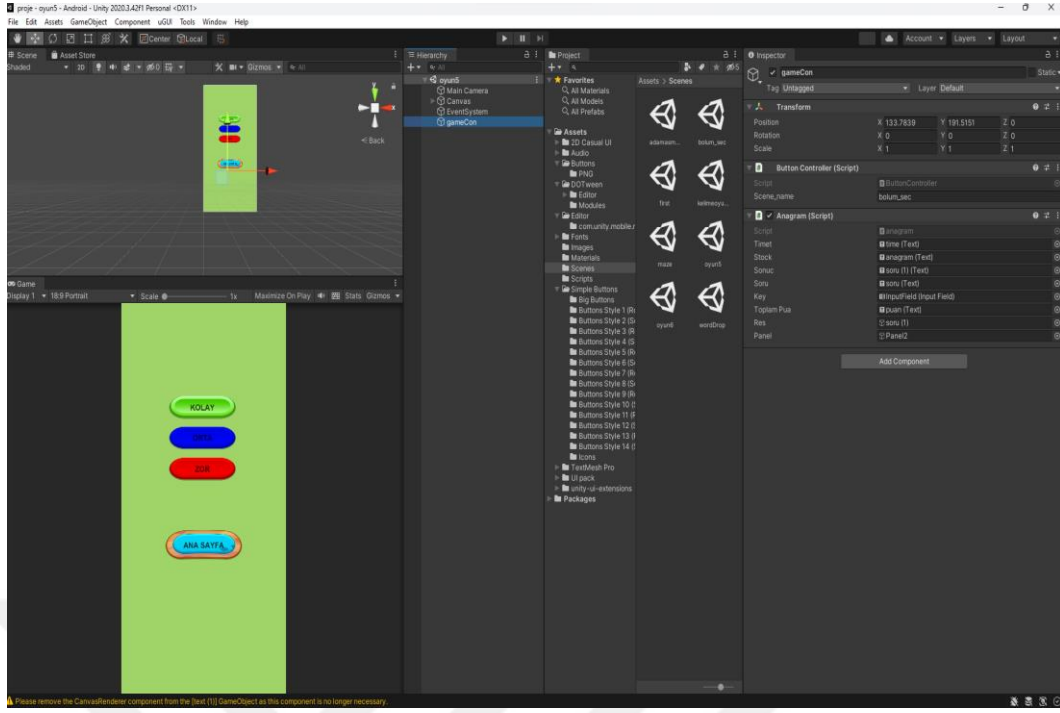
    if(cls.gameObject.name.Equals("a")){
        if(cevap_a==chosenword)
        {sonuc.text="Doğru";
        puan+=20;
        Time.timeScale = 0;
        }else{sonuc.text="Yanlış";}
    }
    if(cls.gameObject.name.Equals("b")){
        if(cevap_b==chosenword)
        {sonuc.text="Doğru";
        puan+=20;
        Time.timeScale = 0;
        }else{sonuc.text="Yanlış";}
    }
    if(cls.gameObject.name.Equals("c")){
        if(cevap_c==chosenword)
        {sonuc.text="Doğru";
        puan+=20;
        Time.timeScale = 0;
        }else{sonuc.text="Yanlış";}
    }
}
```

ANAGRAM BULMACA

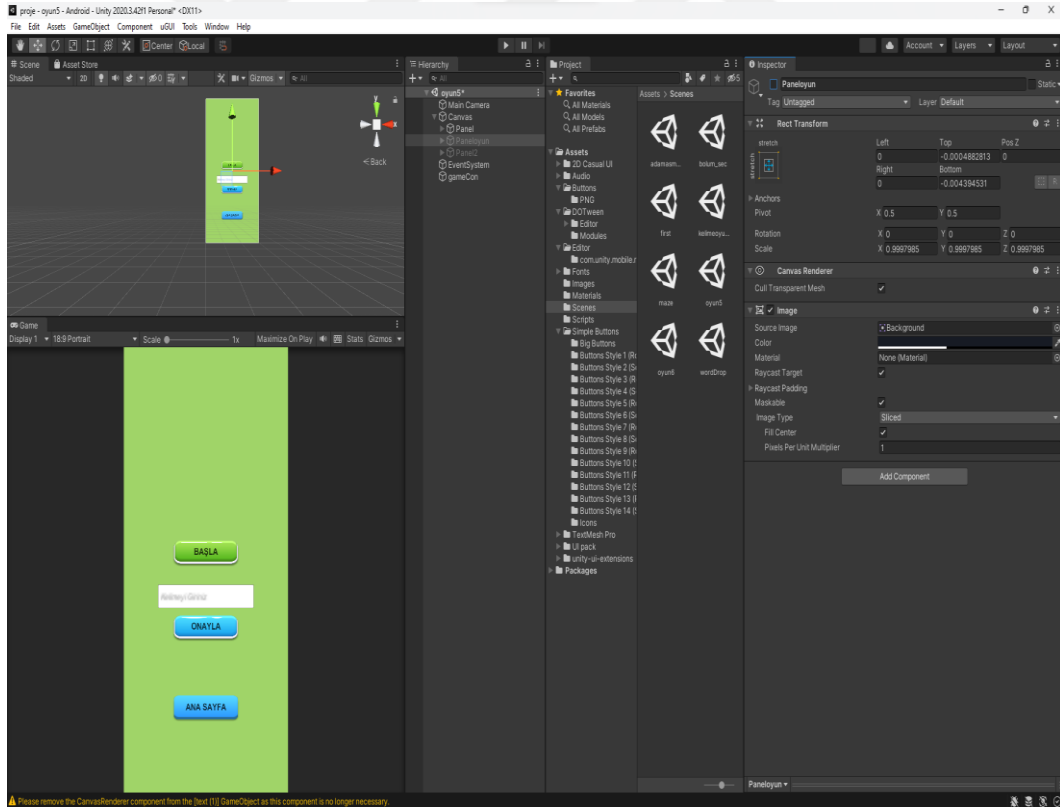
Eklenmesi gereken öğeler eklenip tasarımlar yapılmaktadır.

Bu oyun direkt olarak kelimelerle ilgili olduğu için fiziksel bir obje bulunmamaktadır.

Şekil 62. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 39

Şekil 63. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 40

Gerekli tanımlamalar, seçilen bölüme uygun kelimelerin getirilmesi.

Start, Update, finish, sendData, kolay, orta, zor fonksiyonlarının tanımlanması.

Şekil 64. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 41

```
public class anagram : MonoBehaviour
{
    private string id;
    private string[] words=bolumsec.words;
    private string[] words2=bolumsec.wordsA;
    private string chosenword;
    private string stockword;
    private string sorua;
    public Text timet;
    public Text stock;
    public Text sonuc;
    public Text soru;
    public InputField key;
    private float time=1;
    private float time2=0;
    public Text toplamPua;
    private int index;
    private int puan=0;
    public GameObject res,panel;
    string kontrol;
    int temp;

    void Start()
    {
        id=login.id;
        Time.timeScale = 0;
    }
}
```

Şekil 65. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 42

```
void Update()
{
    time -=Time.deltaTime;
    time2+=Time.deltaTime;
    timet.text = time.ToString();
    toplamPua.text=puan.ToString();
    if(time<0)
    {
        Time.timeScale = 0;
        timet.text = "0";
        res.SetActive(true);
        panel.SetActive(true);
    }

    if(puan<0){
        Time.timeScale = 0;
        res.SetActive(true);
        sonuc.text="Puanınız Bitti!";
    }
}
```

Şekil 66. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 43

```
IEnumerator sendData()
{
    WWWForm form = new WWWForm();
    form.AddField("unity", "data");
    form.AddField("id", id);
    form.AddField("game", "anagram oyunu");
    form.AddField("time", time2.ToString());
    form.AddField("point", puan.ToString());

    using (UnityWebRequest www = UnityWebRequest.Post("https://mboyazilim.com/game/sendData.php", form))
    {
        yield return www.SendWebRequest();

        if (www.result != UnityWebRequest.Result.Success)
        {
            Debug.Log(www.error);
        }
        else
        {
            Debug.Log("Form upload complete!");
        }
    }
}

public void kolay(){
    time=90;
}

public void orta(){
    time=60;
}

public void zor(){
    time=30;
}
}
```

Oyunun bütün mekaniksel kodlamaları bu kısımda bulunmaktadır. Rastgele bir kelime seçilip bu kelimenin harfleri rastgele şekilde karıştırılmaktadır. Bu kısımda kelimenin orijinal dizilimi şeklinde karışmaması için kontrol yapılmaktadır.

Objemize eklediğimiz metin kutularına soru ve anagram yollanıp doğru cevap alınması durumunda doğru aksi takdirde yanlış uyarısı verilip puan kısmına yansıtılmaktadır.

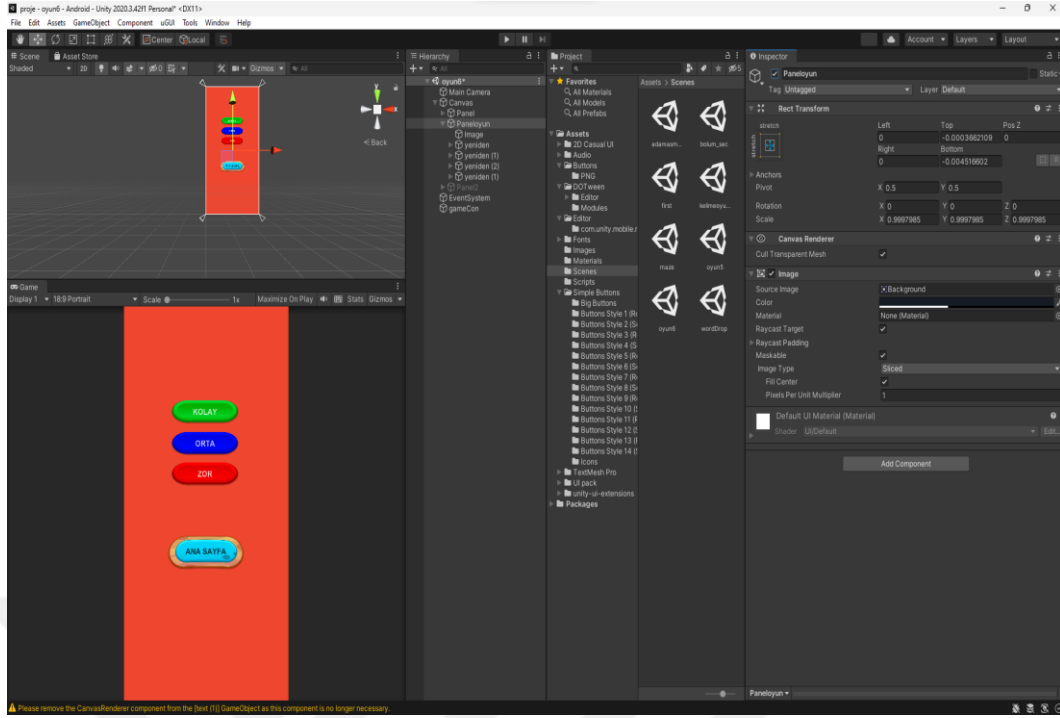
Şekil 67. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 44

```
27 public void next(){
28     Time.timeScale = 1;
29     index=UnityEngine.Random.Range(0,words.Length);
30     if(index==temp){
31         next();
32         Debug.Log("değiştir");
33     }
34     temp=index;
35     chosenword=words[index];
36     soru=words2[index];
37     char[] characters = chosenword.ToCharArray();
38     System.Random rng = new System.Random();
39     int n = characters.Length;
40     while (n > 1)
41     {
42         n--;
43         int k = rng.Next(n + 1);
44         var value = characters[k];
45         characters[k] = characters[n];
46         characters[n] = value;
47         Debug.Log(characters[n]);
48     }
49     string anagram= new string(characters);
50     string kontrol= anagram;
51     if(kontrol.ToLower()==chosenword.ToLower())
52     {
53         next();
54         Debug.Log(anagram);
55         Debug.Log(chosenword);
56         int state = Array.IndexOf(words, anagram);
57         if(state != -1)
58         {
59             next();
60             stock.text="";
61             stock.text = anagram.ToLower();
62             if(stock.text == "i")
63             {
64                 next();
65                 soru.text = soru2;
66             }
67         }
68     }
```

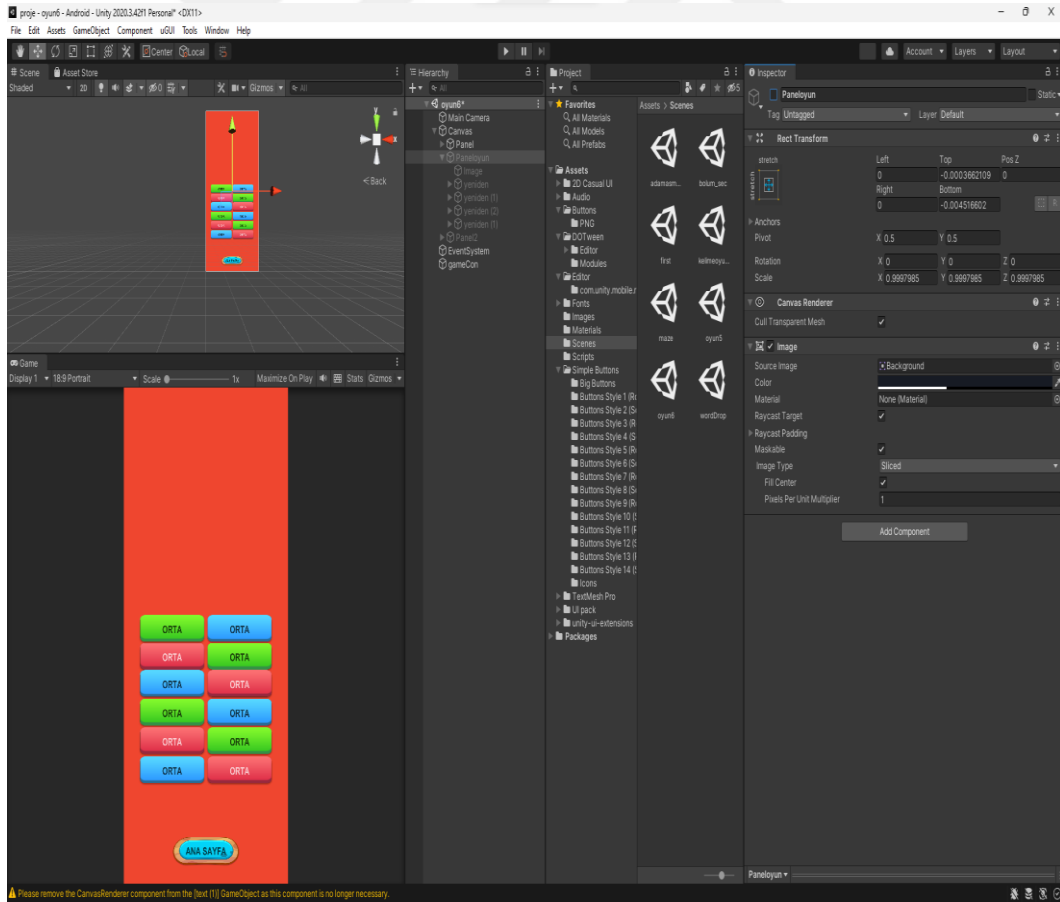
KAYBOLAN KELİMELER

Zorluk seçim ekranı ve ardından oyun ana ekranı tasarlanmaktadır. Her bir bölümde 8 kelime bulunduğu için bu oyunda 8 buton kullanılmıştır. Her bir buton için ayrı değer atanmıştır.

Şekil 68. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 45

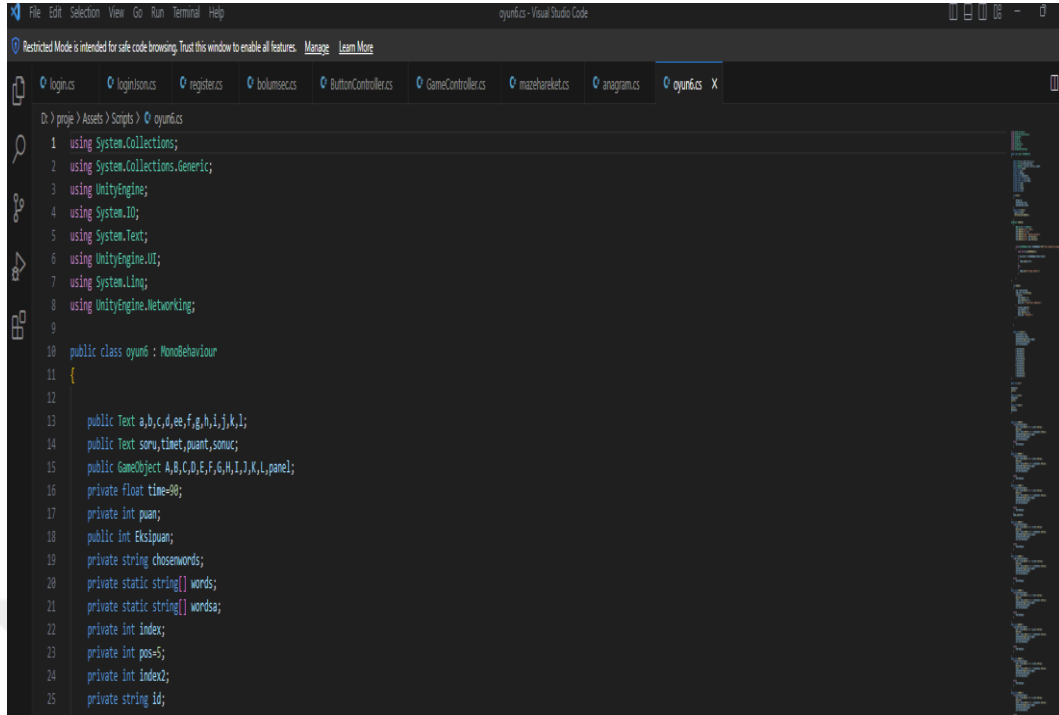

Şekil 69. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 46

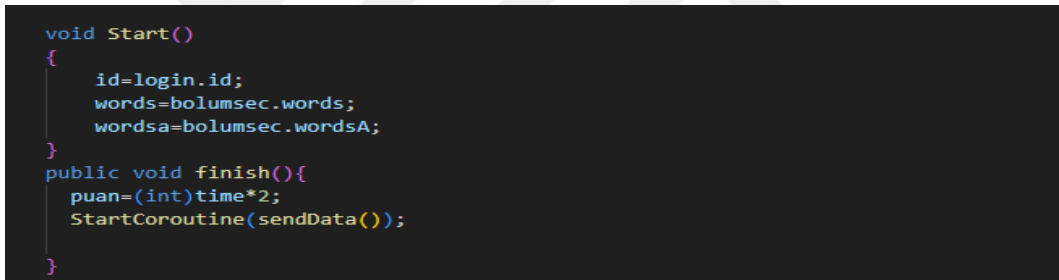

Gerekli tanımlamalar, seçilen bölüme uygun kelimelerin getirilmesi. Start, Update, finish, sendData, kolay, orta, zor fonksiyonlarının tanımlanması.

Şekil 70. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 47

Şekil 71. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 48

Şekil 72. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 49

```

IEnumerator sendData()
{
    WWWForm form = new WWWForm();
    form.AddField("unity", "data");
    form.AddField("id", id);
    form.AddField("game", "kaybolan kelimeler");
    form.AddField("time", time.ToString());
    form.AddField("point", puan.ToString());

    using (UnityWebRequest www = UnityWebRequest.Post("https://mboyazilim.com/game/sendData.php", form))
    {
        yield return www.SendWebRequest();

        if (www.result != UnityWebRequest.Result.Success)
        {
            Debug.Log(www.error);
        }
        else
        {
            Debug.Log("Form upload complete!");
        }
    }
}

void Update()
{
    time -= Time.deltaTime;
    timet.text = time.ToString();
    if(time<=0){
        Time.timeScale = 0;
        panel.SetActive(true);
        sonuc.text = "Sizdeniz Bitti! Kaybettiniz";
    }
    if(wordsa.Length==0){
        Time.timeScale = 0;
        panel.SetActive(true);
        sonuc.text = "Tebrikler!!";
    }
}
}

```

Şekil 73. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 50

```

public void zor(){
    Eksipuan=15;
    yenile();
}
public void orta(){
    Eksipuan=10;
    yenile();
}
public void kolay(){
    yenile();
    Eksipuan=5;
}
}

```

Bu kısımda yeni soru istendiğinde ya da soru geçildiğinde rastgele olarak yeni bir soru getirilmesi ve ekrana verilmesi sağlanmaktadır.

Şekil 74. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 51

```
public void yenile(){
    words=bolumsec.words;
    wordsa=bolumsec.wordsA;
    index=Random.Range(0,words.Length);
    chosenwords=wordsa[index];
    soru.text=chosenwords;

    a.text=words[0];
    b.text=words[1];
    c.text=words[2];
    d.text=words[3];
    ee.text=words[4];
    f.text=words[5];
    g.text=words[6];
    h.text=words[7];
    i.text=words[8];
    j.text=words[9];
    k.text=words[10];
    l.text=words[11];
}
```

8 farklı buton için 8 adet fonksiyon bulunmaktadır. Hepsinde isimler dışında kodlar aynı durumdadır. Bu kısımda seçilen sorunun cevabı bu basılan buton ise buton kendini yok etmektedir (Destroy) değil ise kullanıcının süresinde azalma yaşanmaktadır.

Şekil 75. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 52

```
public void aCEVAP(){
    if(a.text==words[index]){
        words = words.Where(e => e != a.text).ToArray();
        Destroy(A);
        wordsa = wordsa.Where(e => e != chosenwords).ToArray();
        index=Random.Range(0,words.Length);
        chosenwords=wordsa[index];
        soru.text=chosenwords;
    }else{
        time-=Eksipuan;
    }
}

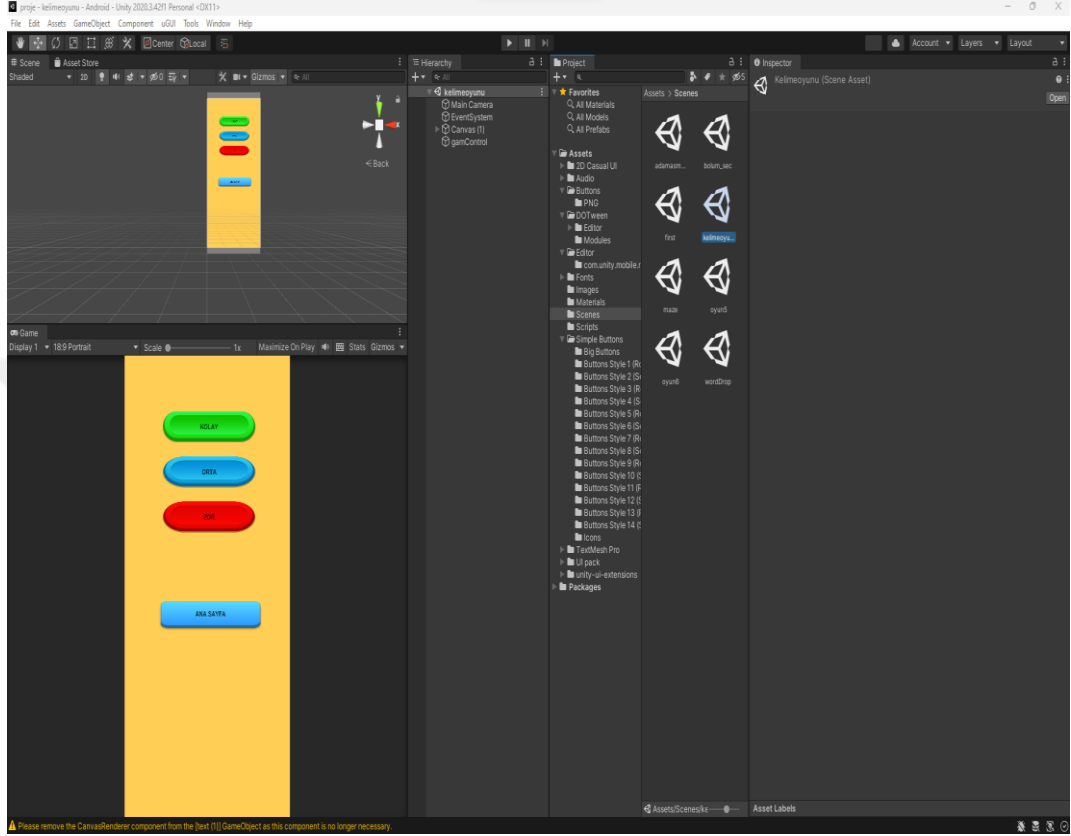
public void bCEVAP() {
    if(b.text==words[index]){
        words = words.Where(e => e != b.text).ToArray();
        Destroy(B);
        wordsa = wordsa.Where(e => e != chosenwords).ToArray();
        index=Random.Range(0,words.Length);
        chosenwords=wordsa[index];
        soru.text=chosenwords;
    }else{
        time-=Eksipuan;
    }
}

public void cCEVAP() {
    if(c.text==words[index]){
        words = words.Where(e => e != c.text).ToArray();
        Destroy(C);
        wordsa = wordsa.Where(e => e != chosenwords).ToArray();
        index=Random.Range(0,words.Length);
        chosenwords=wordsa[index];
        soru.text=chosenwords;
    }else{
        time-=Eksipuan;
    }
    Debug.Log(wordsa);
}
```

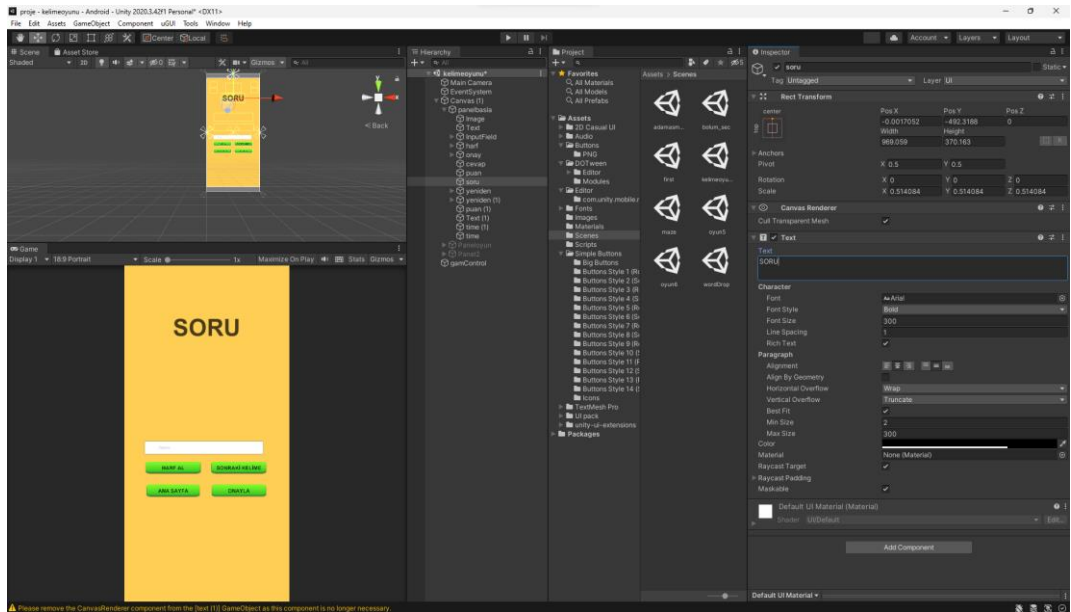
KELİME OYUNU

Bu oyun televizyon programlarında aşına olduğumuz kelime oyununun bizim kelimelerimize uyarlanmış versiyonudur. İlk olarak zorluk ekranı ardından ana oyun ekranı tasarlanmış butonlar eklenip gerekli metin kutuları da eklenmekte ve kodlama kısmına geçiş yapılmaktadır.

Şekil 76. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 53

Şekil 77. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 54

Gerekli tanımlamalar, seçilen bölüme uygun kelimelerin getirilmesi.

Start, Update, finish, sendData, kolay, orta, zor fonksiyonlarının tanımlanması.

Şekil 78. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 55

```
9 public class kelimeoyunu : MonoBehaviour
10 {
11     private string[] words=bolumsec.words;
12     private string[] words2=bolumsec.wordsA;
13     private string chosenword;
14     private string stockword;
15     private string sorua;
16     public Text time1,time2;
17     public Text stock;
18     public Text puan;
19     public Text sonuc;
20     public Text soru;
21     public InputField key;
22     private float time,time2;
23     private int rnd;
24     private int puan=1;
25     private char c;
26     private int[] indexe={};
27     private int ind=0;
28     private bool gameEnd=false;
29     public Text toplamPua;
30     private int top;
31     private int inde;
32     private bool zorluk=false;
33     private bool start=false;
34     private string id;
35     private int temp;
36     public GameObject panel;
37     public Text paneltext;
```

Şekil 79. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 56

```
39 void Start()
40 {
41     id=login.id;
42     inde=Random.Range(0,words.Length);
43     chosenword=words[inde];
44     sorua=words2[inde];
45     for(int i = 0; i < chosenword.Length; i++){
46         stockword+=" ";
47     }
48     stock.text=stockword;
49     puan=stockword.Length*10;
50 }
51 public void finish(){
52     StartCoroutine(sendData());
53 }
54 }
55 IEnumerator sendData()
56 {
57     WWWForm form = new WWWForm();
58     form.AddField("unity", "data");
59     form.AddField("id", id);
60     form.AddField("game", "kelime oyunu");
61     form.AddField("time", time.ToString());
62     form.AddField("point", puan.ToString());
63
64     using (UnityWebRequest www = UnityWebRequest.Post("https://mboyazilim.com/game/sendData.php", form))
65     {
66         yield return www.SendWebRequest();
67
68         if (www.result != UnityWebRequest.Result.Success)
69         {
70             Debug.Log(www.error);
71         }
72         else
73         {
74             Debug.Log("Form upload complete!");
75         }
76     }
77 }
78
79 }
```

Şekil 80. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 57

```
void Update()
{
    if(start){
        soru.text=sorua;
        stock.text=stockword;
        toplamPua.text=top.ToString();
        puans.text=puan.ToString();
        if(puan<=0 || time2<=0 )
        {
            gameEnd=true;
            panel.SetActive(true);
            paneltext.text=chosenword;
        }else{
            Debug.Log(Time.deltaTime);
            Time.timeScale=1;
            time +=Time.deltaTime;
            timet.text = time.ToString();
        }

        if(zorluk && start && !gameEnd)
        {
            time2-=Time.deltaTime;
            time2.text=time2.ToString();
        }
    }
}
```

Şekil 81. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 58

```
public void kolay(){
    start=true;
    zorluk=true;
    time2=60;
}

public void orta(){
    zorluk=true;
    time2=30;
    start=true;
}

public void zor(){
    zorluk=true;
    time2=15;
    start=true;
}
```

Bu fonksiyonlar dışında oyunun mekaniksel olarak çalışabilmesi için gerekli 3 adet daha fonksiyon yazıldı. Bunlar; getGues, getLetter, next. getGues kullanıcının yaptığı tahminin doğru olup olmadığı kontrol edilmektedir. getLetter kullanıcı harf istediğinde rastgele bir noktadan kullanıcıya harf vermekte ama alabileceği en yüksek puandan harf sayısı kadar puan düşülmektedir. Next fonksiyonu bütün oyunu sıfırlayıp yeni soru üretmektedir.

Şekil 82. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 59

```
1 public void getLetter(){
2     StringBuilder sb = new StringBuilder(stockword);
3     while(true){
4         rnd=Random.Range(0,chosenword.Length);
5         if(sb[rnd]=='_'){
6             break;
7         }
8     }
9 }
```

Şekil 83. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 60

```
74 public void getGues(){
75     if(key.text.ToUpper() == chosenword.ToUpper())
76     {
77         stockword=chosenword.ToUpper();
78         sonuc.text="CEVAP DOĞRU";
79         top+=puan;
80         key.text="";
81     }else{
82         sonuc.text="CEVAP YANLIŞ";
83         puan-=10;
84         key.text="";
85     }
86 }
87
88
89
90 }
```

Şekil 84. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 61

```
public void next(){
    stockword="";

    while(temp==inde)
        temp=Random.Range(0,words.Length);

    inde=temp;

    chosenword=words[inde];
    sorua=words2[inde];
    soru.text=sorua;
    for(int i = 0; i < chosenword.Length; i++){
        stockword+="_";
    }
    stock.text=stockword;
    puan=stockword.Length*10;
}
```

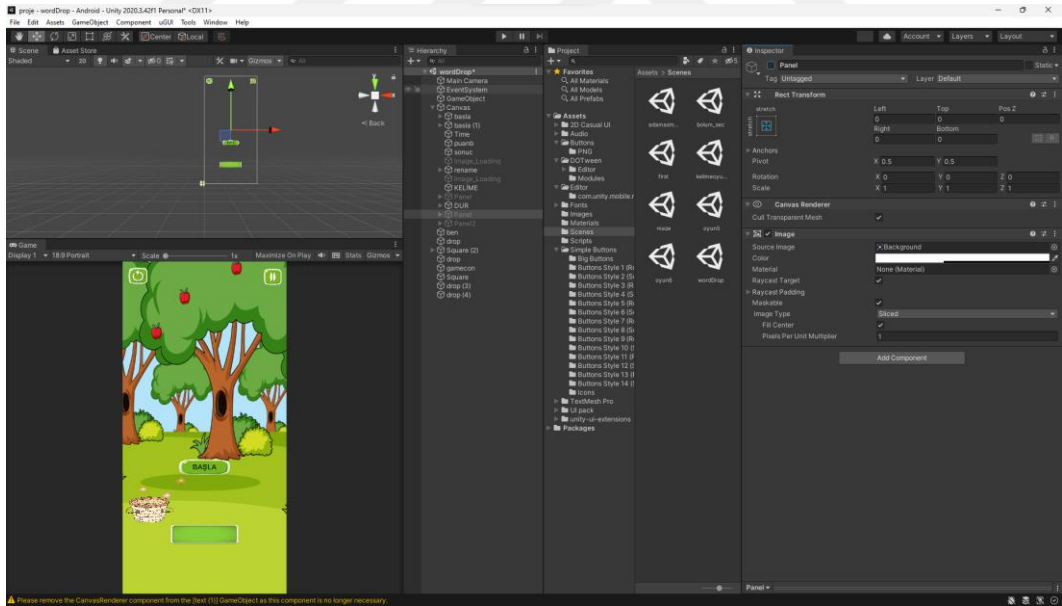
HARF YAĞMURU

Gerekli tasarımların yapıldığı kısım. Bu oyunda 3 adet fiziksel obje olan duvar ve 1 adet fiziksel obje olan elma kullanıldı. Yine oyun başında zorluk ekranı bizi karşılamaktadır. Ardından oyun ekranına geçiş yapılmaktadır. Elmamız aslında ekranın dışında bir noktada bir duvar üzerinde sabit durumda durmaktadır. Bu elma düşen elmaların orijinal hâlidir. Düşen her elma bu elmanın kopyası durumundadır. Yer çekimi olduğu için elma duvar üzerine konuldu. Bu oyunda ekstra olarak durdurma butonu da bulunmaktadır.

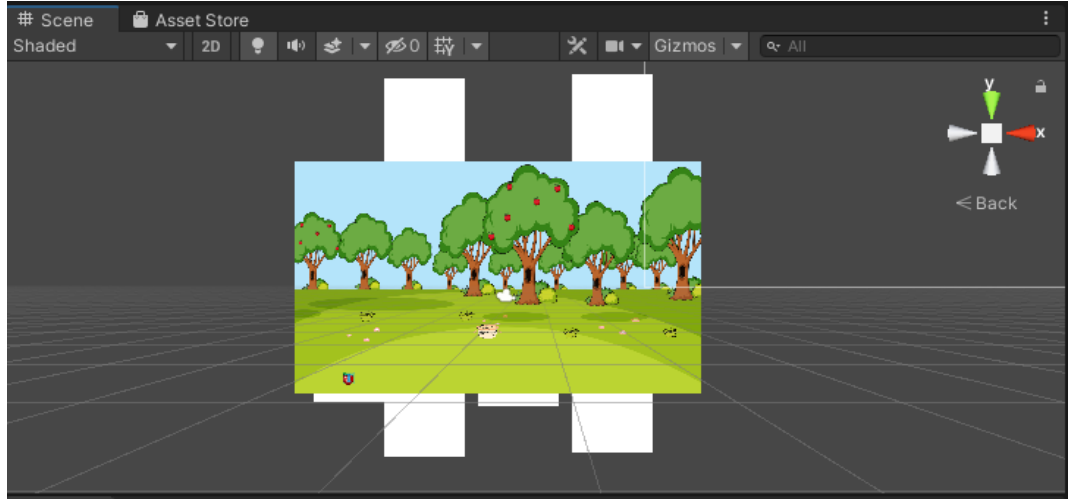
Şekil 85. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 62

Şekil 86. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 63

Şekil 87. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 64

Elmanın içerisinde gerekli olan fiziksel componentler ve script.

Gerekli tanımlamalar, seçilen bölüme uygun kelimelerin getirilmesi.

Start, Update, finish, sendData, kolay, orta, zor fonksiyonlarının tanımlanması.

Şekil 88. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 65

```
11 public class worddrop : MonoBehaviour
12 {
13
14     public GameObject item;
15     float time;
16     float time2;
17     float time3;
18     public Text cevap,time3text,sonuc,puantext,kelime;
19     private string[] words=bolumsec.words;
20     private string[] words2=bolumsec.wordsA;
21     private char[] charlist;
22     private string chosenWord;
23     private int puan;
24     private Rigidbody2D rg;
25     float timeDelay;
26     private string name1;
27     private bool startf;
28     private string id;
29     private int index;
30     GameObject myGameObject;
31     public GameObject panel;
32     TextMeshPro myText ;
33     private int temp;
```

Şekil 89. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 66

```
void Start()
{
    id=login.id;
    Time.timeScale = 0;
    time = 0f;
    time2 = 0f;
    timeDelay = 1f;
    index=Random.Range(0,words.Length);
    chosenWord=words[index];

    rg= GetComponent<Rigidbody2D>();

}
```

Şekil 90. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 67

```
IEnumerator sendData()
{
    WWWForm form = new WWWForm();
    form.AddField("unity", "data");
    form.AddField("id", id);
    form.AddField("game", "word drop");
    form.AddField("time", time2.ToString());
    form.AddField("point", puan.ToString());

    using (UnityWebRequest www = UnityWebRequest.Post("https://mboyazilim.com/game/sendData.php", form))
    {
        yield return www.SendWebRequest();

        if (www.result != UnityWebRequest.Result.Success)
        {
            Debug.Log(www.error);
        }
        else
        {
            Debug.Log("Form upload complete!");
        }
    }
}

public void finish(){
    StartCoroutine(sendData());
}
```

Şekil 91. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 68

```

public void kolay(){
    time3=120;
    Time.timeScale = 1;
}
public void orta(){
    time3=90;
    Time.timeScale = 1;
}
public void zor(){
    time3=60;
    Time.timeScale = 1;
}
public void start(){
    startf = true;
    Time.timeScale = 1;
}
}

```

Update kısmınızda Gökyüzünde rasgele elma oluşturma ve bunları rasgele harflerde rasgele pozisyonlarda oluşturmak için ekstra kodlarımız bulunuyor.

Şekil 92. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 69

```

void Update()
{
    if(startf){
        kelime.text=words2[index];
    }

    if(cevap.text!=chosenWord){
        time3 -=Time.deltaTime;
        time3text.text = time3.ToString();
        puantext.text=puan.ToString();

        if(time3<=0){
            sonuc.text="SÜRENDİZ BİTTİ";
            Time.timeScale = 0;
            time3text.text="0";
            panel.SetActive(true);
        }

        time2+=Time.deltaTime;
        time = time + 1f * Time.deltaTime;
        if (time >= timeDelay) {
            time = 0f;
            Vector3 randomSpawnPosition = new Vector3(Random.Range(-12,-7),10,0);

            GameObject clone=Instantiate(item, randomSpawnPosition,Quaternion.identity);
            name1=chosenWord[Random.Range(0,chosenWord.Length)].ToString();
            clone.name=name1;
            clone.GetComponent<TextMeshPro>().text=name1;
        }
    }
    else{
        sonuc.text="TEBRİKLER";
        puan+=10;
        puantext.text=puan.ToString();
        next();
    }
}
}

```

Bu fonksiyon elmaların sepete dokunduğunu anlamak ve o anda elmayı yok etmek için kullanılan fonksiyondur. Elmanın üzerindeki harfi ekrana basılmasını da bu fonksiyon sağlamaktadır.

Şekil 93. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 70

```

void OnCollisionEnter2D(Collision2D cls){
    for(int i=0; i<chosenWord.Length; i++){
        Debug.Log(cls.gameObject.name);
        if(cls.gameObject.name.Equals(chosenWord[i].ToString())){
            Debug.Log(cls.gameObject.name);
            cevap.text+=chosenWord[i];
            Destroy(cls.gameObject);
            break;
        }
    }
}
}

```

Sepete yanlış elma atıldığında sepeti temizlemek için basılan butonun çalıştırdığı fonksiyon.

Şekil 94. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 71

```
public void rename(){  
  
cevap.text="";  
  
}
```

Yeni kelime üretmesi için yazılan fonksiyon.

Şekil 95. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 72

```
57 public void next(){  
58  
59 while(index==temp)  
60 temp = Random.Range(0,words.Length);  
61 index = temp;  
62 chosenWord=words[index];  
63 sonuc.text="";  
64 cevap.text="";  
65  
66 }  
67  
68
```

Oyunu durdurma butonuna basıldığında zaman akış hızını 0 ya da başlatmayı 1 yapan fonksiyonlar.

Şekil 96. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 73

```
public void dur(){  
    Time.timeScale = 0;  
}  
public void devam(){  
    Time.timeScale = 1;  
}
```

Destroyer.cs isimli script elmaların sepete değmemesi ve ekrandan çıkması hâlinde cihazın hafızasında yer kaplamaması için elmaları yok etmesi için yazıldı.

Şekil 97. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 74

```
5 public class destroyer : MonoBehaviour  
6 {private Rigidbody rg;  
7 // Start is called before the first frame update  
8 void Start()  
9 {  
10 | rg= GetComponent<Rigidbody>();  
11 }  
12  
13 // Update is called once per frame  
14 void Update()  
15 {  
16  
17 }  
18  
19 void OnCollisionEnter2D(Collision2D cls){  
20 | Destroy(cls.gameObject);  
21 }  
22  
23 }  
24  
25
```

Drag.cs isimli script sepeti parmağımızla hareket etmesi için gerekli kodları yazmak için kullanıldı.

Şekil 98. CTMKO Uygulaması Yazılım Geliştirme Aşaması 75

```
5 public class drag : MonoBehaviour
6 {
7     bool canMove;
8     bool dragging;
9     Collider2D collider;
10    void Start()
11    {
12        collider = GetComponent<Collider2D>();
13        canMove = false;
14        dragging = false;
15    }
16 }
17
18 void Update()
19 {
20     Vector2 mousePos = Camera.main.ScreenToWorldPoint(Input.mousePosition);
21
22     if (Input.GetMouseButtonDown(0))
23     {
24         if (collider == Physics2D.OverlapPoint(mousePos))
25         {
26             canMove = true;
27         }
28         else
29         {
30             canMove = false;
31         }
32         if (canMove)
33         {
34             dragging = true;
35         }
36     }
37
38     if (dragging)
39     {
40         this.transform.position = mousePos;
41     }
42     if (Input.GetMouseButtonUp(0))
43     {
44         canMove = false;
45         dragging = false;
46     }
47 }
48
49 }
```

EK-2. Kelime Bilgisi Başarısı Testi Uygulama İzni Yazısı

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

Sayı : E-25697636-000-2300014037
Konu : Uygulama İzni

12.01.2023

Sayın Prof.Dr. Oğuzhan SEVİM

İlgi : 11.01.2023 tarihli ve E-43525113374-2300012323 sayılı belge.

İlgi yazınızda belirttiğiniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı doktora öğrencisi Arş. Gör. Fetullah Uyumaz'ın danışmanlığınızda gerçekleştirdiği "Yabancılar Türkçe Öğretiminde Mobil Kelime Oyunu Uygulaması: Cepte Türkçe" adlı doktora tezinin deneysel süreçlerini 2022- 2023 Bahar Dönemi'nde Merkezimizde yürütmesi uygun görülmüştür. Bilgilerinizi rica ederim.

Prof.Dr. Bahadır GÜCÜYETER
Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 3178e0b1-ca73-4c58-bdd1-1f1c983fc872
Atatürk Üniversitesi Kampüs Yabancı Diller Yüksekokulu
Binası 2 Kat Erzurum
Tel: +90 442 2314913
Elektronik Ağı: <http://www.atauni.edu.tr/#?birim=dil-egitimi-uygulama-ve-arastirma-merkezi>
Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ata Turk-universitesi-cbys>

Bilgi: Bahadır GÜCÜYETER
Faks: +90 442 2314726
E-Posta: dllegitimi@atauni.edu.tr

EK-3. CTMKO Uygulaması Kelime Başarısı Testi

CTMKO Uygulaması Kelime Başarısı Testi

Sevgili öğrenciler;

Yabancılar Türkçe öğretiminde en önemli konuların başında kelime öğretimi gelmektedir. Bu konuda alanda eksiklikler bulunmaktadır. Özellikle teknolojinin çok yaygın şekilde kullanıldığı çağımızda dil öğrencilerine yönelik mobil oyun tarzında tasarlanmış uygulamaların eksikliği göze çarpmaktadır. Bu yüzden Cepte Türkçe uygulamasının geliştirilmesi fikri ortaya çıkmıştır. Uygulamalar geliştirilirken uygulama öncesi aşamasında başarı testinin uygulanması gerekmektedir.

CTMKO Uygulaması Kelime Başarısı Testi uygulaması için hazırlanan bu başarı testinde toplam 43 adet soru bulunmaktadır. Sorularda sizlere örnek cümleler verilmiş ve boş bırakılan yere gelmesi gereken kelimeyi bulmanız istenmiştir. Bu sorulara vereceğiniz cevaplar CTMKO Uygulaması Kelime Başarısı Testi geliştirilmesi için bilimsel bir çalışmada kullanılacaktır, verdiğiniz katkılar için şimdiden teşekkür ederim.

Arş. Gör. Fetullah UYUMAZ

1. Önümüzdeki günlerde “İstanbul” temalı yeni bir ..... açacağım.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. ressam
b. tuval
c. sergi
d. fırça
e. boya

2. Ankara’da olduğumuz için Ağrı Dağı bize çok uzak. Bu yüzden Kayseri’ye gitmek .....
Yılın bu mevsiminde çok güzeldir orası.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. istiyorum
b. anlatıyorum
c. okuyorum
d. hazırlıyorum
e. yıkıyorum

3. Kayseri tarihî eserleri, mimari yapısı ve .....
güzellikleriyle Türkiye’nin en güzel şehirleri arasındadır.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. büyük
b. taze
c. doğal
d. geniş
e. ferah

4. Benim gibi hastalar her ilkbaharda ..... için
iğne yaptırıyor.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. eczane
b. alerji
c. doktor
d. reçete
e. şurup

5. Dünyamızın güzelliklerini korumak hepimizin görevi, ancak ..... hızlı bir şekilde artıyor. Su kaynakları azalıyor. Bu durum dünyamıza zarar veriyor.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. santral
b. katı
c. toprak
d. hava
e. çevre kirliliği

6. Dün ..... geçirmiş. Buraya getirmişler.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. trafik kazası
b. trafik levhası
c. sürücü
d. trafik ışıkları
e. araba

7. Mustafa Bey ömrünün sonuna kadar insanların ..... okuması için çalıştı.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. kalem
b. kitap
c. silgi
d. çöp kutusu
e. tahta

8. Sinemamızın önde gelen isimlerinden biri olan Yavuz Turgul, genellikle yönettiği polisiye türündeki ..... ile tanınmaktadır.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. rekorlar
b. seanslar
c. salonlar
d. filmler
e. gişeler

9. Bence olimpiyatlarda çok ..... kazanacağız.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. röportaj
b. seyirci
c. madalya
d. şampiyon
e. milli marş

10. İyi günler, Çanakkale’ye ..... düzenliyor musunuz?

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. mola
b. ücret
c. tur
d. rehber
e. taksit

11. Yolun tamamını yürümek çok zor. Engbeler yüzünden ..... bir hafta sürdü.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. manzara
b. teras
c. bisiklet
d. tırmanış
e. kanyon

12. Birçok kişi tarafından sevilerek yenen..... geleneksel Türk tatlılarından biridir. Özel bir çeşit yufka, süt ve gül suyundan yapılır.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. güllaç
b. peynir helvası
c. laz böreği
d. kadayıf
e. künefe

13. Nohut, mercimek, kuru fasulye gibi ..... enerji vererek gelişimi destekler.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. turunçgiller
- b. baklagiller
- c. tahıllar
- d. kabuklu yemişler
- e. sebzeler

14. Asıl ben size teşekkür ederim. Şirketimiz bu anlaşmayla çok ..... edecek.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. vade
- b. satış fiyatı
- c. indirim
- d. tasarruf
- e. borsa

15. Kendime, sonbaharda giymek için yünden yapılmış bir ..... ve ceket bakmak istiyorum.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. yorgan
- b. battaniye
- c. terzi
- d. iplik
- e. etek

16. Merhaba, ben dün gece 23.00'te Ankara'ya geldim. .... çok rahat geçti.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. yolculuk
- b. havaalanı
- c. yararlı
- d. kuzen
- e. acele

17. Sedat'ın babası, bütün aileyi kahvaltıdan sonra Florya sahilinde yürüyüşe daha sonra da sütlü vişneli ..... yemeye davet etti.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. tost
- b. dondurma
- c. sandviç
- d. kraker
- e. cips

18. Yarın elektrikli ev eşyaları almak için ..... yapacağız.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. ütü
- b. yürüyüş
- c. spor
- d. alışveriş
- e. yemek

19. Mavi Tutku adlı televizyon programı, Türkiye'nin su altı zenginliklerini ..... taşıyor.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. ekrana
- b. atariye
- c. tacirlere
- d. radyoya
- e. şantiyeye

20. Osmanlı mimarları evlerin, sarayların, camilerin, köprülerin ön yüzlerine ..... evleri için yuvalar yapmışlardır.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. timsah
- b. yılan
- c. arslan
- d. kuş
- e. yüzgeç

21. Her ..... sonunda sınavları başarıyla geçirdi.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. okul
- b. dönem
- c. ödev
- d. branş
- e. silgi

22. Manzara resmi çizmek isteyen bir ..... için İstanbul büyük bir zenginlik.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. mimar
- b. doktor
- c. ressam
- d. öğretmen
- e. eczacı

23. Babacığım bu yıl Ağrı Dağı'na gitmeyi çok isterim. O yüzden şimdiden ..... lazım.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. seyahat etmek
- b. plan yapmak
- c. tatile çıkmak
- d. enstrüman çalmak
- e. dünyaya gelmek

24. Şirketimizin Kayseri şubesine çalışanları yönetecek ve onlara liderlik yapacak güler yüzlü bir ..... aranmaktadır.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. hizmetli
- b. sağlıkçı
- c. hemşire
- d. müdür
- e. sekreter

25. İnanmıyorum senin kadar cesur bir kız içneden korkacak! Haydi kalk ..... gidip bu işi halledelim.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. amcana
- b. doktora
- c. veznedara
- d. başvuruya
- e. okula

26. Aşırı kentleşme, endüstrileşme ve taşıtlar ..... kirliliğine sebep oluyor.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. toz
  - b. zehir
  - c. enerji
  - d. hava
  - e. hastalık
27. Üsküdar’da meydana gelen ..... birçok can aldı.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. trafik kuralları
- b. trafik kazası
- c. sürücü
- d. trafik ışıkları
- e. sağlık

28. Her sabah ..... ailemle birlikte kahvaltı ederiz.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. genellikle
- b. sence
- c. hiçbir zaman
- d. bence
- e. ona göre

29. Türkan Şoray ve Kadir İnanır Türk ..... tarihinin iki büyük sanatçısıdır.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. tiyatro
- b. sahne
- c. perde
- d. sinema
- e. seans

30. Servet merhaba! Yapılan bu müsabaka sonucunda çok güzel bir ..... kazandın, tebrik ederiz.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. millî marş
- b. röportaj
- c. başarı
- d. şampiyon
- e. yetenek

31. Ücretlerimiz seçeneklere göre değişiyor. Size ücret tablomuzu ve ..... vereyim, inceleyip doldurun.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. form
- b. konaklama
- c. peşin
- d. sıra
- e. mola

32. Nevşehir’e onlarca kilometre uzaklıktaki Peri ..... misafirlerine sunduğu üstün hizmet kalitesi ve konforu bünyesinde birleştiriyor.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. manzara
- b. rota
- c. orman içi
- d. pansiyon
- e. tırmanış

33. Ustalarımız kırk kat yufkadan ..... yapıyorlar

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. kabak tatlısını
- b. künefeyi
- c. baklavayı
- d. muhallebiyi
- e. tavuk göğsünü

34. Sağlıklı beslenme için nohut, fasulye ve mercimek gibi ..... bulunmaktadır. Bu tahılları sofranızdan eksik etmeyin.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. turunçgiller
- b. sebzeler
- c. baklagiller
- d. otlar
- e. yeşillikler

35. Dünyada İstanbul gibi birçok ..... merkezi vardır. New York, Londra, Pekin bu merkezlerden birkaçıdır.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. indirim
- b. alış fiyatı
- c. finans
- d. pazarlık payı
- e. kısa vade

36. Soğuk kış günleri geliyor, üşütmek için ben de kendime bir ..... öreyim.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- a. çanta
- b. bileklik
- c. kolye
- d. lif
- e. kazak

37. Yatağım oldukça rahat, örtünün desenlerinde hem komik hem de ..... görünen kedili ve kuşlu motifler var.
Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?
- korunaklı
  - sessiz
  - kirli
  - sevimli
  - boş

38. Çok beklettim seni yavrucuğum. Biraz ..... koydum, afiyetle ye.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- kadayıf
- su
- meyve suyu
- şerbet
- içecek

39. Meddah, halkı ..... üzere salona girer ve gösterisine başlar.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- gözetlemek
- selamlamak
- korumak
- oyalamak
- düşünmek

40. Günlük olaylara dair haberleri..... aracılığıyla takip ederiz.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- postacı
- arzuhalci
- televizyon
- rehber
- kaptan

41. Bilgisayar oyunu oynamak gençler için bir ..... aracıdır.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- eğlenme
- uyuma
- yüzme
- koşma
- yürüme

42. Anne bak! Maymun en sevdiği yiyeceği,..... yiyor.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- muz
- patates
- ananas
- çilek
- marul

43. Nasuh Mahruki, 2000 yılında en zorlu ve ..... dağların başında gelen, dünyanın ikinci yüksek dağı olan K2 dağına tırmanan ilk Türk dağcı oldu.

Verilen cümlede boş bırakılan yere aşağıdaki kelimelerden hangisi getirilmelidir?

- takım
- düz
- tehlikeli
- engebesiz
- amatör

EK-4. Yarı Yapılandırılmış Öğrenci Görüşme Formu

Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretimi kapsamında hazırlamış olduğumuz Cepte Türkçe mobil uygulaması hakkındaki fikirleriniz için bu form hazırlanmıştır. Öncelikle görüşme esnasında ses kaydı alınacaktır, bu ses kaydı herhangi bir şekilde herhangi mecrada hiç kimseyle paylaşılmayacaktır. Kayda alınacak bu ses hazırlanmakta olan doktora tezi kapsamında kullanılacaktır. Bu verilerin işlenmesine onay veriyor musunuz?

Ars. Gör. Fetullah Uyumaz

1. Yabancılar Türkçe öğretiminde mobil kelime oyunu uygulaması: Cepte Türkçe doktora tezi kapsamında hazırlanan bu mobil uygulama hakkındaki görüşlerinizi genel olarak ifade eder misiniz?
2. Cepte Türkçe mobil uygulaması ilginizi çekti mi?
3. Cepte Türkçe mobil uygulaması derslerinizde bir fark yarattı mı? Yarattıysa ne gibi farklardan söz edebilirsiniz?
4. Cepte Türkçe mobil uygulamasından keyif aldınız mı?
5. Cepte Türkçe mobil uygulaması derse katılımınızı nasıl etkiledi?
6. Cepte Türkçe mobil uygulaması akademik başarınızda bir değişikliğe neden oldu mu?
7. Cepte Türkçe mobil uygulaması sayesinde öğrendiğiniz kelimeleri günlük hayatınızda kullandınız mı?
8. Cepte Türkçe mobil uygulaması kendinizi daha iyi ifade etmenizi sağladı mı?
9. Cepte Türkçe mobil uygulaması okuduğunu anlama becerinize katkıda bulundu mu?

EK-5. CTMKO Uygulamasının TÖMER’de Uygulanmasına Dair İzin

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi

Sayı : E-25697636-000-2300356296

03.11.2023

Konu : Uygulama İzni

Sayın Prof.Dr. Oğuzhan SEVİM

İlgi : 18.10.2023 tarihli ve E-43525113374-2300333813 sayılı belge.

İlgi yazınızda belirttiğiniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı doktora öğrencisi Arş. Gör. Fetullah Uyumaz'ın danışmanlığınızda gerçekleştirdiği "Yabancılar Türkçe Öğretiminde Mobil Kelime Oyunu Uygulaması: Cepte Türkçe" adlı doktora tezinin deneysel süreçlerini 2023- 2024 Güz Dönemi'nde Merkezimizde yürütmesi uygun görülmüştür. Bilgilerinizi rica ederim.

Prof.Dr. Bahadır GÜCÜYETER
Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 669a61d0-ae9c-4602-9c69-facc3ca0b174
Atatürk Üniversitesi Kampüs Yabancı Diller Yüksekokulu
Binası 2 Kat Erzurum
Tel: +90 442 2314913
Elektronik Ağı: <http://www.atauni.edu.tr/#?birim=dil-egitimi-uygulama-ve-arastirma-merkezi>
Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ata Turk-universitesi-cbys>

Bilgi: Bahadır GÜCÜYETER
Faks: +90 442 2314726
E-Posta: dilegitimi@atauni.edu.tr

EK-6. Etik Kurul İzni

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü
Eğitim Bilimleri Birim Etik Kurulu

Sayı : E-56785782-050.02.04-2200046906
Konu : Etik Kurul Kararı (Arş. Gör.
Fetullah UYUMAZ, Prof.Dr.
Oğuzhan SEVİM 02 /20)

10.02.2022

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 28.01.2022 tarihli ve E-11954176598-2200031036 sayılı belge.

Arş. Gör. Fetullah UYUMAZ, Prof.Dr. Oğuzhan SEVİM ile birlikte hazırlanan Doktora tezi kapsamında "Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Mobil Kelime Oyunu Uygulaması Cepte Türkçe" isimli çalışması ile ilgili, Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Eğitim Bilimleri Birim Etik Kurulu'nun 03.02.2022 tarih ve 02/20 sayılı kararı ektedir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Prof.Dr. Muhsine BÖREKÇİ
Kurul Başkanı

Ek : Etik Kurulu Kararı (02-20)

Dağıtım:

Gereği:

Sayın Prof.Dr. Oğuzhan SEVİM
Sayın Arş.Gör. Fetullah UYUMAZ

Bilgi:

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim
Dalı Başkanlığına
Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurul
Başkanlığına

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: 72D4F9831D7
Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü
25240 Erzurum
Tel: +90 442 2315630
Elektronik Ağ: <http://www.atauni.edu.tr/birim-egitim-bilimleri-enstitusu>
Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ataturk-universitesi-ebys>
Bilgi: Ayşe Demet BİNDESEN TOKSOY
Faks: +90 442 2315883
E-Posta: egitbil@atauni.edu.tr

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU
Eğitim Bilimleri Birim Etik Kurul Başkanlığı
PROJE DEĞERLENDİRME FORMU

Projenin/Çalışmanın Adı: Arş. Gör. Fetullah UYUMAZ, Prof.Dr. Oğuzhan SEVİM ile birlikte hazırlanan Doktora tezi kapsamında "Yabancılarla Türkçe Öğretiminde Mobil Kelime Oyunu Uygulaması Cepte Türkçe" isimli çalışması ile ilgili Etik kurul uygunluk-onay belgesi talep edilmesi.

Gönderildiği Tarih: 03.02.2022

Teslim Tarihi: 03.02.2022

Değerlendirenin Adı Soyadı: Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı Adına

Prof. Dr. Muhsine BÖREKÇİ
Etik Kurul Başkanı

İmza :

Bu Tez/ Çalışma uygundur: ☒

Gerekçe/Açıklama: Yapılacak çalışmada yaklaşım ve yöntemler dikkate alınarak, konu ile ilgili çalışmaların gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel açıdan herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

Bu Tez/Çalışma uygun değildir: ☐
Gerekçe/Açıklama

Ek-7. Deneysel Süreçte Uygulamanın Yapıldığı Anlara Ait Fotoğraflar

EK-8. Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kelime Öğretimi ile İlgili Araştırmalar

Tablo 54. *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kelime Öğretimi ile İlgili Araştırmalar*

Sıra	Yazar bilgisi	Çalışmanın ismi	Amaç	Sonuç
1.	Taşkın (2023)	6. Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kelime Hazinesi Bakımından A1 Seviyesi Üzerine Bir Durum Tespiti	Bu araştırmada A1 seviyesinde eğitim görmekte olan uluslararası öğrencilerin çevremiz ünitelerindeki kelime hazinelerini belirlemek ve ilgili üniteye ilişkin kelime hazinesi katsayıları ile karşılaştırmak amaçlanmıştır.	Yabancılar Türkçe öğretiminde öğrencilerin ders kitaplarındaki ünitelerde yer alan metinlerde karşılaştıkları kelimelerin sıklığıyla kelime hazinelerini oluşturmaları arasında pozitif yönlü bir ilişkiden olduğu söylenmiştir. Dil öğretiminde kelimenin önemi dikkate alındığında çalışma sonuçları doğrultusunda ders kitaplarının öğrencilerin kelime hazinesine katkı sunmada önemli bir yeri olduğu söylenmiştir.
2.	Yeşil ve Kocasavaş (2023)	Yabancı Dil Olarak Türkçenin ve İngilizcenin İleri Seviye Öğretiminde Kelime Etkinliklerinin İncelenmesi	Bu çalışmada, yabancı dil olarak öğretimi faaliyetleri büyük bir hızla artan Türkçenin ve yabancı dil olarak öğretimi uzun yıllardır sistemli kaynaklarla yürütülen İngilizcenin ileri seviyede öğretimine yönelik hazırlanmış olan ders ve çalışma kitabı setlerinde bulunan kelime etkinliklerini anlam, yapı ve türe ilişkin içerikler açısından incelemek ve hedef dillere özgü içerik özelliklerini vurgulamak amaçlanmıştır.	Araştırmadan elde edilen bulgular, Türkçenin yabancı dil olarak ileri seviye öğretimine yönelik hazırlanan kitaplarda çok boyutlu ve dil becerilerini bütünsel olarak ele alan kelime etkinliklerine daha fazla yer verilmesi gerektiği sonucuna ulaştırmıştır.
3.	Seçen (2023)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Sözcük Öğretiminde Wordwall Kullanımının Etkisi	Yapılan bu çalışmada “Yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde öğretim teknolojilerinin etkisi nedir ve nasıldır?” sorusundan hareketle yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde Word Wall’un etkisinin ne ve	Araştırma sonucunda Word Wall’un öğrenenlerin sözcük bilgisini artırmada anlamlı bir farklılık oluşturduğu sonucuna ulaşılmıştır. Nitel araştırma kısmında öğrenci etkinlik görüş formundan elde edilen verilere göre olumlu görüşlerin olumsuz görüşlerden daha fazla olduğu görülmüştür.

				nasıl olduğunu ortaya koymak amaçlanmıştır.	
4.	Uysal (2023)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kelime Öğretimi Sürecinin Değerlendirilmesi	Dil Olarak Türkçe Öğretimi	Bu çalışmanın amacı yabancılar Türkçe öğretimi sürecinin kelime öğretimi (Hangi kelimelerin öğretileceği, hangi etkinliklerle öğrencilere sunulacağı, hangi materyallerin kullanılacağı, hangi strateji yöntem ve tekniklere başvurulacağı, hangi ölçme araçlarının tercih edileceği) açısından değerlendirilmesidir.	Sonuç olarak hedef kelimelerin belirlenmesinde öğrenci ilgi, ihtiyaç ve önceki öğrenmelerinin göz önünde bulundurulmadığına ulaşılmıştır. Planlamanın öğrenciler için yetersiz kaldığı ve tekniklerin genel olarak çeşitlendirilmediği gözlemlenmiştir. Alanda çalışan öğretmenlerin strateji, yöntem ve teknik konularında yeterli bilgiye sahip olmadığı belirtilmiştir. Süreçte kullanılan etkinliklerin de hatırlama, kavrama gibi alt düzey bilişsel becerilere hitap edecek şekilde hazırlandığı ve uygulandığı sonucu elde edilmiştir. Materyal kullanımında ise kitabın bazı derslerde hala yoğunlukta olduğu ve teknolojinin imkânlarının derslerde yeterince yer bulmadığı gözlemlenmiştir. Sürecin önemli parçalarından olan değerlendirmede basamağında geleneksel araçların tercih edildiği sonucu çıkarılmıştır. Bütün bunlarla birlikte kelimelerin dil öğrenme sürecindeki önemine ve bu alana gerekli önemin verilmediği çalışmadan elde edilmiştir.
5.	Atalay (2023)	Yabancı/İkinci Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarında Sözcük Öğretimi: Bir Meta Sentez Çalışması	İkinci Dil Olarak Türkçe Ders Kitaplarında Sözcük Öğretimi: Bir Meta Sentez Çalışması	Bu tez çalışmasının amacı; yabancı/ikinci dil olarak Türkçe ders kitaplarında sözcük öğretimi ele alan nitel çalışmaları sistematik olarak derlemek ve yorumlamaktır.	Çalışmanın sonucunda, yabancı/ikinci dil olarak Türkçe ders kitaplarının; bazı sözcük öğretimi yöntemleri, teknikleri, stratejileri, etkinlikleri ile söz varlığı unsurları, sıklık listeleri ve derlem temelli söz varlığı açılarından yetersiz olduğu ortaya konmuştur.
6.	Yıldırım (2023)	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Mobil Uygulamaların Öğretimine Etkisi	Türkçe Mobil Kelime Öğretimi	Bu araştırmanın amacı yabancılar Türkçe öğretiminde mobil oyun uygulamalarının kelime öğretimi üzerindeki etkisini tespit etmektir.	Araştırmada deney ve kontrol gruplarının son testte aldıkları puanların karşılaştırılması sonucunda mobil oyun uygulamaları yoluyla yapılan kelime öğretimi ile geleneksel kelime öğretimi arasında mobil oyun uygulamaları lehine anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir.

7.	Durna (2023)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Çocuklara Oyun İçerikli Dijital Materyaller ile Kelime Öğretimi	Araştırmanın amacı yabancı dil olarak Türkçe öğrenen çocukların ilgi, ihtiyaç ve gelişim özelliklerine uygun, kelime öğretimini destekleyen dijital eğitim ortamlarında kullanılabilecek oyun içerikli dijital materyal örnekleri hazırlamaktır.	Özetle hazırlanan çalışma literatür taraması neticesinde elde edilen sonuçlar dikkate alınarak hazırlanmış ve yabancılarla Türkçe öğretiminde kelime öğretiminin önemine dikkat çeken dijital oyun tasarımları ile zenginleştirilmiştir. İçerik, dil öğretimi sürecinde dikkat edilmesi gereken hususlara göre düzenlenmiştir. Dijital ortamda gerçekleştirilen kelime öğretiminin dil becerileriyle ilişkisi örneklerle ortaya konulmuştur.
8.	Çevik ve Muzaffer (2022)	Yabancılar Türkçe Öğretimi Kitaplarında Kullanılan Kelime Öğretimi Etkinliklerindeki Kelimelerin İncelenmesi (Yedi İklim Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti B1-B2 seviyesi)	Bu çalışmada, yabancılar için Türkçe öğretimi alanında kullanılan ders kitaplarındaki kelime öğretim etkinliklerinde yer alan kelimeleri analiz etmek amaçlanmaktadır.	Araştırma sonucunda kelime etkinliklerinin temalara ve metinlere eşit şekilde dağıtılmadığı görülmektedir.
9.	Gün ve Bilgen (2022)	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kelime Öğretirken Kullanılabilecek Bir Artırılmış Gerçeklik Uygulaması Örneği: Aurasma	Bu çalışmanın amacı, kelime öğretiminde kullanılabilecek bir araç olan Aurasma'yı tanıtmak, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğretmenlere, bilişim teknolojilerini kullanmak isteyen öğretim elemanlarına destek olabilecek bir uygulama önerisi sunmaktır.	Çalışmanın sonunda artırılmış gerçeklik ve Aurasma'nın; Eğlenceli olması, öğrencilerin motivasyonunu artırması, öğrencilerin aktif katılımını sağlaması, öğrenmeyi kolaylaştırması, öğrenilenlerin hatırlanmasına yardımcı olması, öğrenenlere zaman kazandırması ve soyut konuları somutlaştırması gibi olumlu özelliklere sahip olmasının yanında, kullanımının zor olması ve derste zaman kaybına neden olması gibi olumsuz özelliklere de sahip olduğu ortaya çıkmıştır.
10.	Akyıldız (2022)	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Görev Temelli Dil Öğretim Yöntemine Göre Yapılandırılan Web 2.0 Araçlarıyla Kelime Öğretimi	Bu çalışma, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde temel dil becerilerinin uygulanabilirliğini ortaya koyan ve hedef dil de öğretimsel bütünlüğü sağlayan kelime öğretiminde, görev temelli dil öğretim yöntemiyle	Sonuç olarak bireylerin hedef dil kapsamında çeşitli görevleri yerine getirerek dile maruz kalması aynı zamanda paydaşlar ile iletişim kurarak gerçek yaşamın iletişim koşulları bağlamında görevler aracılığıyla bireyde hedef dile yönelik kelime ihtiyacı uyandırılarak Web 2.0 dijital etkinlikler ile öğretimi hedeflenmiştir. Çalışmada kapsamında oluşturulan

			yapılandırılan, web 2.0 araçlarının kullanımına yönelik etkinlik önerisi sunulması amaçlanmıştır.	etkinlikler öğrencilere rehber olması nedeniyle çok sayıda görsel ile sunulmakla beraber ders planları oluşturularak detaylı bir şekilde ifade edilmiştir. Ayrıca etkinlikler, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programında (TYDÖP), yer alan düzey ve kazanımlara uygun olarak hazırlanmıştır.
11.	Kartal ve Yeşil (2021)	Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metni Doğrultusunda A1-A2 Düzeyinde Kelime Hazinesi Geliştirmeye Yönelik Bulmaca Örneği	Bu çalışmada öncelikle Avrupa Dilleri Öğretimi Ortak Çerçeve Metninde yer alan düzeyler ile kelime öğretimi ilişkisi ele alınmış, kelime hazinesinin nasıl geliştirilebileceği üzerinde durulup çeşitli yönleriyle belirtilmiş, kelime hazinesinin geliştirilmesinde kelime oyunları arasında yer alan bulmacanın etkisi incelenmiştir	Her öğretmenin derslerini etkileşimli hale getirmesi, öğrencilerini aktif hâle getirmesi ve kendileri için bile motive olmaları için eğlenceli ve etkileşimli etkinliklere ihtiyacı vardır. O hâlde bulmaca, kelime oyunları gibi etkinlikler sınıf ortamında kullanılarak kelime hazinesi geliştirilmelidir. Gerçek anlam, çok anlamlılık, yan anlam ve sosyokültürel yönler gibi konuları yabancı dil olarak Türkçe öğretirken göz önünde bulundurmak gerekir, böylece öğrenciler kelimeleri metinlerde gördüğü zaman da anlam çıkarabilirler.
12.	Akçelik ve Eyüp (2021)	The Effect of Intelligence Games on the Vocabulary Knowledge of Refugee Students Learning Turkish as the Second Language (Zekâ Oyunlarının İkinci Dil Olarak Türkçe Öğrenen Mülteci Öğrencilerin Kelime Bilgisine Etkisi)	The purpose of the research is two-fold: firstly, to determine the effect of vocabulary teaching with intelligence games on the vocabulary knowledge of refugee students studying in primary school and learning Turkish as a second language, and secondly to investigate the opinions of the students about vocabulary teaching with intelligence games.	As a result of the research, it was found that vocabulary teaching carried out with intelligence games was effective in improving students' Turkish vocabulary knowledge. Furthermore, it was revealed that the students enjoyed vocabulary teaching activities with intelligence games and learned the words more easily.
13.	Erol (2021)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Söz Varlığı ve Sözcük Öğretimi Üzerine Bir Değerlendirme: 1981-2021 Lisansüstü Tezler	Bu araştırmanın amacı 1981-2021 yılları arasında yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde söz varlığı ve sözcük öğretimi üzerine hazırlanan lisansüstü	Araştırma sonucunda, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde söz varlığı ve sözcük öğretimi üzerine ilk lisansüstü tezin 2004 yılında yazıldığı, lisansüstü tezlerin son yıllarda yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

			tezlerin araştırma eğilimlerini belirlemek ve betimlemektir.	İncelenen çalışmalarda yöntem, teknik ve materyal kullanımı ile ders kitaplarında söz varlığı konularının öne çıktığı, daha çok nitel yöntemlerin tercih edildiği ve çalışmaların daha çok temel (A1-A2) ve orta (B1-B2) seviyeye odaklandığı sonucuna ulaşılmıştır.
14.	Çarkıt ve Kavcar (2021)	Instructors' Opinion on the Use of Concept Maps for Improving Vocabulary in Teaching Turkish As a Foreign Language (Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sözcük Dağarcığını Geliştirmek için Kavram Haritalarının Kullanımına İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri)	This study aims to determine instructors' opinions regarding use of concept maps during the process of improvement of vocabulary in teaching Turkish as a foreign language.	According to the results of the research, instructors use concept maps at the end of subject review, while teaching relevant words, at the introduction to subject and while studying with keywords during improvement process of vocabulary in teaching Turkish as a foreign language.
15.	Güzel (2021)	Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kelime Öğretimi Stratejileri	Bu çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki kelime öğretimi stratejilerini karşılaştırmalı olarak tespit etmek amaçlanmıştır.	Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre kelime öğretimi stratejileri içinde en fazla bilinmeyen bir kelime ile karşılaşıldığında kelime anlamını çözmek için kullanılan stratejilerden faydalandığı görülmektedir. Bu stratejiler içinde en sık başvurulan temel strateji kelimenin içinde bulunduğu bağlama başvurma, yardımcı strateji ise şekil bilgisi farkındalığını kullanmadır. Tüm ders kitapları içinde en sık kullanıldığı tespit edilen strateji ise bağlam üretme stratejisidir. Bu stratejilerin kullanım sıklığının setlere, dil düzeylerine ve öğrenme alanlarına göre farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir.
16.	Dhahi (2021)	Yabancı Öğrencilere Türkçe Kelime Öğretiminde Kültürel Unsurların Kullanımı (Rusça-Türkçe Örneği)	Bu araştırma eğitim/öğretim kurumlarında yabancı öğrencilere Türkçe öğretilirken temel eksiklik ve sorun alanı olarak kültürel unsurunun	Yapılan test sonuçlarına göre öğrencilerin Türk yemekleri ve deyimler hakkında yüzeysel bilgiye sahip oldukları, bunların kültürel anlam ve önemini bilmedikleri, ancak çok genel isimler ile görünüşünü bildikleri bazı geleneksel yemekler ve

			eksikliği tespitinden çok basit deyimleri bildikleri; hareketle kültürel kitaplarda sadece yemeklerin isimleri unsurları yansıtan ile deyimlerin geçmesinin öğrencilerin kelimeleri öğretmeye öğrenmesine katkı sağlamadığı ve de yönelik bir alıştırma öğrencilerin bu şekilde bu kelimeleri sistemi geliştirerek bu kullanamadıkları görülmüştür. Üç eksikliğin nasıl aylık eğitim sonunda ise her iki giderileceğine ilişkin konuda da ilerleme kaydedildiği önerilerde bulunmakta ve gözlemlenmiştir. Türkçenin kültürü ile öğretilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.	
17.	Şimşek ve Gün (2021)	A Corpus-Based Proposal for the Vocabulary to be Taught at A1 Level in the Teaching of Turkish as a Foreign Language (Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde A1 Seviyesinde Öğretilecek Sözcükler İçin Derlem Tabanlı Bir Öneri)	In this study, 7 different A1 level textbooks and about 114-thousand-word data set used in teaching Turkish as a foreign language were examined based on the relevant corpus, and the type/token ratios of the sub-corpus were identified.	The most frequently used words in A1 corpus in the field of Turkish teaching as a foreign language are classified according to their types. Frequency lists of the words that are considered to be functional and useful in the teaching of Turkish as a foreign language for both teachers and learners have been prepared; 250 most frequently used nouns, adjectives and verbs; 750 different words, which are considered to be a fairly comprehensive number for the basic level, are presented as suggestions within the scope of this study.
18.	Kara Özkan ve Nurlu (2020)	Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Bağlam Temelli Kelime Öğretim Yöntemi	Çalışmada bağlam temelli kelime öğretim yönteminin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen kişilerde yeni sözcüklerin anlamına ulaşmalarında etkili olup olmadığını belirlemek amaçlanmıştır.	Araştırma sonunda elde edilen bulgularda katılımcıların gövde kelimesi dışındaki bütün kelimelerde bağlam temelli kelime öğretim yöntemiyle yeni kelimelerin anlamlarına ulaştıkları görülmüştür.
19.	Kanal (2020)	Artırılmış Gerçeklik Uygulamalarının Yabancı Öğrencilere Türkçe Sözcük Öğretiminde Akademik Başarıya Etkisi	Bu çalışmanın amacı; Türkçe öğrenen yabancılar için A1 seviyesinde hazırlanan artırılmış gerçeklik destekli sözcük öğretiminin öğrencilerin akademik başarısına katkısını incelemektir. Bu amacı yerine getirmek ve A1 seviyesindeki	Araştırmanın sonunda, artırılmış gerçeklik ile ders işleyen deney grubu öğrencilerinin akademik başarılarında anlamlı bir artış olduğu tespit edilmiştir. Artırılmış gerçeklik destekli öğretimin, ders kitabıyla yapılan öğretime göre daha etkili olduğu belirlenmiştir.

			etkinlikleri hazırlamak için Metaverse Studio olarak bilinen artırılmış gerçeklik uygulamasından yararlanılmıştır.	
20.	Uğur (2020)	Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Sözcük Öğretimi Açısından İncelenmesi	Bu araştırmada da Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarında yer alan etkinliklerde; kullanılan sözcük öğretimi yöntemleri, bu yöntemlerin uygulanma sayısı, öğretilmesi amaçlanan sözcükler ve bu sözcüklerin sayıları belirlenmeye çalışılarak elde edilen bulgular tablo hâlinde sunulmuştur.	Araştırma sonucunda en fazla kullanılan sözcük öğretim yöntemleri; sözlü anlatımda kullanma (f=45), boşluk doldurma (f=43), eşleştirme (f=37) ve cümle kurma (f=34) şeklindedir. En az kullanılan sözcük öğretim yöntemleri ise sözlük kullanma (f=2), müzik (f=2), anlam analizi (f=2), oyun (f=1) ve bulmaca (f=1) şeklinde saptanmıştır.
21.	Karagöl (2020)	The Effects Of Vocabulary Notebook Strategy On The Teaching Of Vocabulary In Teaching Turkish As A Foreign Language (Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kelime Defteri Stratejisinin Kelime Öğretimine Etkisi)	The problem sentence of the research is “Does the word book strategy have an effect on vocabulary teaching in teaching Turkish as a foreign language?” constitutes the question.	The following results were reached in the study: There was no significant difference between the two groups before the application. There was a significant difference between the two groups in the means of pre-and post-tests. According to the post-test results, a significant difference was found between the two groups. The strategy of keeping a notebook in vocabulary teaching improves vocabulary.
22.	Sayır (2020)	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Çoklu Ortam Dipnotlarıyla Kelime Öğretimi Sürecinin Etkinlik Kuramı Çerçevesinde Değerlendirilmesi	Bu çalışmanın amacı yabancılar Türkçe öğretiminde çoklu ortam dipnotlarıyla kelime öğretiminin öğrencilerin kelime bilgisinin gelişimine etkisinin, öğretmen ve öğrenci görüşleri ışığında Türkçe öğrenme sürecine ve dil becerilerine yaptığı katkının belirlenmesi ve	Çalışmada çoklu ortam dipnotlarıyla kelime öğretiminin öğrencilerin kelime bilgisinin gelişmesine katkı sağladığı, dil becerilerini geliştirdiği ve Etkinlik Kuramının çalışma için bir çerçeve sunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

				kelime öğretimi sürecinin “etkinlik kuramı” çerçevesinde değerlendirilmesidir.
23.	Aydoğdu, Aydoğdu ve Asmaz (2019)	Yabancı Dil Olarak Türkçede Kelime Öğretimi Üzerine Bir Durum Tespiti: Suriyeli Ortaokul Öğrencilerine Türkçe Öğreten Öğretmenler Örneği	Bu çalışma, İstanbul Avrupa yakası, Bahçelievler ilçesinde ortaokul düzeyinde eğitim alan Suriyeli öğrencilerin derslerine giren 23 Türkçe öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Geliştirilen anket ile 13 başlıkta öğretmenlerin kelime öğretirken kullandıkları yöntemler tespit edilmeye çalışılmıştır.	Çalışmanın neticesinde öğretmenlerin büyük bölümünün; kelime öğretimi için ayrı bir zaman ayırmadığı, bir önceki derste öğrenilen kelimeleri derste tekrar etmedikleri, bulmacalardan yararlanmadığı ve güdüleyici ödüllere başvurmadığı görülürken diğer maddelerde öğretmenlerin büyük bölümünün kelime öğretimine yönelik metin seçtiği, ders esnasında bilinmeyen kelimeleri anında açıkladığı, ders sonunda o gün öğrenilen kelimelerin tekrar edildiği, kelime öğretimini tematik olarak yaptığı tespit edilmiştir.
24.	Dindar (2019)	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Sözcük Öğretim Yollarının Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimindeki Ders Kitaplarına Yansıması	Bu çalışma yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde sözcük öğretiminin yabancı dil olarak Türkçe öğretim sürecinde B1 seviyesinde kullanılan ders kitaplarında nasıl ele alındığını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın ilk bölümünde yabancı dil ikinci dil arasındaki ilişki, yabancı dil öğretiminde nasıl ve niçin ilişkisi, Avrupa Ortak Başvuru Metninde amaç ve araç odaklı yabancı dil öğretimine değinilmiş aynı zamanda yabancı dil öğretimi ve öğreniminde genel hedefler, yaklaşım ve yöntemlerden bahsedilmiştir. Ayrıca sözcük öğretiminde öneme sahip olan strateji eğitimine de değinilmiştir.	Sonuç olarak bu araştırma Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe B1 ders kitabının okuma becerileri, Yedi İklim Türkçe B1 ve İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 ders kitaplarının ise konuşma becerilerini geliştirmeye yönelik kitaplar olduğunu ortaya koymaktadır.

25.	Memiş (2019)	Yabancılar Öğretmenlerin Başvurdukları Öğretim Stratejilerinin Belirlenmesi	Türkçe Kelime	Bu araştırmanın amacı, yabancılar Türkçe öğretimi alanında görev yapan öğretmenlerin süreç boyunca işe koştukları kelime öğretimi stratejilerini belirlemek, ayrıca öğretim tecrübesi, mezuniyet alanı ve hedef kitlenin bulunduğu dil düzeyinin öğretmenlerin strateji kullanımı üzerinde herhangi bir etkisinin olup olmadığını ortaya çıkarmaktır.	Araştırmada, ikinci dil olarak Türkçe öğretmen öğretmenlerin kelime öğretimi stratejilerini orta düzeyde kullandıkları; öğretmenlerin dil öğretimi tecrübesi ile lisans mezuniyet alanlarının kelime öğretimi stratejilerine başvurma durumunu etkilediği ve hedef kitlenin bulunduğu dil seviyesinin öğretmenlerin strateji kullanım sıklığı üzerinde etkisi olduğu anlaşılmıştır.
26.	Balkan (2019)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Etkileşimli Kelime Duvarı ile Kelime Öğretimi		Bu çalışmanın amacı, yabancılar Türkçe öğretimi alanında kelime öğretimi için etkin ve kullanışlı bir öğretim aracı olan etkileşimli kelime duvarlarını tanıtmak ve öğretmenler için etkileşimli kelime duvarı etkinliklerinden örnekler sunmaktır.	Çalışmanın bulgular bölümünde Kesit Yayınları Türkçeye Yolculuk A1 Ders ve Çalışma kitaplarındaki her bir ünitenin kelimeleri belirlenmiş ve uzman görüşü alınarak seçilen kelimelerle kelime duvarları yapılmıştır. Etkileşimli kelime duvarının dönüşüm süreçlerinin ünite sonlarında gerçekleştirilmesi gerektiğinden bu çalışmada da her bir ünite için ayrı kelime duvarı oluşturulmuştur.
27.	Güldalı (2019)	Yabancılar Kelime Öğretiminde Müziğin Etkisi	Türkçe	Bu çalışmanın amacı, yabancılar Türkçe kelime öğretimi müziğin etkili bir araç olup olmadığını belirlemektir.	Araştırma sonucunda programda yer alan kelimeleri içeren şarkılar ile yapılan müzik eğitiminin yabancı öğrencilere Türkçe kelime öğretimi etkili olduğu tespit edilmiştir.
28.	Arslan ve Kang (2019)	Determining the Significance Level of Vocabulary Teaching Tools and Activities in Teaching Turkish as a Foreign Language through Analytical Hierarchy Process (Kelime Öğretiminde Kullanılan Araç ve Etkinliklerin Önem Düzeyinin Belirlenmesi Analitik Hiyerarşi		As vocabulary is an important component of language teaching and there exist certain problems in students' vocabulary skills, traditional and modern teaching methods used in Turkish as a foreign language teaching are discussed in the article.	According to the results of the study, the tools applied by students that address multi-senses were seen to be the most preferred techniques in vocabulary acquisition in teaching Turkish as a foreign language.

		Süreci ile Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi)		
29.	Zorpuzan (2019)	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kavram Haritalarının Kelime Öğretimi Üzerine Etkisi	Bu araştırmanın temel amacı kelime öğretimi sürecinde geleneksel yöntemleri ve kavram haritası tekniğini karşılaştırarak kavram haritası tekniğinin kelime öğretimi üzerindeki etkisini araştırmaktır.	Araştırmada elde edilen veriler değerlendirildiğinde kelime öğretiminde kavram haritası tekniğinin ve geleneksel yöntemlerin etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ancak deney ve kontrol grupları kendi aralarında karşılaştırıldığında kavram haritası tekniğinin geleneksel yöntemlere göre kelime öğretiminde daha etkili olduğu tespit edilmiştir.
30.	Sumruk (2019)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Etkileşim ve Konuşma Çözümlemesi Yöntemiyle Kelime Öğretimi: A2 Düzeyi	Çalışmanın amacı, “hedef kelime + ne demek” (NDK) sorularının, Yabancı dil olarak Türkçe (YDT) sınıflarındaki kelime öğretimi etkileşimlerinde, çeşitli öğrenme fırsatları yaratabilecek güçte bir sınıf söylemi olduğunu, Konuşma Çözümlemesi yöntemi doğrultusunda açıklamaktır.	Ayrıca bu çalışma, YDT alanında, Konuşma Çözümlemesi yöntemi ile yazılan ilk akademik tezdır. Bu doğrultuda, kelime açıklama etkileşimlerinde yeğlenen öğrenci yanıtlarının (örnekleme, tanımlama, eş anlam, beden dili ve diğer dil karşılığı), çeşitli etkileşimsel kaynaklar doğrultusunda elde edilebileceği etkileşimsel düzenler (ipucu verme, onarım sağlama, tekrarlama ve söyleşisel açıklamalarda bulunma) ve bu amaçla kullanılabilecek sınıf söylemleri (belirtme sözceleri, bürünsel kaynaklar, ortam kullanımı ve soruyu yeniden şekillendirme) açıklanacaktır. Bu açıdan çalışma, YDT öğrencilerine kelime öğretiminde, belirli etkileşim düzenlerinin kullanımıyla çeşitli etkileşimsel ve eğitsel hedeflerin elde edilebileceğini göstermeyi hedeflemektedir. Bu sayede çalışma, yabancı dil öğretimine ve Türkçeye öзgü yabancı dil öğretimi uygulamalarını geliştirmeye yeni bir bakış açısı sağlamayı öngörmektedir.
31.	Keskin (2019)	Dil Öğrenme Stratejilerinin Yabancı Dil Olarak	Bu çalışmada dil öğretim stratejilerinin yabancı dil olarak Türkçe kelime	Araştırmadan elde edilen verilere göre yabancı dil olarak kelime öğretiminde

		Türkçe Öğretiminde Öğrenenlere Etkisi	Kelime	öğretiminde etkisi incelenmiştir. Bu araştırmada yabancı dil olarak Türkçe kelime öğretiminde öğrencilerin kelime hazinelerini geliştirmek için kullandıkları dil öğrenme stratejilerinin belirlenmesi ve kullanılan dil öğrenim stratejilerinin kelime öğrenimine etkilerinin incelenmesi amaçlanmıştır.	öğrenenlerin dil seviyeleri arttıkça dil öğretim stratejileri kullanımının da arttığı, dil öğretim stratejilerinden bellek, telafi, üst bilişsel ve duyuşsal stratejilerin çok tercih edilmediği, Türkçeyi öğrenme süresi arttıkça dil öğretim stratejilerini kullanma oranının düştüğü tespit edilmiştir.
32.	Karagöz (2019)	Web Uygulamalarla Yabancılar Türkçe Sözcük Öğretimi	Tabanlı Türkçe	Bu çalışmada, iletişimsel yaklaşıma dayalı olarak web tabanlı MOODLE öğretim yönetim sisteminde hazırlanmış Türkçe sözcük öğretme etkinliklerinin öğrenmeye etkisi araştırılmıştır.	Çalışmanın sonucunda deney grubunun kontrol grubu karşısında başarısının arttığı görülmüştür.
33.	Kara Özkan ve Nurlu (2019)	Implementation of Context-Based Vocabulary Teaching Method in Turkish Language Instruction For Foreigners (Yabancılar Türkçe Öğretiminde Bağlam Kelime Öğretimi Yönteminin Uygulanması)	of	In this research, the effect of context-based vocabulary teaching implementation in instruction of Turkish as a foreign language was studied and experimental and control groups of B2 grader participants were studied with.	At the end of the research, it is deduced that context-based vocabulary teaching method is an effective way of vocabulary teaching in instruction of Turkish as a foreign language.
34.	Çal ve Erdoğan (2018)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrencilerin Etkinliklerle Öğretimi Hakkındaki Görüşleri	Oğrenen Kelime	Çalışmamız, etkinliklerle öğretilen kelimelerin öğrencilerin ne denli ilgisini çekebildiğine ve onların bu konu hakkında neler düşündüklerini araştırmıştır.	Elde edilen sonuçlara göre; öğrenciler tarafından, etkinliklerle kelime öğretiminin ek bir ders haline gelmesi gerektiği, yapılan etkinliklerin kelimeyi daha kolay öğrettiği ve ders içerisinde aktif olmanın konuşma becerilerini de olumlu yönde etkilediği görüşleri tespit edilmiştir.
35.	Başutku ve Durmuş (2018)	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde B1 Düzeyinde Kelime	B1 Kelime	Bu çalışmanın amacı, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kaynak olarak kullanılan Ankara	Çalışma sonunda ortaya çıkan verilerin ilgili alana ve özellikle orta seviyede hazırlanacak ders materyallerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

	Öğretim Tekniklerinin Değerlendirilmesi	Üniversitesi TÖMER Yeni Hitit 2 Yabancılar İçin Türkçe, Gazi Üniversitesi TÖMER ve İstanbul DİLMER Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitaplarındaki kelime öğretimi etkinliklerini belirlemek ve değerlendirmektir.	
36. İhtiyaryer (2018)	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Görev Odaklı Yaklaşım Açısından Kelime Öğretimi	Bu çalışmanın amacı, yabancı dil öğretim yaklaşımlarından iletişimsel yaklaşım ışığında ortaya çıkan görev odaklı yabancı dil öğretim modelinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kelime öğretimi sürecine olan etkisini incelemektir.	Yapılan araştırma sonucunda görev odaklı etkinlikler ile kelime öğretimini sürdüren deney grubu kontrol grubundan daha başarılı bulunmuştur. Görev odaklı yabancı dil öğretim etkinliklerin kelime öğretimine olan etkisini ortaya koymayı hedefleyen bu araştırma bundan sonra bu alanda yürütülecek araştırmalara kaynak sağlaması açısından önem arz etmektedir.
37. Memiş (2018)	Impact of Derivational Morpheme Teaching on Vocabulary of the Students Learning Turkish as Foreign Language (Türetimsel Biçimbirim Öğretiminin Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Sözcük Dağarcığına Etkisi)	This research was carried out to reveal the impacts of derivational morpheme teaching on vocabulary of the students learning Turkish as a foreign language, and was performed with the use of quasi-experimental design with pre-test and post-test control group, which is one of the quantitative research methods.	As a result of the detailed analysis carried out on the data, it was found out that the improvement in the vocabulary of the students from the experimental group was recorded as 88 words in average (30.98%) according to the evaluation made on 284 words, that the impact of the experimental practice on this improvement was calculated as 62.4 words (21.97%), and that the derivational morpheme teaching made contribution to the vocabulary of the students at the rate of 1.06% per each derivational morpheme.
38. Alcellat (2018)	Sözcük Öğretimi ile Kültür Aktarımı: Avrupa Ortak Çerçeve Metni'nden Hareketle Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti'nin Değerlendirilmesi	Bu çalışma Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti A1 ve A2 ders kitaplarındaki kültür aktarımına yönelik öğelerin tespiti üzerine şekillenmiştir.	Yapılan değerlendirmeler sonucunda Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti A1 ve A2 ders kitaplarının Avrupa Ortak Çerçeve Metni'yle büyük oranda örtüştüğü ancak A1-A2 dil seviyesi için bazı kültürel öğelerin ağır olduğu ve bu öğelerin aktarılmasında sadeleştirmeye gidilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

39.	Saydam (2018)	Kelime Öğretimi Stratejileri Açısından Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kitapları Üzerine Bir Araştırma	Bu çalışmada, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi derslerinde kullanılan kitaplardaki kelime öğretimi stratejileri karşılaştırmalı olarak incelenmiş, buna ek olarak kitaplarda bulunmayan ve ders öğretmenleri tarafından kullanılan stratejiler tespit edilerek uygulanış yöntemleri ve sıklıkları belirlenmeye çalışılmıştır.	Araştırmanın sonuçlarına göre Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi kitaplarında bulunan stratejilerin uygulandığı etkinlik alanlarının ve sıklıklarının değişkenlik gösterdiği tespit edilmiştir. Belirlenmiş olan kelime öğretimi stratejilerinin hepsinin mevcut kitaplarda bulunmadığı görülmüştür. Ders öğretmenlerinin kelime öğretimi stratejileri konusunda alan bilgisi ve farkındalık eksikliği olduğu görülmektedir.
40.	Guclu, Arslan ve Ustunyer (2017)	Teaching Vocabulary in Turkish Language for Foreigners at Beginner Level Using Suggestopedia (Suggestopedia Kullanılarak Başlangıç Seviyesindeki Yabancılar Türkçe Kelime Öğretimi)	The aim of this study to use the method of Suggestopedia in teaching Turkish to foreigners in basic level and to reveal whether or not the success rates of students on reading, speaking and listening skills would be increased using this method.	It was seen result of the applications conducted that students in experimental group learnt more words through reading-comprehension, listening-comprehension and speaking of Suggestopedia method than students in control group who learn vocabulary through.
41.	İşcan (2017)	Using Films in Vocabulary Teaching of Turkish as a Foreign Language (Yabancı Dil Olarak Türkçe Sözcük Öğretiminde Filmlerden Yararlanma)	In this study, the development of Turkish vocabulary of foreign students through films has been discussed.	It has been found that using films in language teaching is also effective in the development of vocabulary of foreign language learners.
42.	Aytan ve Başal (2016)	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Ulam Temelli Sözcük Öğretiminin Başarıya Etkisi	Bu çalışmada ulam temelli sözcük öğretiminin başarıya etkisi ölçülmeye çalışılmıştır. Çalışmada yerli ve yabancı birçok çalışmadan bahsedilmiş ve sözcük öğretiminin yapıldığı çalışmalar verilmiştir.	Araştırmada A1 seviyesinde iki grup (deney-kontrol) baz alınmış ve ulam temelli kelime öğretimi yapılmıştır. Sonuçta Deney grubunun kelime hazinesinin geliştiği istatistiksel sonuçlarla ortaya konulmuştur.
43.	Aslan (2016)	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Facebook	Bu çalışmada İnternetin en yaygın uygulamalarından	Çalışmanın sonucunda araştırmacı Facebook üzerinden kelime

		Üzerinden Öğretimi	Sözcük	olan Facebook'un bir ders aracı olarak Yabancılar Türkçe Sözcük Öğretiminde kullanılması konusu üzerinde durulmaktadır	öğretiminin çeşitli uygulamalar aracılığıyla yapılabileceği bunun benzer örneklerinin başka dersler için denenip başarılı sonuçlar alındığına değinilmiştir.
44.	Uğur ve Azizoğlu (2016)	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarının Sözcük Öğretimi Açısından Değerlendirilmesi		Bu çalışmada, iki farklı yayınevi tarafından hazırlanan temel dil kullanıcı düzeyi ders ve çalışma kitapları doküman analizi yöntemiyle incelenerek bağımsız sözcük öğretimi etkinlikleri sayısal açıdan ve kullanılan etkinlik çeşitliliği açısından değerlendirilmiştir.	Yapılan değerlendirme sonucunda, incelenen kitaplarda bağımsız sözcük öğretimi etkinlik sayısı ve oranlarının birbirine yakın (Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe: %12, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe: %16) olduğu görülmüştür. Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Kitaplarında 11 farklı etkinliğe, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Kitaplarında ise 14 farklı etkinlik türüne yer verildiği tespit edilmiştir. Her iki yayınevi tarafında hazırlanan etkinlik türlerinden 10'unun ortak olması belli türde etkinliklere odaklanıldığının göstergesidir.
45.	Gökdayı (2016)	Yabancılar Öğretiminde Öğretimi ve Kalıp Sözler	Türkçe Sözcük Kalıp	Sözcük öğretiminin içeriğini belirginleştirmek amacıyla bu alanda yapılan araştırma sonuçlarından yararlanılacak ve Diller İçin Avrupa Ortak Metni'nin referans alınmasının sağlayabileceği kolaylık açıklanacaktır. Ardından kalıp sözlerin öğretiminde kısa diyalogların nasıl kullanılabileceği gösterilecektir.	Bu çalışmanın sözcük öğretimi sürecinin planlanmasına katkıda bulunması ve kalıp sözlerin öğretiminde kısa diyalogların nasıl kullanılabileceğini göstermesi beklenmektedir.
46.	Aslan ve Coşkun (2016)	Yabancılar Öğretiminde Yazılımları ile Öğretimi	Türkçe Oyun Sözcük	Bu çalışmada da yabancılar Türkçe öğretiminde oyun yazılımlarından yararlanarak sözcük öğretimi konusu üzerinde durulmaktadır. Çalışmanın birinci aşamasında oyun	Yazılımlara çoklu ortam özellikleri yansıtılarak öğrenci çok yönlü desteklenmelidir. Resim, yazı, ses gibi özelliklerin bir arada kullanılması öğrencinin birden fazla duyu organını harekete geçirerek etkili ve kalıcı öğrenmeler gerçekleştirmesine olanak sağlayacaktır. Bu tür etkinlikler yalnızca yazılı etkinlikler boyutunda

			yazılımlarının yabancı dil öğretiminde kullanılması faydaları ele alınmaktadır. İkinci bölümde sözcük öğretiminde oyun yazılımlardan yararlanmanın ders ortamına ve öğrenciye sağlayacağı katkılar ile bu yazılımların sınırlılıkları incelenmektedir. Üçüncü bölümde Yabancılar Türkçe sözcük öğretiminde kullanılabilecek oyun yazılımları beş farklı kategoriye ayrılarak sınıflandırılmaktadır.	kalmamalı, konuşma ve dinleme etkinliklerine de yer verilmelidir. Bunun için yazılımlara makine-insan diyalogunu sağlayacak ses tanıma sistemleri gibi özellikler eklenmelidir.
47.	Maden, Altunbay ve Dinçel (2016)	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Sözcük Öğretimi Uygulamaları: Kavram Haritası Örneği	Bu çalışmada Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kavram haritaları ile sözcük öğretimi üzerinde durulmuş, sözcük öğretiminde kavram haritalarının etkililiği tartışılmıştır.	Araştırma bulguları ve alan yazındaki (Türkçenin yabancı dil olarak eğitimi ve öğretimi odaklı çalışmalardaki) bulgular ışığında, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kavram haritalarının bireylerin iletişim içinde oldukları informal ortamlara yönelik sözcüklerin, ilişkili oldukları diğer sözcüklerle birlikte öğretiminde kullanılmasının yararlı olacağı öngörülmektedir.
48.	Biçer ve Polatcan (2015)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kelime Öğrenme Stratejilerinin Değerlendirilmesi	Bu araştırmanın amacı Atatürk Üniversitesi Dil Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezinde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin kelime öğrenme stratejilerinin dil düzeyine göre incelenmesidir.	Araştırma sonucunda kelime öğrenme stratejilerinin kullanımı açısından dil düzeyleri arasında anlamlı bir fark olduğu belirlenmiştir. C1 düzeyindeki öğrencilerin kelime öğrenme stratejileri puanının diğer dil düzeylerine göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. Bu durum C1 düzeyindeki öğrencilerin yeni bilgiler edinme konusunda isteksiz oldukları düşünülebilir.
49.	Maden ve Dincel (2015)	İnformel Öğrenme Yaklaşımının Yabancı Dil Olarak Türkçe Sözcük Öğretimine Etkisi	Araştırmada, Türkiye'ye farklı ülkelerden gelmiş olan yabancı öğrencilerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları hastane,	Araştırma sonucunda, informal öğrenmenin öğrencilerin sözcük öğretimi başarısını sınıf içi ve geleneksel öğretime nazaran daha fazla artırdığı; ayrıca Türk dünyasından ve

			yurt-pansiyon, lokanta-restoran, pazar-market gibi sosyal ortamlara özgü Türkçe eşya, mekân, işlem ve kavramların isimlerini informal ortamlarda öğrenmelerini sağlayarak, informal ortamlarda Türkçe öğretiminin yabancı uyruklu öğrencilerin sözcük bilgilerine etkisini ve informal ortamlarda Türkçe öğrenmeye yönelik görüşlerini belirlemek amaçlanmıştır.	diğer yabancı uyruklu öğrencilerin informal ortamlarda Türkçe öğrenmeye yönelik dili kullanma, kültürü tanıma ve uygulamaya aktarma gibi açılardan olumlu yönde görüşe sahip olduğu tespit edilmiştir.
50.	Şenyiğit ve İnce (2015)	Context Based at A Glance to Teaching Word in Teaching Turkish to Foreigners in “Yeni Hitit” Books (“Yeni Hitit” Kitaplarında Yabancılar Türkçe Öğretiminde Bağlam Temelli Sözcük Öğretimine Bir Bakış)	Purpose of this study is to describe which techniques used at textbooks which used in teaching Turkish to foreigners.	Results of this study reveals, full context, semi-context and context free techniques in teaching words founds same place at relevant textbooks.
51.	Hamzadayı ve Bayat (2015)	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Bağlamlaştırma Stratejisinin Sözcük Öğrenimine Etkisi	Bu araştırmanın amacı, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bağlamlaştırma stratejisinin sözcük öğrenimindeki etkisini saptamaktır.	Son test karşılaştırmaları sonucunda bağlamlaştırma stratejisinin sözcük öğrenimini olumlu yönde ve istatistiksel olarak anlamlı düzeyde etkilediği saptanmıştır. Araştırma sonuçları, ayrıca bağlam içinde adların eylemlerden daha iyi öğrenildiğini de ortaya koymuştur.
52.	Gülcü (2015)	Yabancı Dil Olarak Mobil Destekli Türkçe Kelime Öğretimi	Bu çalışmada, yabancı dil olarak mobil destekli Türkçe kelime öğretiminin etkililiği ve öğrencilerin bu uygulamalarla ilgili görüşleri araştırılmıştır. Araştırmada yabancı dil olarak Türkçe kelime öğretiminde kullanılmak	Çalışmanın nicel ve nitel bölümünden elde edilen bulgulara göre, mobil destekli Türkçe kelime öğretiminin, öğretmen merkezli geleneksel Türkçe kelime öğretimine göre daha etkili olduğu, deney ve kontrol grubu kelime bilgisi başarı testi son test puan

				üzere geliştirilen internet temelli kelime öğretim materyalleri, kısa mesajlar (SMS) ve çoklu ortam mesajları (MMS) kullanılmıştır.	ortalamaları arasındaki farkın $p<0.05$ önem düzeyinde deney grubu lehine anlamlı olduğu, öğrencilerin; mobil destekli kelime öğretiminden memnun oldukları, mobil öğrenmeye yönelik olumlu görüş belirttikleri, bu uygulamalarla motivasyonlarının arttığı, yeni kelimeler öğrendikleri, bundan sonraki Türkçe öğrenme süreçlerinde de mobil destekli kelime öğretimini tercih etmek istedikleri ve cep telefonunun mobil öğrenmede etkili bir araç olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
53.	Doğan (2014)	Yabancılar Kelime Öğretiminde Market Broşürlerinden Yararlanma	Türkçe Öğretiminde	Bu çalışmanın amacı, market broşürleri aracılığıyla yabancı öğrencilere kelime öğretmektir.	Çalışmanın sonucunda market broşürleriyle kelime öğretiminin A1 ve A2 seviyesindeki öğrencilerde oldukça etkili olduğu sonucuna varılmıştır.
54.	Tülü (2014)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sınıflarında Sözcük Öğretiminde Tanım Türlerinden Yararlanma		Bu çalışmanın amacı, gerekli alanyazın çalışmaları, Avrupa Ortak Başvuru Metni'ni ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders ve alıştırma kitaplarını inceleyerek tanım türlerini saptamaktır.	Tüm bu kuramsal artalanın ardından Avrupa Ortak Başvuru Metni'ne göre hazırlanmış olan Dokuz Eylül Üniversitesi Dil Eğitimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (DEDAM) tarafından hazırlanmış olan İzmir Serisi, Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından hazırlanmış olan Yeni Hitit Serisi, İstanbul Üniversitesi tarafından hazırlanmış olan İstanbul Serisi ders ve alıştırma kitapları çalışmada belirlenmiş olan tanım türleri kapsamında incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Ayrıca DEDAM'da Türkçe öğrenimine devam etmekte olan öğrencilerin sözcükleri tanımlarken hangi tanım türlerinin kullanıldığını saptamak amacıyla bir uygulama yapılmıştır.
55.	Büyükikiz ve Hasırcı (2013)	Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Sözcük Öğretimi Üzerine Bir Değerlendirme		Bu çalışmada, Türkçenin yabancılar öğretiminde sözcük öğretiminin rolü, sözcük öğretiminde nasıl bir yöntem kullanılması gerektiği ve ne tür materyallerden	Sonuç olarak, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde hedef kitleye sözcük öğretiminde değişik teknikler uygulanabilmektedir. Dil öğretimiyle ilgili son gelişmelerle, dil öğretiminin sözlükler ve metin tercümelemeleri temelinde değil, iletişime yönelik

				faaydalanılması gerektiğini belirleyebilmek amaçlanmıştır.	olarak yapılmasının daha etkili olduğu ortaya konmuştur. Buna göre, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde hedef kitle çok iyi tanınmalı ve materyaller hedef kitleye göre hazırlanmalıdır.
56.	Demirel (2013)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlere Kelime Öğretiminde Farklı Kelime Gruplarının Kullanımının Etkisi		Bu çalışmanın amacı Türkçe kelimelerin anlamsal bağıntılı, bir konu etrafında dönen ve anlamca birbirinden bağımsız kelime grupları ile sunulmasının yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin algısal kelime öğreniminde hangisinin daha etkili olduğunu araştırmaktır.	Bu çalışmada elde edilen bulguların sonucunda, kelime öğretiminde kullanılabilecek üç farklı gruplama yönteminin son test sonuçlarının aritmetik ortalamalarına göre en yüksek ortalamanın anlamca birbirinden bağımsız kelimelerde olduğu görülmüştür. Çalışmada kelime öğretiminde kullanılabilecek üç farklı gruplama yönteminin ötelenmiş son test sonuçlarının aritmetik ortalamaları incelendiğinde ise en yüksek ortalamanın bir konu etrafında dönen kelime grubunda olduğu görülmüştür.
57.	Agca ve Özdemir (2013)	Foreign Language Vocabulary Learning With Mobile Technologies (Mobil Teknolojiler ile Yabancı Dilde Kelime Öğrenimi)		In this study, the effect of the multimedia content integrated to learning materials using 2D barcode technology to vocabulary learning and students' ideas about this new learning environment were investigated.	In conclusion, mobile assisted learning environment has increased students' level of vocabulary for the target words. Students' opinions about this new environment supported the results.
58.	İlgar (2013)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde E-Öğrenim Yoluyla Kelime Öğretimi		Bu araştırmanın amacı, e-öğrenme yoluyla yapılan İngilizce ve Türkçe dil öğretim çalışmalarında ele alınan kelime öğretiminin özelliklerini ortaya koyarak Türkçe kelime öğretimi çalışmalarının ve kültürel öğelerinin sunumunun nasıl olması gerektiğini belirlemektir.	İngilizce dil öğretimi yapan sitelerin yanında Türkçe öğretimi yapan sitelerin kelime bölümleri ele alındığında bu sitelerin görsel ve içerik olarak eksiklerinin olduğu görülmektedir. Görsel ve içerik eksikliği beraberinde kültürel öğelerin sunumlarında da eksikliklere yol açmıştır.
59.	Arslan ve Gürdal (2012)	Yabancılar Görsel ve İşitsel Araçlarla Türkçe Kelime Öğretim Yöntemi		Bu çalışmada kelime öğretimine yönelik görsel ve işitsel öğretim yöntemleri incelenmiştir. Elde edilen sonuçlar	Görsel ve işitsel araçların derslerde kullanılması öğrencilerin kelimeleri zihinde eşleştirme yaparak daha kolay ve kalıcı öğrenmesini sağlar sonucuna varılmıştır.

			yabancı dil olarak Türkçe kelimelerin öğretiminde kullanılabilecek şekilde bir sistem içinde değerlendirilmiştir. Yabancılar Türkçe kelime öğretiminde bu yöntemler kullanılarak kelimelerin kolay öğrenilmesi, telaffuzlarının doğru yapılması ve kalıcı olması sağlanacaktır.	
60.	Şentürk ve Şentürk (2012)	Effect of Cooperative Learning to Teach Vocabulary in Turkish As a Second Language Course (İşbirlikli Öğrenme Metodlarının [Yabancılar] Türkçe Kelime Öğretimi Üzerindeki Etkisi)	Aim of this research is to determine the effectiveness of cooperative learning methods on teaching Turkish vocabulary for foreigners.	Gain between control and treatment groups is statistically significant ($p < 0.05$) in this experimental research, including pretest and post test. Also in permanency test, which is applied after one month, results are statistically significant ($p < 0.05$). To sum up the students in treatment group are more successful than the students in control group.
61.	Erer (2011)	Türkçe ve İngilizcenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde Kullanılan İki Seri Kitabın Sözcük Öğretimi Açısından Karşılaştırılması	“Türkçe ve İngilizcenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde Kullanılan İki Seri Kitabın Sözcük Öğretimi Açısından Karşılaştırılması” adlı tez çalışmasında, Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde hazırlanacak dil öğretim kitaplarına bir katkı sağlayabilmek amacı ile sözcük öğretiminin nasıl ele alınabileceği incelenmeye çalışılmıştır.	Çalışmanın sonunda her iki seride yer alan sözcük çalışma biçimleri tablo hâline getirilmiştir. Bu tablo incelendiğinde New English File serisinin Gazi Tömer Yabancılar İçin Türkçe serisine göre sözcük çalışmalarının daha çok çeşitli olduğu gözlenmektedir. New English File serisinde dil bilgisi ve sözcük öğretimi arasında belli bir denge söz konusu iken Gazi Tömer Yabancılar İçin Türkçe serisinde bu dengenin dil bilgisi lehine bozulduğu gözlenmiştir.
62.	Kara (2010)	Oyunlarla Yabancılar Türkçe Öğretimi	Bu çalışmada, Gazi Üniversitesi (TÖMER) Türkçe Öğrenim, Araştırma ve Uygulama Merkezinde 2004-2008 yılları arasında konuşma,	Uygulanan bu oyun etkinlikleri sayesinde öğrencilerin Türkçeyi daha hızlı ve kolay öğrendikleri, öğrencilerin bu yöntemden zevk aldıkları, derslere sevekle ve isteyerek

			yazma, anlama ve dilbilgisi derslerinde, farklı öğrenci grupları üzerinde uygulanan birtakım oyun etkinlikleri üzerinde durulmaktadır.	katıldıkları ve öğrendikleri bilgilerin daha kalıcı olduğu tespit edilmiştir.
63.	Hasekioğlu (2009)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sözcük Bilgisi Öğretimi -Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe 1 Serisinde Sözcük Öğretiminin Değerlendirilmesi ve Sözcük Öğretimi İçin Uygulama Örnekleri-	Bu çalışmanın amacı, Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde yararlanılabilecek Sözcük öğretim teknikleri ve etkinlikleri konusunda farkındalık kazandırmaktır.	Tüm bu çalışmaların sonucu olarak, Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretiminde, her yabancı dil öğretiminde olduğu gibi, belirli yöntem ve yaklaşımların kullanılması gerektiğinin; sözcük öğretimi konusunda yararlanılabilecek tekniklerin, stratejilerin ve etkinliklerin öğrenme sürecini hızlandıracağına bir kez daha altı çizilmiştir.
64.	Dervişoğulları (2008)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretilen Sınıflarda Oyunlarla Sözcük Öğretimi	Bu çalışmanın amacı Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilere oyunlarla sözcük öğretilmesidir.	Oyunlarla kelime öğretiminin geleneksel yöneme göre daha etkili olduğu ve akademik başarıyı artırdığı sonucuna ulaşılmıştır.
65.	Apaydın (2007)	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Sözcük Öğretimi Üzerine Bir Yöntem Denemesi	Bu çalışma, temel düzey somut sözcük öğretimine yönelik olarak belirlenen hedef kavram alanlarının ve bu alanlara ilişkin alt kavramların daha bütüncül ve anadilinde de kavramların edinimi sürecine koşut olarak işlenen bir biçimde sunumuyla, bellekte kalıcılıklarının sağlanması için ulamsal bir yöntem denemesi gerçekleştirme amacı taşımaktadır.	Elde edilen veriler ve puanlar istatistiksel çözümlerle değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonuçlarına göre, ulamlamanın hem kodlamayı hem de geri çağırmayı olumlu yönde etkilediği gözlemlenmiştir. “Ulamsal Sözcük Öğretimi”nin gerçekleştirildiği deney grubunun tanıma ve anımsamaya ilişkin performans puanları, bu yöntemin uygulanmadığı kontrol grubuna oranla daha yüksektir. Dolayısıyla, ulamlama uzun süreli bellekte kavramsallaşmayı ve kalıcılığı kolaylaştırmıştır. Öğretim sırasında bilgilerin uzun süreli belleğe aktarılması açısından, etkili bir teknik olan yinelemenin niteliği ulamsal sözcük öğretiminde daha çok olmak üzere ulamsız sözcük öğretiminde de performans puanlarına yansımıştır. Kısacası, öğretilecek bilgilerin belirli bir örgütlenme içinde ve belirli

					kavramsal ya da çağrışımsal ilişkilendirmeler içeren bir düzen içinde sunulması kalıcılığı sağlayan temel etmen olarak ortaya çıkmıştır.
66.	Tanın (2004)	Yabancı Türkçe Sözcük Öğretimi	Dil Olarak Öğretiminde Bilgisi ve	Bu çalışmada sözcük öğretiminin yabancı dil öğretimindeki önemi ele alınmış, yabancı dil olarak Türkçe öğretimindeki önemi ele alınmıştır.	Sonuç olarak Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler yetişkinlere dil öğretilirken kullanılacak temel sözcüklerin listesi oluşturulmuştur.

EK-9. Yabancılar Türkçe Öğretiminde Dijitalleşme ile İlgili Araştırmalar

Tablo 55. *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Dijitalleşme ile İlgili Araştırmalar*

Sıra	Yazar bilgisi	Çalışmanın ismi	Amaç	Sonuç
1.	İlgar (2023)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde E-Öğrenim Yoluyla Kelime Öğretimi	Bu araştırmanın amacı, e-öğrenme yoluyla yapılan İngilizce ve Türkçe dil öğretimi çalışmalarında ele alınan kelime öğretiminin özelliklerini ortaya koyarak Türkçe kelime öğretimi çalışmalarının ve kültürel öğelerinin sunumunun nasıl olması gerektiğini belirlemektir.	İngilizce dil öğretimi yapan sitelerin yanında Türkçe öğretimi yapan sitelerin kelime bölümleri ele alındığında bu sitelerin görsel ve içerik olarak eksiklerinin olduğu görülmektedir. Görsel ve içerik eksikliği beraberinde kültürel öğelerin sunumlarında da eksikliklere yol açmıştır.
2.	Okur ve Demirdöven (2023)	Yabancı Dil Olarak Dijital Türkçe Öğretimi	Bu çalışmanın amacı Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin dijitalleşme çabalarını ortaya koymaktır. Çalışmada dijitalleşmenin birçok boyutuna değinilmiştir.	Bölümlü bir kitap olarak yayınlanan bu çalışmanın tek bir sonucu bulunmamaktadır. Her bölüm için farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Kitap açık erişim yayın kapsamında olup Sakarya Üniversitesi Yayınları adresinden ulaşılabilir durumdadır.
3.	Uzdu Yıldız ve Bilgisu (2023)	Metaverse Araçları Çocuklara Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretirken Nasıl Kullanılabilir?	Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çocuklara yönelik kullanılabilecek metaverse araçları ile ilgili literatür taraması yapılmış ve metaverse ile yabancı dil öğretiminin hangi araçlarla ne şekilde yapılabileceği mevcut çalışmalar ve uygulama örnekleri ile açıklanmaya çalışılmıştır.	Bu teknoloji kullanılarak çocuklara Türkçenin yabancı dil öğretiminde kullanılmak üzere hazırlanacak içeriklerin CEFR ölçütlerine uygun ve Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Programı'nın kazanımlarını da kapsayacak şekilde çocuklara yönelik tasarım ilkeleriyle ele alınarak oluşturulması dil öğrenimi açısından faydalı ve yaratıcı sanal ortam tasarımları ile ders içeriklerinin oluşturulmasına olanak sağlayabilir. Bu kapsamda yapılacak çalışmaların artırılması ve yabancı dil öğretiminde metaverse teknolojilerinin kullanımına yönelik bir kuramsal çerçeve belirlenmesi gerekmektedir.
4.	Çalışkan (2022)	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Dijital Sözlük Uygulamalarının Okuduğunu	Bu çalışmada, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde teknoloji tabanlı dijital sözlük uygulamalarının okuduğunu anlama	Araştırma sonucunda öğrencilerin 6 hafta süren uygulama sonrası okuduğunu anlama becerileri ve söz varlıkları arasında deney grubu lehine anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

		Anlama Becerisine, Sözcük Varlığına ve Kalıcılığına Etkisi	becerisine, söz varlığına ve kalıcılığına etkisi incelenmiştir.	
5.	Güçüyeter ve İskender (2022)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Mobil Uygulamalar: Dijitalleşmenin Neresindeyiz?	Bu araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde mobil uygulamaların incelenmesi ve öğrenciler açısından kullanımının değerlendirilmesidir.	Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde mobil uygulamalar çerçevesinde yapılan bu araştırmadan öne çıkan sonuçlar arasında öğrencilerin ekseriyetle sözlük uygulamalarını kullandıkları, diğer uygulamalar hakkında yeterince bilgi sahip olmadıkları tespit edilmiştir. Öte yandan yabancı dil olarak Türkçe öğretimi üzerine geliştirilen uygulamaların çok boyutlu, temel dil becerilerine dayalı öğretim anlayışını karşılama noktası yetersiz olduğu tespit edilmiştir.
6.	Aktaş (2022)	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Yazma Becerisi İçin Dijital Yazma Asistanları Önerisi	Bu çalışmanın amacı Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma becerilerinin iyileştirilmesi ve değerlendirilmesi için dijital yazma asistanlarının geliştirilmesi ve bu tür yazılım uygulamalarının yazma becerisine yönelik olarak kullanılabilme durumunun belirlenmesidir.	Yabancılar için geliştirilebilecek böyle bir yazma asistanı için Türk dili uzmanları, yabancı dil eğitimcileri, eğitim teknolojisi uzmanları ve diğer katkı sağlayabilecek tüm paydaşların iş birliği yapması bu alanda önemli bir ihtiyacı giderecektir. Bunun için de kapsamlı bir ihtiyaç ve tasarım analizinin yapılması, hem Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerin hem de öğreticilerin yazma becerisine ilişkin beklenti ve ihtiyaçların tespit edilmesi önem arz etmektedir.
7.	Adam (2022)	Türkiye’de ve Sudan’da Dijital Oyunlarla Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenimi	Bu tezin amacı Türkiye’de ve Sudan’da yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin yabancı dil olarak Türkçe ve/veya diğer dilleri öğrenme süreçlerinde bu dijital oyunlardan yararlanma durumlarının belirlenmesidir. Bu bağlamda Türkiye’de ve Sudan’da yabancı dil olarak Türkçe öğrenmekte olan hedef kitlenin dijital oyun türü ve dil tercihleri,	Araştırmanın sonuçları öğrencilerin sözcük dağarcığı açısından eğlencelik dijital oyunların daha yararlı olduğunu ortaya koymuştur. “Kahoot, FIFA 22, GTA, Pubgi, Need for speed heat, Call of duty” oyunlarının katılımcıların konuşma, dinleme ve anlama becerilerine katkı sağladığı sonucuna varılmıştır.

			oyun deneyimleri, bu oyunlarla Türkçe ve yabancı dil öğrenme durumları ortaya konacaktır.	
8.	Ören (2021)	Türkçenin İkinci Dil Olarak Öğretiminde Bilgisayar Destekli Göreve Dayalı Yazma Öğretimi	Bu araştırmanın temel amacı, ikinci dil olarak Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmede bilgisayar destekli yazma görevlerinin etkilerini ve uygulanabilirliğini incelemektir.	Sonuç olarak öğrenci, araştırmacı ve dış gözlemci görüşleri çerçevesinde yapılan betimsel analizler sonucunda ortaya çıkan bilgisayar destekli göreve dayalı yazma öğretiminden kaynaklı sorunlar ve çözümleri alanyazın temelinde tartışılmıştır. Bu doğrultuda ikinci dil olarak Türkçe öğretimi alanında çalışan diğer araştırmacılara pragmatik öneriler sunulmuştur.
9.	İnan (2021)	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Çevrim İçi İş Birlikli Görev Tasarlama	Bu makalede çevrim içi ortamda uygulanabilecek iş birlikli görevler üzerinde durulmuş ve bazı görev önerilerine yer verilmiştir.	İleriye dönük olarak Türkçenin çevrim içi öğretimi açısından iş birlikli görevler ve teknik donanım ile ilgili öğretici ve öğrencilere yönelik ihtiyaç analizi çalışmalarının yapılması alan açısından yol gösterici olacaktır.
10.	Sarıgül (2021)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çevrim İçi Süreç Değerlendirme Araçları	Bu çalışmada, çevrim içi süreç değerlendirmesinde kullanılabilecek 13 araç ele alınmış ve özelliklerine değinilmiştir. Bu araçlar içerisinde, dil öğretiminde, özellikle de Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde etkin bir şekilde kullanılabilecek olan Nearpod uygulaması ise detaylı bir şekilde incelenmiştir.	Ele alınan süreç değerlendirme araçlarının; günümüz öğretim yöntem ve tekniklerini etkin bir şekilde kullanarak öğretim yapmak, öğretim sürecini gelişmiş web araçları ile değerlendirmek, sürece yönelik toplu veya bireysel geribildirimde bulunmak, elde ettiği verileri analiz ederek öğretim sürecini yeniden şekillendirmek isteyenler için çok farklı imkânlar sunduğu görülmüştür.
11.	İnal ve Arslanbaş (2021)	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretiminde İletişim Odaklı Web 2.0 Araçları ve Uygulama Örnekleri	Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yapılarak Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde öğretici ve öğrenciler arasında aktif iletişimi sağlayabilecek web 2.0 araçlarına ve bu	Bu çalışmada da Türkçenin yabancı dil olarak uzaktan öğretiminde iletişimi artırmaya yönelik öğreticilerin derslerde sıklıkla kullanabilecekleri, dört temel dil becerisiyle yakından ilişkili web 2.0 araçları tanıtılmıştır. Bu araçların sadece uzaktan Türkçe öğretiminde değil yüz yüze eğitimde de kullanıldığında öğrencinin temel dil becerilerine katkı

				araçların hangi seviyelerde kullanılabileceğine yönelik Padlet, Lyrics Training, Google Classroom, Mindmeister, LearningApps, Voki, Quizlet, Wordwall uygulamalarına yer verilmiştir.	sağlayacağı, iletişimsel becerilerini geliştireceği ve etkili bir öğrenme ortamının oluşturacağı öngörülmektedir.
12.	İnal ve Çakır (2021)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çoklu Ortam Materyallerinin Kullanımı	Bu çalışmada öncelikli olarak yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin tanımını ve bu alanda kullanılan yöntemleri açıklamak sonrasında da yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan çoklu ortam materyallerini ve bu materyallerin olumlu ve olumsuz yönlerini ortaya koymak amaçlanmıştır.	Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde çoklu ortam materyalleri kullanılırken sadece Türkçe akademik başarısının artırılması değil öğrencilerin dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin geliştirilmesi de hedeflenmelidir. Dil becerilerinin gelişmesi dil öğrenenlerin hedef dile dair olan özgüveninin artmasını sağlamaktadır.	
13.	Çangal (2020)	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Sosyal Medya Kullanımının Yazma Becerisine Etkisi	Bu çalışmada ders dışı süreçlerde eğitim amaçlı sosyal medya kullanımının Türkçe öğrenen yabancıların yazma becerisi başarılarına ve öz yeterliliklerine etkisi araştırılmıştır.	Çalışma sonucunda sosyal medya araçlarının, Türkçeyi yabancı ve ikinci dil olarak öğrenenlerin yazma becerilerini ve yazma öz yeterliliklerini olumlu yönde etkilediği belirlenmiştir.	
14.	Tıraşoğlu (2019)	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Söz Varlığını Geliştirmeye Yönelik Web 2.0 Araçları: Kahoot! Örneği	Bu çalışma, Kahoot! uygulamasının Türkçe öğrenen yabancıların söz varlıklarına olan etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.	Araştırmanın sonunda, kazanım düzeyi açısından Kahoot! uygulamasının söz varlığı ve bu varlığın gelişimi üzerinde olumlu bir etki yaptığı gözlenmiştir. Bu gelişim, yeterli düzeyde olmadığı için grup ortalamaları arasındaki fark, istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır. Sonuç olarak Kahoot! uygulamasının söz varlığı puanlarını artırmada etkili olamadığı saptanmıştır.	
15.	Göker (2019)	Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde	Bu araştırma, yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan	arama araştırması sonucunda, kullanıcı algısına dayalı olarak değerlendirilen 3 Dakikada Türkçe web sitesinin ‘yüksek’ düzeyde kullanılabilir olduğu sonucuna	

	Uzaktan Eğitim Web Sitelerinin Kullanılabilirlik Açısından İncelenmesi (3 Dakikada Türkçe Örneği)	web 2.0 araçlarından 3 Dakikada Türkçe web Sitesinin kullanılabilirliğini ölçmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.	ulaşmıştır. Deney ve kontrol grubuyla yapılan yarı deneysel araştırmanın sonucunda ise '3 Dakikada Türkçe'nin, kullanıcıların akademik başarıları üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca kullanıcıların edindikleri bilgilerin kalıcı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
16. Ünlü (2019)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sanal Gerçekliğin Amaç Odaklı Dil Öğretimine Etkisi	Bu araştırma, sanal gerçekliğin yabancı dil olarak Türkçe öğretimindeki etkisine dikkat çekmek amacıyla gerçekleştirilmiş olup, betimsel çalışma şeklinde tasarlanmıştır.	Betimsel çalışma ile elde edilen veriler genel olarak değerlendirildiğinde, sanal gerçekliğin eğitim-öğretim ortamında zaman, motivasyon, verimlilik vb. gibi birçok açıdan fayda sağlayan bir araç olarak kullanıldığı görülmektedir. Buradan hareketle yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de yararlı ve destekleyici bir öğrenme-öğretme aracı olacağı düşünülmektedir.
17. Gücüyet ve İskender (2019)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Yazma Öğretiminde Anlık Mesajlaşma Programlarının Kullanımı: Whatsapp Uygulaması Örneği	Bu araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğrenen B2 seviyesindeki öğrencilerin destekli Öz öğretim kapsamında, anlık mesajlaşma uygulamalarından WhatsApp'ı kullanarak yazma becerilerini geliştirmektir.	Sonuç olarak WhatsApp uygulaması ile gerçekleştirilen etkinliklerin deney grubu öğrencilerinin yazma becerilerini anlamlı düzeyde geliştirdiği görülmüştür. Öğrencilerin programla ilgili görüşlerinin genel itibarıyla olumlu olduğu saptanmıştır. Mesajlara verilen anlık dönütler ve öğrencilerin birbirlerinden istifade olanağı buldukları iş birlikli öğrenme ortamı öğrencilerin yazma becerilerini olumlu yönde etkilemiştir.
18. Aytan ve Ayhan (2018)	Türkçenin Yabancı Dil Olarak Dijital Ortamlar	Bu araştırmanın amacı farklı gayelerle ve saiklerle Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi konusunda hizmet veren web portallarını, sosyal mecraları ve akıllı telefon uygulamalarını bir elektronik tarama neticesinde derli toplu olarak ortaya koyabilmektir.	Araştırmanın sonuçlarına göre, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan 100'den fazla akıllı telefon uygulaması (iOS ve Android), 100'e yakın YouTube kanalı, 5 adet çoklu içeriğe izin veren web portalı, 32'den fazla sosyal medya kaynağı tespit edilmiştir. Bu uygulama ve ortamların büyük bir kısmı gönüllü gerçek kişiler tarafından oluşturulmuştur. Geriye kalan kısmı ise kâr amacı gütmeyen tüzel kişilikler tarafından kayda alınmıştır. Pek az uygulama ve medya ortamı ücretli olarak kullanıcıların istifadesine sunulmuştur.

19.	Türker ve Ayten (2018)	Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Blog Kullanımının Okuma Becerisine Etkisi	Bu çalışmada, blogların yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin okuma becerisine etkisi araştırılmıştır.	Sonuçlar, öğrencilerin uygulama sonunda okuma becerisi düzeyleri ve bloglara yönelik tutumlarında pozitif yönlü anlamlı bir değişim olduğunu göstermiştir. Öğrencilerin bloglara yönelik tutumları ile okuma başarıları arasında da orta düzeyde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca, yarı yapılandırılmış görüşmelerden elde edilen nitel veriler de okuma becerisi testi ve blog tutum ölçeğinden elde edilen nicel verilerle tutarlılık göstermektedir.
20.	Dumanlı Kadızade (2015)	Yabancılar Türkçe Öğretiminde Akıllı Telefon Uygulamaları Üzerine İnceleme	Bu çalışmada ise, Yabancılar Türkçe öğretiminde “Mobil Destekli Dil Öğretimi” ile ilişkili olarak akıllı telefon uygulamalarının değerlendirilmesi yapılmıştır.	Araştırma sonucunda ise uygulamaların, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireyleri olumlu yönde etkilediği görülmüş, öğrencilerin motivasyonlarını artırdığı, çalışmalarının gün içine dağılmasını sağladığı anlaşılmıştır. Ancak Türkçenin Yabancı dil olarak öğretiminde “Türkçe” mobil uygulamalarının henüz diğer dillerin öğretimindeki kadar yaygın ve detaylı olmadığı kanısına ulaşılmıştır. Bunun yanında ülkemizdeki internet erişimi sıkıntıları, telefonların ekran çözünürlüklerinin düşük olması, dolayısıyla küçük ekranlarda okuma güçlüğüne ortaya çıkması ve fiziksel şartların olumsuzlukları gibi sonuçlara araştırma kapsamında öğrencilere yapılan anket çalışması ile ulaşılmıştır.

ÖZ GEÇMİŞ

Araştırmacı, ilkokulu memur bir ailenin çocuğu olması sebebiyle birçok farklı yerde okumuştur. Ortaokulu Erzurum ili merkezinde bulunan Evliye Çelebi Ortaokulu'nda tamamlamıştır. Liseyi Erzurum Hasan Basri Anadolu İmam Hatip Lisesi'nde bitirmiştir. Üniversiteye Ağrı ilinde bulunan Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği bölümünde başlamış ve birinci sınıfı burada bitirdikten sonra Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi bünyesinde yer alan Türkçe Öğretmenliği bölümüne yatay geçiş yaparak lisans öğrenimini 2015 yılında burada tamamlamıştır. Araştırmacı 2018 yılında Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi bünyesinde yer alan Türkçe Öğretmenliği bölümünde araştırma görevlisi olarak işe başlamıştır. 2016 yılında başladığı yüksek lisans eğitimini danışmanı Prof. Dr. Lokman Turan ile yaptığı “Sedat Girgin’in Resimlediği Kitaplardan Örneklerle Çocuk Edebiyatında Resim-Metin İlişkisinin İncelenmesi” adlı tezle 2019 yılında tamamlamıştır. Ardından 2019 yılında başladığı doktora eğitimi yine Atatürk Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümü'nde danışmanı Prof. Dr. Oğuzhan Sevim ile hazırladığı “Mobil Kelime Öğretimi Uygulaması Cepte Türkçenin Yabancı Öğrencilerin Kelime Öğrenme Başarılarına, Türkçe Öğrenme Motivasyonlarına ve Kaygılarına Etkisi” adlı çalışmayla 2024 yılında tamamlamıştır. Arş. Gör. Fetullah Uyumaz hâlen Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda görevine devam etmektedir.